Agenda - Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 2 - y Senedd

Dyddiad: Dydd Iau, 5 Tachwedd 2015

Amser: 09.00

I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:

Bethan Davies

Clerc y Pwyllgor

0300 200 6565

SeneddCyllid@Cynulliad.Cymru

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

(09.00)

2 Papurau i'w nodi

(09.00) (Tudalennau 1 - 6)

Llythyr at y Pwyllgor Cyllid gan Mike Usher, Swyddfa Archwilio Cymru

(Tudalennau 7 - 15)

Llythyr at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid gan Doug Stoneham, CThEM

(Tudalennau 16 - 18)

Llythyr at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid gan y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus

(Tudalen 19)

3 Swyddfa Archwilio Cymru: Sesiwn dystiolaeth 1

(09.00 - 10.00)

Isobel Garner, Cadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru

Huw Vaughan Thomas, Archwilydd Cyffredinol Cymru

Kevin Thomas, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol

Steven O'Donoghue, Cyfarwyddwr Cyllid

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2014-15

(Tudalennau 20 - 135)

Papur 1 - Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2014-15

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
National Assembly for Wales

Amcangyfrif o incwm a threuliau Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2016-17

(Tudalennau 136 - 186)

Papur 2 - Amcangyfrif o incwm a threuliau Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2016-17

Adroddiad Interim Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2015-16

(Tudalennau 187 - 224)

Papur 3 - Adroddiad Interim Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2015-16

Papur 4 - Llythyr at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid gan Archwilydd Cyffredinol Cymru

Briff gan y Gwasanaeth Ymchwil

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod hwn ar gyfer y busnes canlynol:

(10.00)

Eitemau 5, 6, 7, 8 a 9

5 Swyddfa Archwilio Cymru: Ystyried y dystiolaeth

(10.00 - 10.15)

6 Bil Cymru Drafft

(10.15 - 10.35) (Tudalennau 225 - 231)

Bil Cymru Drafft (Saesneg yn rhannol)

Papur 5 - Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid at y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth

Papur 6 - Llythyr at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid gan y Prif Weinidog

Papur 7 - Llythyr pellach at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid gan y Prif Weinidog

Papur 8 - Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus at Archwilydd Cyffredinol Cymru

Papur 9 - Llythyr gan Archwilydd Cyffredinol Cymru at Gadeirydd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

Briff gan y Gwasanaethau Cyfreithiol

7 Etifeddiaeth y Pedwerydd Cynulliad gan y Pwyllgor Busnes: Ymgynghoriad

(10.35 - 10.45) (Tudalennau 232 - 233)

Papur 10 - Llythyr drafft

8 Yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus: Amcangyfrif o incwm a threuliau ar gyfer 2016-17: Ystyried yr adroddiad drafft

(10.45 - 11.15) (Tudalennau 234 - 251)

Papur 11 - Adroddiad drafft

9 Bil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru): Materion allweddol

(11.15 - 12.00) (Tudalennau 252 - 271)

Papur 12 - Materion allweddol

Cofnodion cryno - Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 2 - y Senedd

Dyddiad: Dydd Iau, 15 Hydref 2015

Amser: 09.03 - 12.13

Gellir gwylio'r cyfarfod ar Senedd TV yn:

http://senedd.tv/cy/3265

Yn bresennol

Categori	**Enwau**
Aelodau'r Cynulliad:	Jocelyn Davies AC (Cadeirydd) William Powell AC (yn lle Peter Black AC) Christine Chapman AC Mike Hedges AC Alun Ffred Jones AC Julie Morgan AC Nick Ramsay AC
Tystion:	Mari Thomas, CLLC Gary Watkins, Cyngor Caerdydd Tara King, Cyngor Caerdydd Nick Jones, Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf Huw Vaughan Thomas, Archwilydd Cyffredinol Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru Martin Peters, Swyddfa Archwilio Cymru Mike Usher, Swyddfa Archwilio Cymru
Staff y Pwyllgor:	Bethan Davies (Clerc)

	Leanne Hatcher (Ail Glerc) Tanwen Summers (Dirprwy Glerc) Martin Jennings (Ymchwilydd) Richard Bettley (Ymchwilydd) Joanest Varney-Jackson (Cynghorydd Cyfreithiol) Gareth Howells (Cynghorydd Cyfreithiol) Lakshmi Narain - Cynghorydd Technegol

TRAWSGRIFIAD

Gweld trawsgrifiad o'r cyfarfod.

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon

1.1 Croesawodd y Cadeirydd yr Aelodau i'r cyfarfod.

1.2 Cafwyd ymddiheuriadau gan Ann Jones AC a Peter Black AC.

1.3 Roedd William Powell AC yn dirprwyo ar ran Peter Black AC.

2 Papurau i'w nodi

2.1 Nodwyd y papurau.

3 Y Bil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru): Sesiwn dystiolaeth 8

3.1 Cafodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Mari Thomas, Swyddog Polisi (Cyllid), Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, Gary Watkins, Rheolwr Gwasanaethau Refeniw, Cyngor Caerdydd, Tara King, Prif Swyddog Gwastraff a Phriffyrdd, Cyngor Caerdydd a Nick Jones, Cyfarwyddwr Gwasanaeth Cyllid Gweithredol, Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf.

4 Y Bil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru): Sesiwn dystiolaeth 9

4.1 Cafodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Huw Vaughan Thomas, Archwilydd Cyffredinol Cymru, Mike Usher a Martin Peters, Swyddfa Archwilio Cymru.

4.2 Cytunodd Mike Usher i roi gwybodaeth ychwanegol i'r Pwyllgor.

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y busnes canlynol:

5.1 Derbyniwyd y cynnig.

6 Y Bil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru): Trafod y dystiolaeth

6.1 Trafododd y Pwyllgor y dystiolaeth a ddaeth i law.

7 Ystyried pwerau: Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru: Ymgynghoriad ar Fil drafft

7.1 Cytunodd y Pwyllgor ar y Bil drafft a'r dull ymgynghori.

8 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-17: Dull o gynnal y gwaith craffu

8.1 Cytunodd y Pwyllgor ar ei ddull craffu.

9 Etifeddiaeth Pwyllgor Busnes y Pedwerydd Cynulliad: Ymgynghoriad

9.1 Cytunodd y Pwyllgor i ailystyried y mater yn y cyfarfod ar 5 Tachwedd.

Cofnodion cryno - Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 2 - y Senedd

Dyddiad: Dydd Mercher, 21 Hydref 2015

Amser: 09.00 - 10.59

Gellir gwylio'r cyfarfod ar Senedd TV yn:

http://senedd.tv/cy/3271

Yn bresennol

Categori	Enwau
Aelodau'r Cynulliad:	Jocelyn Davies AC (Cadeirydd) Peter Black AC Christine Chapman AC Mike Hedges AC Alun Ffred Jones AC Mick Antoniw AC (yn lle Ann Jones AC) Julie Morgan AC Nick Ramsay AC
Tystion:	Jane Hutt AC, Y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth Emma Cordingley, Llywodraeth Cymru Richard Clarke, Llywodraeth Cymru Jeff Andrews, Cynghorydd Polisi Arbenigol, Llywodraeth Cymru
Staff y Pwyllgor:	Leanne Hatcher (Ail Glerc) Tanwen Summers (Dirprwy Glerc) Martin Jennings (Ymchwilydd)

	Richard Bettley (Ymchwilydd) Joanest Varney-Jackson (Cynghorydd Cyfreithiol) Lakshmi Narain - Cynghorydd Technegol

TRAWSGRIFIAD

Gweld trawsgrifiad o'r cyfarfod.

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon

1.1 Croesawodd y Cadeirydd yr Aelodau i'r cyfarfod.

1.2 Cafwyd ymddiheuriadau gan Ann Jones AC.

1.3 Dirprwyodd Mick Antoniw AC ar ei rhan.

2 Papurau i'w nodi

2.1 Cafodd y papurau eu nodi.

3 Bil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru): Sesiwn dystiolaeth 10

3.1 Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Jane Hutt AC, Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth; Emma Cordingley, Cyfreithwraig; Richard Clarke, Rheolwr Prosiect Gweinyddu Trethi, Llywodraeth Cymru; a Jeff Andrews, Cynghorydd Polisi Arbenigol â chyfrifoldeb am gyllid a materion Ewropeaidd.

3.2 Cytunodd Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth i roi rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor.

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y busnes canlynol:

4.1 Derbyniwyd y cynnig.

5 Bil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru): Trafod y dystiolaeth

5.1 Trafododd y Pwyllgor y dystiolaeth a ddaeth i law.

6 Ymchwiliad Etifeddiaeth: Dull o gynnal y gwaith craffu

6.1 Cytunodd y Pwyllgor ar ei ddull craffu.

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Wales Audit Office / Swyddfa Archwilio Cymru

24 Cathedral Road / Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ
Tel / Ffôn: 029 20 320500
Fax / Ffacs: 029 20 320600
info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Ms Tanwen Summers
Deputy Clerk to the Finance Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

Reference	1026.mju.summers
Date	26 October 2015
Pages	**1** of **1**

Dear Tanwen,

Tax Collection and Management (Wales) Bill – scrutiny by the Finance Committee

When I appeared alongside the Auditor General before the Finance Committee earlier this month to give oral evidence to support its scrutiny of the Tax Collection and Management (Wales) Bill, members asked me about the audit arrangements in Scotland [paras 284-287 of the 15 October meeting transcript refer].

I have since checked the position in respect of the Memorandum of Understanding (MoU) between the Comptroller & Auditor General and the Auditor General of Scotland regarding the audit of the Scottish rate of income tax, and I am pleased to enclose a copy of that document for the Committee.

Please note that whilst the MoU still carries a 'draft' watermark, as it has not yet been physically signed, both the National Audit Office and Audit Scotland have confirmed to me that their respective staffs are already operating under the MoU arrangements.

I hope that this material is of assistance to the Committee's ongoing scrutiny of the Bill.

With best wishes,

MIKE USHER
Sector Lead – Health and Central Government

Enclosure: *'Memorandum of Understanding for co-operation between the C&AG and the AGW, on the audit of the Scottish rate of income tax'*

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

For cooperation between the Comptroller and Auditor General and the Auditor General for Scotland, on the audit of the Scottish rate of income tax

DRAFT

Introduction

1. The Scotland Act 1998 ("the 1998 Act"), as amended by the Scotland Act 2012 ("the 2012 Act"), gives the Scottish Parliament the power to set a Scottish rate of income tax (SRIT) for Scottish taxpayers (as defined in a new section 80D of the 1998 Act). SRIT will commence from a date to be set by the UK Government, expected to be April 2016. It will be administered by HM Revenue and Customs (HMRC) as part of the UK-wide income tax system and applied to non-savings income. The Scottish Parliament will be able to set a rate of SRIT from zero to any number of pence or half-pence in the pound. This rate will be added to each of the main UK rate bands after ten pence in the pound has been deducted from each rate.

2. An amount equal to ten pence of each rate will be deducted from the Scottish Block grant whether the Scottish Parliament sets a rate or not and replaced by the amount received through SRIT will be included in the overall Scottish Block grant for each year based on estimated figures, with a reconciliation to actual amounts raised taking place twelve months after the end of the year

3. The Command Paper which accompanied the draft 2012 Act, entitled *Strengthening Scotland's Future*[1], outlined the arrangements that the UK Government proposed to put in place to ensure accountability in relation to HMRC implementing and operating the SRIT:

   - The UK Government will invite the Comptroller and Auditor General (C&AG), as head of the National Audit Office (NAO), to prepare a report to the Scottish Parliament on HMRC's administration of the SRIT.
   - The Scottish Parliament will receive a report from HMRC on the administration of the Scottish income tax receipts;
   - Scottish Parliamentary Committees will be able to request HMRC's Accounting Officers to give evidence.
   - An HMRC Additional Accounting Officer will be made specifically accountable for the collection of the SRIT.
   - The UK Government will also inform Scottish Ministers in writing of HMRC Commissioner appointments.

4. The UK Finance Act 2014 places a duty on the C&AG, as the statutory external auditor of HMRC, to prepare a report on the administration of the SRIT for each financial year, to be laid before the Scottish Parliament not later than 31 January of the financial year following that to which the report relates.

5. HMRC is governed by the Commissioners for Revenue and Customs Act 2005 which prohibits disclosure of HMRC's information except under specific circumstances. Audit Scotland is not HMRC's auditor, nor does it have any statutory right of access to HMRC information.

DRAFT

[1] Command Paper CM 7973 November 2010
https://www.gov.uk/government/publications/strengthening-scotland-s-future-hm-command-paper

6. The C&AG and the Auditor General for Scotland have confirmed to the Public Audit Committee of the Scottish Parliament that they are happy to work together to ensure that the Parliament receives appropriate reports on the operation of the SRIT.

7. This Memorandum of Understanding describes our respective powers and responsibilities and sets out a framework for collaborative working. This framework is designed to optimise the skills and experience involved in audits, reviews or investigations, avoid duplication of effort and ensure that the Scottish Parliament receives the assurance it requires about the implementation and operation of the SRIT.

Statutory role of the Comptroller and Auditor General and the NAO

8. The National Audit Office (NAO) scrutinises public spending on behalf of the UK Parliament and its audit of central government has two main aims. By reporting the results of audits to the UK Parliament, it holds government departments and bodies to account for the way they use public money, thereby safeguarding the interests of taxpayers. In addition, its work aims to help public service managers improve performance and service delivery.

9. The audit and inspection rights are vested in the head of the National Audit Office, the Comptroller and Auditor General (C&AG). The NAO undertakes these tasks on his behalf.

DRAFT

10. The C&AG is an Officer of the House of Commons. Both he and the NAO are totally independent of government and are not subject to the control or direction of the UK Government or Parliament.

11. There are a number of Acts of Parliament that give the C&AG the right to audit, or examine the receipt of revenue of, HMRC:

- The Exchequer and Audit Departments Act 1921 provides that the C&AG audits the revenues collected by HMRC, as accounted for in HMRC's Trust Statement (as directed by HM Treasury) and to examine these "*to ascertain that adequate regulations and procedure have been framed to secure an effective check on the assessment, collection, and proper allocation of revenue*" and to satisfy himself that any such regulations and proceedings are being duly carried out, and as to the correctness of sums brought to account in respect of revenue. This examination takes the form of a separate report (the Standard Report) by the C&AG on HMRC's Annual Accounts;

- The Government Resource and Accounts Act 2000 provides that the C&AG audits the departmental accounts produced by UK central government departments, including those produced by HMRC; and

- The National Audit Act 1983 allows the C&AG to undertake examinations into the economy, efficiency and effectiveness of how certain bodies, including HMRC, have used their resources in discharging their functions.

12. Subject to certain constraints, the C&AG has complete discretion in the carrying out of the functions of that office including what is reported to Parliament.

13. The Scotland Act 2012 makes no changes to the way the C&AG and the NAO undertakes their existing roles in respect of HMRC.

14. From 2014-15, under section 80HA of the Scotland Act 1998 (inserted by section 297 of the Finance Act 2014), the C&AG is required to report to the Scottish Parliament on:

- the adequacy of any of HMRC's regulations and procedures relating to the Scottish rate provisions;
- whether these rules and procedures are being complied with;
- the correctness of the sums brought to account by HMRC which relate to SRIT; and
- the accuracy and fairness of the administrative expenses reimbursed to HMRC.

15. The C&AG may also include in the report an assessment of the economy, efficiency and effectiveness with which HMRC has used its resources in carrying out relevant functions.

DRAFT

16. It is currently envisaged that HMRC will report the revenue collected under the SRIT in notes to the Trust Statement. Costs associated with its collection will be shown in HMRC's Resource Account. HMRC will use these notes to compile a specific report to the Scottish Parliament.

17. The C&AG is required to report to the Scottish Parliament on these activities, and assurances over these figures, from 2014-15. The report must be laid before the Scottish Parliament by 31 January of the financial year following the one to which the report relates. The C&AG might also exercise his rights under the National Audit Act 1983 to report to the UK Parliament on these activities.

Statutory roles of the Auditor General for Scotland and Audit Scotland

18. Under the Scotland Act 1998, the Auditor General for Scotland (AGS) and those who exercise functions on her behalf are not subject to the control or direction of any member of the Scottish Government or the Scottish Parliament. She is responsible for ensuring propriety and value for money in the spending of public funds. She investigates whether public bodies are achieving the best possible value for money and adhering to the highest standards of financial management.

19. Scottish Ministers, the Lord Advocate and every other person to whom sums are paid out of the Consolidated Fund in a financial year must prepare accounts of their expenditure and receipts for that year to be audited by the AGS. The AGS is responsible for securing the audit of the Scottish Government and most other public bodies in Scotland except local authorities. Annual financial audit reports are produced for all of the public bodies that the AGS is responsible for auditing.

20. Section 23 of the Public Finance and Accountability (Scotland) Act 2000 (the 2000 Act) gives the AGS specific powers to examine the economy, efficiency and effectiveness with which resources are being used by specified public bodies.

21. The AGS is required to lay reports in Parliament which are then scrutinised by the Public Audit Committee (and which may also be considered by other relevant Committees).

22. Audit Scotland is a statutory body set up in April 2000 under the 2000 Act. It provides services to the AGS and the Accounts Commission. Audit Scotland provides independent assurance to the people of Scotland that public money is spent properly and provides value for money. It supports improvement in public services by holding to account those responsible for spending public funds.

23. The 2012 Act makes no changes to the role of the AGS or Audit Scotland.

24. The estimated receipts from the SRIT and any subsequent adjustments to reflect actual receipts will flow into the Scottish Consolidated Fund as an adjustment to the overall Scottish Block Grant. This is the first point at which the SRIT flows become subject to audit by the AGS.

25. As part of its audit of the Scottish Government, Audit Scotland will consider and, where appropriate, report on

- The Scottish Government's governance arrangements for the development of SRIT;
- Scottish Government arrangements to prepare information about the proposed Scottish rate;
- Expenditure paid to HMRC for administrative costs incurred under Section 80H, through the audit of the Scottish Government; and
- The assurance obtained from NAO on overall arrangements.

DRAFT

26. The Public Audit Committee of the Scottish Parliament has recommended that Audit Scotland should provide additional assurance on the NAO's audit of HMRC and to work with the NAO on the future priorities and focus of its work. This MOU sets out how these recommendations will be fulfilled.

A framework for collaborative working

27. The C&AG and the AGS are committed to ensuring that we deliver our audits, reviews and investigations efficiently and effectively. We have agreed the following arrangements for collaborative working. Specifically we are committed to:

- Maintaining effective communication and liaison;
- Sharing relevant information and respecting confidentiality of shared information; and
- Sharing knowledge, skills, expertise and experience.

28. We will evolve approaches to sharing knowledge and expertise to build mutual confidence in the quality of our audit work. The NAO and Audit Scotland will meet regularly to ensure effective communication and information sharing between the two organisations.

29. As part of the framework to deliver assurance on the implementation and operation of SRIT, each year the NAO will discuss with Audit Scotland:

- their audit planning to ensure that attention is focused on the key risk areas of the audit, that potential problems are identified and resolved timeously and that the audit timetable will meet stakeholder requirements. This will include any plans for value for money work.
- the NAO's approach to risk assessment undertaken at the start of the audit process. The process will enable the NAO to identify the key risk areas and control systems and develop an audit approach designed to address these risks in the most efficient manner.
- their application of the concept of materiality to the audit of SRIT. Materiality is concerned with the extent to which auditors can tolerate error and is relevant for determining which account areas are significant from an audit perspective and the nature, timing and extent of audit procedures required. Materiality has both quantitative and qualitative factors; however, the final assessment of what is material is a matter of professional judgement.
- the NAO's testing strategy to deliver appropriate assurance that the control systems are operating as intended.
- the NAO's testing strategy for the financial and other information included in the HMRC report.
- the findings arising from the audit.
- the draft report on the audit.

DRAFT

30. The first NAO audit report to be prepared under the 2012 Act will cover the financial year ending 31 March 2015 and will have to be published by January 2016 at the latest. The AGS will report on the same period and that report will:

- summarise the extent and nature of work performed by Audit Scotland in relation to NAO's audit on the SRIT.
- provide views and comments on the reasonableness of NAO's audit approach, findings and conclusions.
- highlight any specific aspects of NAO's findings or conclusions that are considered pertinent from a Scottish perspective.

Resolving disagreements

31. The C&AG and AGS are committed to working together in an environment of professional respect and promoting a culture of openness. This approach should minimise the risk of disagreements. Any disagreements will normally be resolved at a working level between the individuals involved. If this is not possible, it will be referred upwards through normal management reporting channels until resolution is achieved. Ultimately a disagreement may be referred to the C&AG and the AGS who will be responsible for ensuring a mutually satisfactory resolution.

Reviewing the Memorandum of Understanding

32. We will formally review this Memorandum at least every three years, or when there are relevant changes to legislation, to ensure both organisations are working within our agreed framework, and consider whether the arrangements needs to be revised to meet changing circumstances.

DRAFT

Signed ……………………………………..

Date…………………………………………

Comptroller and Auditor General

Signed ……………………………………..

Date…………………………………………

Auditor General for Scotland

Appendix 1: EXTRACT FROM THE UK FINANCE ACT 2014

290 Report on administration of the Scottish rate of income tax

(1) In Chapter 2 of Part 4A of the Scotland Act 1998, after section 80H insert—

“80HA Report by the Comptroller and Auditor General

(1) The Comptroller and Auditor General must for each financial year prepare a report on the matters set out in subsection (2).

(2) Those matters are—

(a) the adequacy of any of HMRC’s rules and procedures put in place, in consequence of the Scottish rate provisions, for the purpose of ensuring the proper assessment and collection of

income tax charged at rates determined under those provisions,

(b) whether the rules and procedures described in paragraph (a) are being complied with,

(c) the correctness of the sums brought to account by HMRC which relate to income tax which is attributable to a Scottish rate resolution, and

(d) the accuracy and fairness of the amounts which are reimbursed to HMRC under section 80H (having been identified by it as administrative expenses incurred as a result of the charging of income tax as mentioned in paragraph (a)).

DRAFT

(3) The “Scottish rate provisions” are—

(a) any provision made by or under this Chapter, and

(b) any provision made by or under the Income Tax Acts relating to the Scottish basic rate, the Scottish higher rate or the Scottish additional rate.

(4) A report under this section may also include an assessment of the economy, efficiency and effectiveness with which HMRC has used its resources in carrying out relevant functions.

198

(5) “Relevant functions” are functions of HMRC in the performance of which HMRC incurs administrative expenses which are reimbursed to HMRC under section 80H (having been identified by it as administrative expenses incurred as a result of the charging of income tax as mentioned in subsection (2)(a)).

(6) HMRC must give the Comptroller and Auditor General such information as the Comptroller and Auditor General may reasonably require for the purposes of preparing a report under this section.

(7) A report prepared under this section must be laid before the Scottish Parliament not later than 31 January of the financial year following that to which the report relates.

(8) In this section “HMRC” means Her Majesty’s Revenue and Customs.”

(2) The amendment made by this section has effect in relation to the financial year ending on 31 March 2015 and subsequent financial years.

Cyllid & Tollau EM | HM Revenue & Customs

Doug Stoneham
100 Parliament Street
London
SW1A 2BQ

Jocelyn Davies AM
Chair, Finance Committee
National Assembly for Wales

Ffôn / Tel: 03000 586231
Dyddiad / Date: 23 October 2015

E-bost / Email: Douglas.Stoneham@hmrc.gsi.gov.uk

Dear Chair,

Thank you for your letter of 7 October and for inviting HMRC to give evidence to the Finance Committee earlier this month.

Before responding to the points you raised, I would like to correct a point I made when giving evidence to the Committee. During the hearing, I stated that HMRC did not have a legal requirement to have a charter – in fact, there is a legal requirement. This is found in section 16A of the Commissioners for Revenue and Customs Act 2005, as inserted by section 92 of the Finance Act 2009. This requires HMRC to have a charter which includes "standards of behaviour and values to which Her Majesty's Revenue and Customs will aspire when dealing with people in the exercise of their functions". It also requires HMRC to review the charter regularly (publishing any updates) and to produce an annual report on its performance against the charter. I apologise for any confusion caused by my oversight.

At the hearing, we also agreed to provide further information on two specific points:
- the percentage of taxpayers that have access to a time-to-pay arrangement; and
- information relating to the provision of Welsh services available for online payments.

On the first point, all taxpayers who fall into debt potentially have access to time to pay arrangements. However, HMRC will only allow a customer to enter into a time to pay arrangement if they have the means to make the agreed payments and to pay other tax liabilities that become due during the time to pay period. Additionally, the time to pay period must be as short as possible (it would be exceptional for such an arrangement to last more than a year). In practice, at any point in time, HMRC would expect to have around 15% of its debt balance included in time to pay arrangements.

On the second point, a Welsh language facility for making online payments was introduced on 16 September 2015.

Accountability of the Welsh Revenue Authority
- Do you envisage any difficulty in the use of Welsh language forms and the provision of phone support and supplementary information in Welsh?
HMRC currently has a wide range of forms available in Welsh and has a Welsh language call centre for customers who prefer to contact us in Welsh – during 2014-15, HMRC dealt with approximately 700 email enquiries in Welsh, responded to around 18,500 calls to our Welsh helplines and dealt with approximately 37,500 letters and forms in Welsh. HMRC will work with the Welsh Government and Welsh Revenue Authority (WRA) to establish the requirements and costs for a Welsh language service in relation to the Land Transaction Tax (LTT) and this will clearly depend on the standards that are ultimately set for the WRA by the Welsh Language Commissioner.

Finances of the WRA and costs of the Bill
- What types of additional costs will HMRC incur when collecting Land Transactions Tax in Wales?
Changes will be required to HMRC's systems to implement the new tax, such as introducing different tax tables and reliefs and sharing LTT data with the WRA. Other costs that could

arise include staff time in processing returns, issuing penalties and pursuing debtors and work involved in carrying out compliance activity for the new tax. Any cost savings that HMRC incurs from no longer administering Stamp Duty Land Tax (SDLT) and Landfill Tax in Wales will be passed onto the Welsh Government.

- Do you intend to charge a fixed fee for collecting Welsh taxes, or a variable fee based on the volume of transactions?
As set out in the written evidence to the Committee, HMRC's initial intention is to adapt its existing SDLT system to operate the LTT and use the experienced staff working on SDLT in its Birmingham Stamps Office to carry out administration activities (for example, processing returns, following-up errors etc). HMRC additionally proposes to set up a specialist team to carry out compliance activities, which could be based in Wales, that would also liaise with the WRA and assist in building up their knowledge and expertise on devolved taxes.

In line with the Treasury Statement of Funding Policy, HMRC intend only to pass on the additional costs that arise as a result of this work, rather than charging a fixed fee. The precise arrangements for this will be governed by a Memorandum of Understanding to be agreed between the Welsh Government and HMRC (to 2018), and a partnership agreement with the Welsh Revenue Authority from then.

Where HMRC charges for its services, it does so (following HM Treasury policy) at the full cost of providing the service, seeking to make clear the breakdown of the calculation. Full cost is based on the average salary cost for the relevant grade plus per capita overheads such as superannuation, HR, accommodation and finance costs. Where costs are incurred under contract by third parties, including HMRC's IT supplier, these will be charged at cost.

Anti-avoidance, complex transactions and interaction with WRA
- Do you envisage that the HMRC Anti-Avoidance group will supply the WRA with information regarding tax planning structures notified to it that may involve land interests in Wales and which could have an implication on the amount of LTT?
The extent to which this will be necessary and practical will depend on the degree of similarity between the LTT and SDLT. If, for example, the taxes have comparable reliefs then an avoidance scheme for one tax is more likely to apply to the other. In this scenario, HMRC would anticipate alerting WRA to the issue. Similar arrangements have already been put in place for working with Revenue Scotland in their administration of the Land and Buildings Transaction Tax in Scotland. Clearly though if the LTT is radically different from SDLT there will be less of a role that HMRC can practically play here.

- On a similar note, if general tax planning that involves land interests in Wales is the subject of an enquiry, will details be supplied to the WRA as a matter of routine?
The Wales Act 2014 allows HMRC to share information with Welsh Ministers if this is for the purposes of the collection and management of a devolved tax. Given that SDLT and LTT are both transactional taxes, there is limited scope for general tax planning activities to have an impact, but the legislative gateway exists to allow this to happen.

- In relation to properties straddling the border, we appreciate that it is envisaged that a just and reasonable apportionment is to be made, however, what information would you expect to be supplied and enquiries undertaken as a matter of routine?
At the point when the return is made, HMRC would not anticipate requiring additional information to be supplied, although we think it is likely that the SDLT (and LTT) returns will need to include a box to indicate that the transaction is linked to one in another part of the UK.

In most cases, apportionment should be reasonably straightforward, although in some cases customers may need to obtain a specialist valuation. Just and reasonable apportionment is a well-established concept among professional advisers involved in land transactions. It is already required for SDLT, for example where the purchase price includes a non-chargeable amount for fixtures and fittings. Records showing the basis under which the apportionment was made would need to be retained.

- If complex technical issues are to be dealt with by the WRA, does HMRC envisage that it would need to disseminate guidance material and provide training for its own staff to deal with taxpayer enquiries to HMRC?
HMRC will work with the WRA to establish how the two organisations will work together on the provision of guidance and training material. HMRC anticipate that staff working on the LTT will need training on the new tax to ensure they are able to administer it effectively, irrespective of whether the material used is produced by WRA or HMRC.

Do let me know if you have any further questions in relation to these matters. HMRC looks forward to continuing to work with the Assembly, the Welsh Government and the WRA in implementing the LTT.

Yours sincerely,

Doug Stoneham
Senior Policy Adviser, Devolution

Leighton Andrews AC / AM
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus
Minister for Public Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf : MA-P-LA-0087-15

Jocelyn Davies AC
Cadeirydd, Y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

30 Hydref 2015

Annwyl Jocelyn,

Ar 19 Tachwedd, bydd Llywodraeth Cymru a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn cyd-gynnal digwyddiad gyda'r teitl 'Yr heriau a'r cyfleoedd wrth gyflenwi gwasanaethau lleol yng Nghymru: seminar ar y cyd ar Gyllid Llywodraeth Leol Cymru'. Bydd y seminar yn canolbwyntio ar sut y gall Llywodraeth Leol yng Nghymru ymateb i bwysau ariannol trwy ailfeddwl am sut y caiff gwasanaethau eu cyflenwi a thrwy ddysgu wrth eraill.

Bydd y rhaglen yn ystod y bore yn canolbwyntio ar yr heriau sydd i ddod i Lywodraeth Leol, a hefyd ar y sefyllfa economaidd ac ariannol a ragwelir ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus. Mae rhaglen y prynhawn wedi ei chynllunio i annog trafodaethau cadarnhaol am wahanol ddulliau o gyflenwi gwasanaethau, a beth sydd wedi gweithio mewn mannau eraill. Bydd y siaradwyr yn cynnwys cynrychiolwyr o sefydliadau proffesiynol, mentrau cymunedol a Llywodraeth Leol, gan gynnwys Arweinydd Cyngor yn Lloegr a fydd yn rhannu profiadau diweddar o symud ymlaen gyda newidiadau radical i gyflenwi gwasanaethau.

O ystyried y testun, rwy'n falch o wahodd aelodau'r Pwyllgor Cyllid i'r seminar. Bydd yn cael ei chynnal yn Neuadd y Ddinas, Caerdydd, gan ddechrau yn brydlon am 10:30am a gorffen am 3:15pm. Bydd Arweinwyr a Phrif Weithredwyr, Swyddogion Cyllid, Penaethiaid Gwasanaethau perthnasol a Chadeiryddion Craffu Llywodraeth Leol hefyd yn cael cynnig dod i'r seminar.

Dymuniadau gorau,

]

Leighton Andrews AC / AM
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus
Minister for Public Services

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

English Enquiry Line 0300 0603300
Llinell Ymholiadau Cymraeg 0300 0604400
Correspondence.Leighton.Andrews@wales.gsi.gov.uk

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

Adroddiad blynyddol a Chyfrifon 2014-15

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Mae'r Adroddiad Blynyddol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 wedi cael ei baratoi ar y cyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru a Chadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru a'i osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol ag Atodlen 2 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 ac mae'n cynnwys materion fel y'i cyfarwyddwyd gan y Trysorlys.

Mae'r Adroddiad Blynyddol yn dangos y canlynol yn ystod 2014-15:

- mae swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru wedi cael eu harfer yn gyson â'r Cynllun Blynyddol a baratowyd ar gyfer y flwyddyn o dan adran 25 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, heb unrhyw newidiadau sylweddol i'r gwaith a gynlluniwyd; ac
- mae'r blaenoriaethau a nodwyd yn y Cynllun wedi'u cyflawni i raddau helaeth.

Mae'r Cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 wedi cael eu paratoi gan Archwilydd Cyffredinol Cymru fel Swyddog Cyfrifyddu Swyddfa Archwilio Cymru yn unol ag Atodlen 1 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 ac ar ffurf a gyfarwyddwyd gan y Trysorlys.

Os oes angen i chi gael y cyhoeddiad hwn mewn fformat a/neu iaith arall cysylltwch â ni gan ddefnyddio'r manylion isod.

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Ffôn	02920 320 500
E-bost	post@archwilio.cymru
Gwefan	www.archwilio.cymru
Twitter	@WalesAudit

© Archwilydd Cyffredinol Cymru 2015

Uchafbwyntiau

Rhoi sicrwydd, cynnig mewnweledia a hyrwyddo gwelliant

Cyhoeddi
adroddiadau ar gyfrifon dros **800** o gyrff cyhoeddus yng Nghymru

Cyflwyno
adroddiadau ar 14 o bynciau gwahanol i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus gan ystyried gwerth am arian a'r defnydd priodol o arian cyhoeddus

Darparu
asesiadau gwella blynyddol ym mhob un o'r 28 o awdurdodau gwella llywodraeth leol, ac asesiadau strwythuredig ym mhob un o 10 corff y GIG

Ardystio
31 o gynlluniau grant llywodraeth leol, gwerth dros £3 biliwn, a oedd yn cynnwys dros 540 o hawliadau unigol, a arweiniodd at addasiadau gwerth dros £2 filiwn

Rhedeg y busnes

Lleihau
incwm o ffioedd a godir ar gyrff a archwilir dri y cant a lleihau costau gweithredu £280,000 drwy wneud arbedion effeithlonrwydd ac arbedion mewn costau

Cadarnhau
bod yr holl waith archwilio a ystyriwyd drwy ein cylch diweddaraf o Adolygiadau Rheoli Ansawdd mewnol wedi cyrraedd y safonau gofynnol neu wedi rhagori arnynt

Cynyddu
faint o amser a dreulir ar gyfartaledd gan bob cyflogai ar ystod o weithgareddau dysgu a datblygu o 8 i 10 diwrnod y flwyddyn

Cael ein hailachredu
ar **Lefel 4** (y lefel uchaf ond un) o Safon Amgylcheddol y Ddraig Werdd

Rhagair gan Archwilydd Cyffredinol Cymru a Chadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru

Yn 2014-15, parhaodd cyrff cyhoeddus ledled Cymru i wynebu nifer o heriau anodd, gan gynnwys gostyngiadau mewn termau real mewn cyllidebau blynyddol, disgwyliadau a galwadau cynyddol ymhlith y cyhoedd, yr angen i fynd i'r afael â rhai diffygion mewn gwasanaethau a gydnabuwyd, a pharatoi ar gyfer diwygiadau polisi a strwythur pellach.

Fel Swyddfa Archwilio genedlaethol Cymru rydym wedi chwarae ein rhan er mwyn helpu'r sector cyhoeddus yng Nghymru i oresgyn yr heriau hyn a llwyddo. Rhoddwyd mynediad i'r cyhoedd drwy gydol y flwyddyn at gyfoeth o wybodaeth a mewnwelediad ynglŷn â materion megis rheoleidd-dra, priodoldeb, a gwerth am arian, a'r hyn sy'n arfer da. Ac rydym wedi cyflwyno adroddiadau mewn modd amserol, diduedd, cywir a chlir.

Yn benodol, fel y'i disgrifir yn yr Adroddiad hwn, gwnaethom:

- ddarparu'r dadansoddiad manwl cyntaf o effaith newidiadau diwygio lles ar denantiaid tai cymdeithasol yng Nghymru;
- rhannu ein dealltwriaeth o'r heriau yr oedd y gwasanaethau nyrsio ardal yng Nghymru yn eu hwynebu gyda Byrddau Iechyd Lleol;
- cefnogi'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus wrth iddo graffu ar y ffodd y mae cyrff llywodraeth ganolog yn mynd i'r afael â heriau ariannol;
- pwysleisio pwysigrwydd trefniadau llywodraethu da o ran cynlluniau ymadael yn gynnar a'r angen i'w cysoni â'r gwaith ehangach ar gynllunio'r gweithlu;
- rhannu enghreifftiau o ddulliau arloesol o reoli asedau, er mwyn helpu i sicrhau y caiff tir neu asedau'r sector cyhoeddus eu defnyddio hyd eithaf eu potensial; a
- helpu cyrff cyhoeddus yng Nghymru i ganfod ac atal twyll a gwallau gwerth dros £4 miliwn.

Roeddem hefyd wrth ein bodd gyda chanlyniadau ein harolwg o randdeiliaid a dynnodd sylw at ansawdd ac effaith gadarnhaol ein gwaith. Fodd bynnag, ni allwn fod yn hunanfodlon.

Drwy sicrhau bod cyrff cyhoeddus yng Nghymru yn destun lefelau digonol, ond nid gormodol, o graffu a defnyddio ein cylch gwaith unigryw i 'ddilyn y bunt gyhoeddus' ac archwilio gwariant cyhoeddus ni waeth pwy sy'n darparu'r gwasanaethau, mae'n rhaid i ni barhau i ymdrechu i ychwanegu'r gwerth mwyaf posibl a chael yr effaith fwyaf bosibl.

Dros y tair blynedd nesaf, fel y'i hamlinellwyd yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16, byddwn yn cymryd camau pellach i flaenoriaethu ac atgyfnerthu ein rhaglenni gwaith, fel rhan o ddarlun yn y tymor hwy o'r ffordd y gellir gwella effeithiolrwydd archwilio'r sector cyhoeddus yng Nghymru.

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Tudalen y pecyn 23

Fel y'i hamlinellwyd yn yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon, bu 2014-15 yn flwyddyn heriol ond buddiol i Swyddfa Archwilio Cymru. Hon oedd ein blwyddyn gyfrifyddu gyntaf, ar ôl i staff, eiddo, hawliau a rhwymedigaethau gael eu trosglwyddo oddi wrth yr Archwilydd Cyffredinol o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.

Ar ôl pleidlais gan y staff ar ddechrau'r flwyddyn, rydym bellach yn y sefyllfa unigryw o gael aelodau anweithredol a gweithredol o Fwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yn ogystal ag aelodau etholedig sy'n gyflogeion, er mwyn rhoi dimensiwn ychwanegol o fewnwelediad a phrofiad. Mae ein trefniadau llywodraethu newydd yn rhoi cyfle gwirioneddol i ni ddatblygu ymhellach fel busnes.

Yn ystod y flwyddyn, daeth buddiannau ein strwythur uwch reolwyr newydd yn amlwg drwy fwy o ymgysylltu â chyrff a archwilir, gwell dealltwriaeth o'r heriau y mae'r sector cyhoeddus yng Nghymru yn eu hwynebu drwy rôl y Swyddogion Arwain Sector a gweithio corfforaethol cryfach.

Dechreuwyd hefyd ar adolygiadau o'r canlynol:

- ein trefniadau rheoli risg, er mwyn cadarnhau i ba raddau y maent wedi'u hymgorffori ac y maent yn unol ag arfer gorau;
- ein trefniadau ar gyfer cynllunio'r gweithlu, er mwyn sicrhau ein bod yn gallu bodloni'r gofynion o ran adnoddau mewn amgylchedd archwilio sy'n newid yn gyflym;
- ein trefniadau trafnidiaeth, er mwyn sicrhau ein bod yn dal i fod yn addas at y diben ac yn gyson â'r cyfrifoldebau corfforaethol; ac
- effeithiolrwydd ein Bwrdd, gyda'r nod o bennu cryfderau a meysydd i'w datblygu, ac argymell camau gweithredu a gweithgarwch er mwyn gwella perfformiad.

Ym mis Mawrth 2015 cyhoeddwyd ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16. Ochr yn ochr â rhoi gwybodaeth ychwanegol am ein blaenoriaethau tair blynedd, mae'r Cynllun yn disgrifio sut y byddwn yn mesur a chofnodi ein perfformiad yn fwy effeithiol drwy fframwaith newydd o fesurau a thargedau allweddol.

Wrth lunio'r Cynllun, rhoddwyd sylw penodol i ystyried pa fath o swyddfa archwilio sydd ei hangen ar Gymru yn awr ac yn y dyfodol, y ffordd orau o gydweithio â chyrff adolygu allanol eraill a'n rhanddeiliaid allweddol, a sut y gallwn ymgorffori egwyddorion datblygu cynaliadwy yn y ffordd rydym yn rhedeg ein busnes a sut y gallwn barhau i asesu a chofnodi p'un a ydym yn cael pethau'n iawn.

Isobel Garner
Y Cadeirydd, ar ran Swyddfa Archwilio Cymru

Cynnwys a'r canllaw i ddarllenwyr

Adroddiad Strategol

Adolygiad o waith yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru yn 2014-15, gan gynnwys dadansoddiad o'n datblygiad a'n perfformiad, a'n sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn

9 Amdanom ni

Pwy ydym ni, yr hyn a wnawn, ein nod a'n hamcanion a'n cynllun ar gyfer cyflawni

14 Crynodebau ariannol, amgylcheddol a chymdeithasol

Cynnydd yn erbyn mesurau ariannol, amgylcheddol a pherfformiad cymdeithasol allweddol ar gyfer y tair blynedd diwethaf; y crynodebau hyn yw'r rhan gyntaf o'n Hadroddiad ar Gynaliadwyedd sydd mewn dwy ran

20 Rhoi sicrwydd, cynnig mewnwelediad a hyrwyddo gwelliant

Sylwadaeth ynghyd ag astudiaethau achos sy'n dangos sut y rhoddwyd sicrwydd yn amserol gennym yn ystod y flwyddyn ariannol ddiwethaf ynglŷn â gwarchod arian cyhoeddus, cynnig mewnwelediad defnyddiol, a nodi'n glir sut y gellir gwella'r ffordd y darperir gwasanaethau cyhoeddus a hyrwyddo hynny

39 Rhedeg y busnes

Yr hyn a wnaethom yn 2014-15 i adeiladu ar ein gwaith i fod yn sefydliad atebol ac effeithlon sydd wedi'i redeg yn dda; yr adran hon yw ail ran ein Hadroddiad ar Gynaliadwyedd

49 Ffocws ein gwaith yn y dyfodol

Amlinelliad o'n Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16, sy'n cynnwys gwybodaeth ychwanegol am ein blaenoriaethau tair blynedd, ac yn crynhoi'r prif dueddiadau a ffactorau sy'n debygol o effeithio ar ein datblygiad, ein perfformiad a'n sefyllfa yn y dyfodol

Atebolrwydd

Datganiadau ac adroddiadau allweddol sy'n ein galluogi i fodloni gofynion atebolrwydd a dangos cydymffurfiaeth ag arfer llywodraethu corfforaethol da

52 **Adroddiad y Cyfarwyddwyr**

Gwybodaeth ynglŷn ag aelodau'r Bwrdd a'r Pwyllgor Rheoli, ac archwilwyr Swyddfa Archwilio Cymru

59 **Adroddiad Cydnabyddiaeth**

Ein polisi ynglŷn â chydnabyddiaeth, ynghyd â manylion cydnabyddiaeth a buddiannau pensiwn aelodau o'r Bwrdd a'i bwyllgorau, ac aelodau'r Pwyllgor Rheoli

68 **Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu**

Esboniad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu am baratoi'r datganiadau ariannol

69 **Datganiad Llywodraethu**

Amlinelliad o strwythur rheoli Swyddfa Archwilio Cymru, adroddiad ar drefniadau llywodraethu corfforaethol a rheoli risg, a disgrifiad o'r prif risgiau ac achosion o ansicrwydd a wynebwn

84 **Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru**

Adroddiad yr archwilydd annibynnol, gan gynnwys ei farn ar y datganiadau ariannol, rheoleidd-dra ac ar faterion eraill

86 **Prif ddatganiadau ariannol a nodiadau**

Crynodeb o Alldro Adnoddau, y Datganiadau am Wariant Net Cynhwysfawr, y Sefyllfa Ariannol, Llifau Arian Parod, a Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr, ochr yn ochr â nodiadau esboniadol ac ategol

Adroddiad Strategol

Adolygiad o waith yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru yn 2014-15, gan gynnwys dadansoddiad o'n datblygiad a'n perfformiad, a'n sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn

Amdanom ni

Pwy ydym ni

Archwilydd Cyffredinol Cymru yw archwilydd allanol statudol y rhan fwyaf o'r sector cyhoeddus yng Nghymru. Mae Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a 2013, Deddfau Llywodraeth Cymru 1998 a 2006, ynghyd ac amrywiaeth o ddeddfwriaeth arall, yn rhoi'r sail statudol dros waith yr Archwilydd Cyffredinol.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn gyfrifol am archwilio'r rhan fwyaf o'r arian cyhoeddus sy'n cael ei wario yng Nghymru, gan gynnwys yr arian y mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn pleidleisio i'w ddyfarnu bob blwyddyn. Trosglwyddir elfennau sylweddol o'r arian hwn gan Lywodraeth Cymru i'r GIG a llywodraeth leol yng Nghymru.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn Fwrdd sy'n cyflogi staff â chymwysterau proffesiynol ac yn defnyddio adnoddau eraill, gan gynnwys arbenigedd ychwanegol gan gwmnïau cyfrifwyr yn y sector preifat, er mwyn galluogi'r Archwilydd Cyffredinol i gyflawni ei swyddogaethau. Sefydlwyd Swyddfa Archwilio Cymru yn gorff corfforaethol ym mis Gorffennaf 2013 ac roedd yn cyflogi 245 o staff ar 31 Mawrth 2015.

Mae gan Swyddfa Archwilio Cymru Bwyllgor Rheoli sy'n gyfrifol am gyfarwyddo'r sefydliad o ddydd i ddydd. Ceir manylion pellach am y Bwrdd a'r Pwyllgor Rheoli yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr, yr Adroddiad ar Gydnabyddiaeth a'r Datganiad Llywodraethu.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn defnyddio'r adnoddau a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru i ystyried yn annibynnol a yw arian cyhoeddus yng Nghymru yn cael ei reoli'n ddoeth ac y rhoddir cyfrif amdano'n briodol.

Yr hyn a wnawn

Mae archwilio'r sector cyhoeddus yn golygu rhoi barn ar y cyfrifon ac mae hefyd yn cynnwys materion megis rheoleidd-dra (a yw arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio at ddibenion a gymeradwywyd), priodoldeb (a yw busnes cyhoeddus yn cael ei gynnal yn briodol) a gwerth am arian.

Bob blwyddyn, mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cyflawni rhaglen helaeth ond cymesur o waith archwilio allanol, gan ddefnyddio adnoddau a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru, ochr yn ochr â swyddogaethau penodol eraill. Mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd yn cadw rhywfaint o hyblygrwydd yn ei raglen er mwyn iddo allu ymateb yn gyflym ac yn effeithiol i unrhyw faterion yr ydym yn dod ar eu traws drwy ein gwaith archwilio neu sy'n cael eu dwyn i'n sylw.

Mae swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol yn gymwys mewn gwahanol fathau o gyrff, er mwyn ystyried gwariant cyhoeddus waeth pwy sy'n darparu'r gwasanaethau.

Rydym yn nodi arfer da o bob rhan o waith archwilio'r Archwilydd Cyffredinol ac yn ei ledaenu drwy ein Cyfnewidfa Arfer Da (adnodd am ddim ar y we) a chyfryngau eraill, gan gynnwys seminarau a gweminerau dysgu ar y cyd.

Sut rydym yn dilyn y bunt gyhoeddus yng Nghymru

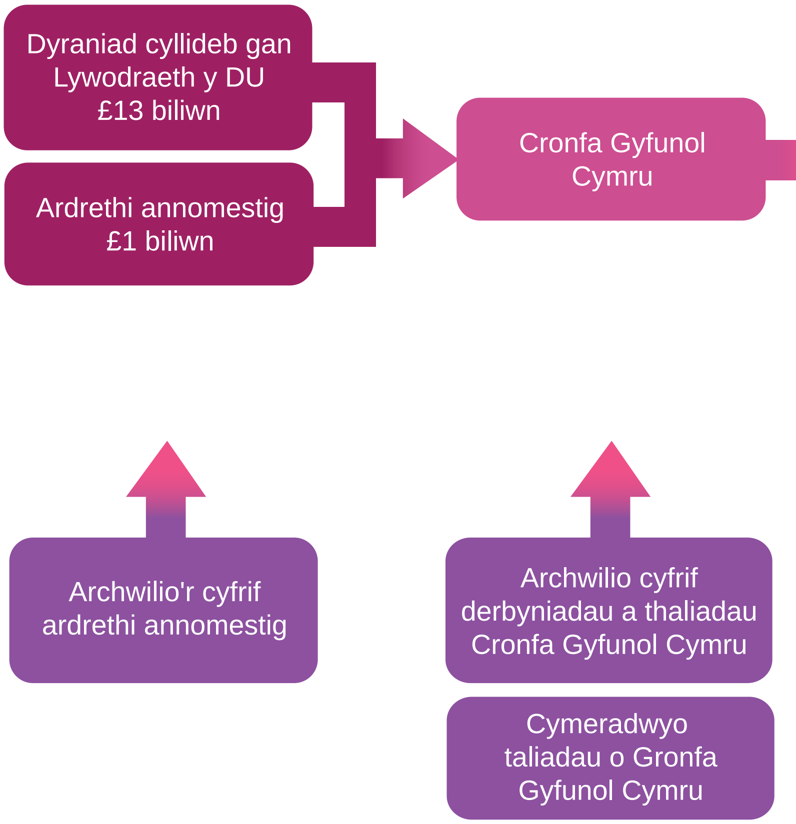

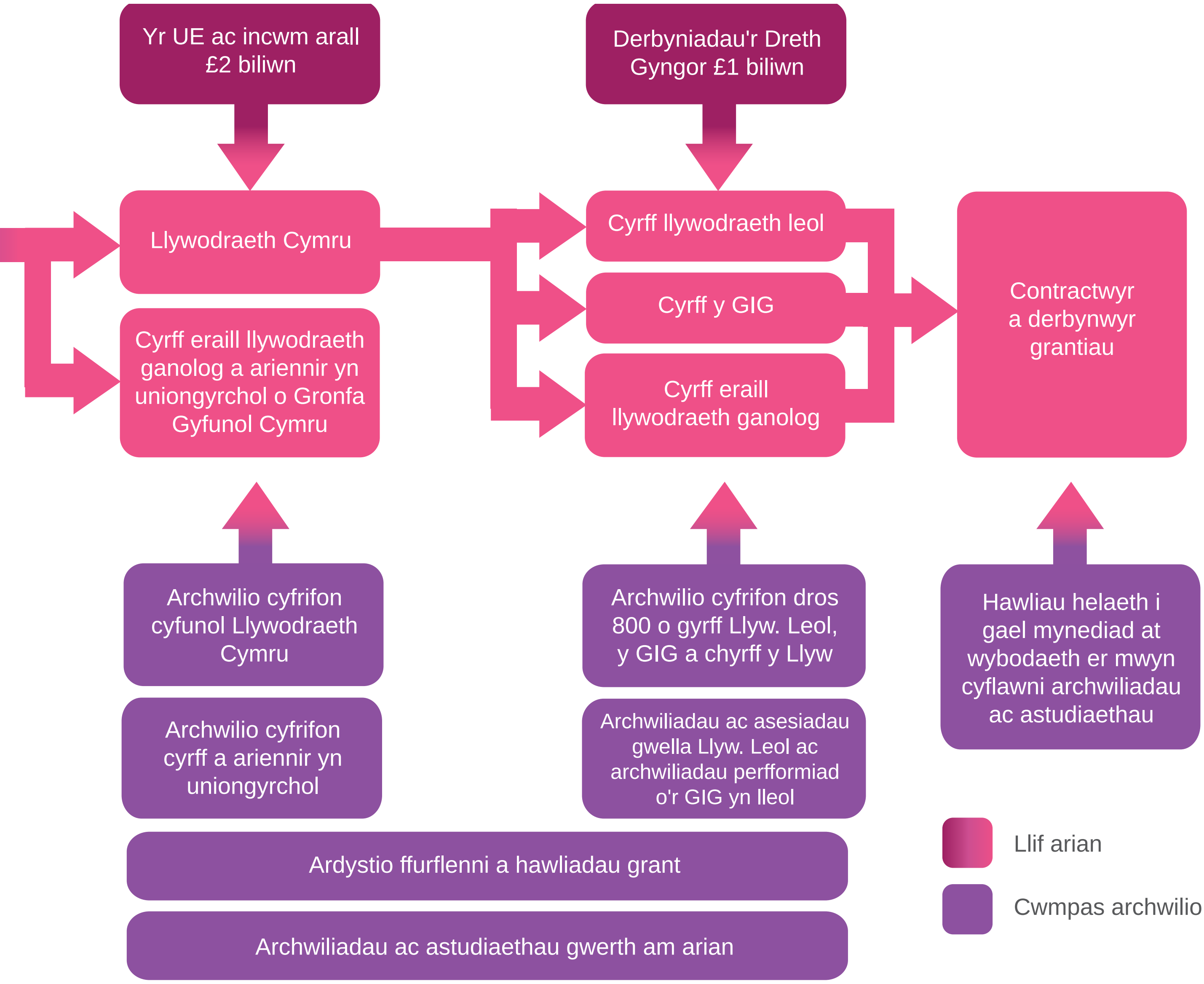
Yr UE ac incwm arall £2 biliwn
Derbyniadau'r Dreth Gyngor £1 biliwn
Llywodraeth Cymru
Cyrff eraill llywodraeth ganolog a ariennir yn uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru
Cyrff llywodraeth leol
Cyrff y GIG
Cyrff eraill llywodraeth ganolog
Contractwyr a derbynwyr grantiau
Archwilio cyfrifon cyfunol Llywodraeth Cymru
Archwilio cyfrifon cyrff a ariennir yn uniongyrchol
Archwilio cyfrifon dros 800 o gyrff Llyw. Leol, y GIG a chyrff y Llyw
Archwiliadau ac asesiadau gwella Llyw. Leol ac archwiliadau perfformiad o'r GIG yn lleol
Hawliau helaeth i gael mynediad at wybodaeth er mwyn cyflawni archwiliadau ac astudiaethau
Ardystio ffurflenni a hawliadau grant
Archwiliadau ac astudiaethau gwerth am arian
Llif arian
Cwmpas archwilio

Ein nod a’n hamcanion

Ein nod yw hysbysu pobl Cymru a helpu cyrff cyhoeddus yng Nghymru i lwyddo.

Mae ein pedwerydd amcan allweddol yn ategu’r tri cyntaf, sef: er mwyn i’r Archwilydd Cyffredinol ddarparu gwasanaeth archwilio o safon uchel, mae’n rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru fod yn sefydliad sydd wedi’i redeg yn dda ac sy’n sicrhau gwerth am arian.

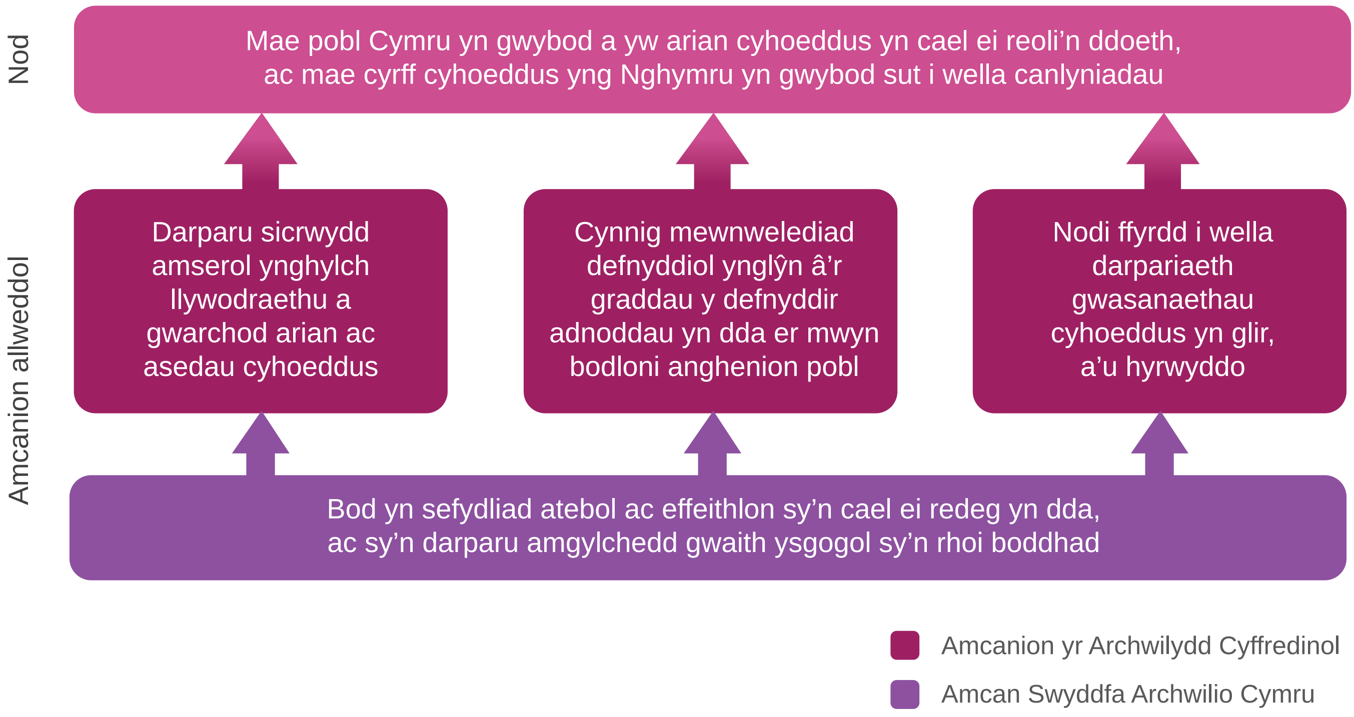

Ein cynllun ar gyfer cyflawni

Gwnaeth yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru baratoi Cynllun Blynyddol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 ar y cyd a'i osod gerbron y Cynulliad. Mae'r Cynllun ar gael ar ein gwefan.

Mae'r Cynllun yn nodi rhaglenni gwaith yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2014-15, yr adnoddau sydd ar gael i Swyddfa Archwilio Cymru, a sut y defnyddiwyd yr adnoddau hynny i ymgymryd â'r rhaglenni gwaith.

Yn yr Adroddiad hwn, mae sylwadaeth ar y cynnydd a wnaed yn erbyn ein Cynllun wedi'i rhannu'n wyth adran, sy'n unol â'n hamcanion. Mae'r chwe adran gyntaf yn ymwneud â rhaglen waith yr Archwilydd Cyffredinol. Mae'r ddwy adran arall yn ymwneud â rhaglen waith Swyddfa Archwilio Cymru.

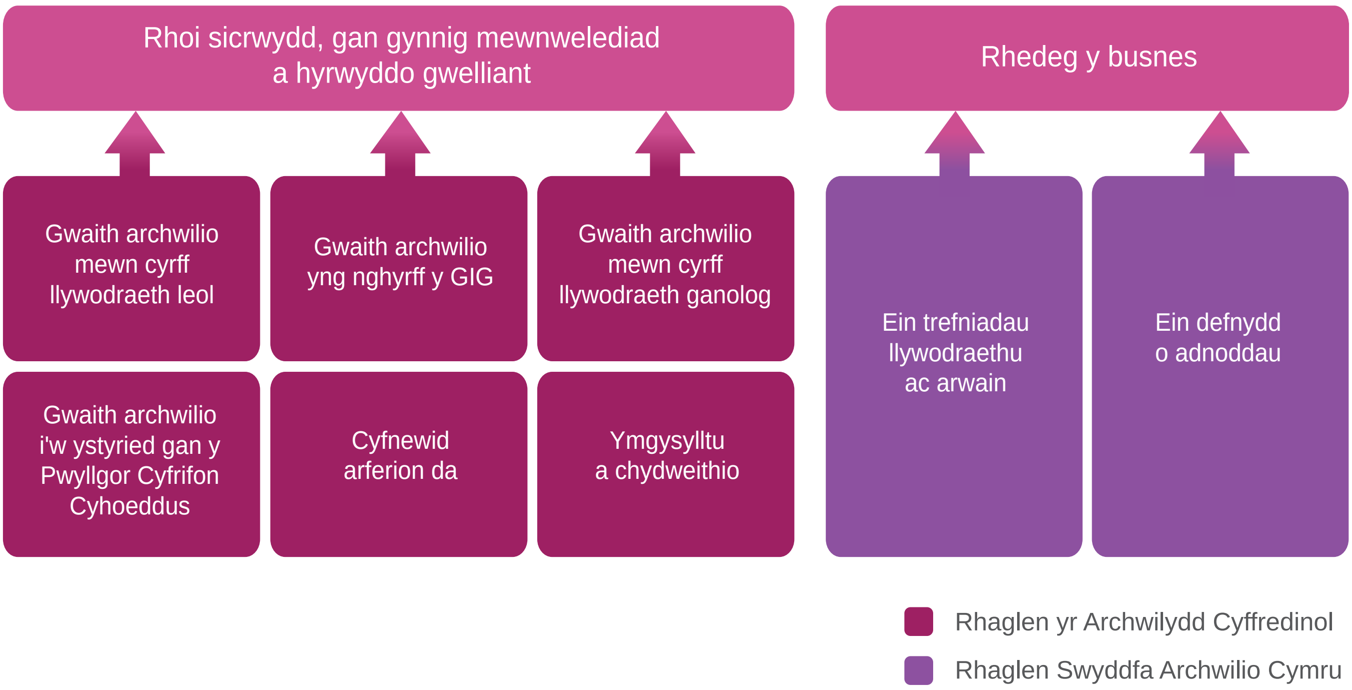

Tudalen y pecyn 32

Crynodebau ariannol, amgylcheddol a chymdeithasol

Crynodeb ariannol

Yn 2014-15:

- Cynhyrchwyd £17.1 miliwn o incwm a chawsom £6.0 miliwn o arian o Gronfa Gyfunol Cymru.
- Cafwyd cyfanswm o £16.1 miliwn o incwm drwy ffioedd a godir ar gyrff a archwilir – gostyngiad o dri y cant o gymharu â'r flwyddyn flaenorol – a chafwyd incwm grant gwerth £0.9 miliwn.
- Ar ôl ystyried ein cronfeydd wrth gefn a ailddosbarthwyd i gyrff llywodraeth leol yn 2013-14, roedd ein gwariant £280,000 yn llai o gymharu â'r flwyddyn flaenorol.
- Cynyddodd costau staff £110,000, yn bennaf er mwyn gwneud iawn am leihad yn y gwaith archwilio a roddwyd ar gontract allanol i gwmnïau cyfrifwyr yn y sector preifat; lleihaodd cost gwasanaethau allanol £150,000.
- Roedd ein costau gweithredu eraill £240,000 yn llai, a oedd yn adlewyrchu arbedion effeithlonrwydd ar ffioedd cyfreithiol a phroffesiynol a oedd yn gysylltiedig â newidiadau i'n trefniadau llywodraethu a buddsoddiad untro yn ein gwefan newydd yn 2013-14.

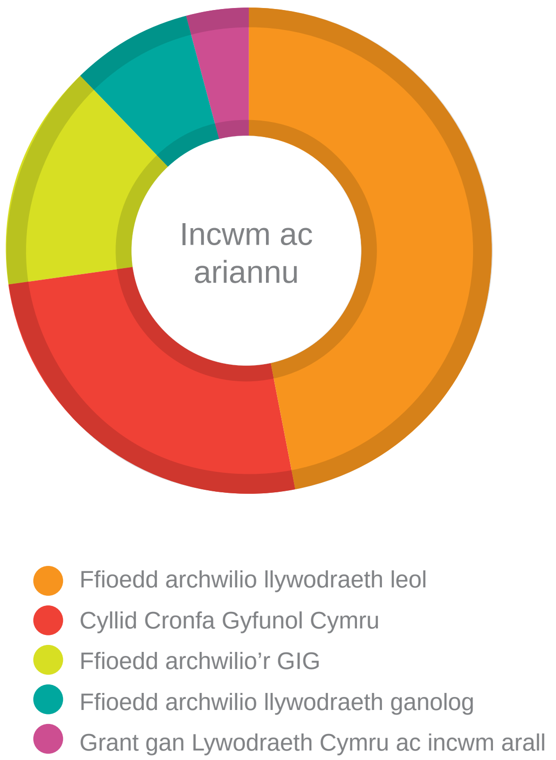

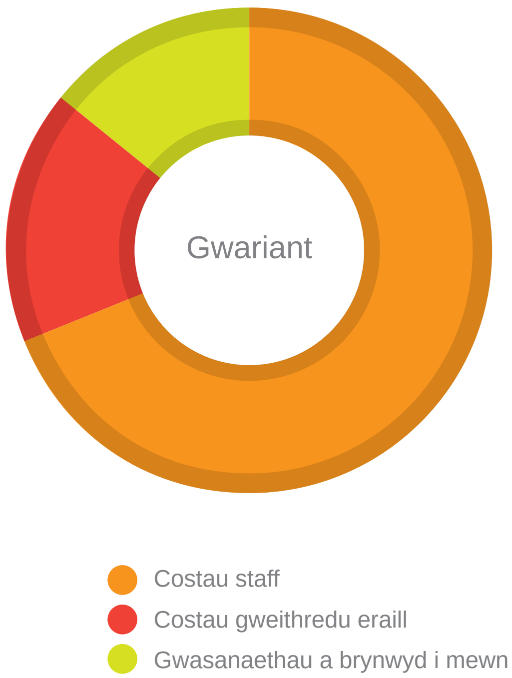

Canlyniad Ariannol 2014-15

	2014-15 £'000	2013-14 £'000	2012-13 £'000
Incwm ac adnoddau			
Ffioedd archwilio ac arolygu	16,108	16,606	15,871
Llywodraeth leol[1]	10,781	11,385	11,044
Y GIG	3,380	3,302	3,239
Llywodraeth ganolog	1,947	1,919	1,588
Grant gan Lywodraeth Cymru	947	1,409	1,322
Incwm arall[2]	64	27	23
Cyfanswm yr incwm	17,119	18,042	17,216
Gwariant			
Costau staff	(15,406)	(15,291)	(14,981)
Gwasanaethau allanol[3]	(3,156)	(3,308)	(3,451)
Yn ad-daladwy i gyrff llywodraeth leol[4]	0	(1,633)	0
(Cynnydd)/gostyngiad yn y ddarpariaeth ar gyfer trethiant	0	0	2,392
Costau gweithredu eraill	(3,850)	(4,093)	(3,221)
Treth gorfforaeth	0	(3)	0
Cyfanswm gwariant	(22,412)	(24,328)	(19,261)
Cyfanswm gwariant net cynhwysfawr	(5,293)	(6,286)	(2,045)
Arian o Gronfa Gyfunol Cymru	5,974	5,431	4,740
Yn ad-daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru	(698)	(337)	(268)
Newid yn ecwiti trethdalwyr	(17)	(1,192)	2,427
Ecwiti trethdalwyr ar 1 Ebrill	0	1,192	(1,235)
Ecwiti trethdalwyr ar 31 Mawrth	(17)	0	1,192

1 Mae'n cynnwys ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon, ardystio grantiau a gwaith archwiliadau ac asesiadau gwella

2 Mae incwm arall yn unol â'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ynghyd â llog banc

3 Gwaith archwilio ar gontract allanol i gwmnïau cyfrifwyr yn y sector preifat yn bennaf

4 Roedd ecwiti trethdalwyr a oedd wedi cronni cyn 2013-14 ynghyd â'r hyn a enillwyd yn ystod 2013-14 yn ymwneud â gwaith archwilio a wnaed yng nghyrff llywodraeth leol. Fel yr amlinellwyd yn yr **Amcangyfrif o Incwm a Gwariant Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i ben 31 Mawrth 2015**, ailddosbarthwyd y swm hwn i'r cyrff hynny.

Tudalen y pecyn 34

Crynodeb amgylcheddol

Yn 2014-15:

- Cynyddodd y gwastraff a gynhyrchwyd gennym o ryw ychydig, ond llwyddwyd o hyd i gyflawni gostyngiad o 23 y cant ers 2012-13
- Parhawyd i gynyddu cyfran y gwastraff a gafodd ei ailddefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio gennym, a pharhawyd i leihau faint o bapur a ddefnyddir gennym
- Lleihawyd ein defnydd o ddŵr dros chwech y cant a 0.5m^3 am bob aelod o staff cyfwerth ag amser cyflawn
- Cynyddwyd ein hallyriadau sy'n cyfateb i CO_2 tua phump y cant, yn enwedig oherwydd cynnydd mewn allyriadau y gellir eu priodoli i deithiau awyr
- Gwellwyd effeithlonrwydd cyffredinol ein defnydd o swyddfeydd

Defnydd o bapur (fesul rîm)

Targed 2015-16 Swyddfa Archwilio Cymru

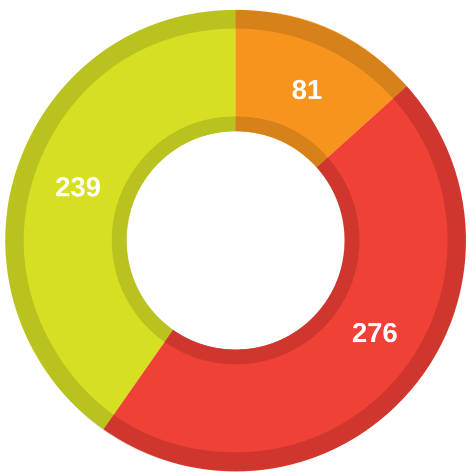

Cwmpas 1 – allyriadau CO_2 uniongyrchol cyfwerth o ffynonellau rydyn ni'n berchen arnynt neu'n eu rheoli (tunelli)

Cwmpas 2 – allyriadau CO_2 anuniongyrchol yn sgil defnydd o drydan a brynwyd (tunelli)

Cwmpas 3 – allyriadau anuniongyrchol eraill yn sgil ein gweithgareddau (tunelli)

Tudalen y pecyn 35

	2014-15	2013-14	2012-13
Rheoli amgylcheddol			
Lefel achredu'r Ddraig Werdd	4	4	4
Y defnydd o ddŵr			
Y defnydd o ddŵr m^3	2,206	2,351	2,322
Y defnydd o ddŵr m^3 fesul WTE[1]	9.6	10.1	9.9
Costau cyflenwi dŵr £	4,088	4,348	3,336
Y defnydd o bapur			
Y defnydd o bapur mewn rimiau	2,305	2,325	2,385
Costau cyflenwi papur £	6,349	6,426	6,112
Gwastraff[2]			
Cyfanswm y gwastraff kg	66,508	65,779	86,002
Ailddefnyddio, ailgylchu, compostio	27,368	26,193	26,844
Tirlenwi	39,140	39,229	59,158
Peryglus	0	357	0
Ailddefnyddio, ailgylchu, compostio fel % o gyfanswm y gwastraff[3]	41.1	40.0	31.2
Cyfanswm costau gwaredu £	7,337	4,439	8,586
Allyriadau nwyon tŷ gwydr[4]			
Cyfanswm yr allyriadau CO_2 kg cyfatebol	596,251	569,993	541,065
Y gellir eu priodoli i deithiau busnes	282,573	257,035	255,915
Mewn car	242,881	234,501	238,616
Ar y rheilffordd neu drwy'r awyr	39,692	22,534	17,299
Y gellir eu priodoli i'r defnydd o ynni	281,150	279,683	285,150
Trydan	275,624	275,367	278,778
Nwy	5,526	4,316	6,372
Y gellir ei briodoli i arall[5]	32,528	33,275	
Cyfanswm gwariant ar deithiau busnes £	242,403	222,333	197,284
Cyfanswm gwariant ynni £	63,119	56,556	69,874
Effeithlonrwydd ystad			
Cost fesul WTE £[6]	3,397	3,431	3,186
Costeffeithlonrwydd[7] £ fesul m^2	278	285	265
Effeithlonrwydd o ran gofod[8] m^2 fesul WTE	12.2	12.0	12.0

1 Arfer nodweddiadol a gorau ar gyfer y defnydd o ddŵr mewn swyddfa yw 9.3 m^3 a 6.4 m^3 yn y drefn honno yn ôl Cyfwerth ag Amser Cyflawn (WTE) y flwyddyn (canllawiau Asiantaeth yr Amgylchedd)

2 Fe'i cyfrifwyd drwy ddefnyddio ffactorau trosi WRAP ac fe'i hailddatganwyd ar gyfer blynyddoedd blaenorol

3 69 y cant ar gyfer Llywodraeth Cymru yn 2013-14 (**Adroddiad Cyflwr yr Ystad 2013-14**)

4 Fe'i cyfrifwyd drwy ddefnyddio canllawiau 2014 DEFRA/DECC ac fe'i hailddatganwyd ar gyfer blynyddoedd blaenorol yn unol â newidiadau i ganllawiau adroddiadau cwmnïau

5 Y gellir ei briodoli i allyrru a dosbarthu ynni, gwaredu gwastraff a defnyddio a thrin dŵr – a gyfrifwyd gyntaf yn 2013-14

6 O gymharu â £3,285 ar gyfer Llywodraeth Cymru ar 31 Mawrth 2014

7 Gan gynnwys rhent, ardrethi a chostau eraill

8 O gymharu â 15.5 m^2 fesul WTE ar gyfer Llywodraeth Cymru ar 31 Mawrth 2014

Crynodeb cymdeithasol

Yn ystod y flwyddyn ariannol 2014-15:

- Roedd oedran ein gweithlu a'i broffil o ran rhywedd yn debyg i oedran a phroffil gweithlu'r Gwasanaeth Sifil yn 2014
- Parhaodd cyfran y cyflogeion rhan amser i gynyddu, yn enwedig oherwydd cynnydd yn y gyfran o gyflogeion rhan amser sy'n ddynion
- Bu cynnydd sylweddol yn nifer y diwrnodau a gollwyd oherwydd absenoldeb hirdymor; roedd cyfanswm y ffigur ar gyfer absenoldeb ddiwrnod yn fwy na meincnod y Sefydliad Siartredig Personél a Datblygu (CIPD)
- Cynyddodd ein cyfradd trosiant staff flynyddol i lefel ychydig yn uwch na meincnod CIPD, a'r canolrif (pumed ddegradd) cyflog gros staff oedd £44,000.
- Cynyddodd cyfran y staff mewn bandiau cyflog rheoli sy'n fenywod, a hefyd gyfran y staff ar gontractau cyflogaeth parhaol.

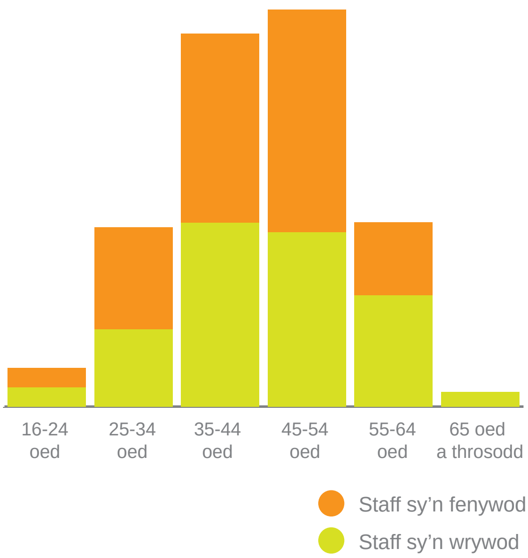

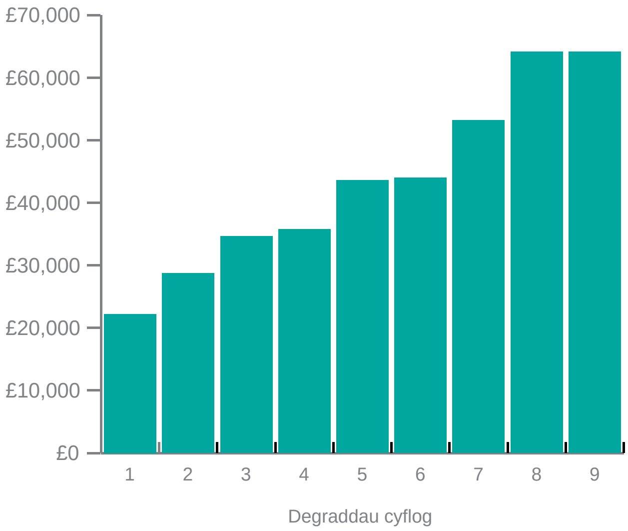

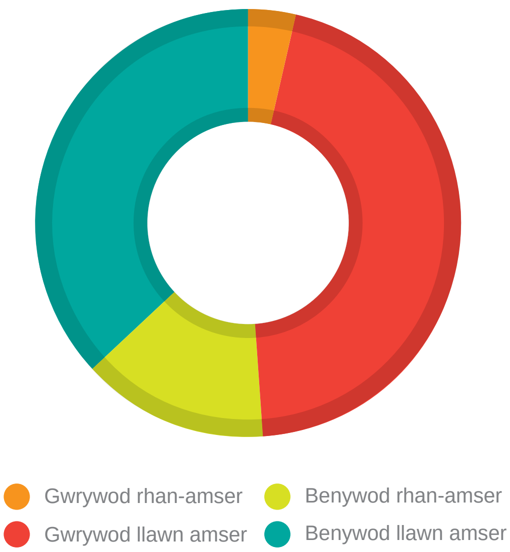

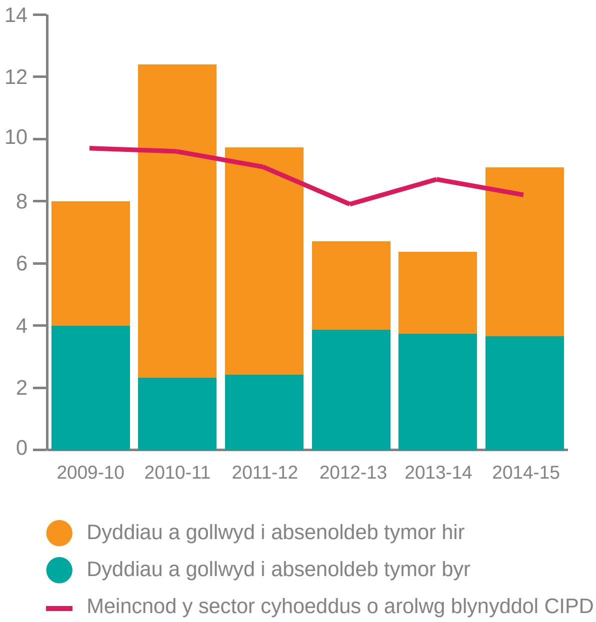

Ar ddiwedd y flwyddyn:	2014-15	2013-14	2012-13
Nifer y staff a chydnabyddiaeth			
Nifer y staff a gyflogir yn uniongyrchol	245	247	251
Nifer y staff cyfwerth ag amser cyflawn	230.6	233.8	234.5
Cyflog gros blynyddol staff canolrifol a buddiannau mewn da[1] £	44,704	43,499	45,964
Trosiant			
Cyfradd trosiant staff flynyddol[2] %	9.8	9.3	10.8
Rheoli presenoldeb			
Diwrnodau gwaith a gollwyd ar gyfartaledd fesul aelod o staff[3]	9.1	6.4	6.7
Oherwydd absenoldeb byrdymor	3.7	3.7	3.9
Oherwydd absenoldeb hirdymor (cyfnodau o ≥21 diwrnod)	5.4	2.6	2.9
Amrywiaeth			
Benyw %	51.0	49.8	52.2
O dan 30 oed[4] %	9.8	9.0	10.0
Rhwng 30 a 59 oed %	84.5	88.6	85.2
60 oed a throsodd %	5.7	2.4	4.8
Patrymau gweithio			
Cyflogeion rhan amser fel % o'r cyfanswm[5]	18.0	17.4	16.3
I ddynion	7.5	5.6	3.3
I fenywod	28.0	29.3	28.2
Math o gontract cyflogaeth			
% y staff ar gontractau cyflogaeth parhaol[6]	95.1	90.3	87.7
Dosbarthiad graddau			
Staff mewn bandiau uwch dîm arwain (A i C) %	5.7	5.2	5.2
Staff mewn bandiau rheoli (6 a 7) %	22.9	21.9	21.5
Staff mewn bandiau cyflog eraill %	71.4	72.9	73.3
% y staff uwch dîm rheoli sy'n fenywod	21.4	23.1	23.2
% y staff rheoli sy'n fenywod	37.5	35.2	35.2

1 Yn yr ystod £45,000 i £50,000 ar gyfer y Swyddfa Archwilio Genedlaethol a £41,664 ar gyfer Audit Scotland (yn unol â'u cyfrifon blynyddol cyhoeddedig ar gyfer 2013-14)

2 9.4 y cant ganolrifol ar gyfer y sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus a ymatebodd i **Resourcing and Talent Planning Survey** 2013 CIPD

3 Cymedr o 8.2 diwrnod fesul cyflogai y flwyddyn ar gyfer y sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus hynny a ymatebodd i **Arolwg Rheoli Absenoldeb** blynyddol CIPD yn 2014

4 Ffigurau'r **Annual Civil Service Employment Survey** 2014: tua 9.1 y cant o dan 30 oed, 82.6 y cant rhwng 30 a 59 oed ac 8.2 y cant yn 60 oed a throsodd

5 24.4 y cant ar gyfer y Gwasanaeth Sifil yn ei gyfanrwydd yn 2014 (8.9 y cant i ddynion, 38.0 y cant i fenywod), a 17 y cant i Lywodraeth Cymru

6 99 y cant ar gyfer y Gwasanaeth Sifil yn 2014

Rhoi sicrwydd, cynnig mewnwelediad a hyrwyddo gwelliant

Gwaith archwilio mewn cyrff llywodraeth leol

Mae rhaglen waith yr Archwilydd Cyffredinol ym maes llywodraeth leol yn cwmpasu amrywiaeth eang o gyrff, gan gynnwys awdurdodau unedol, awdurdodau tân ac achub, awdurdodau parciau cenedlaethol, comisiynwyr heddlu a throseddu a prif gwnstabliaid, cronfeydd pensiwn llywodraeth leol a chynghorau cymuned a thref. Mae'r rhaglen yn cynnwys archwilio cyfrifon, ardystio hawliadau am grant a ffurflenni, archwiliadau ac asesiadau gwella, ac astudiaethau llywodraeth leol.

Rhaglen waith archwilio'r Archwilydd Cyffredinol a gyflawnwyd mewn cyrff llywodraeth leol yn 2014-15, yn gyson â'n Cynllun

Archwilio cyfrifon

- 22 o awdurdodau unedol
- 3 awdurdod tân ac achub
- 3 awdurdod parc cenedlaethol
- 4 comisiynydd heddlu a throseddu
- 4 prif gwnstabl
- Ymddiriedolaeth Prawf Cymru
- 8 cronfa bensiwn
- Nifer o gyrff llywodraeth leol llai eraill, gan gynnwys cyd-bwyllgorau ac awdurdodau harbwr
- Archwiliadau sicrwydd cyfyngedig o dros 740 o gynghorau tref a chymuned
- Adroddiad crynodeb blynyddol o gyfrifon cyrff llywodraeth leol

Ardystio ffurflenni a hawliadau grant

- 31 cynllun yn werth dros £3 biliwn ac yn ymwneud â dros 540 o hawliadau unigol

Archwiliadau ac asesiadau gwella

- 22 awdurdod unedol (gan gynnwys chwe asesiad corfforaethol manylach)
- 3 awdurdod tân ac achub
- 3 awdurdod parc cenedlaethol

Astudiaethau a gwblhawyd

- Trefniadau craffu
- Rheolaeth ariannol a llywodraethu
- Cyflawni â llai - gwasanaethau iechyd amgylcheddol
- Pobl ifanc nad ydynt mewn cyflogaeth, addysg na hyfforddiant
- Effaith diwygiadau lles ar dai cymdeithasol

Astudiaethau sydd ar y gweill

- Cydnerthedd ariannol
- Mynd i'r afael ag anghenion iechyd a gofal cymdeithasol - cefnogi annibynniaeth pobl hŷn
- Cyflawni â llai - gwasanaethau hamdden
- Diogelu - trefniadau llywodraethu

Fel rhan o raglen gylchol o astudiaethau llywodraeth leol, gwnaed gwaith yn unol â'n Cynllun ar naw astudiaeth yn 2014-15.

Astudiaeth achos: Astudiaeth ar effaith newidiadau i ddiwygio lles ar denantiaid tai cymdeithasol

Mae Llywodraeth y DU wedi nodi'n glir ei bod am annog pobl sy'n cael budd-daliadau i ddychwelyd i weithio, symleiddio'r system budd-daliadau a lleihau faint o arian y mae'r wlad yn ei wario ar les.

I'r perwyl hwn, cyflwynwyd dau bolisi allweddol - cap ar gyfanswm y budd-dal y gall teulu ei hawlio, a chymhorthdal ystafell sbâr ar gyfer tenantiaid tai cymdeithasol (a elwir yn dreth ystafell wely yn gyffredinol) - gyda'r nod o sicrhau £1 biliwn o arbedion yn 2013-14 a 2014-15.

Drwy gynnal astudiaeth yn 2014-15 ar effaith y newidiadau hyn ar denantiaid tai cymdeithasol, cynghorau, cymdeithasau tai a Llywodraeth Cymru, canfuom y canlynol:

- mae'r newidiadau'n effeithio ar gyfran fwy o denantiaid tai cymdeithasol yng Nghymru nag yn yr Alban neu Loegr;
- mae'r newidiadau yn cyd-daro â chynnydd mewn tlodi ymhlith llawer o denantiaid;
- er i arbedion gael eu gwneud i'r gyllideb les, bu'n rhaid i Lywodraeth Cymru ddarparu adnoddau ychwanegol i liniaru effaith y newidiadau yng Nghymru i ryw raddau;
- mae cynghorau a chymdeithasau tai yn cael anhawster yn ymdopi ag effaith y newidiadau i'r budd-dal tai; a
- bydd cyflwyno Credyd Cynhwysol a thaliadau uniongyrchol yn gwneud y sefyllfa'n waeth.

Drwy ein gwaith rhoddwyd y dadansoddiad manwl cyntaf o effaith y newidiadau diwygio lles ar denantiaid tai cymdeithasol yng Nghymru, ac mae ein canfyddiadau yn cael eu defnyddio bellach gan y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus drwy ei ymchwiliad i ddiwygio lles a thai cymdeithasol.

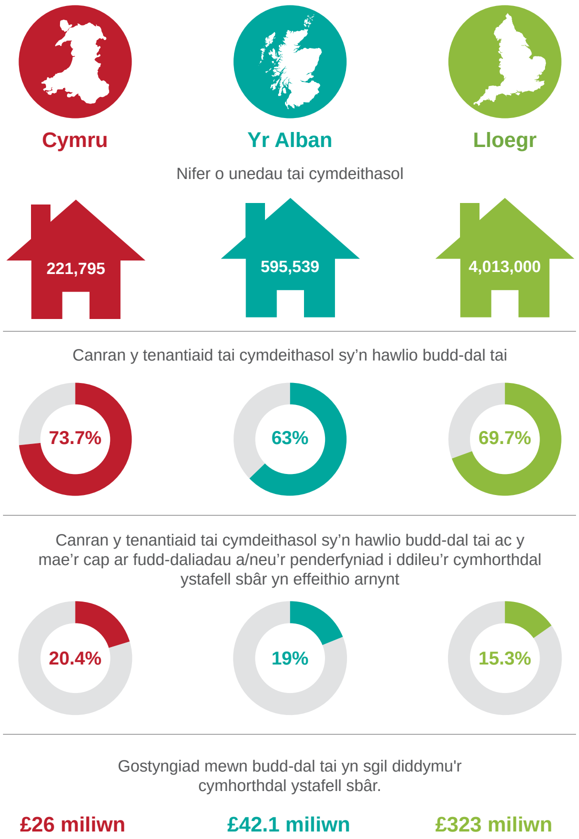

Tudalen y pecyn 40

Astudiaeth achos: Ardystio hawliadau a ffurflenni ar gyfer grantiau llywodraeth leol

Mae grantiau yn ffynhonnell bwysig o arian yng Nghymru. Wrth ddyfarnu grantiau, mae cyllidwyr yn gosod amodau sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r rhai sy'n eu derbyn ddefnyddio'r arian at y dibenion y cytunwyd arnynt yn unig ac o dan reolaethau llym. Os gofynnir iddo wneud hynny, rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol wneud trefniadau i ardystio hawliadau a ffurflenni ar gyfer grantiau a dalwyd neu gymorthdaliadau a wnaed[1].

Yn 2014-15, ardystiwyd 31 o gynlluniau llywodraeth leol gennym, a oedd yn werth tua £3 biliwn ac yn cynnwys dros 540 o hawliadau unigol. O ganlyniad i'n gwaith, bu'n rhaid addasu bron 30 y cant o'r hawliadau hynny (er mwyn cywiro gwall) neu roi barn amodol (er mwyn nodi anghytundeb neu ansicrwydd ynglŷn â rhan o'r gwariant a hawliwyd). Gwnaed addasiadau gwerth dros £2 filiwn yn gros ac roedd y newidiadau a ddeilliodd o farn amodol o bosibl yn werth o leiaf £11 miliwn.

1 Rydym yn gweithio gyda'r Adran Gwaith a Phensiynau (DWP) mewn perthynas â diddymu'r system budd-dal tai a chwblhau'r broses o gyflwyno Credyd Cynhwysol. Mae DWP yn disgwyl y bydd Credyd Cynhwysol wedi'i gyflwyno'n llawn erbyn 2017 ac, oherwydd y dylai gael ei weinyddu'n llawn gan DWP, ni fyddai gan awdurdodau lleol rôl i'w chwarae mwyach wrth gynorthwyo hawlwyr gyda'u costau tai. Byddai hyn yn arwain at derfynu ein gwaith ardystio budd-daliadau mewn awdurdodau lleol a bydd colli'r llwyth gwaith hwn a'r incwm cysylltiedig yn cael ei gydnabod yn ein cynlluniau ariannol a gweithlu tymor canolig.

At hynny, mae Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru (WEFO) wedi diwygio ei threfniadau ar gyfer archwilio rhaglen Cronfeydd Strwythurol 2014-2020 yr UE sydd ar y gweill, ac ni fydd unrhyw ofyniad mwyach i ni ardystio hawliadau yn y fframwaith hwn. Yn lle hynny, caiff yr holl archwiliadau a rheolaethau ar gyfer rhaglen 2014-2020 eu cynnal gan WEFO ei hun. Rydym yn parhau i archwilio hawliadau gweddilliol o raglen 2007-2013 ond, wrth i'r prosiectau presennol ddod i ben, daw ein gwaith yn y maes hwn i ben yn y pen draw.

Gwaith archwilio yng nghyrff y GIG

Mae gwaith yr Archwilydd Cyffredinol yn GIG Cymru yn cwmpasu pob un o'r saith bwrdd iechyd lleol a thair Ymddiriedolaeth y GIG, yn ogystal â gwaith Adran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Llywodraeth Cymru. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn archwilio cyfrifon blynyddol pob un o gyrff y GIG, ac yn cyflwyno adroddiad yn gyhoeddus ar y trefniadau sydd ar waith i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio adnoddau.

Rhaglen waith archwilio'r Archwilydd Cyffredinol a gyflawnwyd yng nghyrff y GIG yn 2014-15, yn gyson â'n Cynllun

Archwilio cyfrifon

- 7 bwrdd iechyd lleol
- 3 o ymddiriedolaethau'r GIG
- Cyfrifon cryno byrddau iechyd lleol
- Cyfrifon cryno ymddiriedolaethau'r GIG

Gwaith archwilio perfformiad lleol

- 7 bwrdd iechyd lleol
- 3 o ymddiriedolaethau'r GIG

Asesiadau strwythuredig

- 7 bwrdd iechyd lleol
- 3 o ymddiriedolaethau'r GIG

Astudiaethau a gwblhawyd

- Codio clinigol
- Gwasanaethau nyrsio ardal
- Trefniadau llywodraethu ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (astudiaeth ddilynol)

Astudiaethau sydd ar y gweill

- Rheoli meddyginiaethau
- Gwasanaethau Cleifion Allanol: apwyntiadau dilynol
- Seilwaith a chapasiti TG

Fel rhan o raglen gylchol o astudiaethau iechyd, gwnaed gwaith yn unol â'n Cynllun ar chwe astudiaeth yn 2014-15.

Astudiaeth achos: Asesiadau strwythuredig

Mae asesiadau strwythuredig yn parhau i fod yn rhan allweddol o'n rhaglen flynyddol o waith archwilio perfformiad lleol mewn byrddau iechyd ac ymddiriedolaethau'r GIG. Mae'r gwaith yn rhoi sylwadau cyfoethog, sy'n seiliedig ar dystiolaeth, ar drefniadau llywodraethu corfforaethol a rheoli ariannol cyrff y GIG.

Ceir crynodeb o ganfyddiadau ein gwaith asesu strwythuredig yn ein hadroddiadau archwilio blynyddol i gyrff y GIG. Yn 2014-15 yn gyffredinol, canfuom, er bod gan y rhan fwyaf o gyrff y GIG drefniadau a phrosesau llywodraethu priodol ar waith, mae angen i agweddau penodol ddatblygu ymhellach er mwyn sicrhau bod Byrddau'n barod i arwain eu sefydliadu drwy'r heriau a wynebir ganddynt ar hyn o bryd.

Yn benodol, mae ein gwaith yn olrhain cynnydd o flwyddyn i flwyddyn yn erbyn yr agweddau ar lywodraethu y mae angen eu hatgyfnerthu yn ein barn ni, gyda'r nod o gefnogi a llywio gwaith datblygu'r byrddau. Mae asesiadau strwythurol hefyd yn cefnogi dysgu ymhlith holl gymuned y GIG. Cafodd ein canfyddiadau allweddol eu cynnwys mewn memorandwm ar gyfer y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ynglŷn â Llywodraethu yn y GIG yng Nghymru, ac yn adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol: **GIG Cymru: Trosolwg o Berfformiad Ariannol a Pherfformiad Gwasanaethau 2013-14**, Hydref 2014.

At hynny, mae'r wybodaeth a gawn drwy ein gwaith asesu strwythuredig yn ein galluogi i gynnig safbwynt unigryw i drafodaethau bord gron gyda Llywodraeth Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru fel rhan o fframwaith uwchgyfeirio ac ymyrryd y GIG.

Astudiaeth achos: Adolygiad o wasanaethau nyrsio ardal

Dros y degawd diwethaf, un ffocws allweddol polisi iechyd a chymdeithasol Llywodraeth Cymru fu'r angen i leihau dibyniaeth ar ysbytai a rhoi mwy o ofal yn y gymuned. Mae nyrsys ardal yn brif ddarparwr gofal y tu allan i'r ysbyty. Fodd bynnag, wrth i ni ymgymryd â gwaith archwilio blaenorol, nodwyd bylchau yn y wybodaeth a ddelir gan GIG Cymru o ran y galw am wasanaethau nyrsio ardal a'u perfformiad.

Yn ystod 2014, roedd ein rhaglen o waith archwilio lleol ym mhob bwrdd iechyd yn cynnwys archwiliad manwl o'r ffordd y caiff adnoddau nyrsio ardal eu defnyddio. Gwerthuswyd trefniadau cynllunio, rheoli a monitro strategol byrddau iechyd a chynhaliwyd dadansoddiadau manwl o ddata ar niferoedd staff a sgiliau, y galw am wasanaethau, a'r ffordd y defnyddir staff, gan ddibynnu'n fawr ar gymhariaeth ar sail meincnodi.

Rhannwyd canfyddiadau ein gwaith gyda'r byrddau iechyd drwy weithdai strwythuredig a ddygodd reolwyr gwasanaethau ac arweinwyr timau nyrsio ardal ynghyd. Nod y gweithdai oedd sicrhau dealltwriaeth gyffredin o'r heriau a wynebir gan y gwasanaeth yng Nghymru, a rhoi cyfle i reolwyr ac arweinwyr drafod dulliau gwahanol o sicrhau gwell defnydd o adnoddau nyrsio ardal, yng nghyd-destun datblygiadau ehangach o ran darparu gwasanaethau yn y gymuned.

Mae ein hadroddiadau lleol wedi cael derbyniad da, gyda'r argymhellion ar gyfer gwella i gyd yn cael eu derbyn. Mae'r Archwilydd Cyffredinol bellach yn ystyried yr opsiynau sydd ar gael i gyflwyno negeseuon Cymru gyfan o'n gwaith er mwyn llywio dysgu a gwella ehangach.

Gwaith archwilio mewn cyrff llywodraeth ganolog

Mae'r sector llywodraeth ganolog yng Nghymru yn cwmpasu amrywiaeth eang o gyrff cyhoeddus, gan gynnwys Llywodraeth Cymru a'r cyrff a noddir ganddi, swyddfeydd gwahanol gomisiynwyr statudol, arolygwyr a rheoleiddwyr, a Chomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Yn wahanol i lywodraeth leol a chyrff iechyd, nid yw'n ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal rhaglen o waith archwilio perfformiad ym mhob un o gyrff llywodraeth ganolog, ond yn hytrach mae ond yn rhoi barn flynyddol ar eu cyfrifon. Mae gwaith archwilio perfformiad a gynhelir yn y sector hwn yn rhan o'i raglen o astudiaethau gwerth am arian ar hyn o bryd.

Rhaglen waith archwilio'r Archwilydd Cyffredinol a gyflawnwyd mewn cyrff llywodraeth ganolog yn 2014-15, yn gyson â'n Cynllun

Cyfrifon Llywodraeth Cymru

- Cyfrifon cyfunol Llywodraeth Cymru
- Cyfrif ardrethu annomestig
- Cyfrif derbyniadau a thaliadau Cronfa Gyfunol Cymru
- Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan
- Cymeradwyo taliadau o Gronfa Gyfunol Cymru

Cyfrifon cyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru

- Cyngor Celfyddydau Cymru
- Cronfa Loteri Cyngor Celfyddydau Cymru
- Cyngor Gofal Cymru
- Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru
- Llyfrgell Genedlaethol Cymru
- Cronfa Bensiwn Llyfrgell Genedlaethol Cymru
- Amgueddfeydd ac Orielau Cenedlaethol Cymru
- Cyfoeth Naturiol Cymru
- Prif Gyfrifon a Chyfrifon Ymddiriedolaeth Cyngor Chwaraeon Cymru
- Cronfa Loteri Cyngor Chwaraeon Cymru
- Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru

Cyfrifon Cynulliad Cenedlaethol Cymru

- Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru
- Cronfa Bensiwn Aelodau'r Cynulliad

Cyfrifon comisiynwyr, arolygwyr a rheoleiddwyr

- Comisiynydd Plant Cymru
- Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru
- Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
- Comisiynydd y Gymraeg
- Estyn
- Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru

Ardystio ffurflenni a hawliadau grant

- Hawliadau gwerth oddeutu £300 miliwn i gronfa strwythurol Ewrop gan Lywodraeth Cymru a'r cyrff a noddir ganddi

Tudalen y pecyn 45

Astudiaeth achos: Craffu ar gyfrifon llywodraeth ganolog

Bob blwyddyn, mae ein harchwilwyr ariannol yn ystyried cyfrifon blynyddol pob un o'r cyrff llywodraeth ganolog datganoledig yng Nghymru, gan gynnwys Llywodraeth Cymru ei hun gyda'i chyllideb flynyddol o £15 biliwn, cyrff a noddir megis Cyfoeth Naturiol Cymru a'r Llyfrgell Genedlaethol, a rhai cyrff cyhoeddus bach megis swyddfa'r Comisiynydd Pobl Hŷn.

Yn ystod hydref 2014, am y tro cyntaf, penderfynodd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus adolygu rhai o'r cyfrifon blynyddol hyn yn fanwl, a holi'r uwch reolwyr yn eu cylch. Gyda chymorth ein staff archwilio, gofynnodd y Pwyllgor am esboniadau gan swyddogion Llywodraeth Cymru ac amrywiol Brif Weithredwyr a Chomisiynwyr ynglŷn â sut roeddent hwy a'u timau rheoli yn mynd i'r afael â heriau ariannol. Yn ei adroddiad canlyniadol, a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2015, gwnaeth y Pwyllgor naw o argymhellion, yr oedd llawer ohonynt yn gymwys yn fwy cyffredinol i gyrff cyhoeddus eraill yng Nghymru.

Daeth y Pwyllgor i'r casgliad bod i'r math newydd hwn o graffu penodol ar y cyd ar gyfrifon blynyddol nifer o rinweddau, a bod adolygiadau o'r fath yn debygol o fod yn nodwedd arferol o raglen waith flynyddol y Pwyllgor bellach. Bydd hyn yn helpu i godi proffil ac effaith ein gwaith archwilio ariannol.

Astudiaeth achos: Hwyluso awdurdodau lleol i adael system Cymhorthdal Cyfrif Refeniw Tai

Un eitem bwysig unigol o fusnes yn ystod 2014-15 oedd hwyluso awdurdodau lleol yng Nghymru i adael system Cymhorthdal Cyfrif Refeniw Tai.

System gyfuno oedd Cymhorthdal Cyfrif Refeniw Tai, gyda'r bwriad o helpu i sicrhau y gallai awdurdodau lleol ymgymryd â'r gwariant ar eu stoc tai tra'n ei gwneud yn bosibl i renti yng Nghymru a Lloegr fod ar lefelau tebyg. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, roedd pob un o'r 11 o awdurdodau a oedd wedi cadw stoc yng Nghymru yn dalwyr cymhorthdal negyddol.

Yn sgil cytundeb rhwng Llywodraeth Cymru a Thrysorlys EM i adael y system, mae taliadau cymhorthdal negyddol blynyddol gwerth £73 miliwn ledled Cymru wedi cael eu disodli gan daliadau llog o tua £40 miliwn bellach—arbediad net o £33 miliwn y flwyddyn i awdurdodau yng Nghymru.

Ein rôl oedd sicrhau bod yr arian a roddwyd i adael y system (£919 miliwn i gyd) yn gallu cael ei dalu'n gyfreithlon ar amser. Roedd hyn yn golygu cadarnhau a chynghori Llywodraeth Cymru ynghylch a oedd y ddeddfwriaeth berthnasol ar waith, a sicrhau ein bod yn gallu monitro llifau arian a chymeradwyo'r taliad i'w wneud o Gronfa Gyfunol Cymru ar 2 Ebrill 2015.

Roedd hwn yn brosiect pwysig a oedd yn helpu i gadw cydbwysedd cyllid y DU drwy sicrhau bod popeth ar waith er mwyn sicrhau trafodyn cyflym a didrafferth.

Gwaith archwilio i'w ystyried gan y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

Mae'r rhaglen hon o waith archwilio yn cynnwys astudiaethau gwerth am arian, paratoi adroddiadau cryno ar ganfyddiadau gwaith archwilio ar nifer o gyrff y GIG, llywodraeth ganolog a/neu lywodraeth leol, ac archwiliadau a gynhelir mewn ymateb i faterion sydd o bryder i'r cyhoedd a nodwyd drwy ein gwaith archwilio neu a godwyd gyda'r Archwilydd Cyffredinol. Mae allbynnau'r rhaglen hon yn cefnogi gwaith Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus y Cynulliad Cenedlaethol, a phwyllgorau eraill y Cynulliad o bosibl.

Wrth benderfynu ar ei raglen o astudiaethau gwerth am arian, mae'r Archwilydd Cyffredinol yn ystyried barn y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ac yn ymgynghori'n ehangach â rhanddeiliaid eraill. Ei nodau allweddol ar gyfer y rhaglen yw ymgymryd ag ymdriniaeth gynhwysfawr ac amserol o wariant a risgiau i werth am arian, mynd i'r afael ag amrywiaeth mawr o faterion sy'n berthnasol neu'n achos pryder, ac ystyried lles hirdymor pobl Cymru.

Mae'r rhaglen waith yn cadw rhywfaint o hyblygrwydd er mwyn ymateb i amgylchiadau sy'n newid, blaenoriaethau a risgiau a'r cynlluniau ar gyfer astudiaethau penodol sy'n cael eu hadolygu ar hyn o bryd. Er i raddfa'r gweithgarwch a natur yr allbynnau dan sylw ym mhob achos amrywio, gwnaed gwaith yn 2014-15 ar bob un o'r pynciau a restrir yn yr arddangosyn drosodd.

Yn ogystal â'r gwaith a restrir, mae sawl un o'n hadroddiadau ar lywodraeth leol a'r GIG a gyhoeddwyd yn 2014-15 wedi cefnogi gwaith y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn ymrwymedig i baratoi rhwng 10 a 12 o gynhyrchion bob blwyddyn i gefnogi gwaith y Pwyllgor. Yn gyffredinol, cyflwynodd yr Archwilydd Cyffredinol adroddiadau ar 14 o bynciau gwahanol i'r Pwyllgor yn ystod 2014-15.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd yn cael gohebiaeth yn rheolaidd ynglŷn â materion sydd o bryder i aelodau o'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ac Aelodau Cynulliad eraill. Pan gaiff pryderon o'r fath eu codi, mae'r Archwilydd Cyffredinol yn ystyried y ffordd orau o ymateb a sut i gyflwyno adroddiad ar ganfyddiadau unrhyw waith a wneir.

Er enghraifft, yn ystod 2014-15, ymatebodd yr Archwilydd Cyffredinol i ohebiaeth ynglŷn â buddsoddiad Llywodraeth Cymru ym Masn y Rhath (Bae Caerdydd), y Cynllun Mentora Cymheiriaid Camddefnyddio Sylweddau a Ffordd Liniaru'r M4. Yn sail i bob un o'r ymatebion hyn roedd gwaith archwilio sylweddol gan staff Swyddfa Archwilio Cymru.

Rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol o waith archwilio a wnaed yn ystod 2014-15 i'w ystyried gan y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus, yn gyson â'n Cynllun

Astudiaethau gwerth am arian a gyflawnwyd

- Cronfeydd strwythurol yr Undeb Ewropeaidd 2007-2013
- Pobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant
- Glastir
- GIG Cymru: trosolwg o berfformiad ariannol a pherfformiad gwasanaethau 2013-14
- Amseroedd aros y GIG ar gyfer gofal dewisol
- Gofal iechyd parhaus y GIG - adroddiad dilynol
- Rheoli ymadawiadau cynnar yng ngwahanol gyrff cyhoeddus Cymru

Astudiaethau gwerth am arian sydd ar y gweill

- Buddsoddiad Llywodraeth Cymru yn seilwaith band eang y genhedlaeth nesaf
- Consortia addysg rhanbarthol
- Caffaeliad Llywodraeth Cymru o Faes Awyr Caerdydd
- Gwasanaethau rheilffordd
- Rheoli risg o lifogydd ac erydiad
- Datblygiad Cyfoeth Naturiol Cymru
- Darlun o wasanaethau cyhoeddus
- Ymateb Llywodraeth Cymru i argymhellion archwilio
- Caffael cyhoeddus a'r Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol
- Ymyrraeth gynnar a newid ymddygiad cyhoeddus
- Ymyriadau Llywodraeth Cymru mewn llywodraeth leol

Adroddiadau cryno a gyflawnwyd neu sydd ar y gweill

- Menter twyll genedlaethol 2012-13
- Llywodraethu yn y GIG yng Nghymru (memorandwm)
- Rhagnodi ym maes gofal sylfaenol (memorandwm)
- Gwasanaethau orthopaedig

Archwiliadau ymatebol a gwblhawyd neu sydd ar y gweill

- Arian Cyhoeddus ar gyfer Canolfan Cywain - Y Bala
- Asesiad Effaith Rheoleiddiol o Fil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)
- Cronfa Buddsoddi Cymru mewn Adfywio
- Cronfa Fuddsoddi Gwyddorau Bywyd Cymru
- Rhestrau aros y GIG a phractis preifat

Astudiaeth achos: Adolygiad o amseroedd aros y GIG

Ym mis Ionawr 2015 cyhoeddwyd adroddiadau ar amseroedd aros y GIG ar gyfer gofal dewisol yng Nghymru. Daethom i'r casgliad nad yw dull gweithredu cyffredinol GIG Cymru yn sicrhau amseroedd aros cynaliadwy isel. Fodd bynnag, gallai cynlluniau sy'n cael eu datblygu, yn enwedig o ran gofal iechyd darbodus, wella'r sefyllfa pe baent yn cael eu rhoi ar waith yn effeithiol.

Wrth ymgymryd â'n gwaith ar yr astudiaeth hon, gwnaethom y canlynol:

- edrych ar y perfformiad presennol yng ngoleuni pwysau ariannol cynyddol ar y GIG yng Nghymru;
- ystyried achosion sylfaenol perfformiad o ran amseroedd aros; ac
- adolygu cynlluniau ar gyfer rheoli amseroedd aros yn well.

Cymharwyd perfformiad yng Nghymru â pherfformiad yn y DU ac yn rhyngwladol. Arolygwyd cleifion hefyd er mwyn deall eu profiadau o aros am driniaeth.

Yn ein hadroddiad, cydnabuwyd yr heriau sylweddol a wynebir gan y GIG ond awgrymwyd y gellid gwella effeithlonrwydd drwy wneud rhai pethau'n wahanol. Yn benodol, nodwyd enillion posibl o ran adnoddau mewn pum maes allweddol a chanfuwyd cryn le i wneud gwell defnydd o adnoddau presennol drwy leihau gwastraff ac amrywiadau.

Er mwyn hyrwyddo a chefnogi gwelliant pellach, cyhoeddwyd nifer o ddogfennau ychwanegol gennym ochr yn ochr â'n hadroddiad archwilio. Mae'r ddogfen gyntaf, **Crynodeb o Arferion Da ac Addawol**, yn cynnwys astudiaethau achos o Gymru a thu hwnt sy'n tynnu sylw at ddulliau arloesol o wella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd pob cam o'r llwybr gofal dewisol. Cyhoeddwyd rhestr wirio arfer da gennym hefyd, wedi'i llunio ar sail y cwestiynau allweddol y mae angen i'r Byrddau Iechyd eu gofyn iddynt hwy eu hunain wrth brofi eu perfformiad a'r ffordd y maent yn ymdrin â gofal dewisol.

Ym mis Mai 2015 cynhaliwyd gweithdy gennym i aelodau annibynnol o'r Byrddau Iechyd lle y trafodwyd sut y gellir defnyddio'r Crynodeb a'r rhestr wirio i'w helpu yn eu rheolau craffu a herio.

Astudiaeth achos: Rheoli ymadawiadau cynnar yng ngwahanol gyrff cyhoeddus Cymru

Gwnaeth ein hadroddiad **Rheoli ymadawiadau cynnar yng ngwahanol gyrff cyhoeddus Cymru** ym mis Chwefror 2015 ddefnyddio gwybodaeth a gasglwyd oddi wrth 58 o'r cyrff cyhoeddus a archwiliwn.

Nid oedd yn syndod canfod, o ystyried y pwysau ariannol parhaus, fod cyrff cyhoeddus yng Nghymru wedi gwneud defnydd helaeth o ymadawiadau cynnar yn ystod y blynyddoedd diwethaf er mwyn helpu i leihau eu biliau cyflog. Gadawodd tua 10,700 o staff eu swyddi drwy wahanol drefniadau ymadael yn gynnar rhwng mis Ebrill 2010 a mis Rhagfyr 2013, gyda chost ymlaen llaw o £254 miliwn.

Dros amser, efallai y bydd cyrff cyhoeddus yng Nghymru yn arbed hyd at tua £305 miliwn y flwyddyn o ganlyniad i'r ymadawiadau cynnar hyn. Fodd bynnag, mae'n bosibl na chaiff yr arbedion hyn eu gwireddu'n llawn am nifer o resymau. Er nad yw union gyfraniad ymadawiadau cynnar yn eglur, lleihaodd costau cyflog staff yn y gwahanol gyrff cyhoeddus a arolygwyd tua £447 miliwn mewn termau real rhwng 2009-10 a 2013-14.

Mae'n debygol, hyd y gellir gweld, y bydd cyrff cyhoeddus yng Nghymru yn parhau i ddefnyddio ymadawiadau cynnar er mwyn rheoli costau'r gweithlu, yn bennaf yng nghyd-destun y bwriad i ddiwygio llywodraeth leol. Rydym yn amcangyfrif bod tua 2,300 o ymadawiadau eraill yn chwarter olaf 2013-14 ar gost ymlaen llaw o tua £53 miliwn.

Yn ein hadroddiad, pwysleisiwyd pwysigrwydd trefniadau llywodraethu da a chraffu ar gynlluniau ymadael yn gynnar a'r angen i sicrhau eu bod yn gyson â gwaith ehangach ar gynllunio'r gweithlu.

Mae'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus yn defnyddio ein hadroddiad i lywio sesiynau tystiolaeth gyda nifer o gyrff cyhoeddus, a byddem yn disgwyl i bob corff cyhoeddus ystyried ei drefniadau ei hun yng ngoleuni ein hargymhellion. Mae ein tîm Arfer Da yn bwriadu cynnal gweminar dysgu ar y cyd cysylltiedig yn ddiweddarach yn 2015.

Cyfnewid arfer da

Mae ein ffordd o gyfnewid gwybodaeth wedi cael ei datblygu a'i defnyddio gyda llwyddiant cynyddol dros y pum mlynedd diwethaf. Un o'r ddwy brif ran o'r ffordd rydym yn mynd ati i gyfnewid gwybodaeth yw darparu adnoddau ar-lein am ddim sy'n galluogi'r cyhoedd, defnyddwyr gwasanaethau, darparwyr gwasanaethau, llunwyr polisïau a'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau i gael gafael ar wybodaeth ychwanegol. Yn benodol, rydym yn anelu at hyrwyddo'r broses o rannu'r wybodaeth hon dros ffiniau sefydliadol, daearyddol a rhyngwladol.

Mae'r rhan arall o'n gweithgarwch yn cynnwys hwyluso sgyrsiau lle y caiff gwersi a ddysgwyd o lwyddiannau a methiannau cymaradwy eu rhannu wyneb yn wyneb. Yn gynyddol, rydym yn ceisio cyflwyno safbwyntiau a phrofiad arbenigwyr byd-eang yn y sgyrsiau hyn.

Ein rhaglen o waith arfer da a gyflawnwyd yn ystod 2014-15, yn gyson â'n Cynllun

Seminarau dysgu ar y cyd

- Trosglwyddo tir ac eiddo
- Atgyfnerthu'r cysylltiadau rhwng gofal iechyd a chymdeithasol
- Mabwysiadu dulliau ataliol
- Rheoli cyfleusterau
- Ail-lunio gwasanaethau gyda'r cyhoedd
- Arwain rhaglenni a phrosiectau
- Rheoli adnoddau yn effeithiol
- Ymddiriedolwyr
- Llywodraethu
- Protocol tir ac asedau i gynghorau tref a chymuned
- Llesiant cenedlaethau'r dyfodol

Gweminarau dysgu ar y cyd

- Archwilio mewnol
- Rheoli risg

Canllawiau arfer da

- Llywodraethu
- Archwilio mewnol

Hwyluso allanol ar gyfer cefnogaeth gymunedol a dysgu ar y cyd

- Ysgol haf Academi Wales
- Y Ganolfan Craffu Cyhoeddus
- Gweithio gyda grwpiau ymarferwyr cyd-gynhyrchu
- Cymdeithas Trysoryddion Cymru
- Her craffu Gwent

Astudiaeth achos: Edrych ar ... seminarau dysgu ar y cyd ar lywodraethu da

Ffocws y seminarau hyn oedd trafod y ffordd orau y gall swyddogion gweithredol ac anweithredol yn y sector cyhoeddus geisio sicrwydd bod trefniadau llywodraethu yn gweithio mor effeithiol ag y bo modd. Gan weithio gyda'r Ganolfan Craffu Cyhoeddus a Grant Thornton ein nod oedd dwyn ynghyd y syniadau mwyaf cyfredol ac enghreifftiau o arfer da o bob rhan o Gymru a thu hwnt.

Roedd y seminar wedi'i gynllunio i fod yn ddefnyddiol i aelodau, rheolwyr a swyddogion yn y sector cyhoeddus, gan gynnwys arweinwyr, Aelodau Cabinet, Cadeiryddion Pwyllgorau Archwilio ac Aelodau, Cadeiryddion Craffu, Prif Archwilwyr Mewnol, Penaethiaid Gwasanaethau Democrataidd, Ysgrifenyddion ac Aelodau Byrddau.

Cafodd y rhai a fu'n bresennol yn y seminarau ar ddechrau mis Rhagfyr 2014 drafodaethau ar y canlynol:

- pwysigrwydd llywodraethu da, yn enwedig o ran sicrhau newid diwylliannol mewn sefydliadau yn y sector cyhoeddus;
- goblygiadau llywodraethu gwael;
- sut i gael sicrwydd bod trefniadau llywodraethu yn gadarn; a
- dulliau gwahanol o sicrhau gwell trefniadau llywodraethu ymhlith amrywiaeth o sefydliadau yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat.

Tudalen y pecyn 52

Astudiaeth achos: Seminar dysgu ar y cyd ar wneud gwell defnydd o asedau cyhoeddus

Mae gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru yn parhau i wynebu heriau cyllidebol sylweddol, ac yn ystod y deng mlynedd nesaf, mae'n debygol y bydd tri o'r gwasanaethau pwysicaf sef iechyd, gofal cymdeithasol ac addysg yn mynd â'r mwyafrif llethol o'r arian cyhoeddus sydd ar gael. Er mwyn cynnal a thrawsnewid gwasanaethau cyhoeddus, yn enwedig y rhai y tu allan i'r tri pwysicaf, mae'n hanfodol bod tir neu asedau'r sector cyhoeddus yn cael eu defnyddio yn y ffordd orau bosibl.

Yn y seminar hwn, a gynhaliwyd ym mis Ionawr 2015 mewn partneriaeth â'r Gweithgor Asedau Cenedlaethol, canolbwyntiwyd ar drafod a rhannu enghreifftiau o ddulliau arloesol a chydweithredol o reoli asedau.

Roedd y seminar hwn wedi'i anelu at Brif Weithredwyr yn y sector cyhoeddus a'r trydydd sector, Cyfarwyddwyr Cyllid, Penaethiaid Tai, Penaethiaid Adfywio, Penaethiaid Partneriaeth, Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig a Chyfarwyddwyr Ystadau.

Yn ystod y trafodaethau rhoddwyd pwyslais arbennig ar faterion a oedd yn ymwneud â'r canlynol:

- trosglwyddo ased cymunedol o un sefydliad i un arall;
- mynd ati i reoli asedau'r sector cyhoeddus mewn ffordd gydweithredol;
- ymdrin ag eiddo'r sector cyhoeddus nad oes ei angen mwyach; a
- gweithio mewn partneriaeth i ddatblygu ased cymunedol newydd.

Ymgysylltu a chydweithio

Mae'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru yn ymrwymedig i ymgysylltu'n effeithiol â rhanddeiliaid er mwyn llywio'r broses o ddatblygu gwaith yr Archwilydd Cyffredinol, sicrhau ei fod mor berthnasol â phosibl ac estyn ei gyrhaeddiad a'i effaith.

Rydym hefyd yn ymrwymedig i gydweithio'n agos ag asiantaethau archwilio eraill y DU drwy'r Fforwm Archwilio Cyhoeddus[2], a chyda'r prif gyrff adolygu allanol yng Nghymru drwy fenter Arolygu Cymru, er mwyn gwella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd gwaith archwilio cyhoeddus ac effaith gyfunol ein gwaith. Rydym yn cynrychioli Cymru ar y llwyfan archwilio rhyngwladol.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn gallu gwneud trefniadau gyda mathau penodol o gyrff er mwyn i'r swyddfa neu'r Archwilydd Cyffredinol ddarparu gwasanaethau i'r cyrff hynny, neu arfer eu swyddogaethau. Ond, rydym yn ymwybodol y dylai'r holl weithgareddau hynny fod yn hunangyllidol ac na ddylent amharu ar ein gwaith archwilio craidd yng Nghymru.

2 Mae'r asiantaethau archwilio cyhoeddus, y Swyddfa Archwilio Genedlaethol, Swyddfa Archwilio Gogledd Iwerddon, y Comisiwn Archwilio Awdurdodau Lleol a'r Gwasnaeth Iechyd Gwladol yn Lloegr, Swyddfa Archwilio Cymru ac Audit Scotland wedi sefydlu'r Fforwm Archwilio Cenedlaethol i roi ffocws i syniadau datblygiadol ym maes archwilio cenedlaethol. Prif rôl y Fforwm yw ymgynghori a chynghori. Ni all gyfarwyddo'r asiantaethau archwilio cenedlaethol na chyrff eraill sy'n ymwneud ag archwilio cyhoeddus.

Rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol o weithgarwch ar y cyd a gyflawnwyd yn ystod 2014-15, yn gyson â'n Cynllun

Cyflawni mewn ffordd gydgysylltiedig

- Menter Twyll Genedlaethol gydag astudiaethau archwilio eraill y DU
- Gweithio gydag Estyn i gynnal astudiaethau gwerth am arian o Gonsortia Gwella Addysg Rhanbarthol
- Gweithio gydag Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru a'r Comisiynydd Pobl Hŷn a'r astudiaeth o annibyniaeth pobl hŷn
- Ardystio cyfrifon Cronfa Cyfarwyddo a Gwarantu Ewrop (EAGF) a Chronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig (EAFRD) yn flynyddol
- Adolygiad dilynol ar y cyd ag Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru o drefniadau llywodraethu ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Cyfranogi gyda statws arsyllwr ar weithgorau allanol

- Cyngor Partneriaeth Cymru
- Bwrdd Rhaglen Diwygio Llywodraeth Leol
- Grŵp cefnogi a chyfeirio Bil Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)
- Bwrdd Gweithredu Trysorlys Llywodraeth Cymru
- Fforwm Treth Cymru y Gweinidog Cyllid
- Panel cynghori ar gyfer adolygu rôl a swyddogaethau'r Comisiynydd Plant
- Bwrdd Fframwaith Arolygu Awdurdodau Lleol AGGCC
- Bwrdd Uned Data Llywodraeth Leol
- Bwrdd Prosiect Fframwaith Cenedlaethol y Gwasanaeth Tân ac Achub

Gwaith archwilio a gomisiynwyd

- Archwiliadau Colegau Addysg Bellach
- Archwilio hawliadau grant yr UE ar gyfer Prifysgol De Cymru
- Adolygiad ar gyfer Llywodraeth Cymru o effaith datblygiad digidol o ran gwella canol trefi
- Adolygiad o lywodraethiant a'r broses o wneud penderfyniadau ar gyfer y Swyddfa Ystadegau Gwladol
- Prif Archwilydd ac archwiliad o gyfrifon Llywodraeth Anguilla
- Rheoli gwastraff a grwpiau meincnodi gwastraff masnach

Aelodaeth o weithgorau allanol

- EURORAI
- Rhwydwaith Adrodd Integredig Sector Cyhoeddus y Cyngor Adrodd Integredig Rhyngwladol
- Fforwm Archwilio Cyhoeddus
- Bwrdd Cynghori Adroddiadau Ariannol
- Bwrdd Cod Awdurdod Lleol CIPFA/LASAAC
- Pwyllgor Archwilio'r Sector Cyhoeddus ICAEW
- Panel Safonau Archwilio a Chyfrifyddu CIPFA
- Menter Arolygu Cymru
- Grŵp cyswllt arolygiaethau'r Adran Gwaith a Phensiynau ar gyfer Diwygio Budd-dal Tai a Lles y DU
- Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid/Panel Ymgynghorol'Cadw Cyswllt ACEM

Astudiaeth achos: Paru data

Ym mis Mehefin 2014, cyhoeddwyd canfyddiadau Menter Twyll Genedlaethol 2012-13 gennym. Caiff ei chynnal bob dwy flynedd i baru data rhwng sefydliadau a systemau er mwyn helpu cyrff cyhoeddus i ganfod hawliadau a thrafodion a allai fod yn dwyllodrus neu'n wallus. Cynhelir y Fenter yng Nghymru ar y cyd ag ymarferion yn Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon er mwyn ei gwneud yn bosibl i baru data ar draws ffiniau cenedlaethol. Mae Llywodraeth Cymru a phob awdurdod unedol, awdurdod heddlu, awdurdod tân a phob un o gyrff y GIG yn cymryd rhan yn yr ymarfer.

O ganlyniad i ymarfer 2012-13 gwnaeth cyrff cyhoeddus yng Nghymru ganfod ac atal twyll a gwallau gwerth dros £4 miliwn, gydag effaith gronnol o fwy na £26 miliwn ers i'r fenter ddechrau yng Nghymru yn 1996. Ymhlith yr achosion o dwyll a nodwyd roedd hawliadau anwir am fudd-dal tai, pensiynau'r sector cyhoeddus a disgowntiau treth gyngor.

O ganlyniad, mae'r ymarfer paru wedi arwain at ddiddymu neu ganslo:

- mwy na 700 o ddisgowntiau treth gyngor;
- mwy na 300 o hawliadau twyllodrus neu wallus am fudd-dal tai;
- bron 5,000 o docynnau teithio rhatach; a
- mwy na 600 o drwyddedau parcio bathodyn glas lle nad oedd deiliaid yn gymwys.

Cafodd 40 o unigolion eu herlyn yn llwyddiannus am droseddau a oedd yn ymwneud â thwyll a chafodd 73 o unigolion eraill a oedd wedi hawlio budd-dal tai yn amhriodol rybuddion swyddogol gan awdurdod lleol neu gosbau gweinyddol.

Mae ymarfer newydd ar gyfer 2014-15 yn mynd rhagddo. Mae'r ymarfer diweddaraf wedi cyflwyno modiwl newydd ar **Wirio Ceisiadau**, gyda'r nod o helpu i nodi ceisiadau twyllodrus neu wallau posibl am fudd-daliadau, gwasanaethau neu gyflogaeth cyn i unrhyw benderfyniadau dyfarnu gael eu gwneud. Rhagwelir y bydd y gwasanaeth newydd hwn yn chwarae rôl allweddol o ran atal twyll rhag digwydd yn y lle cyntaf a dileu'r angen am ymchwiliadau costus a llafurus i achosion.

Astudiaeth achos: Gweithio gydag Estyn i adolygu consortia addysg rhanbarthol

Yn 2011, penderfynodd Llywodraeth Cymru y dylai awdurdodau unedol yng Nghymru weithio gyda'i gilydd mewn pedwar consortiwm addysg rhanbarthol er mwyn codi safonau ysgol a gwireddu arbedion effeithlonrwydd. Ym mis Chwefror 2014, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru **Model Cenedlaethol ar gyfer Gweithio'n Rhanbarthol** a amlinellodd ei disgwyliadau ynglŷn â sut y dylai'r consortia weithio.

Yng ngoleuni'r risgiau posibl sy'n gysylltiedig â sefydlu a gweithredu'r trefniadau consortia arloesol hyn, penderfynodd yr Archwilydd Cyffredinol gynnal astudiaeth o'u trefniadau llywodraethu a rheoli ariannol. Tua'r un adeg, roedd Estyn yn bwriadu cynnal adolygiad o gymorth gwella rhanbarthol i ysgolion. Felly cytunwyd y dylem gydgysylltu ein proses o gasglu tystiolaeth a'n gwaith maes er mwyn osgoi dyblygu gwaith a sicrhau effeithlonrwydd ac effaith gyfunol fwyaf ein gwaith.

Cynhaliodd timau o Estyn a Swyddfa Archwilio Cymru ymweliadau gwaith maes ar y cyd yn 2014-15 yn y pedwar consortiwm. Drwy gydweithio a rhannu tystiolaeth a chyfweliadau, cafodd y timau ddarlun cynhwysfawr o faint o gynnydd roedd yn cael ei wneud a rhoddwyd adborth ar y cyd i bob consortiwm. Cafodd llawer o argymhellion ynglŷn â gwelliant eu rhoi ar waith yn gyflym. Roedd ein hadroddiadau yn ategu ei gilydd ac yn gyson â'i gilydd a chawsant eu cyhoeddi ar yr un pryd.

Daeth adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol, a gyhoeddwyd ar 3 Mehefin 2015, i'r casgliad bod sylfeini ar gyfer gwasanaethau gwella ysgolion rhanbarthol, ar ôl cychwyn ansicr, yn cael eu sefydlu, ac er bod gwendidau o hyd, fod rhai arwyddion cadarnhaol o gynnydd.

Rhedeg y busnes

Ein trefniadau llywodraethu ac arwain

Fel y'i rhagnodwyd gan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus 2013, rydym bellach yn y sefyllfa unigryw o gael aelodau anweithredol a gweithredol o Fwrdd Swyddfa Archwilio Cymru, yn ogystal ag aelodau etholedig sy'n gyflogeion, er mwyn rhoi dimensiwn ychwanegol o fewnwelediad a phrofiad. Mae ein trefniadau llywodraethu newydd yn rhoi cyfle gwirioneddol i ni ddatblygu ymhellach fel busnes.

Mae gan Swyddfa Archwilio Cymru strwythur uwch reoli hefyd, sydd â'r nod o gynnig llinellau adrodd ac atebolrwydd clir, a galluogi'r Archwilydd Cyffredinol drwy ei waith i hysbysu'r cyhoedd a dylanwadu ar y ffordd y darperir gwasanaethau cyhoeddus yn y ffordd fwyaf effeithlon ac effeithiol.

Ceir amlinelliad o strwythur rheoli Swyddfa Archwilio Cymru, adroddiadau ar lywodraethu corfforaethol a rheoli risg ar gyfer y flwyddyn, a disgrifiad o'r prif risgiau ac achosion o ansicrwydd a wynebwyd yn 2014-15, yn y Datganiad Llywodraethu.

Ceir rhagor o wybodaeth am aelodau'r Bwrdd a'r Pwyllgor Rheoli yn ystod 2014-15 yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr.

Un ffordd werthfawr o werthuso effeithiolrwydd ein trefniadau llywodraethu ac arwain yw drwy gynnal arolygon o randdeiliaid. Cynhaliwyd ein harolwg diwethaf ym mis Mai a mis Mehefin 2014, ac mae llawer o'r safbwyntiau a fynegwyd yn yr arolwg yn dangos sefyllfa gadarnhaol, ac mewn rhai achosion, sefyllfa sydd wedi gwella ers yr arolwg diwethaf yn 2012:

- roedd gan 74 y cant o'r rhai a ymatebodd hyder mawr yn ein gwaith archwilio ac ni fynegodd neb ddiffyg hyder;
- dywedodd 75 y cant o'r rhai a ymatebodd ein bod yn cynnig gwerth da neu wych am arian; ac
- roedd 90 y cant o'r rhai a ymatebodd o'r farn ein bod yn sylwebydd awdurdodol ar sefyllfa ariannol cyrff cyhoeddus.

Nododd ein rhanddeiliaid hefyd nifer o feysydd lle roeddent yn teimlo fod angen datblygiad pellach, gan gynnwys mewn perthynas â gwella gweithio mewn partneriaeth â chyrff arolygu a rheoleiddio, ac rydym yn parhau i ystyried eu barn a'u sylwadau yn ein gwaith cynllunio busnes parhaus.

Ein defnydd o adnoddau

Rydym wedi gweithio'n galed i ymgorffori egwyddorion datblygu cynaliadwy yn y ffordd rydym yn rhedeg ein busnes, ac yn y ffordd rydym yn neilltuo adnoddau ar gyfer gwaith archwilio'r Archwilydd Cyffredinol, ers nifer o flynyddoedd. Mae a wnelo datblygu cynaliadwy â diwallu anghenion y presennol heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwy.

Gwaith rheoli ariannol ac arbedion effeithlonrwydd

Daw tua dwy ran o dair o arian Swyddfa Archwilio Cymru o ffioedd a godir ar gyrff a archwilir yn unol â chynllun ffioedd a gymeradwyir gan y Cynulliad Cenedlaethol. Daw'r gweddill yn bennaf drwy arian o Gronfa Gyfunol Cymru (a gymeradwyir unwaith eto gan y Cynulliad Cenedlaethol) a grant gan Lywodraeth Cymru ar gyfer gwaith asesiadau gwella mewn cyrff llywodraeth leol.

Yn y cyfnod hwn o gyfyngiadau ariannol sylweddol, erys rheoli ariannol cadarn a chosteffeithlonrwydd yn flaenoriaeth yn Swyddfa Archwilio Cymru. Ar ôl addasiadau cyfrifyddu, roedd ein gwariant gweithredol £0.3m yn llai yn 2014-15 nag ydoedd yn y flwyddyn flaenorol. Roedd swyddi staff gwag yn ffactor sylweddol a gyfrannodd at hynny; cawsom anawsterau penodol o ran recriwtio archwilwyr ariannol oherwydd cystadleuaeth gref y farchnad. Nid oedd angen i ni ddefnyddio cronfa wrth gefn gyffredinol gwerth £0.2m a ddelir o fewn y gyllideb gymeradwy, a ddychwelwyd wedyn i Gronfa Gyfunol Cymru ynghyd â £0.5m o arian arall nas defnyddiwyd.

Yn ein Hamcangyfrif ar gyfer 2014-15, nodwyd gofyniad i fuddsoddi mewn system rheoli gwybodaeth archwilio newydd, ac efallai y byddai angen ceisio arian cyfalaf ychwanegol drwy Amcangyfrif Atodol yn ystod y flwyddyn. Drwy reoli ein hadnoddau'n ofalus, yn lle hynny, roeddent yn gallu ariannu'r buddsoddiad hwn yn fewnol gyda chymeradwyaeth y Cynulliad Cenedlaethol i drosglwyddo £0.2m o'n harian refeniw presennol i arian cyfalaf. Bydd y system newydd yn sicrhau parhad busnes ac yn gwella effeithlonrwydd o ran casglu, trin a rhannu data.

Mae'n rhaid i'n gweithlu fod yn ddigon symudol i gyflawni rhaglen waith yr Archwilydd Cyffredinol yn effeithiol mewn cyrff cyhoeddus ledled Cymru. Yn ystod 2014-15, teithiwyd tua 806,000 o filltiroedd dros 17,600 o deithiau (o gymharu â 824,000 o filltiroedd dros 17,300 o deithiau yn 2013-14). Cafwyd cyfanswm o £1.3 miliwn o gostau teithio, trafnidiaeth a chynhaliaeth yn ystod 2014-15 (2013-14 £1.2 miliwn), yr oedd £930,000 o'r swm hwnnw yn ymwneud â cheir ar brydles a lwfansau trafnidiaeth neu filltiroedd ar gyfer staff, £84,000 ar gyfer defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus gyda'r gweddill yn ymwneud â llety a chynhaliaeth.

Mae adolygiad wrthi'n cael ei gynnal er mwyn sicrhau bod y ffordd rydym yn ymdrin â threfniadau trafnidiaeth yn seiliedig ar egwyddorion clir i gefnogi gweithio symudol ar lefel briodol. Bydd yr adolygiad yn gwneud argymhellion yn gyson â'n cyfrifoldebau a'n dyletswyddau mewn perthynas ag iechyd, diogelwch a lles staff, cynaliadwyedd amgylcheddol, sicrhau gwerth am arian yn ein trefniadau trafnidiaeth, a chyda'r gofyniad o dan y Safon Foesegol i gylchdroi ein harchwilwyr ariannol rhwng aseiniadau archwilio o bryd i'w gilydd.

Ein nod yw talu 95 y cant o anfonebau cyflenwyr o fewn 30 diwrnod o'u derbyn, yn seiliedig ar fonitro taliadau yn barhaus. Yn 2014-15 talwyd bron 99% o anfonebau yn brydlon (o gymharu â 96% yn 2013-14). Gwnaed 86 y cant o daliadau o fewn 10 diwrnod i dderbyn anfonebau.

Mae manylion ynglŷn â sut y cafodd rhwymedigaethau mewn perthynas â Phrif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil eu trin yn ein cyfrifon wedi'u cynnwys yn yr Adroddiad ar Gydnabyddiaeth (tudalennau 59 i 67) ac yn Nodyn1(iv) o'r Nodiadau i'r Cyfrifon. Nid oes unrhyw rwymedigaethau o ran taliadau a wnaed i bensiynau cyfranddeiliaid.

Rhoddodd adroddiadau Archwilio Mewnol yn ystod y flwyddyn sicrwydd sylweddol ynglŷn â'n rheolaethau ariannol allweddol a'n trefniadau cyflogres.

Ansawdd ein gwaith

Mae ansawdd cyffredinol ein gwaith o'r pwys mwyaf i ni a'n rhanddeiliaid. Ym mis Mawrth 2014, cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol, ar ôl cyfnod o ymgynghori allanol, God Ymarfer Archwilio diwygiedig, ynghyd â Datganiad o Arfer a oedd yn ymwneud ag archwiliadau ac asesiadau gwella a swyddogaethau arolygu arbennig llywodraeth leol. Mae'r Cod a'r Datganiad yn nodi'r ffordd y dylid cyflawni swyddogaethau archwilio a rhai o swyddogaethau penodol eraill yr Archwilydd Cyffredinol. Mae'r ddwy ddogfen wedi'u cynllunio i ategu Safonau Archwilio Rhyngwladol ac ymgorffori arfer gorau proffesiynol.

Egwyddorion archwilio

1

Ffocws ar y cyhoedd
Cynhelir archwiliad ar ran ac er budd y cyhoedd. Mae gan y cyhoedd fuddiant dilys mewn gwaith archwilio, a dylid eu cynnwys yn ei brosesau.

2

Annibynnol
Mae'n rhaid i'r archwiliad fod yn annibynnol, ac ymddangos felly hefyd. Dylai archwilwyr adrodd yn gyhoeddus heb i unrhyw ofn na ffafriaeth ddylanwadu arnynt.

3

Cymesur
Mae angen rhoi digon o le i gyrff archwiliedig gyflenwi gwasanaethau o safon. Dylent fod yn destun lefelau craffu digonol, ond nid gormodol.

4

Atebol
Ariennir archwilwyr o'r pwrs cyhoeddus, ac maent yn atebol am warchod yr adnoddau a ddarperir iddynt. Mae'n rhaid iddynt weithio mewn modd darbodus, effeithilon ac effeithiol.

5

Cynaliadwy
Mae'n rhaid cyflawni gwaith archwilio ar ddatblygu cynaliadwy fel prif egwyddor drefniadol wrth i gyrff archwiliedig wneud penderfyniadau ac adrodd mewn modd integredig.

Canfu ein cylch diweddaraf o Adolygiadau Rheoli Ansawdd mewnol fod yr holl waith archwilio a ystyriwyd yn cyrraedd y safonau gofynnol neu'n rhagori arnynt. Yn 2014-15 parhawyd i weithio gyda sefydliadau archwilio cyhoeddus eraill y DU i gynnal rhaglen o adolygiadau cymheiriaid dros ein gilydd a'i datblygu ymhellach er mwyn sicrhau bod ein trefniadau ansawdd yn parhau i wella. Yn ystod y flwyddyn llwyddwyd hefyd i gwblhau ail flwyddyn o gontract tair blynedd ag Adran Sicrhau Ansawdd Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr (ICAEW). Mae'r contract wedi'i gynllunio i sicrhau bod ein prosesau adolygu ansawdd yn agored i drylwyredd allanol.

Mae Adroddiad ar Dryloywder ar gyfer 2013-14, sy'n rhoi mwy o fanylion ynglŷn â sut mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cyrraedd safonau uchel yn y ffordd y mae'n gweithio ac o ran ansawdd ei gwaith, ar gael ar ein gwefan; caiff adroddiad tebyg ar gyfer 2014-15 ei gyhoeddi'n ddiweddarach yn 2015.

Hefyd, parhaodd yr Archwilydd Cyffredinol i gydweithredu â rheoleiddwyr ac arolygiaethau perthnasol megis Estyn, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ac Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru er mwyn helpu i sicrhau proses archwilio, arolygu a rheoleiddio gydgysylltiedig o safon uchel ar gyfer pob un o wasanaethau cyhoeddus Cymru.

Mae rhanddeiliaid allanol yn parhau i fynegi barn gadarnhaol ar ansawdd ein gwaith, yn ôl yr ymatebion i'n harolwg o randdeiliaid ynglŷn â chadernid y dystiolaeth sy'n sail i'n dyfarniadau, ac ynglŷn ag eglurder a chydbwysedd negeseuon yn ein hadroddiadau.

Recriwtio, cynllun hyfforddeion a phrofiad gwaith

Fel corff archwilio proffesiynol a darparwr hyfforddiant achrededig â thri chorff cyfrifyddu proffesiynol, mae Swyddfa Archwilio Cymru hefyd yn ymrwymedig i raglen dreigl o recriwtio hyfforddeion. Drwy ein hymgyrchoedd recriwtio blynyddol anelwn at ddenu ymgeiswyr o'r safon orau bosibl.

Yn ystod y flwyddyn ariannol 2014-15, llwyddodd 12 o hyfforddeion i symud ymlaen i gamau nesaf eu hastudiaethau, gan gyflawni cyfradd pasio ar y cynnig cyntaf o 82 y cant ar gyfer arholiadau Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr (ICAEW). Enillodd Dylan Rees sawl gwobr fel hyfforddai ar ôl ei lwyddiannau yn 2013-14, gyda gwobr am ei ganlyniadau ar Drethiant.

Llwyddodd pedwar hyfforddai blwyddyn olaf i basio pob un o'u harholiadau terfynol ar y tro cyntaf ac maent bellach yn gwneud cais i fod yn aelodau Siartredig llawn o ICAEW. Cafodd Swyddfa Archwilio Cymru enwebiad Kaplan hefyd a chyrhaeddodd y rhestr fer ar gyfer gwobr Rheolwr Hyfforddiant y Flwyddyn Gwobrau PQ am y cymorth a roddwyd gennym i'n hyfforddeion.

Yn ogystal â'u hastudiaethau proffesiynol, rydym yn rhoi hyfforddiant pwrpasol a phrofiad gwaith perthnasol i'r hyfforddeion. Yn ystod eu hyfforddiant dros bedair blynedd, maent yn treulio amser yn gweithio gyda thimau archwilio amrywiol, gan wneud cyfraniad allweddol i'n llwyddiant cyffredinol.

Rydym hefyd yn cynnig cyfleoedd profiad gwaith yn Swyddfa Archwilio Cymru drwy ein cysylltiadau â Gyrfa Cymru ac ysgolion a phrifysgolion lleol. Yn ystod 2014-15, bu saith myfyriwr ar leoliad gwaith gyda ni.

Cawsom anawsterau sylweddol i recriwtio aelodau o'r tîm archwilio ariannol yn ystod y flwyddyn, o ganlyniad i rym y farchnad. Rydym wrthi'n adolygu niferoedd ein staff, cymysgedd sgiliau a lefelau cyflogau gyda'r nod o oresgyn yr anawsterau hyn yn 2015-16.

Dysgu a datblygu

Rydym yn parhau i fuddsoddi er mwyn dysgu a datblygu ein staff i'w helpu i gyflawni eu gwaith. Yn 2014-15, cynyddodd faint o amser a dreulir ar gyfartaledd gan bob cyflogai ar ystod o weithgareddau dysgu a datblygu o wyth i ddeg diwrnod. Cafodd rhywfaint o'r hyfforddiant ei gynllunio a'i ddarparu'n fewnol, a lle y bo'n briodol ac yn gost-effeithiol, comisiynwyd cymorth hyfforddiant allanol hefyd i roi hyfforddiant yn unol â'n gofynion penodol.

Yn ystod 2014-15, cyflawnwyd y trydydd cam a'r cam olaf o raglen Tanio, sef ein rhaglen i ddatblygu rheolwyr ac arweinwyr. Roedd y rhaglen yn canolbwyntio ar gyflawni canlyniadau drwy reoli a chymell timau'n effeithiol, ac mae'n cyfuno sesiynau dysgu bach â gwaith maes ar astudiaethau achos. Cawsom adborth cadarnhaol gan y rhai a gymerodd ran.

Rhoddwyd system Hunanwasanaeth i Gyflogeion ar waith hefyd, lle mae staff yn gallu chwilio am gyrsiau hyfforddiant cymeradwy ac archebu lle a chofnodi pob gweithgarwch datblygiad proffesiynol parhaus. Mae ffurflen werthuso electronig yn ein galluogi i gofnodi canlyniadau'n gyflym ac yna fesur llwyddiant ac effaith y cyrsiau hyfforddiant. Teimlai 97 y cant o staff fod y cyrsiau a fynychwyd ganddynt yn 2014-15 yn effeithiol o ran eu helpu i gyflawni eu hamcanion.

'Fe wnaeth wir wneud i mi feddwl mwy am y ffordd rwy'n gweithio a hefyd fy nghryfderau a'm gwendidau. Mae'r her elusen yn hynod ddiddorol... Tanio oedd y cwrs gorau rwyf wedi'i ddilyn hyd yma yn ystod fy wyth mlynedd yn Swyddfa Archwilio Cymru'

Gwarchod yr amgylchedd

Rydym wedi cael ein hailachredu ar Lefel 4 (y lefel uchaf ond un) o Safon Amgylcheddol y Ddraig Werdd ar gyfer 2014-15, gan ddangos ein hymrwymiad parhaus i reoli amgylcheddol effeithiol. Rydym bellach yn gweithio tuag at gyflawni Lefel 5 (y lefel uchaf) erbyn 2016-17.

Yn ystod y flwyddyn, mewn ymgais i leihau cyfanswm ein hallyriadau nwyon tŷ gwydr, cyflwynwyd terfyn uchaf is o 125g/km ar gyfer cerbydau fflyd a fflyd lwyd o fis Hydref 2014.

Cafodd ychydig dros 40 y cant o'n gwastraff yn 2014-15 ei ailddefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio. Rydym yn ymrwymedig i wella'r ffigur hwn ymhellach, fel y dangoswyd yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16, lle rydym wedi pennu targedau mwy heriol ar ein cyfer ein hunain, sef 60 y cant yn 2015-16 a 70 y cant erbyn 2018.

Lleihawyd y defnydd o bapur a dŵr yn 2014-15, a buddsoddwyd ymhellach yn ein cyfleusterau fideo-gynadledda, fel rhan o'n hymrwymiad parhaus i gefnogi gweithio hyblyg a lleihau nifer y teithiau diangen a'u costau cysylltiedig.

Hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg

Mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaeth dwyieithog ac yn ymfalchïo yn hynny. Ein Cynllun Iaith Gymraeg yw'r sail dros y ffordd rydym yn gweithredu ac mae'n amlygu ein penderfyniad i drin y Gymraeg a'r Saesneg ar sail gyfartal. Mae ein dogfennau cyhoeddus ar gael yn Gymraeg a Saesneg, mae gennym wefan gwbl ddwyieithog ac rydym yn cyfathrebu â'r cyhoedd, cyrff a archwilir a'r cyfryngau yn y ddwy iaith.

Yn ystod 2014-15, cyflwynodd yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru ymateb ar y cyd i ymchwiliad Comisiynydd y Gymraeg i safonau. Bydd safonau'r Gymraeg yn disodli'r system bresennol o gynlluniau iaith Gymraeg yn y pen draw.

Achubwyd ar y cyfle hefyd i adolygu ein trefniadau presennol ymhellach. O ganlyniad, nodwyd nifer o gamau y mae angen i ni eu cymryd ac rydym wedi dechrau eu cymryd i atgyfnerthu ein gallu i ddarparu gwasanaethau dwyieithog yn y tymor hwy.

Ochr yn ochr ag ymgais ragweithiol i recriwtio archwilwyr sydd â sgiliau iaith Gymraeg, cwblhaodd ein staff asesiadau ar-lein i fesur eu rhuglder yn Gymraeg ar hyn o bryd a rhoi data cywir i ni ar eu medrusrwydd.

Drwy'r wybodaeth hon rydym wedi gallu rhoi'r hyfforddiant i staff sydd fwyaf addas i'w hanghenion. O ganlyniad mae nifer o staff wedi ymgofrestru â chyrsiau hyfforddiant iaith Gymraeg, yn amrywio o lefel 'cwrdd a chyfarch' sylfaenol i lefelau medrusrwydd uwch. Caiff y wybodaeth ei defnyddio hefyd i lywio ein gwaith ar gynllunio'r gweithlu, gan ein helpu i sicrhau bod gennym y bobl gywir, sydd â'r sgiliau iaith cywir, yn y mannau cywir.

Yn ystod 2014-15, diweddarwyd ein trefniadau ar gyfer sicrhau gwasanaethau cyfieithu effeithiol hefyd, drwy ymuno â fframwaith cyfieithu newydd i Gymru gyfan.

Lles cyflogeion

Rydym yn ymrwymedig i annog ffordd o fyw iach a chydbwysedd da rhwng gwaith a bywyd ymhlith ein staff. Rydym hefyd am i'n staff deimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi a'u cefnogi'n llawn pan fyddant yn wynebu anawsterau, ni waeth a effeithir ar eu gallu i ymgymryd â'u rôl ai peidio.

Yn 2014-15, datblygwyd polisi lles newydd, wedi'i ategu gan ganllawiau er mwyn cefnogi ein hymrwymiadau a sicrhau bod unrhyw faterion iechyd a lles staff yn cael eu nodi mewn ffordd ragweithiol a sensitif, a'u rheoli mewn ffordd gyfannol a chyfrinachol.

Mae'r Polisi Lles a chyflwyno menter cofnodi mewn amser real ond yn ddwy elfen o fenter ehangach i hyrwyddo a chefnogi iechyd a lles emosiynol a chorfforol staff drwy'r sefydliad cyfan, sydd hefyd yn cynnwys rhaglen flynyddol o ddigwyddiadau iechyd a lles.

Mae rhaglen cymorth i gyflogeion hefyd ar gael naill ai drwy wasanaeth ffôn 24 awr neu drwy gyfleuster ar-lein. Mae'r rhaglen cymorth i gyflogeion yn rhoi cyngor proffesiynol a chymorth emosiynol i staff ar amrywiaeth o faterion.

Rydym yn monitro cyfraddau absenoldeb oherwydd salwch yn fanwl ac rydym wedi rhoi nifer o systemau ar waith i helpu staff i ddychwelyd i'r gwaith yn llwyddiannus. Cafodd 9 diwrnod fesul cyflogai eu colli ar gyfartaledd o ganlyniad i absenoldeb oherwydd salwch yn ystod y flwyddyn adrodd a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015. Rydym yn anelu at leihau hyn i 6.5 diwrnod.

Cydraddoldeb, amrywiaeth ac urddas yn y gwaith

Mae ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol, ar y Cyd, a gyhoeddwyd ym mis Mai 2014, yn amlinellu ein hymrwymiad parhaus i gydraddoldeb. Mae'r Cynllun yn nodi sut rydym yn ceisio dileu gwahaniaethu, hybu cyfle cyfartal, a meithrin cysylltiadau da yn ein gwaith a'n gweithgareddau beunyddiol.

Rydym yn ymrwymedig i ddarparu amgylchedd gwaith sy'n gwerthfawrogi amrywiaeth pawb, ein staff ein hunain a'r rhai rydym yn dod i gysylltiad â hwy fel rhan o'n gwaith, ac rydym yn llawn gefnogi hawliau pobl i gael eu trin ag urddas a pharch.

Cynhaliwyd digwyddiad diwrnod ymgynghori ym mis Mehefin 2014 i gyfarfod â grwpiau o bob rhan o Gymru sy'n cynrychioli pobl sydd â nodweddion gwarchodedig, a thrafod y ffordd orau o ymgysylltu'n fwy effeithiol o ran cynllunio, cwmpasu a cheisio barn ar effaith ein gwaith. Ymateb y mwyafrif llethol yn y digwyddiad hwnnw oedd y dylem ymgysylltu drwy'r Gynghrair Cydraddoldeb a Hawliau Dynol a hwylusir gan Gyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC). O ganlyniad i hynny aethom i gyfarfod o'r Gynghrair ym mis Chwefror 2015 i'n helpu i ddeall y ffordd orau o weithio gyda hi ac ymgysylltu'n fwy effeithiol.

Cymerwyd camau yn 2014-15, gan gynnwys drwy weithredu system e-recriwtio, i ddiweddaru a gwella ansawdd ein gwybodaeth am fonitro amrywiaeth cyflogaeth, a fydd yn ei dro yn helpu i ategu adolygiadau mwy effeithiol mewn perthynas â chyflog cyfartal.

Tua diwedd y flwyddyn, penderfynwyd rhoi gwaith ar gontract i gyflenwr allanol i gynnal archwiliad hygyrchedd o'n gwefan i dynnu sylw at unrhyw faterion sy'n weddill sy'n debygol o gyfyngu ar allu rhywun sydd â nam penodol i ddefnyddio ein safle neu ei atal rhag gwneud hynny.

Ar ôl i'r archwiliad gael ei gwblhau'n llwyddiannus, byddwn yn gwneud unrhyw newidiadau angenrheidiol i'n safle, gyda'r bwriad o gyflawni'r canlynol:

- tystysgrif achredu gydnabyddedig;
- dilysu ein bod yn bodloni lefel 2.0 AA o Ganllawiau Hygyrchedd Cynnwys ar y We; a
- sicrhau gwell dealltwriaeth o gynhwysiant digidol.

Mae adroddiad llawn ar ein cynnydd o ran cyflawni ein hamcanion cydraddoldeb ar gyfer 2013-14 ar gael ar ein gwefan; caiff adroddiad tebyg ar gyfer 2014-15 ei gyhoeddi'n ddiweddarach yn 2015.

Gweithio gyda'r trydydd sector

Mae Tanio, sef ein rhaglen i ddatblygu arweinwyr a rheolwyr, yn cynnwys ymarfer astudiaeth achos fyw, lle mae'n rhaid gweithio gydag elusen neu sefydliad arall yn y trydydd sector. Mae'r astudiaeth achos fel arfer yn cynnwys adolygiad dwys o wasanaeth a datblygu atebion i broblemau go iawn, sy'n helpu i ddatblygu ein sgiliau mewnol a chreu timau llwyddiannus.

Yn ystod y flwyddyn ariannol 2014-15, gweithiodd ein staff ar astudiaethau achos gyda Touch Trust a Llamau.

'Roedd Llamau yn falch iawn o gael cyfle i fod yn rhan o raglen Tanio. Fel elusen, gallwn fod yn brin o amser weithiau, felly roedd yn wych cael gwirfoddolwyr allanol i ystyried y materion a wynebwn a chynnig cyngor ac atebion. Roeddem yn fodlon iawn ar ganlyniadau ein her, ac ar y prosesau cyfathrebu drwy gydol y broses.'

Carys Burgess
Swyddog Codi Arian, Llamau

'Mae gweithio gyda thîm Tanio wedi bod yn brofiad anhygoel a gwych i Touch Trust.

Mae wedi bod yn ysbrydoledig ac yn galonogol bod yng nghwmni'r tîm, gan weld y brwdfrydedd, yr arbenigedd yn ogystal â'r tosturi am yr hyn yr ydym yn ei wneud. Roeddem yn gweithio gyda phobl uchel eu cyflawniad sy'n awdurdodau sefydledig yn ein cymuned ac roedd eu gweld yn rhoi o'u hamser a'u profiad gyda chymaint o ymrwymiad i helpu'r rhai sy'n llai ffodus na hwythau, yn gwneud i ni deimlo'n ostyngedig ac yn ysbrydoledig.

Bydd y pecyn a luniwyd ganddynt i ni bellach yn fodel ar gyfer codi arian ac ar gyfer unrhyw gynlluniau codi arian mwy o faint yn y dyfodol. Bydd yn ein helpu i lwyddo fel sefydliad – mae mor bwysig â hynny.'

Dilys Price OBE
Cyfarwyddwr a Sylfaenydd, Touch Trust

Llamau

touch TRUST

Gwaith cymunedol ac elusennol

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cydnabod y buddiannau y gall gwaith cymunedol a gwaith elusennol gan staff eu cyflwyno i'r gymuned ehangach ac yn cymeradwyo'r staff am eu hymdrechion unigol. Gall staff ddefnyddio'r sgiliau a ddatblygwyd ganddynt yn y gweithle a datblygu sgiliau newydd, gan wella eu morâl, eu hiechyd corfforol a'u cydbwysedd bywyd a gwaith ar yr un pryd.

Yn amodol ar ofynion gweithredol rydym yn cefnogi cyflogeion sydd am gymryd rhan mewn gweithgareddau cymunedol neu elusennol megis gwaith gofal yn y gymuned, prosiectau cadwraeth, a gweinyddu digwyddiadau cyhoeddus.

At hynny, dewisir elusen bob blwyddyn drwy bleidlais y staff i fod yn ffocws i nifer o weithgareddau codi arian a chyfleoedd i ddysgu. Yn ein cynhadledd i'r staff ym mis Ionawr 2014, dewisodd y staff yr elusen Changing Faces fel ffocws eu gweithgareddau codi arian yn 2014-15. Dros y flwyddyn, cynhaliodd ein staff nifer o ddigwyddiadau codi arian yn eu hamser eu hunain:

- ym mis Mehefin 2014, aeth grŵp o staff ati i gwblhau her taith gerdded 25km 'Tri Chopa Cymru;
- cofrestrodd tîm o staff i gymryd rhan yn hanner marathon Caerdydd 2014 a'i gwblhau; a
- chynhaliwyd nifer o ddigwyddiadau eraill, gan gynnwys gwerthu teisennau, rafflau a noson gwis.

Cododd y staff gyfanswm o £8,275 at yr elusen.

Ar gyfer 2015-16, Croesffyrdd, sy'n rhan o Ymddiriedolaeth y Gofalwyr, fydd ffocws gweithgareddau codi arian y staff.

Gall staff hefyd gymryd rhan mewn cynllun 'rhoi wrth ennill' a rhoi cyfran o'u henillion i elusennau o'u dewis.

Tudalen y pecyn 67

Ffocws ein gwaith yn y dyfodol

Ar 30 Mawrth 2015, gosododd yr Archwilydd Cyffredinol a Chadeirydd Swyddfa Archwilio Gymru Gynllun Blynyddol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2016 gerbron y Cynulliad Cenedlaethol, sy'n cynnwys gwybodaeth ychwanegol am ein blaenoriaethau tair blynedd.

Mae'r Cynllun yn:

- disgrifio nodau ac amcanion ein gwaith;
- nodi ein blaenoriaethau wrth arfer ein swyddogaethau ar gyfer 2015-16 ac ar gyfer y cyfnod o dair blynedd rhwng 2015 a 2018;
- rhoi manylion am raglen gwaith archwilio arfaethedig yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer 2015-16;
- nodi'r adnoddau sydd ar gael ac a allai fod ar gael i Swyddfa Archwilio Cymru, a sut y bwriedir defnyddio'r adnoddau hynny yn ein rhaglenni gwaith; a
- disgrifio sut y byddwn yn mesur ac yn cyflwyno adroddiadau ar ein perfformiad.

Mae cyrff cyhoeddus ledled Cymru yn wynebu nifer o heriau anodd ar hyn o bryd ac mae angen iddynt ddod o hyd i ffyrdd newydd a gwell o gynllunio a darparu gwasanaethau. Mae ein Cynllun yn cynnig glasbrint o'r ffordd y byddwn yn blaenoriaethu ac yn atgyfnerthu ein rhaglenni gwaith yn ystod 2015-16 ac ar gyfer y tair blynedd nesaf fel y gallant ychwanegu'r gwerth mwyaf posibl, a thrwy hynny, gallwn chwarae ein rhan o ran helpu ac annog y sector cyhoeddus yng Nghymru i lwyddo.

Wrth lunio'r Cynllun yn ystod 2014-15, rhoddwyd sylw penodol i ystyried pa fath o swyddfa archwilio sydd ei hangen ar Gymru yn awr ac yn y dyfodol, y ffordd orau o gydweithio â chyrff adolygu allanol eraill a'n rhanddeiliaid allweddol, a sut y gallwn asesu'n effeithiol p'un a ydym yn cael pethau'n iawn.

Mae ein fframwaith newydd o fesurau perfformiad allweddol a osodwyd yn y Cynllun yn canolbwyntio ar y themâu a'r cwestiynau canlynol ynglŷn â'n gweithgareddau.

Effaith

I ba raddau y mae ein gwaith yn hysbysu pobl Cymru, yn helpu cyrff cyhoeddus yng Nghymru i lwyddo, ac yn cael ei werthfawrogi gan ein rhanddeiliaid?

Cyflawni

A ydym yn cyflawni ein harchwiliadau ar amser neu'n unol â safonau ansawdd a phroffesiynol gofynnol?

Arweinyddiaeth

A yw ein trefniadau llywodraethu ac arwain yn gweithredu'n effeithiol?

Ariannol

Pa mor dda rydym yn rheoli ein cyllid a'n hasedau?

Cymdeithasol

Pa mor dda rydym yn hyrwyddo ac yn cefnogi cydraddoldeb, lles a dysgu?

Amgylcheddol

Pa mor dda rydym yn rheoli ein heffaith ar yr amgylchedd?

Cyfathrebu

Pa mor dda rydym yn codi ymwybyddiaeth o'n gwaith ac yn ennyn diddordeb ynddo?

Cafodd ein cyfres o dargedau eu datblygu drwy gyfeirio at lefelau perfformiad presennol a meincnodau priodol. Byddwn yn craffu ar y targedau ac yn eu mireinio ymhellach yn ystod 2015-16 er mwyn sicrhau eu bod yn ddigon heriol ond cyflawnadwy o fewn y terfynau amser penodedig.

Ceir rhagor o wybodaeth am y prif dueddiadau a ffactorau sy'n debygol o effeithio ar ein datblygiad, ein perfformiad a'n sefyllfa yn y dyfodol o ran llywodraethu corfforaethol a rheoli risg yn y Datganiad Llywodraethu.

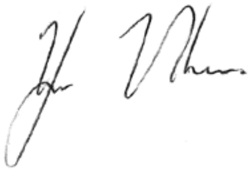

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddog Cyfrifyddu

10 Mehefin 2015

Atebolrwydd

Datganiadau ac adroddiadau allweddol sy'n ein galluogi i fodloni gofynion atebolrwydd a dangos cydymffurfiaeth ag arfer llywodraethu corfforaethol da

Adroddiad y Cyfarwyddwyr

Materion cyffredinol

Mae'r Adroddiad ar Gydnabyddiaeth a'r nodiadau i'r prif ddatganiadau ariannol yn rhoi arwydd o'r ffordd y caiff rhwymedigaethau pensiwn eu trin yn y cyfrifon ac yn cyfeirio at ddatganiadau Cynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil.

Ceir gwybodaeth am ein Cofrestr o Fuddiannau a sut y gellir gweld y wybodaeth yn y Gofrestr honno yn y Datganiad Llywodraethu.

Rhoddir data Swyddfa Archwilio Cymru ar absenoldeb oherwydd salwch yn yr Adroddiad Strategol fel rhan o'r crynodeb cymdeithasol a sylwadaeth rheolwyr ar ein defnydd o adnoddau.

Mae gwybodaeth am gofnodi digwyddiadau sy'n ymwneud â data personol wedi'i chynnwys yn yr adran ar lywodraethu gwybodaeth yn y Datganiad Llywodraethu.

Mae ffocws ein hadran gwaith o'r Adroddiad Strategol yn y dyfodol yn rhoi amlinelliad o ddatblygiadau tebygol yn y dyfodol o ran busnes yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru.

Ar 4 Gorffennaf 2013, sefydlodd Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 Swyddfa Archwilio Cymru fel corff corfforaethol newydd ond heb swyddogaethau dal adnoddau. Ar 1 Ebrill 2014, sefydlwyd Swyddfa Archwilio Cymru yn llawn pan drosglwyddwyd staff, eiddo, hawliau a rhwymedigaethau oddi wrth yr Archwilydd Cyffredinol o dan Ddeddf 2013. Yn unol â hynny, 2014-15 yw blwyddyn gyfrifyddu lawn gyntaf Swyddfa Archwilio newydd Cymru. Mae ffigurau'r flwyddyn flaenorol a roddir yn y datganiadau hyn yn ymwneud â'r Archwilydd Cyffredinol ac fe'u cyflwynir mewn print italig at ddibenion cymharu yn unig ac nid yw'r rhain yn rhan o'r cyfrifon statudol.

Pwyllgor Rheoli Swyddfa Archwilio Cymru

Huw Vaughan Thomas

Archwilydd Cyffredinol, Swyddog Cyfrifyddu a Phrif Weithredwr

Anthony Barrett

Archwilydd Cyffredinol Cynorthwyol a Phennaeth Archwilio Arianno

Gillian Body

Archwilydd Cyffredinol Cynorthwyol a Phennaeth Archwilio Perfformiad

Alan Morris

Arweinydd Sector, Llywodraeth Leol a Chyfiawnder Troseddol

Mike Usher

Arweinydd Sector, Iechyd a Llywodraeth Ganolog

Kevin Thomas

Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol

Steve O'Donoghue

Cyfarwyddwr Cyllid

Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru

David Corner

Aelod anweithredol

Lindsay Foyster

Aelod anweithredol

Peter Price

Aelod anweithredol

Steve Burnett

Aelod anweithredol ac Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol

Isobel Garner

Cadeirydd anweithredol

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am

Monitro arfer swyddogaethau'r Arch

Rhoi cyngor i'r Archwilydd C

Cyflogi staff a darparu adnoddau i gyflawni swydd

Codi ffioedd am waith a wneir gan yr A

Ar y cyd â'r Archwilydd Cyffredinol, paratoi cynllun blyny

Tudalen y pecyn 73

Huw Vaughan Thomas

Archwilydd Cyffredinol Cymru a'r Prif Weithredwr

Kevin Thomas

Aelod a benodwyd o blith y staff

Amanda Hughes

Aelod a etholwyd o blith y staff

Louise Fleet

Aelod a etholwyd o blith y staff

y canlynol:

wilydd Cyffredinol

Cyffredinol

ogaethau'r Archwilydd Cyffredinol

rchwilydd Cyffredinol

ddol ac amcangyfrif o incwm a chostau

Tudalen y pecyn 74

Siart sefydliadol Swyddfa Archwilio Cymru

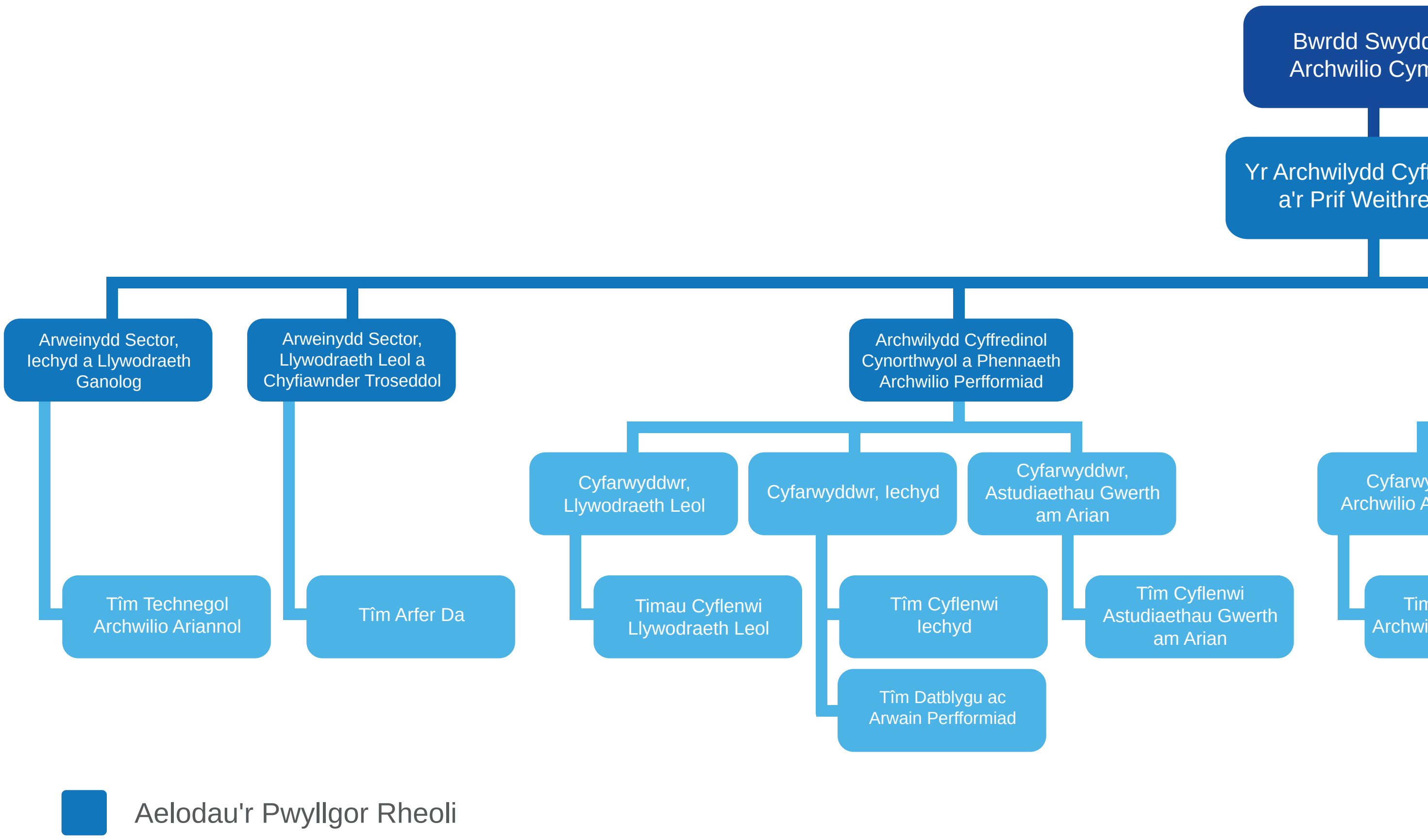

Nodiadau:

- Mae'r Arweinwyr Sector hefyd yn cadw portffolio o gyfrifoldebau gweithredol y maent yn gweit Cyfarwyddwyr ar eu cyfer, ac yn adrodd yn eu cylch wrth yr Archwilydd Cyffredinol Cynorthwy
- Bydd y Pwyllgor Rheoli a'r Cyfarwyddwyr eraill yn cyfarfod yn rheolaidd fel Tîm Uwch-arweiny
- Cefnogir y Bwrdd a'i Is-Bwyllgorau, a'r Pwyllgor Rheoli, gan Ysgrifennydd Bwrdd.

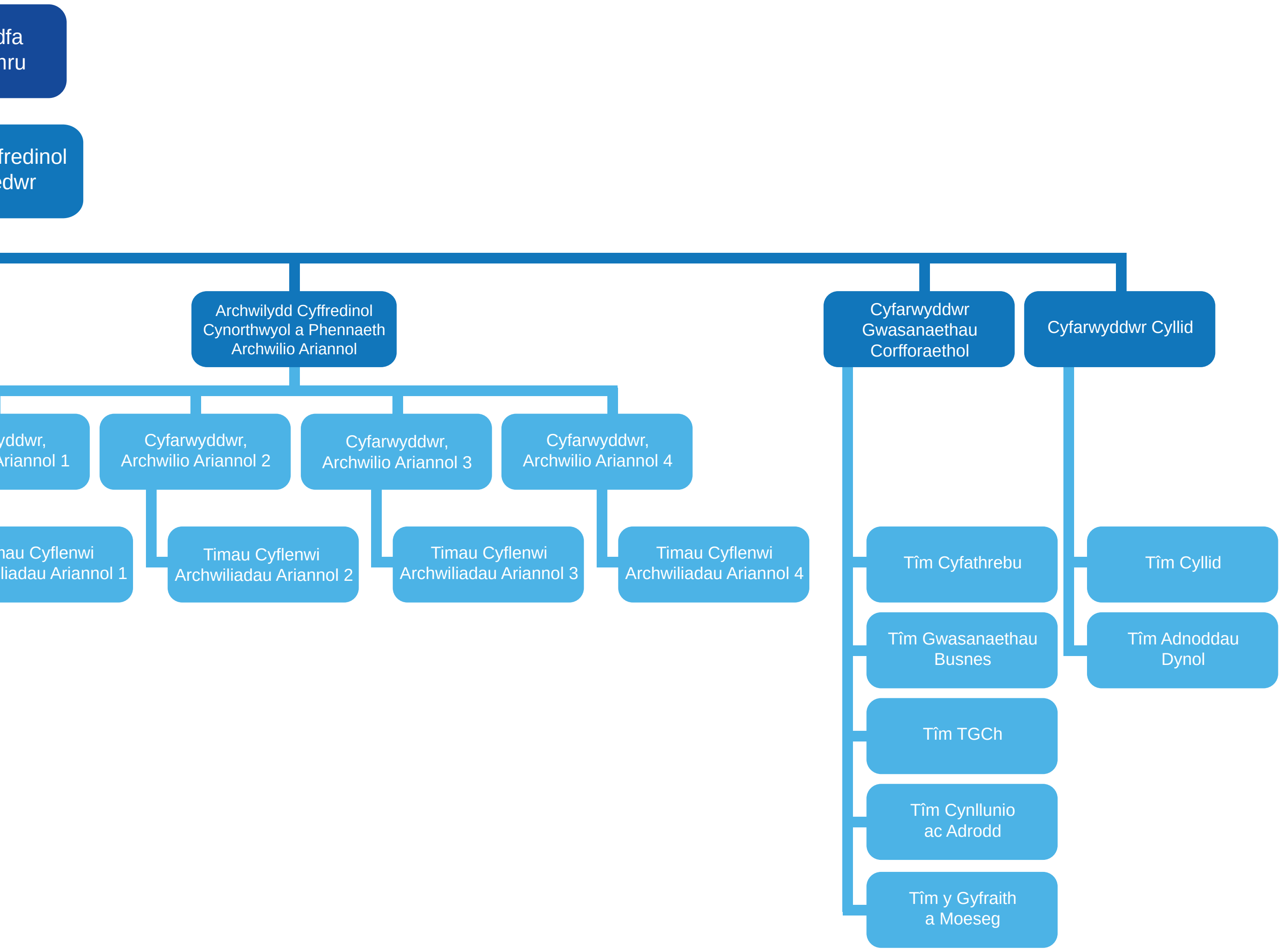

thredu fel
ol perthnasol.

ddiaeth ehangach.

Archwilydd Swyddfa Archwilio Cymru

Penodwyd Baker Tilly UK Audit LLP yn archwilydd allanol Swyddfa Archwilio Cymru gan Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru am gyfnod o dair blynedd yn dechrau 1 Ebrill 2014.

Yn ogystal â'i waith ar lunio barn ar y datganiadau ariannol, mae Baker Tilly hefyd yn cyflwyno adroddiadau gwerth am arian ar Swyddfa Archwilio Cymru i'r Pwyllgor Cyllid, sydd ar gael ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol.

Caiff manylion cost gwasanaethau archwilio allanol eu datgan yn y nodiadau i'r prif ddatganiadau ariannol.

Hyd y gwn i, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw ein harchwilydd yn ymwybodol ohoni, ac rwyf wedi cymryd pob cam y dylwn fod wedi'i gymryd er mwyn bod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol, a chadarnhau bod ein harchwilydd yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

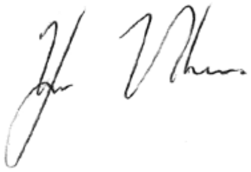

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddog Cyfrifyddu

10 Mehefin 2015

Tudalen y pecyn 77

Adroddiad Cydnabyddiaeth

Polisi cydnabyddiaeth

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Pennir cydnabyddiaeth yr Archwilydd Cyffredinol gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru, ac yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, daw o Gronfa Gyfunol Cymru. Er mwyn bod yn fwy tryloyw, caiff cydnabyddiaeth yr Archwilydd Cyffredinol ei chynnwys yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth hwn.

Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru

Mae Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yn cynnwys pum aelod anweithredol a benodir gan y Cynulliad, ynghyd â dau aelod etholedig sy'n cyflogeion, Archwilydd Cyffredinol Cymru a'r aelod sy'n gyflogai a enwebwyd ganddo, sef y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol.

Nid yw cydnabyddiaeth aelodau anweithredol Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yn bensiynadwy ac fe'i pennir gan y Cynulliad Cenedlaethol, ac yn achos y Cadeirydd, daw o Gronfa Gyfunol Cymru yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013. Er mwyn bod yn fwy tryloyw, caiff manylion cydnabyddiaeth Cadeirydd Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru eu cynnwys yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth hwn. Penodwyd y ddau aelod etholedig sy'n gyflogeion gan aelodau anweithredol y Bwrdd, ar ôl pleidlais gan y staff ym mis Mai 2014. Mae'r lwfansau a roddir iddynt am eu dyletswyddau sy'n ymwneud â'r Bwrdd wedi'u datgelu yn yr adroddiad hwn. Nid yw'r Archwilydd Cyffredinol na'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yn cael unrhyw lwfansau ychwanegol am eu dyletswyddau sy'n ymwneud â'r Bwrdd.

Aelodau anweithredol pwyllgorau

Yn ogystal ag aelodau anweithredol y Bwrdd, mae Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru hefyd wedi penodi aelod annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg. Pennwyd cydnabyddiaeth ar gyfer y swydd hon gan y Bwrdd ac nid yw'n bensiynadwy.

Cyn sefydlu Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru, rhoddwyd Bwrdd Cysgodol a thri phwyllgor llywodraethu ar waith i baratoi'r sefydliad ar gyfer gweithredu Deddf 2013. Penderfynwyd ar gydnabyddiaeth aelodau anweithredol y pwyllgorau hyn gan yr Archwilydd Cyffredinol. Nid oedd y gydnabyddiaeth hon yn bensiynadwy.

Staff Swyddfa Archwilio Cymru

Cyflogir pob aelod o staff gan Swyddfa Archwilio Cymru ar y cyfryw delerau ac amodau a bennir gan y Bwrdd. Mae cydnabyddiaeth pob aelod o staff yn destun ymgynghoriad ag undebau llafur o dan gytudeb cyfunol ac mae'n bensiynadwy o dan Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil.

Mae aelodau o staff Swyddfa Archwilio Cymru fel arfer yn dal swyddi penagored. Byddai dod â phenodiad i ben yn gynnar, ac eithrio o ganlyniad i gamymddwyn, yn arwain at roi iawndal i'r unigolyn fel y nodir yng Nghynllun Iawndal y Gwasanaeth Sifil.

Manylion taliadau cydnabyddiaeth

Mae'r adrannau canlynol yn rhoi manylion o gydnabyddiaeth a buddiannau pensiwn yr Archwilydd Cyffredinol a phrif uwch reolwyr (h.y. aelodau'r Pwyllgor Rheoli) Swyddfa Archwilio Cymru, ynghyd ac aelodau o Fwrdd Swyddfa Archwilio Cymru a phwyllgorau anweithredol blaenorol.

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Codir costau cyflog yr Archwilydd Cyffredinol yn uniongyrchol ar Gronfa Gyfunol Cymru ac felly nid Swyddfa Archwilio Cymru sy'n eu talu. Penodwyd yr Archwilydd Cyffredinol presennol, Mr Huw Vaughan Thomas, gan Ei Mawrhydi'r Frenhines a dechreuodd yn ei swydd ar 1 Hydref 2010 am gyfnod o wyth mlynedd na ellir ei adnewyddu.

Cost cyflog gros yr Archwilydd Cyffredinol yn ystod 2014-15 oedd £153,000 (2013-14: £151,500.

Mae Mr Huw Vaughan Thomas wedi dewis cyfrannu at gyfrif pensiwn partneriaeth (math o bensiwn cyfranddeiliaid personol y mae cyflogwr yn cyfrannu ato). Gwnaed cyfanswm o £27,927 o gyfraniadau i'r cyfrif hwn yn ystod 2014-15 (gan gynnwys cyfraniadau o £23,079 gan y cyflogwr a chyfraniadau o £4,848 gan yr aelod) (2013-14: £27,217 gan gynnwys cyfraniadau o £23,303 gan y cyflogwr a chyfraniadau o £3,914 gan yr aelod).

Caiff y wybodaeth ganlynol yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth ei harchwilio.

Uwch reolwyr

Cafodd y Pwyllgor Gweithredol ei gadeirio gan yr Archwilydd Cyffredinol ac yn ystod 2014-15 roedd yn cynnwys y canlynol hefyd:

	Dyddiad eu penodi i Swyddfa Archwilio Cymru neu sefydliad rhagflaenol	Dyddiad eu penodi i'r swydd	Dyddiad terfynu	Contract
Anthony Barrett (Archwilydd Cyffredinol Cynorthwyol a Phennaeth Ymarfer Archwilio Ariannol)	24/01/2001	01/04/2014	Dd/G	Parhaol
Gillian Body (Archwilydd Cyffredinol Cynorthwyol a Phennaeth Ymarfer Archwilio Perfformiad)	02/09/1981	01/04/2014	Dd/G	Parhaol
Alan Morris (Arweinydd Sector Llywodraeth Leol a Chyfiawnder Troseddol)	16/10/2000	01/04/2014	Dd/G	Parhaol
Steven O'Donoghue (Cyfarwyddwr Cyllid)	28/04/2014	28/04/2014	Dd/G	Parhaol
Kevin Thomas (Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol)	26/10/1992	01/04/2014	Dd/G	Parhaol
Mike Usher (Arweinydd Sector y GIG a Llywodraeth Ganolog)	17/09/1987	01/04/2014	Dd/G	Parhaol

Mae Aelodau o'r Pwyllgor Rheoli yn destun adoygiad blynyddol o berfformiad. Y cyfnod rhybudd i bob aelod yw 12 wythnos. Pe bai contract unigolyn yn cael ei derfynu'n gynnar, ac eithrio am achos o gamymddwyn, byddai'n cael iawndal am golli ei swydd.

Manylion taliadau cydnabyddiaeth uwch reolwyr

Mae’r tabl canlynol yn nodi gwybodaeth am gydnabyddiaeth mewn perthynas ag aelodau o’r Pwyllgor Rheoli.

	Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2015						Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2014					
	Cyflog[1]	Bud-diannau mewn dad[2]	Treuliau trethadwy	Cyfan-swm heb gynnwys pensiwn	Budd-daliad pensiwn[3]	Cyfanswm cydnabyd-diaeth mewn ffigur sengl	Cyflog	Bud-diannau mewn da	Treuliau trethadwy	Cyfan-swm heb gynnwys pensiwn	Budd-dalia pensiwn	Cyfanswm cydnabyd-diaeth mewn ffigur sengl
	Bandiau o £5,000	I’r £100 agosaf	I’r £100 agosaf	Bandiau o £5,000	I’r £1000 agosaf	Bandiau o £5,000	Bandiau o £5,000	I’r £100 agosaf	I’r £100 agosaf	Bandiau o £5,000	I’r £1000 agosaf	Bandiau o £5,000
Anthony Barrett	115-120	4,700	14,300	130-135	26	160-165	115-120	4,600	19,800	140-145	32	170-175
Gillian Body	120-125	-	-	120-125	13	135-140	120-125	-	-	120-125	(172)	(50-55)
Alan Morris[4]	90-95	2,200	-	90-95	94	185-190	-	-	-	-	-	-
Steven O’Donoghue[5]	70-75	-	-	70-75	42	110-115	-	-	-	-	-	-
Kevin Thomas	115-120	3,500	19,600	135-140	62	200-205	105-110	4,600	16,100	125-130	33	160-165
Mike Usher[4]	105-110	-	-	105-110	13	115-120	-	-	-	-	-	-

1 Gan gynnwys lwfans trafnidiaeth a dalwyd i Gillian Body a Kevin Thomas. Mae gan Mike Usher yr hawl i gael lwfans trafnidaeth, ond nis hawliodd yn ystod 2014-15. Nid oes gan Steven O’Donoghue hawl gael i lwfans trafnidaeth.

2 Ceir ar brydles

3 Mae buddion pensiwn a ffigurau cymharol wedi eu cynnwys yn unol â FReM 2014-15. Yn flaenorol, roedd cyfraniadau cyflogwr yn cael eu datgelu.

4 Daeth Alan Morris a Mike Usher yn aelodau o’r Pwyllgor Rheoli ar 1 Ebrill 2014

5 Ymunodd Steven O’Donoghue â Swyddfa Archwilio Cymru ar 28 Ebrill 2014

Caiff y gydberthynas rhwng cydnabyddiaeth y cyfarwyddwr sy’n ennill y cyflog mwyaf a chydnabyddiaeth ganolrifol y gweithlu ei dangos yn y tabl canlynol.

	Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2015	Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2014
Band cyfanswm cydnabyddiaeth y cyfarwyddwr sy’n ennill y cyflog mwyaf heb gynnwys cyfraniadau pensiwn (£’000)	135-140	140-145
Cyfanswm cydnabyddiaeth canolrifol yn seiliedig ar staff cyfwerth ag amser llawn (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn) (£)	44,704	43,499
Cymhareb cydnabyddiaeth	3.100	3.225

Yn 2014-15, ni chafodd unrhyw gyflogeion (2013-14: dim) gydnabyddiaeth a oedd yn fwy na'r hyn a gafodd y cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog mwyaf. Roedd y gydnabyddiaeth yn amrywio o £14,900 i £138,575 (2013-14: £20,340-£142,960). Mae cyfanswm y gydnabyddiaeth yn cynnwys cyflog, lwfans trafnidiaeth a buddiannau mewn da. Yn achos y cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog mwyaf, mae hefyd yn cynnwys treuliau trethadwy. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr na'r Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod (CETV) o bensiynau.

Nid oes unrhyw ofyniad i ddatgelu cyflog yr Archwilydd Cyffredinol gan ei fod yn cael ei dalu'n uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru ac nid Swyddfa Archwilio Cymru. Er mwyn bod yn fwy tryloyw, £153,000 oedd cyfanswm ei gydnabyddiaeth (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn) sef 3.423 gwaith cyfanswm cydnabyddiaeth ganolrifol Swyddfa Archwilio Cymru (2013-14: £151,500, cymhareb: 3.483).

Cyflog

Mae 'cyflog' yn cynnwys cyflog gros ac unrhyw lwfans arall (e.e. lwfans trafnidiaeth) i'r graddau ei fod yn destun trethiant yn y DU.

Buddiannau mewn da

Gwerth ariannol buddiannau mewn da yw buddiannau ceir ar brydles a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru ac sy'n cael eu trin gan Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CThEM) fel enillion trethadwy.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn darparu budd-dal marw yn y swydd sy'n cyfateb i flwyddyn o gyflog ar gyfer unrhyw aelod o staff sy'n marw tra'n gweithio i Swyddfa Archwilio Cymru. Cost flynyddol y cynllun hwn yn 2014-15 oedd £10,684 (2013-14: £11,424). Polisi yswiriant grŵp yw hwn, ac fel y cyfryw ni ellir ei briodoli'n uniongyrchol i unrhyw aelod penodol o staff ac felly ni chaiff ei gynnwys yn y tabl uchod.

Nid yw Swyddfa Archwilio Cymru yn talu bonysau i unrhyw aelodau o staff.

Treuliau trethadwy

Fel y'i datgelwyd yn Nodyn 15, mae'r cyfrifon yn cynnwys darpariaeth ar gyfer setliad TWE posibl gyda CThEM gan nad yw Swyddfa Archwilio Cymru wedi gweithredu TWE mewn perthynas â rhai treuliau a dalwyd i rai grwpiau o staff cyn 2012-13. Mae'r ddarpariaeth yn cynnwys trethiant a chyfraniadau yswiriant gwladol mewn perthynas â threuliau a dalwyd i Kevin Thomas ac Anthony Barrett ar gyfer teithio i'w prif fan gwaith, ac ar gyfer 2011-12 roedd hefyd yn cynnwys budd-dâl graddfa tanwydd. Datgelir gwerth y taliadau hyn, gan gynnwys treth, yn y tabl uchod a gwneir y taliadau priodol i CThEM.

Rhoddir gwybodaeth am dreuliau aelodau o'r Pwyllgor Rheoli ar wefan Swyddfa Archwilio Cymru.

Manylion pensiwn uwch reolwyr

	Pensiwn cronedig ar ôl cyrraedd oedran pensiwn ar 31 Mawrth 2015 a chyfandaliad cysylltiedig	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn a chyfandaliad cysylltiedig ar ôl cyrraedd oedran pensiwn	CETV ar 31 Mawrth 2015	CETV ar 31 Mawrth 2014	Cynnydd gwiri-oneddol mewn CETV	Cyfraniad y cyflogwr i gyfrif pensiwn partneriaeth
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	I'r £100 agosaf
Anthony Barrett	35-40	0-5	574	518	12	0
Gillian Body	45-50 yn ogystal â chyfandaliad o 145-150	0-5 yn ogystal â chyfandaliad o 0-5	974	919	10	0
Alan Morris	50-55	5-10	947	817	87	0
Steven O'Donoghue	30-35	0-5	371	329	23	0
Kevin Thomas	45-50	0-5	644	572	39	0
Mike Usher	35-40 yn ogystal â chyfandaliad o 105-110	0-5 yn ogystal â chyfandaliad o 0-5	593	556	7	0

Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil

Darperir buddiannau pensiwn drwy drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. O 30 Gorffennaf 2007, gall gweision sifil fod yn aelodau o un o bedwar cynllun buddiannau diffiniedig; naill ai cynllun cyflog terfynol (classic, premium neu classic plus); neu gynllun gyrfa gyfan (nuvos). Ni chaiff y trefniadau statudol hyn eu hariannu a thelir costau'r buddiannau gan arian y mae'r Senedd yn pleidleisio arno bob blwyddyn. Caiff pensiynau sy'n daladwy o dan y cynlluniau classic, premium, classic plus a nuvos eu cynyddu'n flynyddol yn unol â deddfwriaeth ynglŷn â'r cynnydd mewn pensiynau. Gall aelodau a ymunodd o fis Hydref 2002 ddewis naill ai'r trefniant buddiannau diffiniedig priodol neu bensiwn cyfranddeiliaid 'prynu arian' sy'n cynnwys cyfraniad gan y cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth).

Mae cyflogeion yn talu cyfraniadau sy'n gysylltiedig â chyflog ac sy'n amrywio rhwng 1.5% a 6.85% o enillion pensiynadwy ar gyfer y cynllun classic a rhwng 3.5% ac 8.85% ar gyfer y cynlluniau premium, classic plus a nuvos. Mae buddiannau yn y cynllun classic yn cronni ar gyfradd o 1/80fed o enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, telir cyfandaliad sy'n gyfwerth â thair blynedd o bensiwn cychwynnol adeg ymddeol. Mae buddiannau'n cronni ar gyfradd o 1/60fed o enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth yn y cynllun premium. Yn wahanol i'r cynllun classic, ni cheir unrhyw gyfandaliad awtomatig. Yn ei hanfod, mae'r cynllun classic plus yn gynllun hybrid a chaiff buddiannau mewn

perthynas â gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 eu cyfrifo'n fras fel y cynllun classic a chaiff buddiannau mewn perthynas â gwasanaeth o fis Hydref 2002 eu cyfrifo fel y cynllun premium. Bydd aelod o gynllun nuvos yn cronni pensiwn yn seiliedig ar ei enillion pensiynadwy yn ystod y cyfnod y mae'n aelod o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth) credydir cyfrif pensiwn a enillwyd yr aelod â 2.3% o'i enillion pensiynadwy yn y flwyddyn honno a chaiff y pensiwn cronedig ei uwchraddio yn unol â deddfwriaeth y Cynnydd mewn Pensiynau. Ym mhob achos, gall aelodau ddewis rhoi rhan o'u pensiwn heibio (gohirio) i ddarparu cyfandaliad hyd at y terfynau a bennir gan Ddeddf Cyllid 2004.

Trefniant pensiwn cyfranddeiliaid yw'r cyfrif pensiwn partneriaeth. Bydd y cyflogwr yn talu cyfraniad sylfaenol rhwng 3% a 12.5% (yn dibynnu ar oedran yr aelod) i mewn i gynnyrch pensiwn cyfranddeiliaid a ddewisir gan y cyflogai o banel o ddarparwyr. Nid oes rhaid i'r cyflogai gyfrannu ond pan fydd yn gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn rhoi swm cyfatebol hyd at uchafswm o 3% o gyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Mae'r cyflogwr hefyd yn cyfrannu 0.8% ychwanegol o gyflog pensiynadwy i dalu cost yswiriant buddiant risg a ddarperir yn ganolog (marw yn y swydd ac ymddeol oherwydd salwch).

Y pensiwn cronedig a nodir yw'r pensiwn y mae gan yr aelod hawl i'w gael pan fydd yn cyrraedd oedran pensiwn, neu'n syth ar ôl iddo orffen bod yn aelod gweithredol o'r cynllun os yw eisoes wedi cyrraedd oedran pensiwn neu'n hŷn na hynny. Chwe deg oed yw'r oedran pensiwn ar gyfer aelodau cynlluniau classic, premium a classic plus a 65 oed ar gyfer aelodau cynllun nuvos.

Ceir rhagor o fanylion am drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil ar y wefan
www.civilservicepensionscheme.org.uk

Caiff trefniadau newydd ar gyfer Pensiwn Cyfartalog Gyrfa eu cyflwyno o 1af Ebrill 2015 a bydd y rhan fwyaf o aelodau cynlluniau classic, premium, classic plus a nuvos yn ymuno â'r cynllun newydd. Mae rhagor o fanylion am y cynllun newydd hwn ar gael ar y wefan.

Gwerthoedd trosglwyddo sy'n cyfateb i arian parod

Y CETV yw gwerth y buddiannau cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol, wedi'u cyfalafu'n actiwaraidd. Y buddiannau a gaiff eu prisio yw'r buddiannau a gronnwyd gan yr aelod ac unrhyw bensiwn wrth gefn i briod sy'n daladwy o'r cynllun. Mae CETV yn daliad a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn er mwyn diogelu buddiannau pensiwn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddiannau a gronnwyd yn ei hen gynllun. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn nodi'r buddiannau a gronnwyd gan yr unigolyn drwy gydol ei gyfnod fel aelod o'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei gyfnod yn yr uwch swydd y mae'r datgeliad yn berthnasol iddo.

Mae'r ffigurau yn cynnwys gwerth unrhyw fuddiant pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r aelod wedi'i drosglwyddo i drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddiannau pensiwn ychwanegol a gronnir gan yr aelod ar ôl iddo brynu buddiannau pensiwn ychwanegol gyda'i arian ei hun. Cyfrifir CETVs yn unol â Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygio) 2008 ac nid ydynt yn ystyried unrhyw leihad gwirioneddol neu bosibl mewn buddiannau sy'n deillio o dreth lwfans oes a all fod yn ddyledus pan fydd buddiannau pensiwn yn cael eu codi.

Cynnydd gwirioneddol mewn gwerthoedd trosglwyddo sy'n cyfateb i arian parod

Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a ariennir gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd yn y pensiwn a gronnwyd o ganlyniad i chwyddiant na chyfraniadau a dalwyd gan y cyflogai (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddiannau a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant pensiwn arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Cydnabyddiaeth Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru

Yn ogystal â'r gydnabyddiaeth neu'r lwfans am eu rôl, gall aelodau'r Bwrdd hawlio am eu costau teithio a threuliau. Caiff y rhwymedigaeth dreth bersonol mewn perthynas â'r treuliau hyn ei setlo gan Swyddfa Archwilio Cymru o dan Gytundeb Setliad TWE gyda CThEM. Dangosir gwerth y treuliau hyn, gan gynnwys treth, yn y tabl canlynol.

Nid yw Archwilydd Cyffredinol Cymru na'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yn cael unrhyw lwfansau ychwanegol am eu dyletswyddau mewn perthynas â'r Bwrdd. Datgelir eu cydnabyddiaeth fel aelodau o'r Pwyllgor Rheoli uchod.

Y ffigurau ar gyfer 2013-14 yw cyfansymiau o'r dyddiad penodi ym mis Hydref 2013 hyd at 31 Mawrth 2014.

	Cydnabyddiaeth/ Lwfans		Treuliau, gan gynnwys treth		Cyfanswm	
	2014-15	2013-14	2014-15	2013-14	2014-15	2013-14
	£	£	£	£	£	£
Steven Burnett	12,500	5,746	3,031	2,838	15,531	8,584
David Corner	12,500	5,746	9,643	3,029	22,143	8,775
Lindsay Foyster[2]	537	-	112	-	649	-
Isobel Garner (Cadeirydd)[1]	25,000	13,508	8,108	1,571	33,108	15,079
Christine Hayes[2]	7,882	5,746	1,818	1,504	9,700	7,250
Peter Price	12,500	5,746	1,304	166	13,804	5,912
Amanda Hughes[3]	3,573	-	378	-	3,951	-
Louise Fleet[3]	3,573	-	693	-	4,266	-
Cyfanswm	**78,065**	**36,492**	**25,087**	**9,108**	**103,152**	**45,600**

1 Mae Isobel Garner, fel Cadeirydd Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru, yn cael ei thalu'n uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru ac nid yw'n cael unrhyw gydnabyddiaeth gan Swyddfa Archwilio Cymru heblaw am gostau teithio a threuliau. Dangoswyd ei chydnabyddiaeth er mwyn bod yn fwy tryloyw.

2 Ymddiswyddodd Christine Hayes o Fwrdd Swyddfa Archwilio Cymru ar 18fed Tachwedd 2014 a phenodwyd Lindsay Foyster yn ei lle ar 16 Mawrth 2015.

3 Mae Amanda Hughes a Louise Fleet yn aelodau sy'n gyflogeion o Fwrdd Swyddfa Archwilio Cymru ac fe'u penodwyd gan yr aelodau anweithredol ym mis Mai 2014 ar ôl pleidlais gan y staff. Mae'r lwfansau a ddatgelir uchod yn ymwneud â'u dyletswyddau fel aelodau o'r bwrdd yn unig.

.

Cydnabyddiaeth aelodau anweithredol pwyllgorau

Mae'r tabl canlynol yn nodi cydnabyddiaeth a threuliau aelodau anweithredol pwyllgorau Swyddfa Archwilio Cymru cyn sefydlu'r Bwrdd ynghyd â'r aelod anweithredol a benodwyd o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg. Gall aelodau anweithredol pwyllgorau wneud cais am eu costau teithio a'u treuliau. Caiff y rhwymedigaeth dreth bersonol mewn perthynas â'r treuliau hyn ei setlo gan Swyddfa Archwilio Cymru o dan Gytundeb Setliad TWE gyda CThEM. Dangosir gwerth y treuliau hyn, gan gynnwys treth, yn y tabl canlynol.

	Cydnabyddiaeth		Treuliau, gan gynnwys treth		Cyfanswm	
	2014-15	2013-14	2014-15	2013-14	2014-15	2013-14
	£	£	£	£	£	£
Rosamund Blomfield-Smith	-	7,000	-	2,518	-	9,518
Dr Michael P Brooker	-	7,000	-	331	-	7,331
Steven Burnett[1]	-	2,681	-	-	-	2,681
Mary Champion	-	3,750	-	340	-	4,090
Alison Gerrard[2]	2,500	-	107	-	2,607	-
Christine Hayes[1]	-	2,681	-	-	-	2,681
Dr Elizabeth Haywood	-	5,000	-	-	-	5,000
Michael Heap	-	5,000	-	-	-	5,000
Peter Laing	-	-	-	572	-	572
Gilbert Lloyd[3]	3,625	7,250	-	-	3,625	7,250
Denver Lynn	-	-	-	3,947	-	3,947
Dr Arun Midha	-	3,750	-	-	-	3,750
Deep Sagar	-	14,176		2,477	-	16,653
Y Canon David Stanton	-	5,000	170	1,383	170	6,383
Haydn Warman	-	3,750	-	-	-	3,750
Cyfanswm	**6,125**	**67,038**	**277**	**11,568**	**6,402**	**78,606**

1 Roedd Mr Burnett a Mrs Hayes yn aelodau o bwyllgorau anweithredol cyn eu penodi i Fwrdd newydd Swyddfa Archwilio Cymru ym mis Hydref 2013.

2 Penodwyd Mrs Gerrard yn aelodau annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg ar 1 Hydref 2014.

3 Roedd Mr Lloyd yn aelod annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg hyd at fis Medi 2014

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddog Cyfrifyddu
10 Mehefin 2015

Tudalen y pecyn 86

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu

O dan baragraff 33 o Atodlen 1 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, mae Trysorlys EM wedi rhoi cyfarwyddyd i'r Archwilydd Cyffredinol baratoi Datganiad Cyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol ar y ffurf ac ar y sail a nodir yn y Cyfarwyddyd Cyfrifon. Cafwyd cyfarwyddyd newydd yn dilyn Deddf 2013 a bydd yn gymwys o 2014-15 ymlaen.

Mae'n rhaid i'r Datganiad Cyfrifon roi darlun cywir a theg o:

a sefyllfa materion Swyddfa Archwilio Cymru ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, a

b incwm a gwariant Swyddfa Archwilio Cymru yn ystod y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i'r Swyddog Cyfrifyddu gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Cyflwyno Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth (FReM) a gwneud y canlynol yn benodol:

a cynnwys datganiad am alldro adnoddau net, alldro cyfalaf net a gofyniad arian parod net o'u cymharu â'r amcangyfrifon a gymeradwywyd gan y Cynulliad Cenedlaethol [ac unrhyw nodiadau ategol angenrheidiol];

b cynnwys datganiad am y newid yn ecwiti trethdalwyr a llifau arian parod ar gyfer y flwyddyn ariannol;

c mewn perthynas â'r arian a ddarparwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol, datgelu unrhyw wariant perthnasol sy'n anghyson a'r dibenion a fwriadwyd gan y Cynulliad;

ch mewn perthynas â'r adnoddau a awdurdodwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol, datgelu unrhyw ddefnydd perthnasol o adnoddau sy'n anghyson â'r dibenion yr awdurdododd y Cynulliad i'w defnyddio ar eu cyfer; a

d datgelu unrhyw drafodion perthnasol sy'n anghyson â'r awdurdod perthnasol.

Yn unol â'r Memorandwm i'r Swyddog Cyfrifyddu a gyhoeddir gan y Cynulliad Cenedlaethol, mae'n rhaid i'r Swyddog Cyfrifyddu:

- Sicrhau bod rheoli ariannol o safon uchel yn Swyddfa Archwilio Cymru a bod ei systemau ariannol a'i gweithdrefnau yn hyrwyddo cynnal ei busnes mewn ffordd effeithlon a darbodus a dioeglu priodoldeb a rheoleidd-dra ariannol;
- Sicrhau y caiff arian ei gymhwyso i'r graddau ac at y diben a awdurdodir gan y Senedd a'r Cynulliad yn unig;
- Sicrhau y caiff yr adnoddau y mae Swyddfa Archwilio Cymru yn gyfrifol amdanynt eu rheoli'n briodol ac yn dda a'u diogelu;
- Rhoi cyngor i Swyddfa Archwilio Cymru ar bob mater o briodoldeb a rheoleidd-dra ariannol.

Datganiad Llywodraethu

Mae'r datganiad hwn yn amlinellu strwythur rheoli Swyddfa Archwilio Cymru, ac yn rhoi adroddiad ar drefniadau llywodraethu corfforaethol a rheoli risg, ynghyd â disgrifiad o'r prif risgiau ac achosion o ansicrwydd a wynebwn.

Fel Swyddog Cyfrifyddu a chan weithio gyda Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru, mae'n rhaid i mi allu rhoi sicrwydd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru, Senedd y Deyrnas Unedig a'r cyhoedd ynglŷn â safonau uchel uniondeb wrth reoli arian cyhoeddus mewn perthynas â threfniadau llywodraethu, gwneud penderfyniadau a rheoli ariannol Swyddfa Archwilio Cymru.

Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb hwn ac ymhlith gofynion eraill, mae'n rhaid i mi geisio sicrhau:

- bod system gadarn o reolaeth fewnol yn cael ei chynnal yn Swyddfa Archwilio Cymru, gan gynnwys proses archwilio mewnol gadarn, er mwyn ategu'r broses o arfer swyddogaethau statudol yn briodol; a
- bod Swyddfa Archwilio Cymru, wrth reoli cyfleoedd a risgiau, yn sicrhau'r cydbwysedd cywir sy'n gymesur â busnes yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru.

Disgrifir cwmpas llawn fy nghyfrifoldebau fel Swyddog Cyfrifyddu yn y Memorandwm i Swyddfa Cyfrifyddu Swyddfa Archwilio Cymru a gyhoeddwyd ar 31 Mawrth 2014 gan Bwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol, yr wyf yn atebol iddo yn rhinwedd fy swydd fel Swyddog Cyfrifyddu.

Llywodraethu corfforaethol

Y fframwaith llywodraethu

Ceir crynodeb o strwythur llywodraethu Swyddfa Archwilio Cymru, gan gynnwys gwybodaeth am gwmpas gwaith y Bwrdd a'i bwyllgorau, yn yr arddangosyn canlynol.

Ceir rhagor o wybodaeth am aelodaeth y Bwrdd a'r Pwyllgor Rheoli yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr.

Mae'r Pwyllgor Rheoli a Chyfarwyddwyr eraill hefyd yn cyfarfod yn rheolaidd fel Uwch Dîm Arwain ehangach. Mae'r Bwrdd a'i Bwyllgorau, a'r Pwyllgor Rheoli, yn cael eu cynorthwyo gan Ysgrifennydd Bwrdd.

Pwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol

Craffu ar y modd y mae Swyddfa Archwilio Cymru yn defnyddio adnoddau Mae hefyd yn gyfrifol am benodi aelodau anweithredol o Fwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yn ogystal â'r archwilydd allanol

Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru

Monitro'r modd y ceir swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol eu harfer

Rhoi cyngor i'r Archwilydd Cyffredinol

Cyflogi staff a darparu adnoddau er mwyn arfer swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol

Codi ffioedd am waith a gyflawnir gan yr Archwilydd Cyffredinol

Ar y cyd â'r Archwilydd Cyffredinol, mae'n paratoi amcangyfrif o incwm a threuliau, cynllun blynyddol, adroddiad(au) interim ac adroddiad blynyddol

Pwyllgor Tâl

Cynghori'r Bwrdd ynghylch a yw'r trefniadau o ran tâl yn:

a cefnogi ei amcanion strategol;

b galluogi proses effeithlon, effeithiol ac economaidd o gynnal busnes; ac

c yn cydymffurfio ag anghenion rheoleiddiol

Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

Cynghori'r Bwrdd ynghylch a yw'r trefniadau archwilio a sicrwydd risg yn:

a cefnogi ei amcanion strategol;

b galluogi proses effeithlon, effeithiol ac economaidd o gynnal busnes; ac

c yn cydymffurfio ag anghenion rheoleiddiol

Pwyllgor Rheoli

Darparu rheolaeth a llywodraethiant gweithredol wrth weithredu a chyflwyno gwaith yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru. Caiff ei gadeirio gan Archwilydd Cyffredinol Cymru, fel Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu.

Adroddiad ar lywodraethu corfforaethol

Ar 4 Gorffennaf 2013, cychwynnnwyd darpariaethau penodol o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 drwy orchymyn, gan gynnwys y rhai a wnaeth y canlynol:

- sefydlu Swyddfa Archwilio Cymru fel corff corfforaethol; a
- phenodi'r Archwilydd Cyffredinol yn aelod o'r Bwrdd ac yn Brif Weithredwr Swyddfa Archwilio Cymru.

Drwy hyn caniatawyd i'r Cynulliad Cenedlaethol benodi pum aelod anweithredol o Swyddfa Archwilio Cymru; proses a gwblhawyd ganddo ar 17 Hydref 2013.

Roedd y penodiadau hyn yn angenrheidiol er mwyn sicrhau y gallai Swyddfa Archwilio Cymru baratoi ar gyfer cychwyn darpariaethau Deddf 2013 yn llawn o 1 Ebrill 2014 pan ddaeth yn gyflogwr staff ac yn ddeiliad yr holl adnoddau eraill, ymhlith cyfrifoldebau eraill.

Yng nghyfarfod cyntaf y Bwrdd ar 23 Hydref 2013, cytunodd i sefydlu dau bwyllgor – ar gyfer Archwilio a Sicrhau Risg a Chydnabyddiaeth.

Yng nghyfarfod y Bwrdd ar 23 Ebrill 2014[3], ar ôl cychwyn darpariaethau Deddf 2013 yn llawn, argymhellodd yr Archwilydd Cyffredinol y dylai Kevin Thomas, y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol, gael ei benodi i'r Bwrdd gan aelodau anweithredol[4]. Derbyniodd yr aelodau anweithredol argymhelliad yr Archwilydd Cyffredinol.

Mae Deddf 2013 hefyd yn rhagnodi bod yn rhaid i'r aelodau eraill o'r Bwrdd gael eu penodi ar ôl pleidlais gan y staff. Comisiynwyd y Gwasanaethau Diwygio Etholiadol gan Swyddfa Archwilio Cymru i gynnal pleidlais ar ddechrau 2014-15, gan ddefnyddio dull y bleidlais drosglwyddadwy unigol. Cafodd y Bwrdd ei hysbysu gan y Swyddog Etholiadau, Peter Price, yn ei gyfarfod ar 23 Mai 2014[5] fod Amanda Hughes a Louise Fleet wedi cael eu hethol ar ôl pleidlais gan y staff[6]. Cynigiodd y dylid eu penodi'n aelodau sy'n gyflogeion o'r Bwrdd. Fe'u penodwyd i'r Bwrdd gan yr aelodau anweithredol yn unol â chanlyniad y bleidlais.

Gwnaeth y Swyddog Etholiadau hefyd adolygu rheolau'r etholiad ac effeithiolrwydd y trefniadau ar oedd ar waith i'w weinyddu. Cyflwynodd ei gasgliad i'r Bwrdd, sef er bod lle i wella, fod y Bwrdd wedi rhoi trefniadau cadarn ar waith i gynnal yr etholiad a bod y trefniadau hynny wedi gweithio'n dda yn ymarferol. Roedd nifer yr ymgeiswyr a oedd yn barod i sefyll yn fwy na'r disgwyl ar y dechrau ac awgrymodd y gyfradd bleidleisio o 83 y cant fod cryn ddiddordeb ymhlith y staff, sy'n argoeli'n dda ar gyfer y dyfodol.

Felly, mae'r Bwrdd llawn o naw aelod, fel y'i pennwyd gan Ddeddf 2013, yn cynnwys mwyafrif o bum aelod anweithredol (gan gynnwys y Cadeirydd), yr Archwilydd Cyffredinol, aelod a benodwyd sy'n gyflogai a dau aelod etholedig sy'n gyflogeion.

Mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth yn cynnwys pum aelod anweithredol y Bwrdd. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yn cynnwys dau aelod anweithredol o'r Bwrdd, aelod etholedig o'r Bwrdd sy'n gyflogai ac aelod annibynnol.

3 Cyfarfod cyntaf y Bwrdd yn 2014-15
4 O dan Atodlen 1 i Ddeddf 2013
5 Ail gyfarfod y Bwrdd yn 2014-15
6 Unwaith eto o dan Atodlen 1 i Ddeddf 2013

Wrth gynnal ei waith, mae'r Bwrdd yn cymhwyso Cynllun Dirprwyo ffurfiol, cylch gorchwyl sy'n ymgorffori ei reolau gweithdrefnol, Cod Ymddygiad i Aelodau a Chod Ymarfer sy'n Llywodraethu'r Berthynas rhwng Swyddfa Archwilio Cymru a'r Archwilydd Cyffredinol.

Mae'r Bwrdd yn cael sicrwydd bod ei amcanion yn cael eu cyflawni drwy'r canlynol:

- adroddiadau rheoli mewnol;
- adroddiadau mewnol annibynnol, gan gynnwys adroddiadau archwilio mewnol ac adroddiadau'r Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg a'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth; ac
- adroddiadau archwilio allanol.

Mae'r lefel o sicrwydd a geisir ac a roddir yn gymesur â'r lefelau risg cysylltiedig.

Yn 2014-15, cymeradwyodd y Bwrdd, ymhlith busnes arall, gynllun ffioedd diwygiedig ar gyfer 2014, amcangyfrif o incwm a gwariant ar gyfer 2015-16, adroddiad interim ar gynnydd a wnaed yn erbyn cynllun blynyddol 2014-15, cynllun ffioedd ar gyfer 2015 a chynllun blynyddol ar gyfer 2015-16. Gosodwyd y dogfennau hyn gerbron y Cynulliad Cenedlaethol a chraffwyd arnynt gan y Pwyllgor Cyllid. Ystyriodd y Bwrdd y dogfennau hyn yng nghyd-destun strategaeth Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2013-16, sy'n parhau'n berthnasol o dan y trefniadau llywodraethu newydd.

Ar gyfer aelodau anweithredol, cynhaliodd Ysgrifennydd y Bwrdd gofrestr o fuddiannau, a ddiweddarwyd yn ystod y flwyddyn i gofnodi unrhyw wybodaeth ychwanegol o ddatganiadau yng nghyfarfodydd y Bwrdd a'i bwyllgorau. Drwy hyn sicrhawyd i unrhyw achosion posibl o wrthdaro buddiannau gael eu nodi cyn cyfarfodydd lle y bo'n ymarferol a chymerwyd camau priodol i'w lliniaru. Yn amodol ar eithriadau cymwys, mae hon ar gael ar gais drwy anfon e-bost i post@archwilio.cymru

Mae gan Gadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru a chadeiryddion ei phwyllgorau hawl mynediad, a gallant hysbysu Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid yn uniongyrchol am unrhyw faterion sy'n achos pryder.

Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol a'r archwilydd allanol yn parhau i gael mynediad agored a chyfrinachol at y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg, gan gynnwys drwy sesiwn breifat ym mhob cyfarfod o'r pwyllgor.

Mae'r Bwrdd yn fodlon bod Swyddfa Archwilio Cymru yn cydymffurfio â gofynion y Cod Ymarfer Da ar gyfer Llywodraethu Corfforaethol i'r graddau yr oedd ei ofynion yn berthnasol ac yn ymarferol. Ni chydymffurfiodd y trefniadau â gofynion y Cod mewn perthynas ag aelodaeth y bwrdd gan y byddai cynnwys cynrychiolaeth weinidogol a swyddogion y llywodraeth wedi peryglu fy annibyniaeth fel Archwilydd Cyffredinol.

Presenoldeb yng nghyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgorau yn 2014-15

	Y Bwrdd	PASR	PC	PRh
Nifer y cyfarfodydd a gynhaliwyd	8	3	3	15
Aelodau'r Bwrdd a'i bwyllgorau				
Isobel Garner – Cadeirydd Anweithredol	8		3	
Steve Burnett – Aelod Anweithredol ac Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol	7		2	
David Corner – Aelod Anweithredol a Chadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (PASR)	8	3	3	
Peter Price – Aelod Anweithredol a Chadeirydd y Pwyllgor Cydnabyddiaeth (PC)	8		3	
Christine Hayes – Aelod Anweithredol[1]	4	1	1	
Lindsay Foyster – Aelod Anweithredol	1		1	
Huw Vaughan Thomas – Archwilydd Cyffredinol Cymru, Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu[2]	8	3	3	13
Kevin Thomas – Aelod Penodedig sy'n Gyflogai a Chyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol[3]	8	3		14
Amanda Hughes – Aelod Etholedig sy'n Gyflogai	6			
Louise Fleet – Aelod Etholedig sy'n Gyflogai	7	2		
Gilbert Lloyd – Aelod Anweithredol Annibynnol PASR[4]		1		
Alison Gerrard – Aelod Anweithredol Annibynnol PASR		2		
Aelodau o'r Pwyllgor Rheoli (PRh) nad ydynt yn aelodau'r Bwrdd[5]				
Anthony Barrett	3	1		12
Gillian Body	4	1		15
Mike Usher	1			14
Alan Morris	1			12
Steve O'Donoghue	7	3	3	11

1 Ymddiswyddodd Christine Hayes, a oedd hefyd yn aelod o'r PASR, o'r Bwrdd am resymau personol ym mis Tachwedd 2014; ym mis Mawrth 2015, penododd y Cynulliad Cenedlaethol aelod anweithredol newydd, Lindsay Foyster, a benodwyd gan y Bwrdd i fod yn aelod o PASR yn ystod yr un mis.

2 Bu Huw Vaughan Thomas yn bresennol yng nghyfarfodydd PASR a PC yn rhinwedd ei swydd fel Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu.

3 Bu Kevin Thomas yn bresennol yng nghyfarfodydd PASR yn rhinwedd ei swydd fel Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol.

4 Parhaodd cyn-Gadeirydd Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg yr Archwilydd Cyffredinol, Gilbert Lloyd, i wasanaethu am chwe mis er mwyn sicrhau rhywfaint o barhad cyn cwblhau'r archwiliad o adroddiad blynyddol a chyfrifon 2013-14 yr Archwilydd Cyffredinol. Ar ôl ymarfer recriwtio agored, penododd y Bwrdd aelod annibynnol newydd, Alison Gerrard, ym mis Hydref 2014.

5 Bu aelodau o'r Pwyllgor Rheoli yn bresennol yng nghyfarfodydd y Bwrdd, PASR a PC yn ôl yr angen i friffio neu dderbyn eu cyngor.

Adolygiad o berfformiad ac effeithiolrwydd y Bwrdd

Yn 2014-15 comisiynodd y Bwrdd gymorth allanol ar gyfer adolygiad o effeithiolrwydd y Bwrdd sy'n cael ei gynnal mewn dau gam. Ym mis Mawrth 2015 cafodd y Bwrdd yr adroddiad interim ar y cam cyntaf - ymarfer meincnodi a ganolbwyntiodd ar dasgau a rolau, rhyngweithio a chyfraniadau unigol. Helpodd yr adroddiad hwnnw i lywio sesiwn ddatblygu ym mis Mai 2015.

Yn ddiweddarach yn 2015-16, bydd cam dau o'r prosiect yn darparu adroddiad asesu a fydd yn amlinellu cryfderau, meysydd i'w datblygu, cyfeiriad, ac yn argymell camau gweithredu a gweithgarwch er mwyn gwella perfformiad. Byddwn yn cyflwyno adroddiad ar y canlyniadau yn adroddiad blynyddol a chyfrifon 2015-16.

Hefyd yn ystod y flwyddyn:

- parhaodd y Bwrdd â'i gonfensiwn o gynnal sesiynau briffio anffurfiol cyn cyfarfodydd fel ffordd effeithiol o wella gwybodaeth a dealltwriaeth aelodau o agweddau penodol ar y busnes a thrwy hynny wella effeithiolrwydd y Bwrdd;
- cymerodd y Bwrdd ran mewn dwy sesiwn ddatblygu a hwyluswyd yn allanol, gan gynnwys gyda'r Uwch Dîm Arwain, gyda'r nod o atgyfnerthu cydberthnasau gwaith, meithrin dealltwriaeth o briod rolau, cyfrifoldebau a disgwyliadau ei gilydd, a helpu i lunio ein strategaeth yn y tymor hwy;
- cwblhaodd y Cadeirydd adolygiadau un i un o bob aelod o'r Bwrdd lle y trafododd eu cyfraniadau unigol gyda hwy; a
- chwblhaodd yr Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol arfarniad o berfformiad y Cadeirydd a phennodd amcanion ar gyfer 2015-16.

Ym mis Mai 2014, parhaodd y Bwrdd i fynegi rhai pryderon ynglŷn ag ansawdd gwybodaeth reoli a'r ffaith nad oedd gan Swyddfa Archwilio Cymru gynllun busnes cymeradwy â mesurau perfformiad a thargedau cadarn y gallai fonitro cynnydd yn eu herbyn. Ym mis Hydref 2014, lansiodd y rheolwyr gweithredol, ar sail cynllun peilot mewnol, gynllun busnes tair blynedd drafft. Ar ôl cyfnod o ymgynghori a datblygiad ymhellach, cymeradwywyd fersiwn terfynol o'r cynllun busnes, gan gynnwys mesurau perfformiad a thargedau cysylltiedig y cytunwyd arnynt, gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2015. Cafodd y cynllun busnes ei ymgorffori yn y Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16 a gafodd ei gyhoeddi a'i osod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.

Parhaodd Swyddfa Archwilio Cymru i fireinio ei chylch busnes er mwyn sicrhau bod cyfarfodydd rheolwyr gweithredol, pwyllgorau'r Bwrdd a'r Bwrdd wedi'u trefnu'n fwy priodol ar gyfer gwneud penderfyniadau effeithiol. Mae hon yn broses sy'n parhau ac mae'n cydnabod bod angen cydbwyso agendâu arfaethedig â'r hyblygrwydd i gyfrif am faterion sy'n codi ar fyr rybudd.

Adroddiad y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg

Cyflwynodd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg ei adroddiad blynyddol i'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu ym mis Mehefin 2015, a oedd yn crynhoi ei gasgliadau o'r gwaith a wnaeth yn ystod 2014-15.

O ran risg, nododd y Pwyllgor fod tair eitem o fusnes wedi gofyn am sylw penodol yn 2014-15.

- datblygu trefniadau rheoli risg newydd;
- rhoi trefniadau cofnodi mewn amser real ar waith; a
- phenodi aelod o'r Bwrdd sy'n gyflogai a etholwyd i'r Pwyllgor.

Yn gyffredinol, roedd y Pwyllgor yn fodlon, ar ôl ystyried barn archwilio fewnol ac allanol, ei fod wedi cwblhau gwaith digonol i roi sicrwydd bod systemau Swyddfa Archwilio Cymru yn darparu fframwaith llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth effeithiol.

Adroddiad y Pwyllgor Cydnabyddiaeth

Cyflwynodd y Pwyllgor Cydnabyddiaeth ei adroddiad blynyddol i'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu ym mis Mai 2015. Nododd y Pwyllgor fod ei fusnes yn 2014-15 yn ymatebol i raddau helaeth, gan ymdrin â materion penodol a ddygwyd i'w sylw gan reolwyr yn hytrach na materion yn deillio o raglen waith a gynlluniwyd ymlaen llaw.

O ran risg, nododd y Pwyllgor fod tair eitem o fusnes wedi gofyn am sylw penodol:

- cystadleurwydd ystod band cyflog benodol, a'r goblygiadau o ran recriwtio a chadw staff archwilio ariannol;
- rheoli absenoldeb oherwydd salwch, gan gynnwys hawl staff i dâl salwch a sgrinio iechyd; ac
- adolygiad o lwfansau trafnidiaeth a'r cynllun prydlesu ceir presennol.

Yn 2015-16, mae'r Pwyllgor yn bwriadu datblygu blaenraglen waith a fydd yn rhoi sicrwydd mwy cynhwysfawr i'r Bwrdd ynglŷn â materion o fewn cylch gwaith y Pwyllgor.

Adroddiadau'r archwilydd mewnol

Penodwyd BDO LLP yn archwilwyr mewnol Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 ar ôl ymarfer tendro a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2014. Paratowyd cynllun archwilio mewnol i'w ystyried ac fe'i cymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yn ei gyfarfod ar 24 Tachwedd 2014.

Yn ystod 2014-15, cyhoeddwyd saith adroddiad archwilio mewnol gan BDO LLP ar adolygiadau o'r canlynol: y gyflogres, rheolaethau ariannol (dros dro a therfynol), cofnodi mewn amser real, rheolaethau twyll a chynllunio busnes.

Crynodeb o'r lefelau o sicrwydd a roddwyd ym marn adrodd archwilio mewnol yn 2014-15

Cynllun y fframwaith rheolaeth fewnol					
	Sylweddol			1	4
	Cymedrol			1	1
	Cyfyngedig				
	Dim				
	Lefel sicrwydd	Dim	Cyfyngedig	Cymedrol	Sylweddol
		Effeithiolrwydd gweithredol rheolaethau mewnol			

Yn ei ddatganiad blynyddol o sicrwydd ar gyfer 2014-15 nododd y Pennaeth Archwilio Mewnol y canlynol:

'Fel darparwr gwasanaethau archwilio mewnol Swyddfa Archwilio Cymru, mae'n ofynnol i ni roi barn i'r Bwrdd ynglŷn â digonolrwydd ac effeithiolrwydd prosesau rheolaeth fewnol, sy'n cefnogi datganiad Llywodraethu'r sefydliad ei hun.

'Wrth roi ein barn, dylid nodi na all sicrwydd byth fod yn absoliwt. Mae'r gwasanaeth Archwilio Mewnol yn rhoi sicrwydd rhesymol i Swyddfa Archwilio Cymru nad oes unrhyw wendidau mawr yn y system rheolaeth fewnol ar gyfer y meysydd a adolygwyd ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2014 a 31 Mawrth 2015. Felly, nid yw'r datganiad o sicrwydd yn warant bod pob agwedd ar y system rheolaeth fewnol yn ddigonol ac yn effeithiol. Dylai'r datganiad o sicrwydd gadarnhau, yn seiliedig ar dystiolaeth o'r archwiliadau a gynhaliwyd, nad oes unrhyw arwyddion o wendidau perthnasol yn y fframwaith rheoli.

‘Wrth asesu’r lefel o sicrwydd i’w roi, rydym wedi ystyried y canlynol:

- pob archwiliad mewnol a gynhaliwyd gan BDO LLP yn ystod 2014-15;
- camau gweithredu dilynol y cadarnhawyd iddynt gael eu cymryd mewn perthynas ag archwiliadau o gyfnodau blaenorol;
- p’un a oes unrhyw argymhellion sylweddol nad yw’r rheolwyr wedi’u derbyn a’r risgiau canlyniadol;
- effaith unrhyw newidiadau sylweddol i amcanion neu systemau Swyddfa Archwilio Cymru;
- gofynion Safonau Archwilio Mewnol Rhyngwladol a Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus; ac
- unrhyw gyfyngiadau a roddwyd ar gwmpas gwaith archwilio mewnol.

‘Rydym yn fodlon bod gwaith archwilio mewnol digonol wedi cael ei wneud i’n galluogi i ddod i gasgliad rhesymol ynglŷn â digonolrwydd ac effeithiolrwydd trefniadau rheoli risg a rheolaeth fewnol Swyddfa Archwilio Cymru.

‘Yn ein barn ni, yn seiliedig ar yr adolygiadau a gwblhawyd yn ystod y cyfnod, rydym yn gallu dod i’r casgliad bod trefniadau rheoli risg, rheolaeth a llywodraethu yn gweithredu’n ddigon effeithiol i roi sicrwydd rhesymol bod yr amcanion rheoli risg, rheolaeth a llywodraethu cysylltiedig yn cael eu cyflawni’n gyffredinol erbyn diwedd y cyfnod dan sylw.’

Rheoli risg

O gofio natur ein busnes, nid ydym yn goddef lefel uchel o risg o ran barn archwilio broffesiynol, rheoleidd-dra a phriodoldeb, na rheoli ariannol. Mewn meysydd eraill, megis cyfnewid arfer da ac ymgysylltu'n fwy effeithiol â'r cyhoedd, rydym yn barod i dderbyn mwy o risg er mwyn manteisio ar gyfleoedd i gyflawni ein nod a'n hamcanion.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn ymrwymedig i fabwysiadu arfer gorau o ran nodi risgiau, eu gwerthuso a'u rheoli'n gost-effeithiol er mwyn sicrhau y cânt eu lleihau i lefel dderbyniol neu eu dileu. Cydnabyddir y bydd rhai risgiau yn bodoli o hyd ac na chânt eu dileu byth – ond mae'n rhaid i'r rhain gael eu monitro a'u rheoli.

Fframwaith rheoli risg

Y Bwrdd sy'n gyfrifol yn gyffredinol am reoli risg, ac mae'n cael ac yn ystyried cofrestr o risgiau strategol ym mhob un o'i gyfarfodydd.

Cynorthwyir y Bwrdd gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg, sy'n cynghori'r Bwrdd ar y canlynol:

- ei strategaeth risg, gan gynnwys priodoldeb y ffordd y mae'r sefydliad yn pennu ei awydd i fentro;
- a yw'r swyddogaeth rheoli risg yn cyflawni ei rôl yn unol â safonau proffesiynol perthnasol;
- effeithiolrwydd y prosesau o nodi ac asesu risg sy'n llywio penderfyniadau gweithredol; ac
- ymatebolrwydd rheolwyr i asesiadau risg.

Mae'r Pwyllgor Rheoli yn gyfrifol am reoli risg o ddydd i ddydd, ac mae'n cynnal cofrestr risg sy'n cynnwys risgiau strategol a gweithredol a nodwyd a allai effeithio ar gyflawni nod ac amcanion Swyddfa Archwilio Cymru.

Mae cofrestr risg gryno, sy'n nodi unrhyw newidiadau sylweddol i'r proffil risg, yn eitem sefydlog ar yr agenda ym mhob un o gyfarfodydd y Pwyllgor Rheoli. Adolygodd y Pwyllgor Rheoli y gofrestr risg lawn bob chwarter yn 2014-15, cyn iddi gael ei hystyried gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg.

Mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn cynghori'r Bwrdd a'i bwyllgorau ar y system o reolaeth fewnol, ac fe'i cynorthwyir i wneud hynny gan y Pwyllgor Rheoli.

Adroddiad ar reoli risg

Ar ddechrau 2014-15 cwblhaodd y Pennaeth Archwilio Mewnol ei adolygiad o drefniadau rheoli risg Swyddfa Archwilio Cymru. Nod yr adolygiad oedd cadarnhau i ba raddau roedd y trefniadau yn unol ag arfer gorau ac i ba raddau roedd rheoli risg wedi'i ymgorffori drwy'r sefydliad cyfan.

Daeth yr adolygiad i'r casgliad, er bod nifer o nodweddion cadarn o fewn y model rheoli risg cyffredinol, fod angen atgyfnerthu trefniadau rheoli risg mewn sawl maes, a sicrhau bod ymwybyddiaeth o risgiau a pherchenogaeth ohonynt yn cael eu hymgorffori'n well drwy'r sefydliad cyfan.

Defnyddiwyd adroddiad Archwilio Mewnol i lywio rhaglen waith a gynhaliwyd yn 2014-15 i wella trefniadau rheoli risg Swyddfa Archwilio Cymru. Cytunodd y Bwrdd ar ddatganiad strategol am risg yn ei gyfarfod ym mis Gorffennaf 2014, a chymeradwyodd gynllun i ddatblygu trefniadau rheoli risg gwell i'w lansio'n ffurfiol ar 1 Ebrill 2015. Camau allweddol y prosiect oedd:

- datblygu fframwaith rheoli risg newydd;
- ailgynllunio'r gofrestr risg er mwyn sicrhau bod risgiau wedi'u mynegi'n glir a bod rheolaethau a chamau gweithredu lliniaru clir yn eu cylch;
- cynnwys yn y gofrestr risg statws risg gros (cynhenid) a net (gweddilliol), er mwyn gwneud y risgiau eu hunain yn fwy eglur ond hefyd y rheolaethau a chamau gweithredu lliniaru;
- datblygu proses glir o uwchgyfeirio risgiau at y gofrestr risg strategol;
- adolygu trefniadau adrodd ar bob lefel er mwyn sicrhau y gall rheoli risg lywio a galluogi prosesau gwneud penderfyniadau'n effeithiol; a
- sicrhau bod y fframwaith risg a'r prosesau cysylltiedig wedi'u hymgorffori'n llawn mewn prosesau rheoli.

Ymgysylltwyd â rhanddeiliaid allweddol drwy gydol y broses o gyflawni'r prosiect er mwyn sicrhau perchenogaeth a bod unrhyw bryderon ac ymholiadau yn cael eu cofnodi ac yr ymdrinnir â hwy. Cytunwyd ar y trefniadau rheoli risg newydd mewn egwyddor gan y Bwrdd ym mis Ionawr 2015, a chawsant eu gweithredu ochr yn ochr â'r trefniadau rheoli risg presennol ar gyfer chwarter olaf y flwyddyn ariannol er mwyn profi eu heffeithiolrwydd gweithredol. Lansiwyd y trefniadau newydd yn ffurfiol ar 1 Ebrill 2015.

Proffil risg strategol Swyddfa Archwilio Cymru

Cafodd proffil risg Swyddfa Archwilio Cymru ei ddiwygio yn ystod 2014-15 fel rhan o'r prosiect ehangach i wella trefniadau rheoli risg. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, bu nifer o risgiau strategol allweddol a amrywiodd yn ystod y flwyddyn ac a oedd wedi mynd â chryn dipyn o amser y Bwrdd a'r Pwyllgor Rheoli:

- Mae archwilio ariannol wedi gweld prinder adnoddau sylweddol a mynych drwy gydol y flwyddyn o ganlyniad i drosiant staff ac anawsterau recriwtio. Mewn ymateb, adolygwyd pecyn cyflog archwilwyr, rhoddwyd cynnig ar ddulliau newydd o recriwtio a chyflymwyd y broses o benodi archwilwyr dan hyfforddiant. Mae'r Bwrdd yn parhau i oruchwylio'r risg hon yng ngoleuni pryderon o hyd y caiff rhai terfynau amser archwilio eu colli yn y dyfodol.
- Rydym yn parhau i weithio gyda Phwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol er mwyn goresgyn cymhlethdod a lleihau risg yn ein trefniadau codi ffioedd. Mae Adran 23 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 yn ei gwneud yn ofynnol na all y ffi a godir am bob darn unigol o waith archwilio mewn corff a archwilir fynd y tu hwnt i gost lawn y gwaith hwnnw. Gall y gofyniad hwn arwain at sefyllfa lle mae'n rhaid i ni ad-dalu costau am un darn o waith tra'n paratoi anfonebau ychwanegol am ddarn arall, a'r cyfan ar gyfer yr un corff a archwilir. Rydym yn ceisio mân newid deddfwriaethol sy'n ei gwneud yn bosibl i raddfeydd ffioedd a symiau ffioedd gael eu pennu ar lefel briodol i gorff penodol yn gyffredinol.
- Y llynedd, cymeradwyodd y Bwrdd brosiect i gyflwyno system newydd yn lle ein hen system rheoli archwilio ariannol a chofnodion. Roedd y prosiect yn mynd rhagddo ar ddiwedd blwyddyn 2014-15 a, hyd yma, mae wedi parhau ar y trywydd cywir ac o fewn y gyllideb. Fodd bynnag, oherwydd yr anawsterau o ran adnoddau a grybwyllwyd yn flaenorol, erys risg o hyd y gallai hynny effeithio ar y broses o'i roi ar waith yn ystod cyfnod pan fo'r llwyth gwaith yn drwm, a thrwy hynny effeithio ar barhad busnes o bosibl.
- Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn wynebu heriau tebyg i gyrff eraill yn y sector cyhoeddus o ran sicrhau sefydliad cynaliadwy sy'n cynnig gwerth da am arian. Caiff yr heriau hyn eu dwysáu gan nifer o ffactorau, gan gynnwys:
  - Dirywiad wedi'i reoli yn ein gwaith ardystio grantiau a gomisiynwyd, sy'n deillio o benderfyniad Llywodraeth Cymru y bydd rhaglen archwilio 2014-20 yr UE yn cael ei chyflawni'n gyfan gwbl yn fewnol, ac adolygiad parhaus o'i defnydd o archwilwyr allanol i ardystio grantiau.
  - Gorfod cynyddu rhai ffioedd archwilio er mwyn cydymffurfio â'r sail ddiwygiedig dros bennu ffioedd ar gyfer ein gwaith archwilio a gyflwynwyd o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, ac oherwydd dyfarniad gan CThEM ynglŷn â'n statws TAW.
  - Cynnydd yn y galw arnom i ymgymryd â gwaith archwilio a gomisiynwyd.
  - Ceisio newidiadau trawsnewidiol i leihau ein sylfaen costau tra'n cydnabod bod 70 y cant o'n costau'n ymwneud â staffio.

Rwy'n fodlon bod y risgiau sy'n gysylltiedig â'r prosiectau hyn wedi cael eu monitro a'u rheoli'n effeithiol yn ystod y flwyddyn.

At hynny, cafodd nifer o risgiau eu rheoli'n llwyddiannus a'u dileu o'r gofrestr risg yn ystod 2014-15, gan gynnwys.

- Y risg o ddiffyg diddordeb ymhlith cwmnïau yn ein contractau cyflenwi. Llwyddwyd i liniaru'r risg hon a dyfarnwyd contractau cyflenwi newydd yn 2014-15 sy'n rhoi gwell gwerth am arian a mwy o hyblygrwydd o ran adnoddau er mwyn cefnogi gwaith yr Archwilydd Cyffredinol.
- Y risg o densiynau cychwynnol rhwng natur goruchwylio a gweithredol swyddogaethau'r Bwrdd newydd fel y gallai annibyniaeth archwilio'r Archwilydd Cyffredinol gael ei pheryglu. Aed i'r afael â'r risg hon drwy roi ein trefniadau llywodraethu newydd ar waith yn llwyddiannus, wedi'u cefnogi gan God Ymarfer sy'n Llywodraethu Cydberthnasau a gwaith parhaus gan y Cadeirydd a'r Archwilydd Cyffredinol i liniaru'r risg honno.
- Y risg o oedi wrth gyflawni'r rhaglen archwilio mewnol. Mae Archwilio Mewnol wedi cael ei osod yn llwyddiannus ar gontract allanol er mwyn rhoi gwell gwerth am arian, a sicrwydd mwy dibynadwy ynglŷn â gweithrediad ein fframwaith rheolaeth fewnol.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn wynebu nifer o risgiau sydd newydd eu nodi yn 2015-16, sydd wedi'u hadlewyrchu yn ein cofrestr risg strategol, gan gynnwys:

- y risg na fydd gan Swyddfa Archwilio Cymru ddigon o adnoddau, gallu na hyblygrwydd i fodloni gofynion yr amgylchedd archwilio sy'n newid yn gyflym (gan gynnwys yr angen i gau cyfrifon llywodraeth leol yn gynt a'r dirywiad yn ein gwaith ardystio grantiau a gomisiynwyd); ac
- y risg y bydd diwygiadau gwasanaeth cyhoeddus a chyfansoddiadol yn arwain at newidiadau sylweddol i lwyth ein gwaith archwilio a'i natur.

Rydym wedi comisiynu gwaith i wella ein trefniadau ar gyfer cynllunio'r gweithlu er mwyn lliniaru'r risgiau newydd hyn.

Byddaf yn parhau i sicrhau y caiff risgiau eu rheoli'n dda yn gyffredinol, a lle ceir gwendidau, y caiff camau priodol eu cymryd i fynd i'r afael â hwy, ac y caiff rheolaethau mewnol Swyddfa Archwilio Cymru eu hadolygu'n rheolaidd er mwyn sicrhau eu bod yn dal i fod yn effeithiol.

Llywodraethu gwybodaeth

Fel Archwilydd Cyffredinol, mae gennyf fynediad breintiedig ac eang i ddata a gwybodaeth er mwyn helpu i gyflawni fy swyddogaethau archwilio a sicrhau bod fy adroddiadau'n ffeithiol, yn gywir ac yn gyflawn. Mae gan Swyddfa Archwilio Cymru ddyletswydd i barchu'r mynediad breintiedig hwn a sicrhau bod y wybodaeth bersonol a sensitif a roddir iddi yn cael ei diogelu'n briodol.

I gyflawni'r ddyletswydd hon, mae gan Swyddfa Archwilio Cymru Bolisi Diogelwch Gwybodaeth, sydd:

- yn nodi rhwymedigaethau pob cyflogai mewn perthynas â defnyddio cyfleusterau TGCh Swyddfa Archwilio Cymru;
- yn amlinellu'r gofynion cyfreithiol ar gyfer prosesu data;
- yn tynnu sylw at brif gyfrifoldebau staff o ran diogelwch;
- yn nodi'r trefniadau ar gyfer gwaith monitro rheolaidd i gadarnhau bod staff yn cydymffurfio â'r gyfraith a pholisi Swyddfa Archwilio Cymru;
- yn nodi trefniadau Swyddfa Archwilio Cymru i fonitro i ba raddau y cydymffurfir â'r polisi; ac
- yn egluro sut y gall staff gael mwy o gymorth a chanllawiau a sut y dylid rhoi gwybodaeth am ddigwyddiadau diogelwch.

Roedd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yn atebol i'r Bwrdd am lywodraethu gwybodaeth. Ef oedd y Pwynt Cyswllt Unigol y mae'n rhaid iddo awdurdodi'r holl gynigion i swmp-drosglwyddo lefelau uchel o wybodaeth fwy sensitif rhwng Swyddfa Archwilio Cymru, cyrff archwiliedig a tharddwyr eraill.

Mae'r Swyddog Diogelwch Gwybodaeth yn cynghori uwch reolwyr a staff ar faterion diogelwch technegol ac ymarferol, ac mae'n arwain unrhyw waith ymchwilio sydd ei angen.

Mae'r Swyddog Gwybodaeth yn gweithio i sicrhau bod prosesau llywodraethu gwybodaeth cyffredinol cadarn ar waith, gan gynnwys cydymffurfio â Deddf Diogelu Data 1998 a Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Y Swyddog Gwybodaeth yw'r prif bwynt cyswllt ar gyfer Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi mabwysiadu ISO 27001, sef y safon ryngwladol ar gyfer rheoli diogelwch gwybodaeth, gan raddio ei threfniadau yn unol ag anghenion y sefydliad.

Ni fu unrhyw ddigwyddiadau yn ymwneud â data personol y dylid hysbysu Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth ohonynt yn 2014-15.

Rydym yn ymrwymedig i fod yn agored ac yn dryloyw yn y ffordd rydym yn gweithredu fel busnes. Mae’r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru wedi mabwysiadu’r Cynllun Cyhoeddi Enghreifftiol a gafodd ei baratoi a’i gymeradwyo gan y Comisiynydd Gwybodaeth. O dan y Cynllun rydym yn ymrwymo i sicrhau bod gwybodaeth benodol ar gael i’r cyhoedd fel mater o drefn.

Yn y flwyddyn ariannol 2014-15, daeth 44 o geisiadau am wybodaeth i law. Mewn dau achos, ni lwyddwyd i ymateb yn unol â’r terfyn amser statudol. Mewn un o’r achosion hyn cafodd y cais ei wneud yn ystod deialog parhaus ag Aelod Cynulliad, a threfnwyd cyfarfod i drafod materion cysylltiedig cyn i ni roi’r ymateb. Yn yr achos arall, roedd y cais wedi’i gynnwys mewn gohebiaeth a oedd yn ymwneud â gwaith archwilio, ac nid oedd yr archwilydd a oedd yn ymdrin â’r ohebiaeth wedi sylweddoli ar y dechrau bod angen ymdrin ag elfen yn unol â deddfwriaeth cyfraith gwybodaeth.

Nid oeddem yn destun unrhyw adolygiadau gan y Comisiynydd Gwybodaeth yn 2014-15.

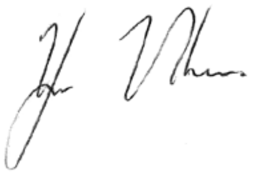

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddog Cyfrifyddu

10 Mehefin 2015

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru

Rydym yn ardystio ein bod wedi archwilio datganiadau ariannol Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 o dan Atodlen 1 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013. Mae'r datganiadau ariannol hyn yn cynnwys y Crynodeb o Alldro Adnoddau, y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, y Datganiad am Lefau Arian Parod a'r Datganiad o Newidiadau o ran Ecwiti Trethdalwyr a'r nodiadau cysylltiedig. Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r cyfarwyddiadau a roddwyd gan Drysorlys EM o dan Ddeddf 2013. Rydym hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad ar Gydnabyddiaeth y nodir ei bod wedi'i harchwilio yn yr adroddiad. Rydym hefyd wedi ymgymryd â gwaith i gael sicrwydd rhesymol yr aethpwyd i'r gwariant y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef yn gyfreithlon ac yn unol â'r awdurdod sy'n ei lywodraethu ac nad yw'r arian y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru at ddiben neu ddibenion penodol, wedi cael ei wario ac eithrio at y diben hwnnw neu'r dibenion hynny.

Cyflwynir yr adroddiad hwn i Gynulliad Cenedlaethol Cymru y mae wedi'i gyfeirio ato yn unig yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 ac nid at unrhyw ddiben arall. Cyflawnwyd ein gwaith archwilio fel y gallaf ddatgan i Gynulliad Cenedlaethol Cymru y materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan iddo mewn adroddiad archwilydd ac nid at unrhyw ddiben arall. I'r graddau eithaf a ganiateir o dan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un arall heblaw am Gynulliad Cenedlaethol Cymru am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn a luniwyd gennym.

Priod gyfrifoldebau Swyddfa Archwilio Cymru, Archwilydd Cyffredinol Cymru a'r Archwilydd

Fel yr esboniwyd yn llawnach yn y Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu a nodir ar dudalen 68, mae Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fodloni eu hunain eu bod yn rhoi darlun cywir a theg, ac mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd yn gyfrifol am sicrhau yr aethpwyd i'r gwariant y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef yn gyfreithlon ac yn unol â'r awdurdod sy'n ei reoli ac nad yw'r arian y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru at ddiben neu ddibenion penodol, wedi cael ei wario ac eithrio at y diben hwnnw neu'r dibenion hynny.

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon) a mynegi barn arnynt. Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i ni gydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr. Rydym hefyd yn gyfrifol am roi barn ynglŷn â sicrwydd rhesymol yr aethpwyd i'r gwariant y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef yn gyfreithlon ac yn unol â'r awdurdod sy'n ei lywodraethu ac nad yw'r arian y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru at ddiben neu ddibenion penodol, wedi cael ei wario ac eithrio at y diben hwnnw neu'r dibenion hynny.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Disgrifir cwmpas archwiliad o ddatganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol.

Mae hefyd yn ofynnol i ni gael tystiolaeth sy'n rhoi sicrwydd rhesymol yr aethpwyd i'r gwariant y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef yn gyfreithlon ac yn unol â'r awdurdod sy'n ei lywodraethu ac nad yw'r arian y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru at ddiben neu ddibenion penodol, wedi cael ei wario ac eithrio at y diben hwnnw neu'r dibenion hynny. Rydym wedi cynnal ein gwaith yn unol â Nodyn Ymarfer 10 y Bwrdd Arferion Archwilio yn hyn o beth.

Barn ar y datganiadau ariannol

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa materion Swyddfa Archwilio Cymru ar 31 Mawrth 2015 ac o'i chost gweithredu net ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r cyfarwyddiadau gan Drysorlys EM o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.

Barn ar reoleidd-dra

Yn ein barn ni:

- aethpwyd i'r gwariant y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef yn gyfreithlon ac yn unol â'r awdurdod sy'n ei lywodraethu;
- nid yw'r arian y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef, a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru at ddiben neu ddibenion penodol, wedi cael ei wario ac eithrio at y diben neu'r dibenion hynny.

Barn ar faterion eraill

Yn ein barn ni:

- mae'r rhan o'r Adroddiad ar Gydnabyddiaeth i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EM o roddwyd o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013; ac
- mae'r wybodaeth yn yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol.

Baker Tilly UK Audit LLP
11 Mehefin 2015

Archwilwyr Cofrestredig
Davidson House
Forbury Square
Reading
RG1 3EU

Prif ddatganiadau ariannol a nodiadau

Crynodeb o Alldro Adnoddau ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015

		Amcangyfrif 2014-15			Alldro 2014-15			Cyfanswm alldro net o'i gymharu â'r amcan-gyfrif	Alldro 2013-14
Nodyn		Gwariant	Incwm	Cyfanswm Net	Gwariant	Incwm	Cyfanswm Net		Cyfanswm Net
		£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
SORO1	Refeniw	23,315	(17,639)	5,676	22,412	(17,119)	5,293	(383)	4,865
SORO1	Cyfalaf	298	-	298	289		289	(9)	20
	Cyfanswm Adnoddau	23,613	(17,639)	5,974	22,701	(17,119)	5,582	(392)	4,885
SORO2	Gofyniad Arian Parod Net			5,974			5,276	(698)	5,094

Crynodeb o arian parod sy'n daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru

Yn sgil gweithrediadau Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol 2014-15, mae swm o £698,000 yn ad-daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru.

Nodiadau i'r Crynodeb o Alldro Adnoddau

Nodyn SORO1: Dadansoddiad o alldro adnoddau net 2014-15

Mae'r nodyn hwn wedi'i gynnwys ar gyfer 2014-15 i gymharu'r alldro â'r Amcangyfrif ar gyfer 2014-15 ar yr un sail ag a ddefnyddiwyd i baratoi'r Amcangyfrif a chan adlewyrchu adroddiadau rheoli yn ystod y flwyddyn. Mae gwybodaeth ar gyfer 2013-14 yn seiliedig ar fformat y Cyfrifon ac felly nid oes modd ei chymharu'n uniongyrchol.

	2014-15 Amcangyfrif £'000	2014-15 Alldro £'000	2014-15 Alldro net o'i gymharu â'r amcangyfrif £'000	2013-14 Alldro £'000
Treuliau				
Costau sy'n gysylltiedig â staff[1]	16,230	15,693	(537)	15,722
Costau swyddfa	941	913	(28)	850
Dysgu a datblygu	407	408	1	144
Costau TG	601	426	(175)	574
Cyflenwadau a gwasanaethau	5,136	4,972	(164)	7,038
Cyfanswm y treuliau	**23,315**	**22,412**	**(903)**	**24,328**
Incwm				
Ffioedd archwilio ac arolygu	(16,169)	(16,108)	61	(16,606)
Grant Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella	(1,170)	(947)	223	(1,409)
Incwm arall	(300)	(64)	236	(27)
Cyfanswm yr incwm	**(17,639)**	**(17,119)**	**520**	**(18,042)**
Adnodd refeniw net	5,676	5,293	(383)	6,286
Gwariant cyfalaf	**298**	**289**	**(9)**	**20**

1 Mae costau sy'n gysylltiedig â staff yn cynnwys costau teithio a chynhaliaeth a gynhwyswyd mewn costau eraill yn y Datganiad o Wariant Cynhwysfawr ac nid ydynt yn cynnwys cost amser hyfforddiant ein hyfforddeion sydd wedi'i chynnwys o fewn Dysgu a Datblygu.

Esboniad o amrywiannau

Mae'r gostyngiad mewn costau sy'n gysylltiedig â staff o gymharu â'r Amcangyfrif o ganlyniad i swyddi gwag yn ystod y flwyddyn gan adlewyrchu'r anawsterau recriwtio a wynebwyd, yn enwedig o ran archwilwyr ariannol.

Arweiniodd gofyniad is ynglŷn â gwaith atgyweirio a chynnal a chadw at lai o wariant wedi'i gynllunio ar gostau swyddfeydd.

Roedd gwariant ar gyfarpar TG a meddalwedd newydd ynghyd â chostau ymgynghoriaeth cysylltiedig yn is na'r bwriad gwreiddiol.

Roedd y gyllideb cyflenwadau a gwasanaethau yn cynnwys symiau wrth gefn cyffredinol nad oedd eu hangen yn 2014-15.

Mae'r gostyngiad hwn mewn incwm ffioedd archwilio o gymharu â 2013-14 yn adlewyrchu gwaith ychwanegol a wnaed yn ystod 2013-14 a gostyngiad mewn ffioedd a dderbyniwyd ar gyfer gwaith ardystio grantiau yn 2014-15.

Roedd incwm o Raglen Cymru ar gyfer Gwella yn llai na'r hyn a ragwelwyd yn wreiddiol oherwydd lleihad yn y gwaith a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn.

Roedd yr amcangyfrif o incwm arall yn cynnwys ffioedd a ddisgwyliwyd am waith 'wedi'i gomisiynu' yn ychwanegol at ein gwaith archwilio statudol. Mae'r ffioedd ar gyfer y gwaith hwn bellach wedi'u cynnwys yn y ffioedd archwilio ac arolygu.

Nodyn SORO2: Cysoni alldro adnoddau net â'r gofyniad arian parod net

	2014-15 Amcangyfrif £'000	**2014-15 Alldro £'000**	**2013-14 Amrywiant £'000**	**2013-14 Alldro £'000**
Adnoddau refeniw	5,676	5,293	(383)	4,865
Adnoddau cyfalaf	298	289	(9)	20
Addasiadau:				
Eitemau anariannol (dibrisiant)		(177)	(177)	(97)
Symudiadau mewn cyfalaf gweithio ac eithrio arian parod		(129)	(129)	306
Cyfanswm y gofyniad arian parod net	**5,974**	**5,276**	**(698)**	**5,094**

Mae'r symudiadau mewn cyfalaf gweithio yn y tabl uchod yn glir o'r symudiadau yn y symiau derbyniadwy (llai £164,000), y symiau sy'n daladwy (ynghyd â £136,000) a'r darpariaethau presennol (llai £101,000) fel y'u cynhwyswyd yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol.

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015

	Nodyn	2014-15 £'000	2013-14 £'000
Gwariant			
Costau staff a chostau cysylltiedig	4	15,406	15,291
Gwasanaethau allanol	6	3,156	3,308
Costau gweithredu eraill	7	3,850	4,093
Dosbarthiad o gronfeydd wrth gefn i gyrff llywodraeth leol	7	-	1,633
		22,412	**24,325**
Incwm			
Incwm o ffioedd archwilio	2	(16,108)	(16,606)
Grant arolygu	2	(947)	(1,409)
Incwm gweithredu arall	3	(57)	(20)
		(17,112)	**(18,035)**
Gwariant net		**5,300**	**6,290**
Llog taladwy/(derbyniadwy)		(7)	(7)
Treth gorfforaeth sy'n daladwy/(adenilladwy)		-	3
Gwariant net ar ôl treth a llog		**5,293**	**6,286**
Cyfanswm gwariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn		**5,293**	**6,286**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 93 i 115 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Ni chafwyd unrhyw weithrediadau a derfynwyd, caffaeliadau na gwarediadau yn ystod y cyfnod nac unrhyw enillion na cholledion anghydnabyddedig.

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2015

	Nodyn	31 Mawrth 2015 £'000	31 Mawrth 2014 £'000
Asedau anghyfredol			
Eiddo, offer a chyfarpar	8	623	666
Asedau anniriaethol	9	252	97
		875	**763**
Asedau cyfredol			
Symiau masnach derbyniadwy a gwaith sy'n mynd rhagddo	10	2,166	1,996
Symiau derbyniadwy eraill	11	566	572
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	12	2,841	4,489
		5,573	**7,057**
Cyfanswm asedau		**6,448**	**7,820**
Rhwymedigaethau cyfredol			
Symiau masnach taladwy a rhwymedigaethau cyfredol eraill	13	(2,055)	(1,860)
Incwm gohiriedig	14	(2,404)	(2,463)
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau	15	(536)	(637)
Dosbarthiad o gronfeydd wrth gefn i gyrff llywodraeth leol	13	(2)	(1,633)
Cronfa Gyfunol Cymru (gweler y Crynodeb o Alldro Adnoddau)		(698)	(337)
		(5,695)	**(6,930)**
Cyfanswm yr asedau llai rhwymedigaethau cyfredol		**753**	**890**
Rhwymedigaethau anghyfredol			
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau	15	(770)	(890)
		(770)	(890)
Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau		**(17)**	**(0)**
Ecwiti trethdalwyr			
Cronfa gyffredinol		(17)	(0)
		(17)	**(0)**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 93 i 115 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

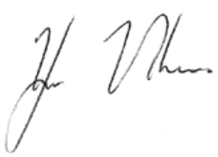

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddog Cyfrifyddu

10 Mehefin 2015

Tudalen y pecyn 109

Datganiad o Lifau Arian Parod ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015

	Nodyn	2014-15 £'000	2013-14 £'000
Llifau arian parod o weithgareddau gweithredu			
Gwariant net cynhwysfawr		5,293	6,286
Anariannol: dibrisiant ac amorteiddio	7	(177)	(227)
Cynnydd/(gostyngiad) mewn symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill	10, 11	164	1,046
(Cynnydd)/gostyngiad mewn symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill	13, 14	(136)	(316)
(Cynnydd)/gostyngiad yn y cronfeydd wrth gefn a ddosberthir i gyrff llywodraeth leol	13, 14	1,631	(1,633)
(Cynnydd)/gostyngiad mewn darpariaethau	15	221	(17)
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu		**6,996**	**5,139**
Llifau arian parod o weithgareddau buddsoddi			
Prynu eiddo, offer a chyfarpar	8	72	16
Prynu asedau anniriaethol	9	217	38
All-lif arian parod net o weithgareddau buddsoddi		**289**	**54**
Llifau arian parod o weithgareddau ariannu			
Cronfa Gyfunol Cymru		(5,974)	(5,431)
Ad-daliadau i Gronfa Gyfunol Cymru		337	268
Ariannu net		**(5,637)**	**(5,163)**
Symudiadau mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	12	**1,648**	**30**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 93 i 115 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015

	£'000
Balans ar 31 Mawrth 2013	1,192
Newidiadau yn ecwiti trethdalwyr yn 2013-14	
Cyfanswm gwariant cynhwysfawr	(6,286)
Arian o Gronfa Gyfunol Cymru	5,431
	337
Yn daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru	(337)
Balans ar 31 Mawrth 2014	**0**
Newidiadau yn ecwiti trethdalwyr yn 2014-15	
Cyfanswm gwariant cynhwysfawr	(5,293)
Arian o Gronfa Gyfunol Cymru	5,974
	681
Yn daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru[1]	(698)
Balans ar 31 Mawrth 2015	**(17)**

1 Fel y'i nodwyd yn y Crynodeb o Alldro Adnoddau ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 93 i 115 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Nodyn 1: Confensiynau a pholisïau cyfrifyddu

Datganiad o Bolisïau Cyfrifyddu

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â FReM 2014-15, a gyhoeddwyd gan yr awdurdodau perthnasol. Paratowyd y datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol fel y nodir yn Nodyn 21: Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd.

Mae'r polisïau cyfrifyddu yn FReM yn cymhwyso Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol a fabwysiadwyd gan yr UE fel y'u haddaswyd neu'u dehonglwyd yng nghyd-destun y sector cyhoeddus. Lle y caniatâ'r FReM ddewis polisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu y barnwyd ei fod yn fwyaf priodol i amgylchiadau penodol Swyddfa Archwilio Cymru er mwyn rhoi darlun cywir a theg o'r sefyllfa. Disgrifir y polisïau penodol a fabwysiadwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru isod. Fe'u cymhwyswyd yn gyson wrth ymdrin ag eitemau yr ystyrid eu bod yn berthnasol mewn perthynas â'r cyfrifon.

Nid oes unrhyw safonau cyfrifyddu newydd a gyhoeddwyd, ond nad ydynt yn effeithiol eto, a fyddai wedi cael effaith berthnasol ar y datganiadau ariannol hyn pe baent wedi'u cymhwyso i'r cyfnod adrodd hwn:

(i) Paratoir y cyfrifon o dan y confensiwn cost hanesyddol, a addaswyd i gyfrif am ailbrisio eiddo, offer a chyfarpar ac asedau anniriaethol lle bo hynny'n berthnasol i'w gwerth i'r busnes drwy gyfeirio at eu costau cyfredol, ar ffurf a gyfarwyddir gan Drysorlys EM, o dan baragraff 32 o Atodlen 1 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013. Fe'u cyflwynir mewn punnoedd Prydeinig sef arian cyfred gweithredol Swyddfa Archwilio Cymru ac maent wedi'u talgrynnu i'r £1,000 agosaf.

(ii) Cydnabyddir incwm ffioedd gros ac incwm gweithredu arall yn seiliedig ar werth gwaith y codir tâl amdano heb gynnwys TAW.

(iii) Caiff incwm gweithredu, p'un a ddaw drwy grantiau uniongyrchol gan y llywodraeth neu ffioedd a godir ar gyrff a archwilir, ei gredydu i'r flwyddyn gyfrif y gwneir y gwaith ynddi. Caiff incwm a dderbynnir cyn i'r gwaith gael ei wneud ei ddosbarthu'n incwm gohiriedig (gweler xi). Caiff gwaith a wneir cyn i'r incwm gael ei dderbyn ei ddosbarthu'n waith sy'n mynd rhagddo (gweler ix). Ni chaiff arian a dynnir o Gronfa Gyfunol Cymru ei ystyried yn grant uniongyrchol gan y llywodraeth a chaiff ei gredydu'n uniongyrchol i ecwiti trethdalwyr.

(iv) Mae PCSPS yn gynllun buddiannau diffiniedig amlgyflogwr nas ariennir y mae'r cyflogai a'r cyflogwr yn cyfrannu ato. Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cydnabod y gost ddisgwyliedig o ddarparu pensiynau ar sail systematig a rhesymol yn ystod y cyfnod y bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn elwa ar wasanaethau cyflogeion drwy wneud taliadau i PCSPS a gyfrifir ar sail gronnus.

(v) Caiff rhenti prydlesau gweithredu eu codi ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Caiff cymhellion prydles a dderbynnir eu cydnabod yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr fel rhan hanfodol o gyfanswm y treuliau prydles. Os yw Swyddfa Archwilio Cymru yn cael budd o gyfnodau di-rent yn ystod prydlesau, caiff y budd hwnnw ei gredydu'n gyfartal dros y cyfnod o ddechrau'r brydles hyd nes yr adolygiad rhent cyntaf.

(vi) Caiff asedau anniriaethol, sef trwyddedau meddalwedd, eu datgan ar gost hanesyddol wedi'i hamorteiddio. Caiff yr asedau eu hamorteiddio ar sail llinell syth naill ai dros gyfnod y drwydded neu oes economaidd ddefnyddiol yr ased, pa un bynnag sydd fyrraf. Cyfrifir amorteiddiad o ddyddiad dechrau oes ddefnyddiol yr ased anniriaethol.

(vii) Delir asedau sefydlog ar gostau adnewyddu wedi'u dibrisio fel amcangyfrif i werth teg.

(viii) Darperir dibrisiant ar bob ased eiddo, offer a chyfarpar ac fe'i cyfrifir i ddibrisio cost pob ased, llai y gwerth amcangyfrifedig dros ben, mewn rhandaliadau blynyddol cyfwerth yn ystod ei oes ddefnyddiol ddisgwyliedig fel a ganlyn:

Dodrefn a ffitiadau (gan gynnwys seilwaith TG)	10 mlynedd (neu'n fyrrach yn ôl oes ased neu hyd prydles ar gyfer ffitiadau mewn adeiladau a brydlesir)
Offer cyfrifiadurol	3 blynedd
Offer swyddfa	5 mlynedd

Mae'r newid mewn polisi dibrisio ar gyfer darnau gosod a gosodiadau wedi golygu lleihad o £67,000 mewn treuliau dibrisio yn 2015-16.

O dan bolisi cyfalafu Swyddfa Archwilio Cymru, caiff offer cyfrifiadurol unigol ac wedi'i grwpio a meddalwedd gwerth dros £5,000, offer arall gwerth dros £1,000 a gwaith adnewyddu swyddfa eu cyfalafu. Cyfrifir dibrisiant o ddyddiad dechrau oes ddefnyddiol yr ased.

(ix) Caiff symiau derbyniadwy a gwaith sy'n mynd rhagddo eu prisio ar werth gwireddadwy amcangyfrifedig. Mae gwaith sy'n mynd rhagddo yn cyfeirio at symiau sy'n daladwy am waith a gwblhawyd lle nad yw'r ffi wedi'i chodi eto neu lle bo'r gwaith a wnaed yn perthyn i gyfnodau cyfrifyddu gwahanol. Fe'i nodir ar sail y gost lawn llai darpariaeth am golledion rhagweladwy a symiau a gafodd eu bilio ar y cyfrif. Pennir darpariaeth ar gyfer lleihad yng ngwerth symiau masnach derbyniadwy pan fo tystiolaeth na fydd Swyddfa Archwilio Cymru yn gallu adennill pob swm sy'n ddyledus yn unol â'r contractau.

(x) Caiff darpariaeth ar gyfer costau dadfeilio eiddo ar brydles yn y dyfodol ei chynnwys yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol. Fe'i cronnir drwy daliad dadfeilio blynyddol, a gyfrifir drwy gymhwyso cyfradd ddadfeilio flynyddol i arwynebedd llawr yr asedau ar brydles. Rhoddir cyfrif am rwymedigaethau dadfeilio sy'n ymwneud â chost newidiadau adferol a wneir i adeiladau ar brydles drwy ddarpariaeth a neilltuir yn y flwyddyn y nodir y gost, yn seiliedig ar amcangyfrifon a ddarperir gan syrfewyr annibynnol. Caiff y cyfryw ddarpariaethau eu cyfalafu a'u dibrisio dros oes yr ased neu hyd y brydles, pa un bynnag sydd fyrraf.

(xi) Mae incwm gohiriedig yn cynnwys incwm ffioedd sydd wedi'i anfonebu ond sydd heb ei gydnabod eto. Fe'i cyfrifir drwy asesu i ba raddau y mae prosiectau wedi'u cwblhau, fel canran, gan gydnabod y gyfran honno o incwm ffioedd a anfonebwyd fel refeniw yn ystod y cyfnod a thrin incwm sydd wedi'i anfonebu ond heb ei gydnabod fel incwm gohiriedig.

(xii) Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, rhaid llunio amcangyfrifon a thybiaethau amrywiol sy'n effeithio ar y polisïau cyfrifyddu a gymhwysir a'r symiau a gofnodir. Caiff pob amcangyfrif a dyfarniad o'r fath ei adolygu'n barhaus. Caiff diwygiadau i amcangyfrifon cyfrifyddu eu cydnabod yn y cyfnod y diwygiwyd yr amcangyfrif ac ym mhob cyfnod y mae'r diwygiad yn effeithio arno yn y dyfodol.

Gwneir y defnydd mwyaf o amcangyfrifon a dyfarniadau pwysig yn y meysydd canlynol:

- Mae darpariaethau ar gyfer dileu swyddi a diswyddiadau yn seiliedig ar ragamcanion o daliadau pensiwn disgwyliedig yn y dyfodol. Yn unol â safonau cyfrifyddu, cydnabyddir y ddarpariaeth yn llawn yn y flwyddyn y digwyddodd y digwyddiad sy'n dwyn rhwymedigaeth, gan dybio ei bod yn debygol bod angen trosglwyddo buddiannau economaidd ac y gellir amcangyfrif hyn mewn ffordd ddibynadwy.

- Caiff gwaith sy'n mynd rhagddo ei brisio ar sail canran y gwaith heb ei filio sydd wedi'i gwblhau. Cyfrifir incwm gohiriedig ar sail asesiad o'r graddau y mae prosiect wedi'i gwblhau, fel yr eglurir uchod.

- Mae darpariaethau treth yn seiliedig ar gyngor proffesiynol a dderbyniwyd.

- Mae darpariaethau dadfeiliadau yn seiliedig ar gyngor proffesiynol a dderbyniwyd.

(xiii) Ystyrir digwyddiadau ar ôl dyddiad y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol y gall fod angen eu datgelu neu eu haddasu yn unol â gofynion IAS 10 hyd at y dyddiad yr awdurdodir y cyfrifon i'w cyhoeddi. Dehonglir mai'r dyddiad hwn yw'r dyddiad y llofnodir Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol.

Nodyn 2 (a): Segmentau gweithredu Swyddfa Archwilio Cymru

2014-15

	Archwilio ariannol	Archwilio perfformiad	Gweithgareddau a ariannwyd o Gronfa Gyfunol Cymru	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ffioedd archwilio	(12,268)	(3,840)		(16,108)
Grant		(947)		(947)
Incwm arall			(57)	(57)
Cyfanswm	(12,268)	(4,787)	(57)	(17,112)
Gwariant	12,582	4,480	5,350	22,412
	314	**(307)**	**5,293**	**5,300**

2013-14[7]

	Archwilio ariannol	Archwilio perfformiad	Gweithgareddau a ariannwyd o Gronfa Gyfunol Cymru	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ffioedd archwilio	(11,848)	(4,758)		(16,606)
Grant		(1,409)		(1,409)
Incwm arall			(20)	(20)
Cyfanswm	(11,848)	(6,167)	(20)	(18,035)
Gwariant	12,343	6,571	5,411	24,325
	495	**404**	**5,391**	**6,290**

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cyflwyno adroddiad ar incwm a gwariant ar ei dwy brif swyddogaeth archwilio y codir ffioedd amdanynt a hefyd y gweithgareddau a ariennir yn uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru. Ceir rhagor o fanylion am y gweithgareddau hyn yn yr Adroddiad Strategol ar dudalennau 9 i 50.

7 Cyn 2014-15 cafodd ein gwariant ei ddadansoddi ar wahân er mwyn gwahaniaethu rhwng yr elfennau o gyllideb Swyddfa Archwilio Cymru a oedd yn cael eu cymeradwyo drwy gynnig cyllidebol gan y Cynulliad Cenedlaethol a'r elfennau hynny nad oeddent yn destun gweithdrefn o'r fath. O 1 Ebrill 2014 mae'r holl incwm a gwariant yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth o'r fath. Mae gwybodaeth gymharol 2013-14 wedi cael ei hailddatgan i adlewyrchu hyn.

Cysoni â'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr

	2014-15	2013-14
	£'000	£'000
Gwariant net yn unol â'r dadansoddiad uchod	5,300	6,290
Treth gorfforaeth	0	3
Llog derbyniadwy	(7)	(7)
Yn unol â'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr	5,293	6,286

Nodyn 2 (b): Dadansoddiad o incwm o ffioedd archwilio

	2014-15			2015-16		
	Archwilio Ariannol	Archwilio Perfformiad	Cyfanswm	Archwilio Ariannol	Archwilio Perfformiad	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Archwilio Llywodraeth leol	6,146	2,556	8,702	5,433	3,456	8,889
Ardystio Grantiau Llywodraeth Leol	2,079	-	2,079	2,496	-	2,496
Y GIG	2,107	1,273	3,380	2,039	1,263	3,302
Archwilio Llywodraeth Ganolog	1,936	11	1,947	1,880	39	1,919
	12,268	3,840	16,108	11,848	4,758	16,606

Nodyn 3: Incwm gweithredu arall

	2014-15	2013-14
	£'000	£'000
Incwm amrywiol	57	20
	57	20

Nodyn 4: Costau staff a chostau cysylltiedig

(i) Costau staff	2014-15	2013-14
	£'000	£'000
Cyflogau staff	10,655	10,668
Cydnabyddiaeth aelodau anweithredol[1]	59	90
Costau nawdd cymdeithasol	1,055	1,042
Costau pensiwn [2]	2,115	2,116
Costau pensiwn (pensiynau cyfranddeiliaid)	3	7
	13,887	13,923
Lwfans trafnidiaeth a cheir ar brydles	772	742
Tanysgrifiadau a buddiannau eraill[3]	48	47
	14,707	14,712
Contractwyr archwilio ac arolygu[4]	548	323
	15,255	15,035
Costau dileu swyddi, ymddeoliadau cynnar a diswyddiadau	240	400
Llai arian a dderbyniwyd mewn perthynas â secondiadau i'r tu allan[5]	(89)	(144)
Costau staff net	15,406	15,291

1 Fel y'i nodwyd yn yr Adroddiad ar Gydnabyddiaeth, ac eithrio Cadeirydd Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru y telir ei gydnabyddiaeth o Gronfa Gyfunol Cymru.

2 Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil fel y'i disgrifiwyd yn yr Adroddiad ar Gydnabyddiaeth.

3 Yn bennaf ffioedd ar gyfer aelodaeth o gyrff proffesiynol

4 Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn defnyddio nifer o gontractwyr archwilio ac arolygu dros dro ar adegau penodol yn ystod y flwyddyn er mwyn ateb y galw am adnoddau ar adegau prysur

5 Cafodd aelod o'r uwch dîm arwain ei secondio i sefydliad arall am chwe mis o'r flwyddyn ariannol. Ad-dalwyd 50% o gostau'r secondiad hwn am ddeufis i Swyddfa Archwilio Cymru ac fe'i cynhwyswyd yn y ffigur hwn.

(ii) Niferoedd staff	**2014-15**	**2013-14**
	£'000	**£'000**
Nifer y staff parhaol cyfwerth ag amser llawn a gyflogwyd yn y DU yn ystod y flwyddyn, ar gyfartaledd	241	243
Contractwyr archwilio ac arolygu (nifer y staff cyfwerth ag amser llawn yn ystod y flwyddyn ar gyfartaledd)	12	7

Ceir gwybodaeth fanylach am gydnabyddiaeth a hawliau pensiwn uwch reolwyr yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth ar dudalennau 59 i 67.

Nid ymddeolodd unrhyw aelodau o staff yn gynnar am resymau iechyd yn ystod y flwyddyn.

Nodyn 5: Dileu swyddi, ymddeoliadau cynnar a diswyddiadau

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn gweithredu trefniadau diswyddo gwirfoddol yn unol â Chynllun Digolledu'r Gwasanaeth Sifil ac fel y'i cymeradwywyd gan Swyddfa'r Cabinet. Mae'r cynlluniau hyn yn bodloni gofynion cynllunio'r gweithlu ac maent wedi arwain at leihad yn sylfaen costau staffio Swyddfa Archwilio Cymru. Cost y cynllun yn 2014-15 oedd £316,825 (2013/14: £378,409). Bydd hyn yn sicrhau arbedion blynyddol o £330,000.

Gadawodd nifer o gyflogeion drwy becynnau ymadael cymeradwy yn ystod 2014-15 a 2013-14 fel y'i crynhoir isod:

Band costau'r pecyn ymadael	2014-15			2013-14		
	Nifer y diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadawiadau cytûn eraill	Cyfanswm y pecynnau ymadael fesul band costau	Nifer y diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadawiadau cytûn eraill	Cyfanswm y pecynnau ymadael fesul band costau
Llai na £25,000	-	1	1	-	-	-
£25,001 – £50,000	-	2	2	-	1	1
£50,001 – £100,000	-	2	2	-	2	2
£100,001 – £150,000	-	1	1	-	1	1
Cyfanswm	**-**	**6**	**6**	**-**	**4**	**4**

O'r chwe unigolyn y caniatawyd iddynt adael yn wirfoddol yn 2014-15, roedd gan bump ddyddiadau gadael yn 2015-16. Mae costau'r pecynnau wedi'u cynnwys yn Nodyn 4: Costau staff a Nodyn 15: Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau.

Talwyd costau ymddeoliadau cynnar ac ymadawiadau yn unol â pholisi Swyddfa Archwilio Cymru, y cytunwyd arno gydag undebau llafur cydnabyddedig. Caiff y costau ychwanegol nas talwyd gan y PCSPS eu talu gan Swyddfa Archwilio Cymru ac fe'u cydnabyddir yn y datganiadau ariannol hyn.

Nodyn 6: Gwasanaethau allanol

	2014-15	2013-14
	£'000	£'000
Taliadau i gwmnïau cyfrifyddu preifat	3,070	3,168
Costau ymchwil a chostau ymgynghori eraill	86	140
	3,156	3,308

Mae'r costau hyn yn ymwneud â gwasanaethau allanol a brynwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol sy'n uniongyrchol gysylltiedig â swyddogaethau archwilio, arolygu neu ymchwil.

Nodyn 7: Costau gweithredu eraill

	2014-15	2013-14
	£'000	£'000
Swyddfeydd		
Costau prydlesau rhent	459	453
Costau eraill	373	397
Cyflenwadau a gwasanaethau	1,931	2,233
Recriwtio a throsglwyddiadau	62	76
Dibrisiant ac amorteiddio	177	227
Ffioedd proffesiynol		
Gwasanaethau archwilio mewnol	30	17
Ffioedd archwilio allanol	37	25
Ffioedd ar gyfer gwasanaethau eraill (Gwerth am Arian)	-	-
Ffioedd proffesiynol eraill	78	90
Teithio a chynhaliaeth	492	431
Dysgu a datblygu	203	144
Dosbarthiad o gronfeydd wrth gefn i gyrff llywodraeth leol[1]	-	1,633
Dileu dyledion	8	-
	3,850	5,726

1 Dosbarthwyd cronfeydd wrth gefn cronedig hyd at 31 Mawrth 2014 i gyrff llywodraeth leol yn unol â'r ymrwymiad a wnaed yn yr Amcangyfrif blynyddol ar gyfer 2014-15.

Nodyn 8: Eiddo, offer a chyfarpar

2014-15	Dodrefn a ffitiadau £'000	Technoleg Gwybodaeth £'000	Offer swyddfa £'000	Cyfanswm £'000
Cost				
Ar 31 Mawrth 2014	1,377	223	115	1,715
Ychwanegiadau	-	49	23	72
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2015	1,377	272	138	1,787
Dibrisiant				
Ar 31 Mawrth 2014	826	137	86	1,049
Darparwyd yn ystod y cyfnod	81	15	19	115
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2015	907	152	105	1,164
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Mawrth 2015	470	120	33	623
Ar 31 Mawrth 2014	551	86	29	666
Ariannu asedau				
A berchenogir	470	120	33	623

2013-14	Dodrefn a ffitiadau £'000	Technoleg Gwybodaeth £'000	Offer swyddfa £'000	Cyfanswm £'000
Cost				
Ar 31 Mawrth 2013	1,377	207	115	1,699
Ychwanegiadau	-	16	-	16
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2014	1,377	223	115	1,715
Dibrisiant				
Ar 31 Mawrth 2013	697	121	65	883
Darparwyd yn ystod y cyfnod	129	16	21	166
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2014	826	137	86	1,049
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Mawrth 2014	551	86	29	666
Ar 31 Mawrth 2013	680	86	50	816
Ariannu asedau				
A berchenogir	551	86	29	666

Ym marn yr Archwilydd Cyffredinol, nid oes gwahaniaeth perthnasol rhwng gwerth llyfr net asedau ar werthoedd presennol ac ar eu cost hanesyddol.

Nodyn 9: Asedau anniriaethol

Trwyddedau meddalwedd yw asedau anniriaethol.

2014-15	Cyfanswm £'000
Cost	
Ar 31 Mawrth 2014	719
Ychwanegiadau	217
Gwarediadau	(107)
Ar 31 Mawrth 2015	829
Amorteiddio	
Ar 31 Mawrth 2014	622
Darparwyd yn ystod y cyfnod	62
Gwarediadau	(107)
Ar 31 Mawrth 2015	577
Gwerth llyfr net	
Ar 31 Mawrth 2015	252
Ar 31 Mawrth 2014	97
Ariannu asedau	
A berchenogir	252

2013-14	Cyfanswm £'000
Cost	
Ar 31 Mawrth 2013	712
Ychwanegiadau	38
Gwarediadau	(31)
Ar 31 Mawrth 2014	719
Amorteiddio	
Ar 31 Mawrth 2013	592
Darparwyd yn ystod y cyfnod	61
Gwarediadau	(31)
Ar 31 Mawrth 2014	622
Gwerth llyfr net	
Ar 31 Mawrth 2014	97
Ar 31 Mawrth 2013	120
Ariannu asedau	
A berchenogir	97

Ym marn yr Archwilydd Cyffredinol, nid oes gwahaniaeth perthnasol rhwng gwerth llyfr net asedau ar werthoedd presennol ac ar eu cost hanesyddol.

Ni ddelir rhestrau eiddo perthnasol.

Nodyn 10: Symiau masnach derbyniadwy a gwaith sy'n mynd rhagddo

	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2014
	£'000	£'000
Symiau masnach derbyniadwy		
Llywodraeth ganolog	102	82
Llywodraeth leol	616	253
Y GIG	242	205
Y tu allan i'r llywodraeth	18	31
Gwaith sy'n mynd rhagddo		
Llywodraeth ganolog	455	592
Llywodraeth leol	587	833
Y GIG	6	-
Y tu allan i'r llywodraeth	140	
	2,166	1,996

Nid oes symiau sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn wedi'u cynnwys yn y ffigurau uchod.

Ni fu angen darpariaeth ar gyfer drwgddyledion a dyledion amheus yn 2014-15 (2013-14: dim angen).

Nodyn 11: Symiau derbyniadwy eraill

	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2014
	£'000	£'000
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	565	571
Benthyciadau i gyflogeion[1]	1	1
	566	572

1 Cynllun beicio i'r gwaith

Nid oes symiau sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn wedi'u cynnwys yn y ffigurau uchod.

Gellir dadansoddi balansau'r symiau derbyniadwy yn Nodiadau 10 ac 11 o dan y categorïau canlynol:

	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2014
	£'000	£'000
Cyrff llywodraeth ganolog	585	704
Cyrff llywodraeth leol	1,375	1,268
Cyrff y GIG	248	205
Cyrff y tu allan i'r llywodraeth	524	391
	2,732	2,568

Nodyn 12: Arian parod a’r hyn sy’n cyfateb i arian parod

	31 Mawrth 2015 £’000	31 Mawrth 2014 £’000
Balans ar 1 Ebrill	4,489	4,519
Newid net mewn arian parod a’r hyn sy’n cyfateb i arian parod	(1,648)	(30)
Balans ar 31 Mawrth	2,841	4,489

	31 Mawrth 2015 £’000	31 Mawrth 2014 £’000
Cyfrif cyfredol	2,128	2,781
Cyfrif Ewro	1	1
Cronfa Drysorlys Fyd-eang	712	1,707
	2,841	4,489

Mae arian parod a’r hyn sy’n cyfateb i arian parod yn cynnwys yr holl gronfeydd a ddelir mewn cyfrifon y gall Swyddfa Archwilio Cymru gael gafael arnynt ar unwaith. Mae’r cyfrif cyfredol yn cynnwys cyfleuster llog dros nos. Diben y cyfrif Ewro yw symleiddio trafodion tramor achlysurol.

Darperir y Gronfa Drysorlys Fyd-eang gan Goldman Sachs. Nod y gronfa hon yw diogelu balansau cyfalaf hyd yn oed pan fo ansefydlogrwydd ariannol o fewn y marchnadoedd ariannol, tra’n cynnig adenillion marchnad arian cyfanwerthol. Mae’r gronfa wedi’i strwythuro i sicrhau y cynhelir y statws credyd uchaf, sef statws AAA neu statws cyfwerth, gydag asiantaethau graddio statws Standard & Poor, Fitch a Moody.

Nodyn 13: Symiau masnach taladwy a rhwymedigaethau cyfredol eraill

	31 Mawrth 2015 £'000	31 Mawrth 2014 £'000
Symiau masnach taladwy[1]	585	217
TAW	80	53
Trethiant a chostau nawdd cymdeithasol	327	320
Croniadau ar gyfer hawl gwyliau nas cymerwyd eto	481	481
Ad-dalu cronfeydd wrth gefn i gyrff llywodraeth leol[2]	2	1,633
Croniadau eraill[3]	582	789
	2,057	3,493

1 Mae pob swm masnach taladwy yn ddyledus o fewn blwyddyn.

2 Yn unol â Deddf 2013, ni all Swyddfa Archwilio Cymru ddal cronfeydd wrth gefn cronedig o 1 Ebrill 2014. Wrth baratoi hyn, dosbarthwyd cronfeydd wrth gefn a gronnwyd hyd at 31 Mawrth 2014 i gyrff llywodraeth leol. Mae balans o £1,560 i'w ddosbarthu i 52 o gynghorau tref a chymuned.

3 Mae'r rhan helaeth o'r croniadau eraill (£330,000) yn ymwneud ag anfonebau am symiau masnach sy'n daladwy a dderbyniwyd ar ôl diwedd y flwyddyn. Mae £250,000 yn ymwneud â chyfraniadau pensiwn ar gyfer mis Mawrth 2015, a dalwyd ym mis Ebrill 2015.

Nodyn 14: Incwm gohiriedig

	31 Mawrth 2015 £'000	31 Mawrth 2014 £'000
Incwm gohiriedig	2,404	2,463
	2,404	2,463

Yn unol â safonau cyfrifyddu, mae'n ofynnol i ni asesu i ba raddau mae prosiectau wedi'u cwblhau, fel canran, a chydnabod y gyfran honno o'r incwm ffioedd disgwyliedig fel refeniw yn ystod y cyfnod. Mae incwm gohiriedig yn cyfeirio at incwm sydd wedi'i filio ond sydd heb ei gydnabod eto.

Gellir dadansoddi'r balansau taladwy yn Nodiadau 13 a 14 o dan y categorïau canlynol:

	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2014
	£'000	£'000
Cyrff llywodraeth ganolog	645	461
Cyrff llywodraeth leol	1,752	3,179
Cyrff y GIG	990	1,043
Cyrff y tu allan i'r llywodraeth	1,074	1,273
	4,461	5,956

Nodyn 15: Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

	Dadfeiliadau[1]	Ymddeoliadau cynnar a diswyddiadau[2]	CThEM	Arall	Cyfansymiau
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ar 31 Mawrth 2014	556	882	89	-	1,527
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	28	247	10	50	335
Darpariaethau a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	-	(523)	-	-	(523)
Darpariaethau a ryddhawyd yn ystod y flwyddyn			(33)		(33)
Ar 31 Mawrth 2015	584	606	66	50	1,306

1 Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn defnyddio cyfradd ddisgowntio Trysorlys EM yn glir o CPI ym mis Tachwedd 2014 ar gyfer balansau o 5-10 mlynedd, sef -1.50 y cant i gyfrifo'r balans hwn.

2 Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn defnyddio cyfradd ddisgowntio'r Trysorlys, yn glir o CPI ym mis Tachwedd 2014, sef 1.30 y cant i gyfrifo'r balans hwn

Dadansoddiad o'r amseru disgwyliedig:

	Dadfeiliadau	Ymddeoliadau cynnar a diswyddiadau	CThEM	Arall	Cyfansymiau
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
O fewn blwyddyn	30	390	66	50	536
Dros flwyddyn ond o fewn pum mlynedd	38	216	-	-	254
Dros bum mlynedd	516	-	-	-	516
	584	606	66	50	1,306

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer dadfeiliadau'n rhoi amcangyfrif o'r costau y gallai Swyddfa Archwilio Cymru fynd iddynt wrth wella'r eiddo a brydlesir ganddi ar ddiwedd y prydlesau. Mae'r ddarpariaeth yn cynnwys amcangyfrif o gost debygol gwneud newidiadau adferol i eiddo a brydlesir, ynghyd â swm ar gyfer 'traul' a gyfrifir drwy gymhwyso cyfradd ddadfeilio flynyddol i arwynebedd llawr yr ased a brydlesir.

Mae'r darpariaethau ar gyfer ymddeoliadau cynnar a diswyddiadau'n cyfeirio at rwymedigaeth Swyddfa Archwilio Cymru yn y dyfodol mewn perthynas ag aelodau o staff sydd wedi gadael o dan gynlluniau dileu swyddi, ymddeol yn gynnar a diswyddo.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer CThEM yn ymwneud â'r canlynol:

- tandalu cyfraniadau treth TWE ac yswiriant gwladol i gontractwyr sydd wedi darparu gwasanaethau i Swyddfa Archwilio Cymru yn ystod y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2009 a 31 Mawrth 2013;
- tandalu cyfraniadau treth TWE ac yswiriant gwladol mewn perthynas â threuliau a dalwyd i rai aelodau o staff Swyddfa Archwilio Cymru; a
- thandalu cyfraniadau treth TWE ac yswiriant gwladol mewn perthynas â'r budd-dal Marw yn y Swydd i Gyflogai.

Mae'r ddarpariaeth arall yn cynnwys ymrwymiad i dalu iawndal i ddefnyddwyr ceir prydles sydd wedi'u heffeithio'n andwyol ar ddiwedd y cynllun prydles presennol.

Nodyn 16: Prydlesau gweithredu

Roedd isafswm taliadau prydlesau cyfanredol ar 31 Mawrth 2015 o ran prydlesau ceir na ellir eu canslo:

	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2014
	£'000	£'000
O fewn blwyddyn	189	158
O fewn blwyddyn i bum mlynedd	226	241
	415	399

Roedd isafswm taliadau prydlesau cyfanredol ar 31 Mawrth 2015 mewn perthyn â thair prydles swyddfa:

	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2014	31 Mawrth 2014
	£'000	Nifer yr eiddo	£'000	Nifer yr eiddo
O fewn blwyddyn	440	3	446	3
O fewn blwyddyn i bum mlynedd	1,563	2	1,783	2
Dros bum mlynedd	1,042	1	1,262	1
	3,045		3,491	

Adolygir rhent prydlesau swyddfeydd yn rheolaidd.

Nodyn 17: Ymrwymiadau cyfalaf

Nid oedd unrhyw ymrwymiadau cyfalaf ar 31 Mawrth 2015 (31 Mawrth 2014: dim).

Nodyn 18: Colledion a thaliadau arbennig

Taliadau arbennig

Nid oedd unrhyw daliadau arbennig yn 2014-15 (2013-14: dim).

Colledion

Ni fu unrhyw golledion i'w datgelu yn 2014-15 (2013-14: dim).

Nodyn 19: Deilliadau ac offerynnau ariannol

Mae IFRS 7 **Datgeliadau Offerynnau Ariannol** yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu gwybodaeth am bwysigrwydd offerynnau ariannol i endid, a natur a graddau'r risgiau sy'n deillio o'r offerynnau ariannol hynny, mewn termau ansoddol a meintiol. Oherwydd natur gweithgareddau Swyddfa Archwilio Cymru a'r modd y caiff y gweithrediadau eu hariannu, nid yw'r swyddfa'n agored i lefel uchel o risg ariannol. Er y gall Swyddfa Archwilio Cymru fenthyca arian, ni fu'n rhaid i'r swyddfa wneud hynny yn ystod y flwyddyn ariannol hon. Gall Swyddfa Archwilio Cymru fuddsoddi arian dros ben hefyd, a gwna hynny drwy gyfrif llog dros nos a thrwy'r Gronfa Drysorlys Fyd-eang (gweler Nodyn 12). Nid yw'r gweithgareddau hyn yn peri unrhyw risgiau ariannol sylweddol.

Risg o hylifedd

O gofio natur ein busnes, ni oddefir lefel uchel o risg o ran rheoli ariannol.

Yn sgil chwaeth o'r fath am risg, a chefnogaeth Cronfa Gyfunol Cymru, nid yw Swyddfa Archwilio Cymru yn agored i risgiau sylweddol o ran hylifedd.

Risg cyfradd llog

Nid yw asedau na rhwymedigaethau ariannol Swyddfa Archwilio Cymru, ac eithrio incwm buddsoddi, yn agored i risg cyfradd llog.

Risg arian cyfred tramor

Mae'r graddau y mae Swyddfa Archwilio Cymru yn agored i risg arian cyfred tramor yn fach iawn gan mai dim ond pryniannau bach iawn o arian cyfred tramor a wna ymlaen llaw mewn perthynas â theithio tramor a chostau cysylltiedig eraill megis gwestai. Hefyd, caiff unrhyw ffioedd o waith neu secondiadau tramor eu trosi pan ddônt i law. Cofnodir unrhyw wahaniaethau cyfnewid yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn wrth gyfrifo'r gwarged gweithredu.

Risg o ran credyd

Llywodraeth Cymru, y cyrff a noddir ganddi a chyrff cyhoeddus cysylltiedig, GIG Cymru a chyrff llywodraeth leol yng Nghymru yw prif gleientiaid Swyddfa Archwilio Cymru. Felly nid yw Swyddfa Archwilio Cymru wedi'i hamlygu i unrhyw risgiau credyd perthnasol.

Gwerthoedd teg

Nid oes gwahaniaeth rhwng gwerthoedd llyfr a gwerthoedd teg asedau a rhwymedigaethau ariannol Swyddfa Archwilio Cymru ar 31 Mawrth 2015 (31 Mawrth 2014: dim).

Nodyn 20: Trafodion â phartïon cysylltiedig

Corff corfforaethol a sefydlwyd o dan statud yw Swyddfa Archwilio Cymru ac mae'n ymgymryd â thrafodion perthnasol â Chronfa Gyfunol Cymru a chyrff a archwilir gan yr Archwilydd Cyffredinol fel y'i datgelwyd yn yr Adroddiad ar Gydnabyddiaeth.

Yn ystod y flwyddyn, nid oedd unrhyw aelodau o'r pwyllgorau anweithredol, nac aelodau allweddol o staff na'u partïon cysylltiedig wedi ymgymryd ag unrhyw drafodion perthnasol gyda'r Archwilydd Cyffredinol neu Swyddfa Archwilio Cymru. Mae gwybodaeth am bersonél rheoli allweddol wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth.

Nodyn 21: Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn gweithio yn unol â threfniadau ariannu blynyddol drwy statud. Er i gyllid y pleidleisiwyd i'w ddyfarnu gael ei gymeradwyo am naw mis yn unig ar ôl dyddiad llofnodi'r datganiadau hyn, caiff Amcangyfrif ar gyfer y flwyddyn ariannol 2016-17 ei gyflwyno i Bwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol yn ystod hydref 2015-16 ac nid oes unrhyw reswm dros gredu na chaiff hyn ei gymeradwyo yn y flwyddyn ariannol honno.

Wales Audit Office

24 Cathedral Road

Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales

Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Amcangyfrif o'r Incwm a'r Treuliau ar gyfer y Flwyddyn a Ddaw i Ben 31 Mawrth 2017

Paratowyd a gosodwyd ar y cyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 20(1) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013

Isobel Garner
Cadeirydd, Swyddfa Archwilio Cymru

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Rhagarweiniad

Ar gyfer pob blwyddyn ariannol, mae Adran 20 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru baratoi ar y cyd amcangyfrif o incwm a threuliau Swyddfa Archwilio Cymru a gosod yr amcangyfrif hwnnw gerbron y Cynulliad Cenedlaethol o leiaf bum mis cyn dechrau'r flwyddyn ariannol y mae'n berthnasol iddi.

Yn unol ag Adran 20 o'r ddeddf, rhaid i bob amcangyfrif gwmpasu (ymhlith pethau eraill) yr adnoddau sydd eu hangen ar yr Archwilydd Cyffredinol i arfer ei swyddogaethau statudol.

Gall Pwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol wneud unrhyw addasiadau i'r amcangyfrif fel y gwêl yn dda, ond ni ellir gwneud unrhyw addasiadau heb wneud y canlynol:

- ymgynghori â'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru; ac
- ystyried unrhyw sylwadau y gall y naill neu'r llall eu gwneud.

Mae'n rhaid i Weinidogion Cymru bob blwyddyn roi cynnig yn y Cynulliad Cenedlaethol o dan Adran 125 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 sy'n cynnwys awdurdodi'r adnoddau i'w defnyddio (gan gynnwys adnoddau cronnus) a'r taliadau i'w gwneud gan Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'r Amcangyfrif hwn yn nodi'r symiau i'w cynnwys mewn perthynas â Swyddfa Archwilio Cymru.

Am y tro cyntaf, mae Cynllun Ffioedd drafft, a baratowyd o dan Adran 24 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, wedi'i gynnwys i'w ystyried ar y cyd â'r Amcangyfrif.

Nod ac amcanion Swyddfa Archwilio Cymru

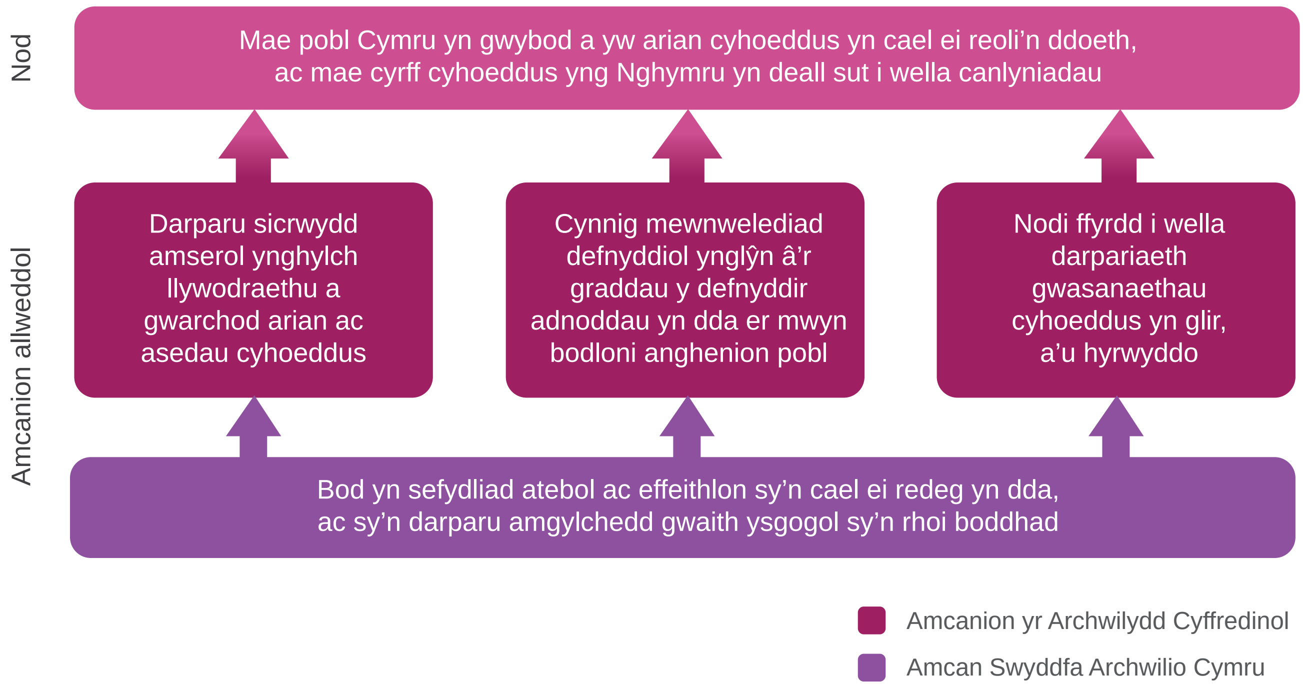

Tudalen y pecyn 137

Cynnwys

Rhagair	5
Effaith, cost a chyllid Swyddfa Archwilio Cymru	7
Lleihau costau a sicrhau effeithlonrwydd o ran cost yn Swyddfa Archwilio Cymru	11
Sicrhau y cyflawnir gwaith archwilio o safon ar gyfer yr Archwilydd Cyffredinol	13
Buddsoddi TGCh a chyfalaf	20
Y weithdrefn ffioedd	22
Cynllun Ffioedd 2016-17	23
Rhagolwg	25
Gofynion cyllidebol amcangyfrifedig Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben 31 Mawrth 2017	27
Atodiad 1 – Incwm a threuliau Swyddfa Archwilio Cymru	29
Atodiad 2 – Y prif weithgareddau gweithredol a ffynonellau cyllid cysylltiedig	31
Atodiad 3 – Cynllun Ffioedd Drafft 2016-17	32

Rhagair

Mae Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru wedi paratoi'r Amcangyfrif hwn ar y cyd â'r Archwilydd Cyffredinol, gan gyflawni ein cylch gorchwyl statudol i ddarparu adnoddau i'r Archwilydd Cyffredinol a sicrhau adnoddau ar gyfer ein rhaglen waith ein hunain.

Nod Swyddfa Archwilio Cymru yw sicrhau bod pobl Cymru yn gwybod a yw arian cyhoeddus yn cael ei reoli'n ddoeth a bod cyrff cyhoeddus yng Nghymru yn deall sut i wella canlyniadau. Rydym yn ymwybodol iawn bod rôl hanfodol gwaith archwilio annibynnol yn bwysicach nag erioed pan fo adnoddau'n brin a bod gwneud penderfyniadau cadarn yn fwyfwy hanfodol er mwyn cael effaith gadarnhaol ar fywydau pobl.

Dengys yr Amcangyfrif hwn fod y Bwrdd yn benderfynol o sicrhau bod Swyddfa Archwilio Cymru yn sefydliad atebol a reolir yn dda. Er gwaetha'r pwysau sylweddol o ran cost a wynebwn y flwyddyn nesaf, drwy flaengynllunio a chanolbwyntio ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd gallwn rewi cyfraddau ffioedd ein staff archwilio. Er mwyn cyflawni hyn, rydym yn gwneud dros £1 filiwn o arbedion, gan gyfyngu ein costau fel eu bod yn llai nag un rhan o bump o geiniog o bob punt a archwilir.

Mae ein Hamcangyfrif, fel y'i cymeradwyir gan Bwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol, yn dibynnu'n uniongyrchol ar y cyfraddau ffioedd a bennir gennym. Mae'r ddogfen hon, am y tro cyntaf, yn cynnwys Cynllun Ffioedd Drafft fel y gall y Pwyllgor Cyllid ei ystyried ochr yn ochr â'r Amcangyfrif. Mae'r cyfraddau ffioedd a'r graddfeydd ffioedd a gynhwysir yn y ddogfen hon wedi bod yn destun ymgynghoriad â chyrff llywodraeth leol, fel sy'n statudol ofynnol, yn ogystal â'r holl gyrff eraill a archwilir. Credwn fod hyn yn bwysig er mwyn gwella tryloywder.

Ar y cyfan, dengys yr adborth i'r ymgynghoriad fod cyrff a archwilir yn croesawu'r dulliau mwy tryloyw o gyfrifo ffioedd a'r cynnig i barhau i rewi ein cyfraddau ffioedd. Rydym yn ymwybodol o'r pwysau sy'n wynebu cyrff a archwilir a'r angen i'n gwaith archwilio barhau i ychwanegu gwerth yn ogystal â rhoi sicrwydd ynglŷn â llywodraethu a'r defnydd a wneir o arian cyhoeddus. Mae'r adborth i'r ymgynghoriad yn tanlinellu'r angen parhaus i ni symleiddio ein dulliau archwilio a sicrhau bod gennym y cymysgedd sgiliau cywir i wneud gwaith o ansawdd a chael yr effaith fwyaf bosibl er mwyn helpu cyrff cyhoeddus i newid a gwella. Yn yr Amcangyfrif hwn, nodwn y rhan rydym yn ei chwarae yn y cyfnod hwn o gyni cyllidol.

Ochr yn ochr â'r Amcangyfrif a'r Cynllun Ffioedd, mae ein Cynllun Busnes gan gynnwys y Cynllun Blynyddol. Mae'r Cynllun Blynyddol yn nodi ein blaenoriaethau allweddol, ein hamcanion a'n mesurau perfformiad ar gyfer y flwyddyn, gan roi darlun llawnach o'r defnydd a wnawn o'r adnoddau a gaiff eu sicrhau drwy'r Amcangyfrif. Roedd ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16 yn cynnwys blaenflaenoriaethau ar gyfer 2016-17, a gaiff eu cyflawni drwy'r Amcangyfrif hwn a cheir rhagor o fanylion amdanynt yn y Cynllun Blynyddol ar gyfer 2016-17, a osodir gerbron y Cynulliad Cenedlaethol ym mis Mawrth 2016.

Wrth i ni gyflwyno'r Amcangyfrif a'r Cynllun Ffioedd Drafft hyn i'w hystyried, pwysleisiwn ein bod yn benderfynol o sicrhau y bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn chwarae ei rhan yn y cyni cyllidol ac yn parhau i helpu cyrff cyhoeddus i newid a gwella yn ystod y cyfnod heriol hwn.

Isobel Garner
Cadeirydd, Swyddfa Archwilio Cymru

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Effaith, cost a chyllid Swyddfa Archwilio Cymru

1 Mae archwiliadau annibynnol o arian cyhoeddus yn elfen hanfodol o atebolrwydd democrataidd. Mae'n rhaid i'r cyhoedd gael digon o wybodaeth am weithgareddau cyrff cyhoeddus a sut maent yn defnyddio arian cyhoeddus. Ac mae angen i gyrff cyhoeddus ddeall sut i wella canlyniadau a llwyddo. Mae angen i'r cyhoedd allu cael gafael ar wybodaeth sy'n amserol, yn ddiduedd, yn gywir, yn gynhwysfawr ac yn glir. Yn y cyfnod anodd hwn, pan fo'r pwysau a'r risgiau yn llawer mwy sylweddol, ond pan geir cyfleoedd hefyd, mae gwaith archwilio yn chwarae rôl bwysicach fyth.

2 Bob blwyddyn, mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cyflwyno adroddiadau ar gyfrifon mwy nag 800 o gyrff cyhoeddus yng Nghymru; yn cynnal asesiadau gwella blynyddol ym mhob un o'r 28 o awdurdodau gwella llywodraeth leol ac asesiadau strwythuredig o bob un o 10 corff y GIG. Mae'n cyhoeddi tua 15 o adroddiadau cenedlaethol bob blwyddyn, gan edrych ar werth am arian a'r defnydd cywir o arian cyhoeddus, ac yn ardystio ceisiadau am grantiau gwerth £2.5 biliwn. Y gwaith hwn sy'n darparu'r cwantwm ar gyfer adennill costau Swyddfa Archwilio Cymru, drwy'r ffioedd a godir ar gyrff a archwilir, grant ar gyfer gwaith Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella, ynghyd â chyllid o Gronfa Gyfunol Cymru.

Gwariant

Arddangosyn 1: Amcangyfrif o dreuliau 2016-17

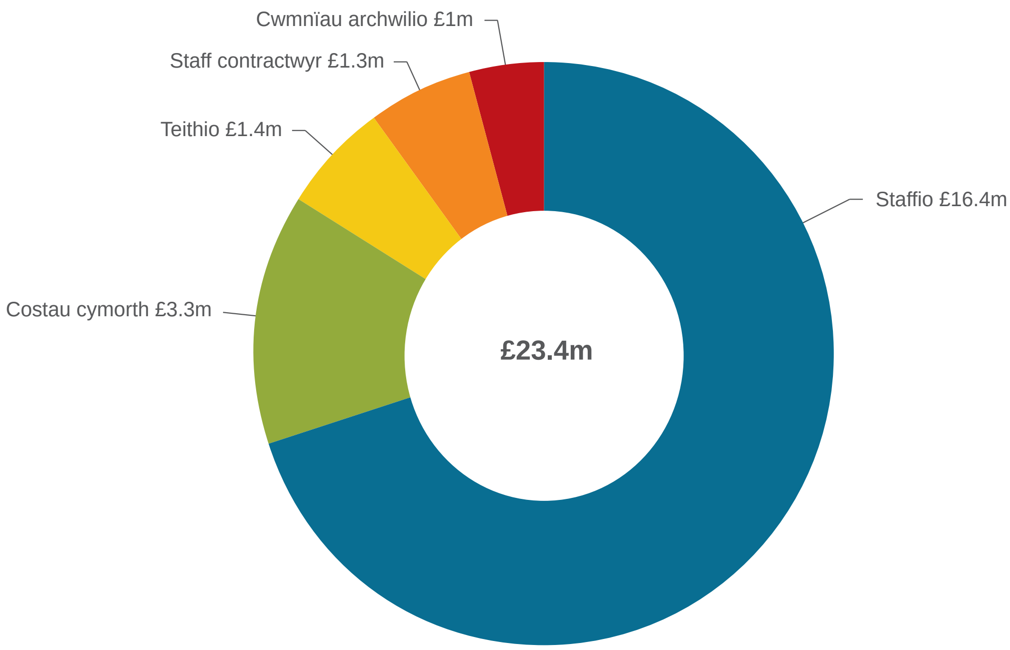

3 Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn rhoi i'r Archwilydd Cyffredinol yr adnoddau sydd eu hangen arno i wneud ei waith yn effeithiol. Mae'r rhan fwyaf o'n costau yn ymwneud â'r 272 o staff cyfwerth ag amser llawn a gyflogir gennym, ein contractwyr, darparu gwasanaethau ledled Cymru a darparu'r seilwaith a'r gwasanaethau cymorth angenrheidiol i gyflawni ein gwaith. Mae rhagor o fanylion yn Atodiad 1.

4 Ers 2009-10, mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi lleihau ei gwariant 21.5 y cant mewn termau real[1], fel y dangosir yn Arddangosyn 2. Mae'r arbediad cronnol a sicrhawyd yn ystod y blynyddoedd hynny (yr ardal wedi'i lliwio yn Arddangosyn 2) yn cyfateb i fwy na £41 miliwn, sy'n lleihau'r galw ar Gronfa Gyfunol Cymru, ac eithrio ar gyfer cyfrifoldebau newydd, a'r swm sydd angen ei godi o ffioedd archwilio.

Arddangosyn 2: Gwariant rhwng 2009-10 a 2016-17

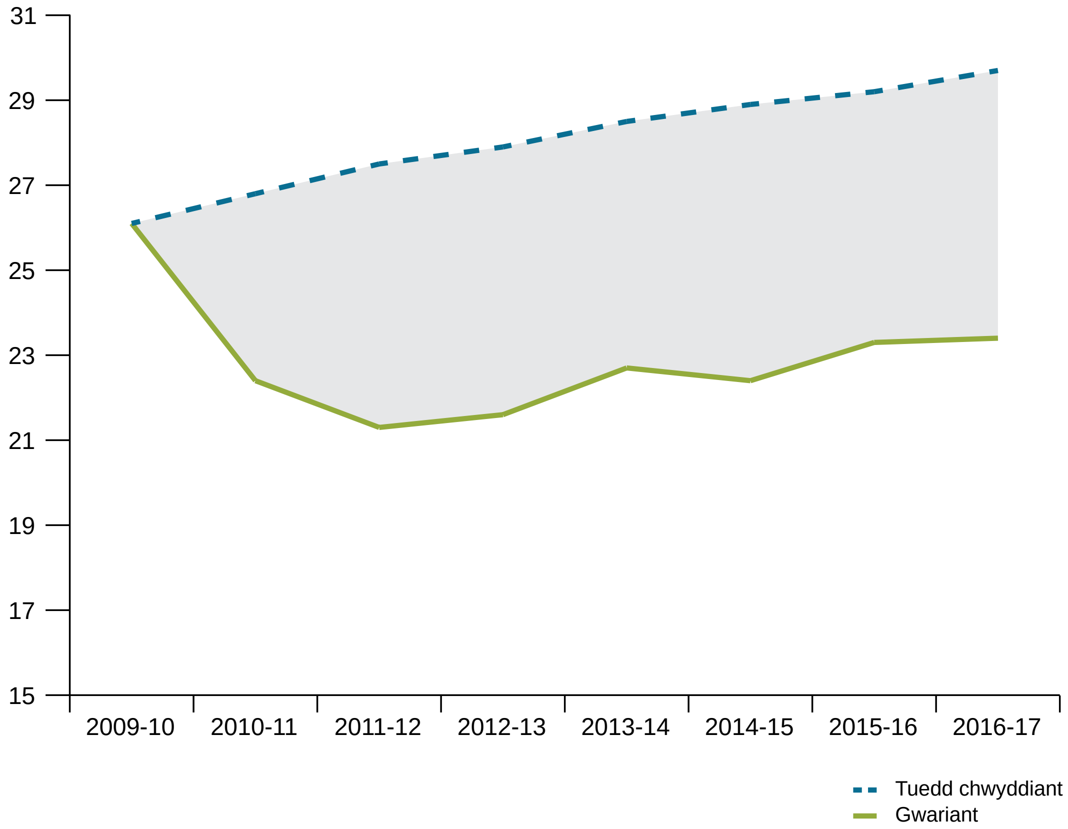

1 Ar sail datchwyddwyr CMC a gyhoeddwyd gan SYG ym mis Mehefin 2015

Cyllid

Arddangosyn 3: Cyllid amcangyfrifedig 2016-17

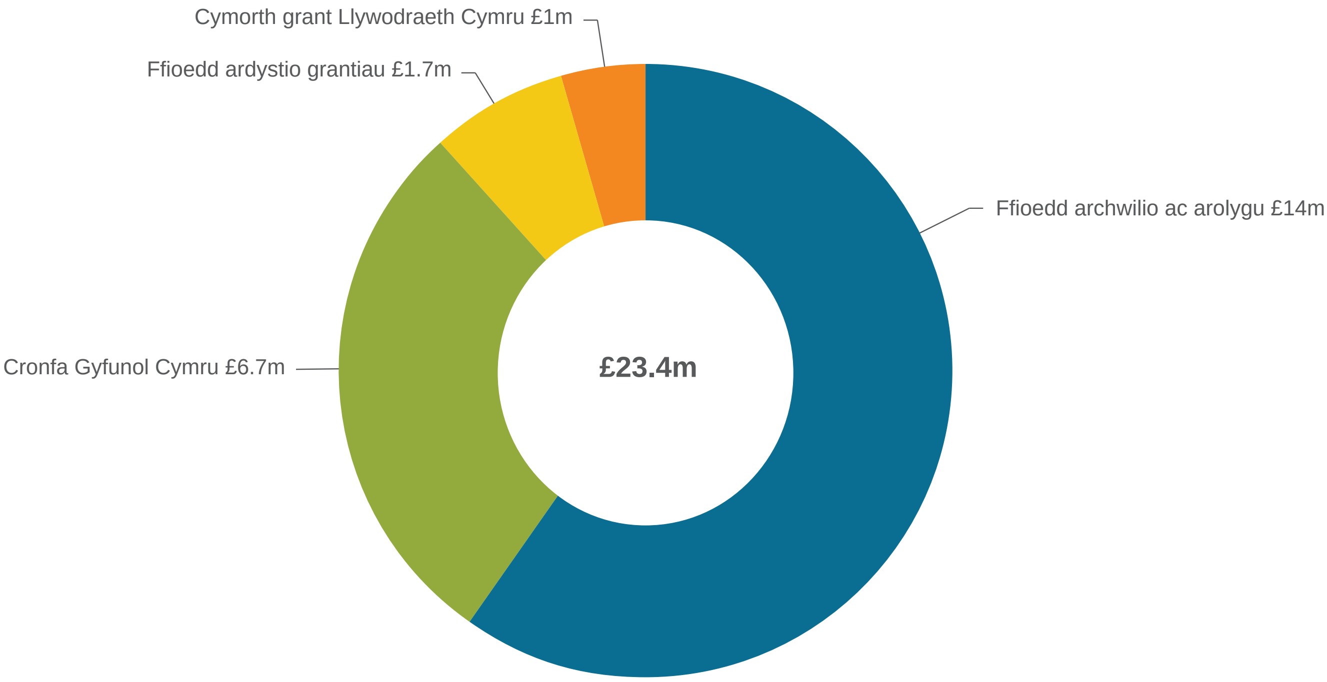

5 Yn gyffredinol, caiff 71 y cant o wariant Swyddfa Archwilio Cymru ei ariannu drwy ffioedd a godir ar gyrff a archwilir a grant gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella. Daw'r 29 y cant arall yn uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru, fel y dengys Arddangosyn 3. Mae hyn yn debyg i Audit Scotland a gafodd 74 y cant o'i incwm o ffioedd yn 2014-15. Mae rhagor o fanylion am ein hincwm a'n gwariant ar gael yn Atodiad 1.

Arddangosyn 4: Gostyngiad mewn termau real mewn incwm o ffioedd rhwng 2009-10 a 2016-17

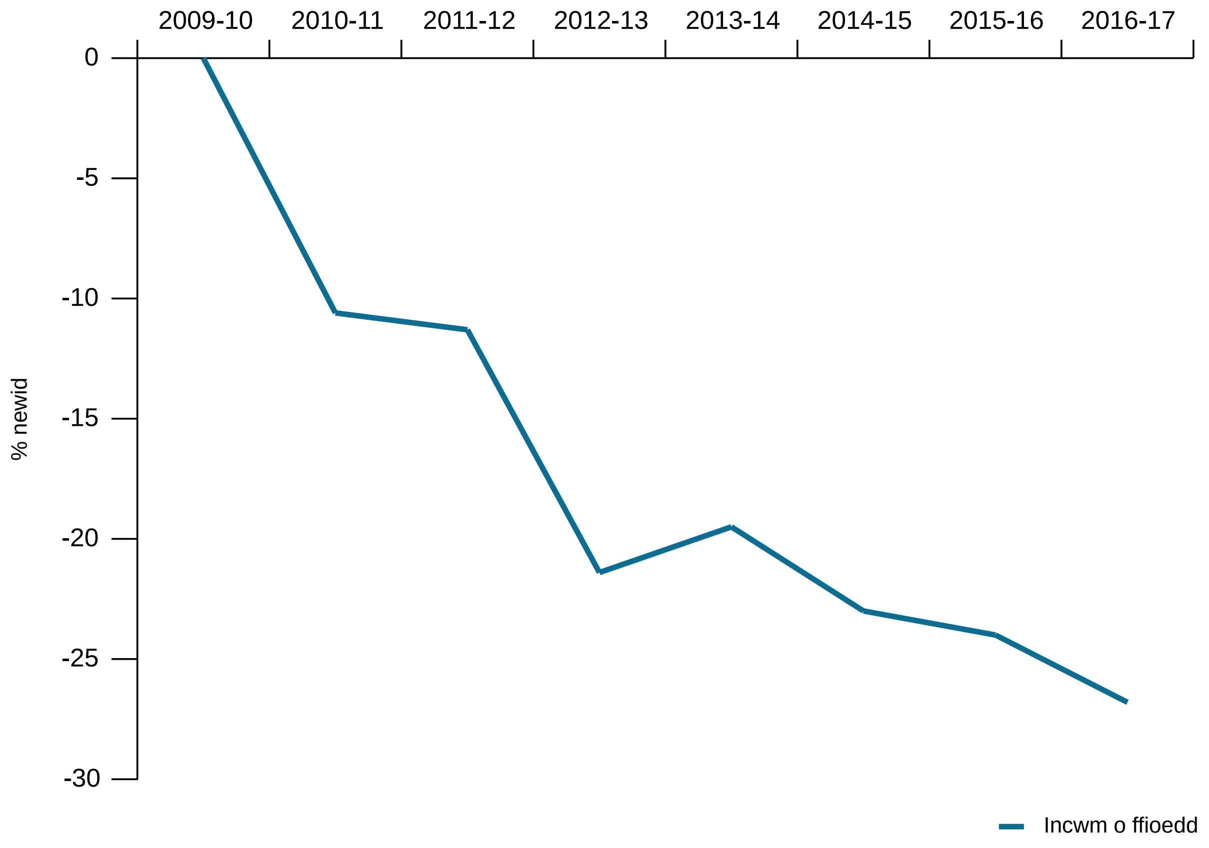

6 Dengys Arddangosyn 4 y duedd yn ein hincwm blynyddol o ffioedd o 2009-10 i'n sefyllfa amcangyfrifedig ar gyfer 2016-17 a gwelir gostyngiad o 26.8 y cant yn ein hincwm o ffioedd dros y cyfnod.

Lleihau costau a sicrhau effeithlonrwydd o ran cost yn Swyddfa Archwilio Cymru

7 Ers 2009-10, rydym wedi lleihau ein costau gweithredu fwy na 21 y cant mewn termau real. Yn 2016-17, rydym yn wynebu pwysau sylweddol o ran costau, fel y nodir yn Arddangosyn 5:

Arddangosyn 5: Pwysau sylweddol o ran costau yn 2016-17

	£'000
Cost y polisi o roi codiad cyflog o un y cant i'r sector cyhoeddus ynghyd â chodiadau cyflog cytundebol	460
Cost codiadau chwyddiannol mewn meysydd eraill gan gynnwys costau ynni uwch ac ardrethi busnes uwch ar gyfer ein safleoedd a chynllunio'r gweithlu.	350
Cost codiadau statudol yng nghyfraniadau yswiriant gwladol cyflogwyr	190
CYFANSWM	**1,000**

8 Mae'r Bwrdd yn ymrwymedig i sicrhau bod Swyddfa Archwilio Cymru ei hun yn sefydliad atebol a reolir yn dda sy'n dangos effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o'r safon uchaf a bod ein gwaith yn cynnig gwerth da am arian. Mae cost-effeithlonrwydd yn dal i fod yn flaenoriaeth i'r Bwrdd. Gan adeiladu ar arbedion a sicrhawyd mewn blynyddoedd blaenorol, rydym yn gwneud gwaith blaengynllunio a fydd yn ein galluogi i sicrhau arbedion ychwanegol ar gyfer 2016-17. Golyga hyn y gallwn ariannu'r pwysau sylweddol a nodir uchod heb effeithio ar gyfraddau ffioedd na chynyddu'r arian rydym yn ei hawlio o Gronfa Gyfunol Cymru (ac eithrio ar gyfer gweithgareddau ychwanegol y cytunir arnynt). Er mwyn cyflawni hyn, byddwn yn cynhyrchu'r arbedion a nodir yn Arddangosyn 6.

Arddangosyn 6: Arbedion a nodwyd ar gyfer 2016-17

	£'000
Arbedion caffael o drefniadau contractio diwygiedig â chwmnïau archwilio	640
Rhaglen Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd a rheoli swyddi gwag	220
Gostyngiadau mewn costau rheoli a gweinyddu	140
CYFANSWM	**1,000**

9 Er mwyn sicrhau'r model archwilio mwyaf cost-effeithiol, mae'r camau a gymerwyd dros y flwyddyn ddiwethaf yn golygu y byddwn yn cyfyngu ein costau gweithredu drwy wneud mwy o waith archwilio mewnol, gan roi llai o waith ar gontract i gwmnïau archwilio. Yn sgil hyn, byddwn yn gwario £0.6 miliwn yn llai ar sail gyfatebol y flwyddyn nesaf am gwantwm o waith archwilio a gaiff ei roi ar gontract ar hyn o bryd.

10 Drwy barhau i symleiddio ein strwythurau, ein prosesau a'r gwasanaethau a ddarperir gan ein canolfan gorfforaethol, disgwylir y bydd ein gorbenion £1.1 miliwn (14 y cant) yn is na'r gwariant cyfatebol yn 2013-14. Rydym wedi ailstrwythuro, wedi rhoi ein gwasanaethau cyflogres ac archwilio mewnol ar gontract, ac rydym wrthi'n cynnal adolygiad sylfaenol o'n prosesau busnes allweddol gyda'r nod o ganfod rhagor o gyfleoedd i wella gwerth am arian.

Sicrhau y cyflawnir gwaith archwilio o safon ar gyfer yr Archwilydd Cyffredinol

11 Rydym yn darparu staff medrus iawn i gyflawni tua 90 y cant o raglen waith yr Archwilydd Cyffredinol, a ategir gan 10 y cant arall o adnoddau archwilio a ddarperir o dan gontract gan gontractwyr arbenigol a chwmnïau cyfrifyddu yn y sector preifat. Dyma ddyfnder yr arbenigedd sy'n cyflwyno adroddiadau ar gyfrifon dros 800 o gyrff cyhoeddus yng Nghymru; yn cynnal asesiadau gwella blynyddol ac asesiadau strwythuredig, yn llunio adroddiadau cenedlaethol ac yn ardystio ceisiadau am grantiau gwerth £2.5 biliwn. Mae prif weithgareddau gweithredol yr Archwilydd Cyffredinol i'w gweld yn Atodiad 2.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

12 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus penodol bennu a chyhoeddi amcanion llesiant, cymryd camau i gyflawni'r amcanion hynny a pharatoi adroddiad blynyddol ar eu cynnydd. Mae'n ofynnol hefyd i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliadau o'r graddau y mae'r cyrff cyhoeddus hynny yn pennu amcanion ac yn cymryd camau i'w cyflawni yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy.

13 Cytunwyd ar gyllid o £122,000 y flwyddyn yn ein Hamcangyfrif ar gyfer 2014-15 ar gyfer gwaith datblygu a oedd yn gysylltiedig â Bil Cenedlaethau'r Dyfodol fel yr oedd ar y pryd. Mae'r gwaith datblygu hwn yn parhau yn 2016-17 wrth i ni geisio gweithio gyda chyrff a archwilir a Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru i ddatblygu a threialu'r dulliau archwilio sydd eu hangen i gyflawni dyletswydd yr Archwilydd Cyffredinol o dan y Ddeddf. Er mwyn gwneud hyn, rydym yn ceisio cyllid sefydlu ychwanegol o Gronfa Gyfunol Cymru, a fydd yn cynyddu cyfanswm y cyllid i £422,000 yn 2016-17 fel y nodir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Wrth i ni gadarnhau ein dulliau archwilio ac ymateb i waith ymgynghori Llywodraeth Cymru sy'n dal i fynd rhagddo, byddwn yn siarad â chyrff a archwilir am y goblygiadau i'w ffioedd o 2017-18 ymlaen ac yn ystyried modelau cyllido eraill â Phwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol nesaf.

14 Rydym hefyd wedi annog Llywodraeth Cymru i ailystyried y gofynion archwilio ar gyfer Llywodraeth Leol o dan Ran 1 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009. Mae'r Archwilydd Cyffredinol wedi rhoi tystiolaeth i'r Cynulliad Cenedlaethol y gallai leihau'r gofynion asesu sylweddol sydd arno o dan y Mesur gan gyflwyno, yn eu lle, ofynion symlach ar gyfer cynllunio gwelliant a llunio adroddiadau sydd wedi'u hintegreiddio â deddfwriaeth arall, arwain at leihau costau i Awdurdodau Lleol ac archwilwyr, gan sicrhau y caiff adnoddau prin eu defnyddio yn y ffordd orau bosibl. Ein safbwynt cyhoeddedig ar gyfer Llywodraeth Leol yw y dylai'r ffioedd ychwanegol y mae'n rhaid eu codi am waith sy'n deillio o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol gael eu gwrthbwyso gan ostyngiadau mewn ffioedd yn sgil diddymu neu ddiwygio'r Mesur. Mae ymatebion gan gyrff Llywodraeth Leol i'r ymgynghoriad ar ffioedd wedi atgyfnerthu'r farn hon.

15 Yn achos cyrff iechyd, byddwn yn ceisio addasu ein gwaith archwilio presennol i fodloni'r gofynion newydd er mwyn cyfyngu unrhyw gynnydd mewn ffioedd.

16 Yn achos cyrff llywodraeth ganolog, mae dyletswydd yr Archwilydd Cyffredinol o dan y Ddeddf yn galw am fwy o waith archwilio o gymharu â'r llwyth gwaith presennol, a fydd yn arwain at godi ffioedd ychwanegol. Mae'r adborth i'r ymgynghoriad ar ffioedd yn dangos y bydd cyrff llai o faint a noddir gan Lywodraeth Cymru yn ei chael hi'n anodd ymdopi â'r costau ychwanegol oni cheir arian ychwanegol.

17 **Er mwyn treialu ein gwaith archwilio yn ôl y bwriad, rydym yn ceisio cyllid ychwanegol un-tro o £300,000 o Gronfa Gyfunol Cymru yn 2016-17.**

Hyrwyddo datblygiad hyfforddeion cyfrifyddu

18 Mae cydnabyddiaeth gynyddol y bu tanfuddsoddi sylweddol yn natblygiad gweithwyr cyllid proffesiynol y dyfodol yn y sector cyhoeddus yng Nghymru a hynny, yn bennaf, oherwydd cyni cyllidol. Yn ddiweddar, mae Adroddiadau gan yr Archwilydd Cyffredinol wedi cyfeirio at ddiffyg capasiti a gallu ariannol mewn llawer o'r cyrff a archwilir ganddo.

19 Rydym yn anelu at gynyddu nifer yr hyfforddeion rydym yn eu recriwtio bob blwyddyn. Er mwyn recriwtio mewn marchnad am y graddedigion gorau ochr yn ochr â chwmnïau cyfrifyddu rhyngwladol, mae angen i ni gynnig cynllun hyfforddi deniadol a chystadleuol. Drwy wneud hynny, rydym yn bwriadu sefydlu rhaglen secondiadau cydweithredol lle byddai ein hyfforddeion yn treulio amser yn gweithio yn y sector cyhoeddus ehangach yng Nghymru.

20 Un o fanteision sylweddol posibl y rhaglen hon yw y bydd yn darparu cronfa o weithwyr ariannol proffesiynol cymwys iawn y gall cyrff cyhoeddus eraill yng Nghymru eu cyflogi maes o law, y mae llawer ohonynt yn wynebu heriau ariannol sylweddol ynghyd â phrinder sgiliau rheoli ariannol sydd, yn eu tro, yn eu rhwystro rhag cynllunio olyniaeth yn effeithiol. Un o'r manteision eraill yw y bydd yn darparu cyfleoedd swyddi i raddedigion, sy'n cefnogi amcanion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, gan gyfrannu at y nodau llesiant o greu Cymru lewyrchus sy'n fwy cyfartal.

21 Y bwriad yw cyllido cyfnodau secondiad yr hyfforddeion drwy adnoddau Cronfa Gyfunol Cymru yn hytrach na thrwy godi ffioedd. Mae nifer o bartneriaid posibl o bob rhan o'r sector cyhoeddus yng Nghymru wedi mynegi cryn ddiddordeb mewn gweithio mewn partneriaeth gyda ni ar y cynllun hwn. Rydym yn awyddus i ysgogi'r diddordeb hwn, gan ein galluogi i ystyried cyfranogiad a chyfleoedd i rannu costau yn y dyfodol ymhellach. Bydd y cyllid hwn yn ychwanegol at y cyllid presennol o £320,000 sy'n talu costau amser astudio a ffioedd cymwysterau proffesiynol.

22 **I gefnogi'r cynllun secondiadau dan hyfforddiant, rydym yn ceisio cyllid ychwanegol o £132,000 o Gronfa Gyfunol Cymru yn 2016-17.**

Trawsnewid strategol ac archwilio mewn cyfnod o gyni cyllidol

23 Wrth archwilio mewn cyfnod o gyni cyllidol, cydnabyddwn fod angen ailfodelu ein gwaith archwilio. Rydym wedi adolygu ein cymysgedd sgiliau ar gyfer archwiliadau ariannol gan ddefnyddio gwybodaeth feincnodi gan gwmnïau preifat a chyrff archwilio eraill. Drwy gyflogi mwy o hyfforddeion archwilio, nid oes cymaint o angen i ni ddefnyddio archwilwyr sydd wedi cymhwyso'n llawn i wneud y gwaith archwilio mwy arferol, ac mae hyn yn helpu i gyfyngu cost archwilio yn y tymor hwy.

24 Mae disgwyl i ddatblygiadau mewn technoleg gyfrifiadurol a phŵer cyfrifiadura, ynghyd â chostau storio a phrosesu llawer is, drawsnewid natur llawer o'n gwaith archwilio gweithredol dros y pum i ddeng mlynedd nesaf. Mae'n rhaid i'r archwiliadau blynyddol traddodiadol o ddatganiadau ariannol ddatblygu er mwyn cyd-fynd â'r cynnydd cyflym hwn yn y wybodaeth sydd ar gael. Yn yr un modd â chyrff archwilio cyhoeddus eraill y DU, rydym wrthi'n ystyried y ffordd orau o fanteisio ar ddatblygiadau yn y maes cyfnewidiol hwn.

25 Mae ein dau faes busnes gweithredol, sef Archwilio Ariannol ac Archwilio Perfformiad, hefyd yn ceisio cysoni cylchoedd archwilio ac adroddiadau yn well ar gyfer cyrff Llywodraeth Leol a archwilir. Yn y dyfodol, rydym yn gobeithio defnyddio model sydd eisoes wedi'i fabwysiadu ac sy'n gweithio'n dda ar gyfer cyrff y GIG. Rydym yn parhau i alw am ddiddymu Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, er mwyn ein galluogi i gynnig profiad archwilio symlach a mwy effeithiol i gyrff a archwilir ynghyd â chyfleoedd i lunio adroddiadau Cymru gyfan ar faterion o bwys cenedlaethol.

26 Rydym wedi bod yn gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru i gynyddu effaith gwaith ardystio grantiau drwy symleiddio'r gofynion ar yr Archwilydd Cyffredinol. Rydym wedi cytuno, mewn egwyddor, ar fodel sy'n canolbwyntio mwy ar allbynnau a chanlyniadau gweithgarwch a ariennir gan grantiau, gan ymbellhau wrth y dull traddodiadol o archwilio anfonebau. Dylai hyn roi dealltwriaeth gliriach i Lywodraeth Cymru a chyrff a archwilir o'r gwahaniaeth y mae gweithgarwch a ariennir gan grantiau yn ei wneud, yn ogystal â lleihau cost gwaith ardystio grantiau.

27 Ynghyd â'n partneriaid yn Arolygu Cymru, sef AGGCC, AGIC ac Estyn, rydym yn awyddus i ddysgu o brofiad Crerar yn yr Alban o ddefnyddio cyrff archwilio, arolygu a rheoleiddio mewn ffordd gydlynol. Rydym yn ymrwymedig i rannu ein gwybodaeth a'n profiadau ein hunain fel bod ein priod weithgareddau adolygu yn cael yr effaith orau, a chynyddu effaith ein hadnoddau cyfunol i'r eithaf.

28 **Rydym yn bwriadu ailflaenoriaethu £100,000 o gyllid presennol Cronfa Gyfunol Cymru er mwyn darparu capasiti ac arbenigedd i ddatblygu opsiynau i ailalinio ein gwaith yn strategol (Paragraff 37).**

Awudurdod Cyllid Cymru

29 Mae'r Bil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) drafft sydd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar hyn o bryd yn cynnwys darpariaeth i Archwilydd Cyffredinol Cymru archwilio, ardystio a llunio adroddiad ar gyfrifon blynyddol Awdurdod Cyllid Cymru a'r Datganiad Treth ar wahân a gosod copi o'r dogfennau ardystiedig a'r adroddiad a luniwyd arnynt gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae darpariaeth y Bil ar gyfer archwilio Awdurdod Cyllid Cymru yn galluogi Swyddfa Archwilio Cymru i godi ffi am y gwaith archwilio hwnnw o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013. Fodd bynnag, caiff y gost o archwilio'r Datganiad Treth ei thalu gan ddefnyddio arian o Gronfa Gyfunol Cymru (drwy ein Hamcangyfrif o 2018-19 ymlaen). Yn y cyfamser mae angen gwneud rhywfaint o waith paratoi ac rydym yn bwriadu ailflaenoriaethu rhywfaint o gyllid presennol o Gronfa Gyfunol Cymru i gyllido hwn. Ar gyfer 2016-17, bydd y gwaith hwn yn cynnwys adroddiad gan yr Archwilydd Cyffredinol ar y paratoadau y mae Llywodraeth Cymru yn eu gwneud ar gyfer y cyfnod pan gaiff trethi eu datganoli i Gymru o fis Ebrill 2018.

30 **Rydym yn bwriadu ailflaenoriaethu £50,000 o gyllid presennol Cronfa Gyfunol Cymru ar gyfer gwaith paratoi sy'n gysylltiedig ag Awdurdod Cyllid Cymru (Paragraff 37).**

Y Fenter Twyll Genedlaethol (y Fenter)

31 Ar gyfer 2015-16, cymeradwyodd Pwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol gyllid o £50,000 ar gyfer y flwyddyn gyntaf yng nghylch dwy flynedd y Fenter. Mae'r Fenter yn ymarfer cydweithredol a gynhelir ledled y DU bob dwy flynedd ac sy'n paru data electronig yng nghyrff y sector cyhoeddus a'r sector preifat a rhyngddynt i atal a chanfod twyll. Ers iddi ddechrau yn 1996, mae ymarferion y Fenter wedi arwain at nodi twyll a gordaliadau gwerth dros £26 miliwn yng Nghymru (tua £1.5 miliwn y flwyddyn) ac £1.17 biliwn ledled y DU. Mae arbedion yn effeithio ar gyllid cyhoeddus. Nid ydynt, o reidrwydd, yn effeithio ar y corff sydd wedi talu i gymryd rhan yn y Fenter. Mae'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus wedi datgan yn glir ei fod yn awyddus i fwy o gyrff yn y sector cyhoeddus gymryd rhan ac yn sgil hyn, cytunodd y Pwyllgor Cyllid y dylai gwaith y Fenter gael ei gyllido gan Gronfa Gyfunol Cymru yn hytrach na thrwy godi ffioedd.

32 Mae costau'n cynyddu yn ystod ail flwyddyn y cylch ac yna'n gostwng i'r lefel is y flwyddyn ganlynol. Costau casglu a dadansoddi data ac adrodd yn ôl i'r cyfranogwyr sy'n gyfrifol am y cynnydd hwn. Ar gyfer 2016-17, y gost amcangyfrifedig yw £180,000, sef £100,000 ar gyfer cyfranogwyr gorfodol, £50,000 ar gyfer cyfranogwyr gwirfoddol ychwanegol a £30,000 i ddefnyddio system gwirio data.

33 Yn ôl yr adborth i'r ymgynghoriad ar ffioedd, mae cyrff a archwilir yn gwerthfawrogi'r penderfyniad i dalu ffioedd o Gronfa Gyfunol Cymru yn fawr iawn. Mae'r broses ymynghori ei hun wedi annog mwy o ddiddordeb mewn cymryd rhan yn y Fenter, a chafodd y Fenter ei hyrwyddo hefyd mewn digwyddiad dysgu Ymwybyddiaeth o Dwyll a gynhaliwyd gan ein Cyfnewidfa Arfer Da.

34 **Er mwyn sicrhau y gall cyrff barhau i gymryd rhan am ddim yn y Fenter, rydym yn ceisio cynnydd o £130,000 yng nghyllid Cronfa Gyfunol Cymru yn 2016-17, a fydd yn gostwng unwaith eto y flwyddyn ganlynol.**

Cymhorthdal ffioedd i Gyrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru

35 Ym mis Ebrill 2014, gwnaethom drafod â Llywodraeth Cymru yr effaith y gallai cynnydd sylweddol mewn ffioedd archwilio ei chael ar gyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru, ar ôl i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 ddod yn gyfraith. Bryd hynny, gwrthododd Llywodraeth Cymru wneud unrhyw newidiadau i'w modelau cyllido ar gyfer cyrff a noddir ganddi. Er mwyn lliniaru effaith ariannol negyddol y penderfyniad hwnnw ar y cyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru, gwnaethom ddyrannu £250,000 o'r cyllid a gawsom o Gronfa Gyfunol Cymru yn 2014-15 dros dro i sybsideiddio'r ffioedd a fyddai'n cael eu codi fel arall ar y cyrff hyn, ac yna gwnaethom ymestyn hyn i 2015-16 hefyd. Mae swm y cymhorthdal a ddarperir wedi gostwng i £120,000 gan effeithio ar ffioedd y cyrff canlynol:

- Cyngor Celfyddydau Cymru (gan gynnwys y Gronfa Loteri)
- Comisiynydd y Gymraeg
- Cyngor Cyllido Addysg Uwch
- Hybu Cig Cymru
- Llyfrgell Genedlaethol Cymru
- Amgueddfeydd ac Orielau Cenedlaethol Cymru
- Cyngor Chwaraeon Cymru (gan gynnwys y Gronfa Loteri)

36 Mae'r Cyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru mewn sefyllfa eithriadol gan mai nhw yw'r unig gyrff a archwilir nad ydym yn codi ffioedd archwilio llawn arnynt. Rydym yn gwerthfawrogi'n llawn yr effaith ariannol a gaiff colli'r cymhorthdal hwn ar y cyrff dan sylw a noddir gan Lywodraeth Cymru ond o gofio'r blaenoriaethau a'r pwysau newydd a nodwyd yn y paragraffau uchod, credwn fod angen i'r Pwyllgor Cyllid wneud penderfyniad cadarnhaol ar y mater. Yr opsiynau yw (a) parhau i sybsideiddio'r cyrff dan sylw drwy Amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru, neu (b) cytuno i ddod â'r cymhorthdal i ben ac annog Llywodraeth Cymru i wneud addasiadau digolledu i'w chyllid Cymorth Grant ar gyfer y cyrff a noddir ganddi. O dan y naill opsiwn neu'r llall, daw'r cyllid o Gronfa Gyfunol Cymru yn y pen draw.

37 **Mae'r Amcangyfrif hwn yn tybio y bydd gostyngiad cyllid o £250,000 o Gronfa Gyfunol Cymru mewn perthynas â'r penderfyniad i derfynu cymhorthdal ffioedd cyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru, a gaiff ei wrthbwyso gan £150,000 fel y caiff ei ailflaenoriaethu o dan baragraffau 28 a 30.**

Defnydd amcangyfrifedig o Gronfa Gyfunol Cymru

38 Mae Arddangosyn 7 yn nodi'r meysydd gwariant a ariennir o Gronfa Gyfunol Cymru yn hytrach na'r ffioedd a godir gennym ar gyrff a archwilir. Mae'r rhain yn gostau sydd â chysylltiad agosach â'r rôl a gyflawnir gennym ledled Cymru o ran darparu arweiniad ar faterion archwilio, pennu safonau, cyflawni polisïau'r Cynulliad a chefnogi gwaith craffu'r Cynulliad. Nid yw'n cynnwys yr £1 filiwn o bwysau cost sylweddol rydym yn eu hwynebu yn 2016-17, a gaiff ei dalu drwy arbedion effeithlonrwydd mewnol; mae ond yn cynrychioli addasiadau ar gyfer y blaenoriaethau newydd a nodir uchod, sy'n cynrychioli cynnydd cyffredinol o £422,000 mewn cyllid.

Arddangosyn 7: Defnydd amcangyfrifedig o Gronfa Gyfunol Cymru

	Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2017 £'000	Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2016 £'000
Archwiliadau ac astudiaethau gwerth am arian gan yr Archwilydd Cyffredinol gan gynnwys astudiaethau adweithiol	1,760	1,760
Cymorth technegol, ymchwil a datblygu gan gynnwys cydymffurfiaeth a sicrhau ansawdd	744	744
Cyfnewidfa Arfer Da	540	540
Astudiaethau cenedlaethol llywodraeth leol	530	530
Hyfforddi a datblygu staff	500	500
Rhaglen datblygu hyfforddeion archwilio (paragraffau 18 i 22)	452	320
Paratoi a threialu trefniadau i weithredu Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (paragraffau 12 i 17)	422	122
Rhoi cymorth i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a phwyllgorau eraill y Cynulliad Cenedlaethol	420	420
Strwythur Llywodraethu Swyddfa Archwilio Cymru	300	300
Cyfrannu at gostau teithio Cymru gyfan	300	300
Ymateb i faterion a ddygwyd i'n sylw drwy ohebiaeth gan y cyhoedd, cynrychiolwyr etholedig ac eraill	200	200

Arddangosyn 7: Wedi'i barhau

	Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2017 £'000	Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2016 £'000
Trawsnewid strategol a gwybodaeth sectoraidd (paragraffau 23 i 28)	230	130
Gwaith paratoi ar gyfer Awdurdod Cyllid Cymru (paragraffau 29 i 30)	50	-
Cyllido'r Fenter Twyll Genedlaethol yn llawn (paragraffau 31 i 34)	180	50
Cyllid dibrisiant ar gyfer y platfform archwilio newydd a gymeradwyir yn 2015-16 (dileu cyllid un-tro o £40,000 ar gyfer 2015-16)	50	90
Cymhorthdal pontio ar gyfer ffioedd archwilio cyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru (paragraffu 35 i 37)	–	250
Cyfanswm y gofyniad gwariant refeniw	**6,678**	**6,256**

Buddsoddi TGCh a chyfalaf

39 Fel yr argymhellwyd gan y Pwyllgor Cyllid, rydym wedi datblygu blaenoriaethau buddsoddi cyfalaf tair blynedd sy'n diwallu anghenion ein strategaeth TG fewnol, fel y nodir yn Arddangosyn 8:

Arddangosyn 8: Blaenoriaethau Buddsoddi Cyfalaf

	2015-16 £'000	2016-17 £'000	2017-18 £'000	2018-19 £'000
Gwaith a gynlluniwyd i adnewyddu cyfrifiaduron/TG	50	50	50	50
System rheoli gwybodaeth am Archwiliadau Perfformiad	–	80	–	–
Adleoli swyddfa'r gogledd	–	50		–
Adnewyddu'r seilwaith rhwydwaith	–	40		40
Adnewyddu'r seilwaith fideogynadledda	–	30	30	10
System Rheoli Cysylltiadau Cwsmeriaid	–	–	50	–
System ariannol newydd	–	–	150	100
CYFANSWM	**50**	**250**	**280**	**200**

40 Mae'r rhaglen yn cyfleu'r angen i gynyddu cyllid cyfalaf sylfaenol o'r lefel o £50,000 yn 2015-16. Mae'r blaenoriaethau buddsoddi dros y blynyddoedd nesaf yn cynnwys:

- Rhaglen dreigl o adnewyddu cyfrifiaduron/cyfarpar TG er mwyn osgoi newidiadau sylweddol i gyllid cyfalaf o flwyddyn i flwyddyn.
- Gan adeiladu ar y llwyfan archwilio newydd a gyflwynwyd ar gyfer gwaith Archwilio Ariannol, byddwn yn ceisio rheoli gwybodaeth mewn ffordd fwy effeithlon ar gyfer ein gwaith Archwilio Perfformiad.
- Rydym yn adleoli ein swyddfa yn y gogledd am fod y les wedi dod i ben ar y lleoliad presennol yn Ewlo ac felly bydd angen gwneud rhai addasiadau cyfalaf i'r safle newydd.

- O bryd i'w gilydd, mae angen i ni adnewyddu'r seilwaith rhwydwaith data sy'n gysylltiedig â'n swyddfeydd er mwyn sicrhau y gallwn barhau i'w ddefnyddio ac ymdopi â galwadau o ran cysylltedd yn y dyfodol.
- Mae ein cyfleusterau fideogynadledda wedi lleihau'r costau, yr effeithiau amgylcheddol a'r effeithiau ar amser staff sy'n gysylltiedig â theithio, felly byddwn yn buddsoddi rhagor yn y cyfleusterau yn ein tair swyddfa.
- Credwn fod cael gafael yn hawdd ar wybodaeth am ein sylfaen gwsmeriaid yn gam hollbwysig yn ein hymdrechion i ddarparu gwasanaeth archwilio mwy integredig. Byddwn yn ystyried system Rheoli Cysylltiadau Cwsmeriaid fel rhan o hyn.
- Mae rheoliadau caffael yn ei gwneud yn ofynnol i dendro am gyflenwadau a gwasanaethau yn rheolaidd, a chaiff ein System Gyllid graidd ei hadolygu yn ystod blynyddoedd diwethaf y rhaglen hon.

Y weithdrefn ffioedd

41 Nid ydym yn cynhyrchu elw o'n ffioedd. O dan y ddeddfwriaeth, ni ddylem godi mwy na chost lawn cyflawni swyddogaeth. Mae tensiwn rhwng nodi ffi am y gwaith a wneir ar archwiliadau penodol ymlaen llaw i gyrff a archwilir a chael gweithdrefn ddigon hyblyg sy'n cydnabod bod amrywiadau yn anochel.

42 Cyfrifir cyfraddau ffioedd drwy rannu cyfanswm ein costau amcangyfrifedig, heblaw am y rhai a delir gan Gronfa Gyfunol Cymru, â faint o waith archwilio a wneir yn ystod y flwyddyn. Pennir ein ffioedd archwilio yn seiliedig ar y cymysgedd sgiliau amcangyfrifedig a nifer amcangyfrifedig y diwrnodau sydd eu hangen i gwblhau'r gwaith. Mae'n anochel y bydd yr union wariant, cymysgedd sgiliau a diwrnodau gwaith yn amrywio a gall y ffi a bennwyd fod yn fwy neu'n llai na'r costau gwirioneddol yr awn iddynt.

43 Yn wahanol i gwmnïau archwilio traddodiadol, ni allwn wneud elw ar un aseiniad archwilio er mwyn gwneud iawn am golledion ar un arall. Pan fyddwn yn gwneud gwarged ar aseiniad archwilio, byddwn yn ei ad-dalu i'r corff a archwilir. Os awn i gostau ychwanegol y tu hwnt i'r ffi y cytunwyd arni, byddwn yn asesu'r rhesymau ac yn penderfynu a ddylem drosglwyddo'r gost honno i'r corff a archwilir ai peidio. Mae Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 yn ei gwneud yn gyfreithlon i godi tâl am yr holl gostau ychwanegol, ond mewn realiti mae tensiwn yn datblygu â chyrff a archwilir pan fyddwn yn ceisio codi mwy o dâl na'r ffi a bennwyd.

44 Ers gweithio o dan y weithdrefn newydd o 1 Ebrill 2014, cyfrifwyd bod cyfanswm o £283,000 yn ad-daladwy i 21 o gyrff a archwilir a bod 15 o gyrff a archwilir yn wynebu taliadau ychwanegol posibl gwerth £194,000. Mae deg o'r cyrff a archwilir yn y ddau grŵp. Rydym yn dal i weithio ar gymhlethdodau'r senarios cyn trafod y mater ymhellach â'r cyrff dan sylw.

45 Mae'n debygol y byddai model cyllido sy'n rhoi mwy o hyblygrwydd i'r weithdrefn ffioedd, neu sy'n rhoi mwy o bwyslais ar gyllid craidd o Gronfa Gyfunol Cymru a llai ar ffioedd penodol, yn llawer mwy effeithlon a chosteffeithiol i'w weinyddu. Nid oes rhaid i fodel o'r fath amharu ar yr egwyddorion pwysig o dryloywder ac atebolrwydd. Cydnabyddwn fod Pwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol wedi datgan y bydd yn cynnwys y materion hyn yn ei adroddiad etifeddiaeth er mwyn caniatáu mwy o amser i'w hystyried ar ôl i Ddeddf 2013 aeddfedu rhyw dipyn.

Cynllun Ffioedd 2016-17

46 Am y tro cyntaf, rydym wedi cynnwys yn y ddogfen Amcangyfrif hon ein Cynllun Ffioedd Drafft ar gyfer 2016-17 (Atodiad 3). Ystyriwn fod hwn yn gam pwysig o ran sicrhau mwy o dryloywder a dangos y gydberthynas rhwng cyfraddau ffioedd a'r Amcangyfrif a gymeradwywyd. Ar ôl i'r Amcangyfrif a'r Cynllun Ffioedd drafft gael eu hystyried, byddwn yn cyflwyno ein Cynllun Ffioedd ar gyfer 2016-17 gerbron y Cynulliad Cenedlaethol ac yn hysbysu cyrff a archwilir o'u ffioedd amcangyfrifedig ar gyfer y flwyddyn.

47 Unwaith eto, roeddem o'r farn ei bod yn hanfodol i ni osgoi cynyddu ein cyfraddau ffioedd. Felly, mae'r Amcangyfrif hwn yn pennu'r un cyfraddau ffioedd ar gyfer 2016-17 ag a bennwyd am y tro cyntaf o 1 Ebrill 2014 (Arddangosyn 9). Nid yw graddfeydd ffioedd, lle bo'r graddfeydd hynny'n berthnasol, wedi cynyddu ers iddynt gael eu pennu yn 2015-16.

Arddangosyn 9: Cyfraddau ffioedd am staff archwilio

Gradd	Cyfradd ffioedd 2016-17 (£ yr awr)	Cyfradd ffioedd ers 1 Ebrill 2014 (£ yr awr)
Cyfarwyddwr/arweinydd ymgysylltu	162	162
Rheolwr archwiliad	111	111
Arweinydd archwiliad perfformiad	93	93
Arweinydd tîm archwiliad ariannol	75	75
Archwilydd perfformiad	65	65
Archwilydd ariannol	56	56
Hyfforddeion archwilio	43	45

48 Aethom gam ymhellach na'r gofynion statudol i ymgynghori ar ffioedd ac, ym mis Medi 2015, gwnaethom ymgynghori â'r holl gyrff a archwilir a rhanddeiliaid eraill ar ein graddfeydd a'n cyfraddau ffioedd ar gyfer 2016-17. Cawsom 19 o ymatebion, sy'n fwy na'r 12 a gafwyd y flwyddyn flaenorol.

49 Dangosodd yr ymatebion i'r ymgynghoriad y canlynol:

- Mae'r cam i rewi cyfraddau ffioedd yn cael ei groesawu'n fawr, yn ogystal â'r graddfeydd ffioedd cymharol debyg a'r penderfyniad i ariannu cyfranogiad yn y Fenter Twyll Genedlaethol.
- Caiff yr ymdrech i wella tryloywder ei chroesawu, ond ceir anogaeth i fynd ymhellach.
- Caiff y posibilrwydd o ad-daliadau ffioedd ei groesawu ond mae'r gallu i godi costau ychwanegol yn peri pryder i gyrff a archwilir.
- Mae llawer o bryder ymhlith cyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru ynglŷn â'r posibilrwydd y daw eu cymhorthdal ffioedd i ben. Mae ein Hamcangyfrif yn nodi ein rhesymau dros wneud hynny.
- Mae pryderon ynghylch y newidiadau i godi ffioedd am waith archwilio mewn Cynghorau Tref a Chymuned. Rydym wedi bod yn hysbysebu'r newidiadau hyn ers cryn amser a rhaid inni ddechrau adennill costau'r gwaith a wneir mewn Cynghorau llai o faint. Yn ei adroddiad diweddar, nododd yr Archwilydd Cyffredinol er bod Cynghorau Tref a Chymuned bellach yn cyflwyno cyfrifon diwedd blwyddyn yn fwy prydlon yng Nghymru, mae lle o hyd i'r sector yn ei gyfanrwydd wella ei drefniadau rheoli a llywodraethu ariannol.
- Mae galw sylweddol am ddull archwilio symlach er mwyn helpu i leihau cyfanswm y ffioedd a godir am waith archwilio. Mae ein Hamcangyfrif yn egluro ein bod yn cydnabod bod archwilio mewn cyfnod o gyni cyllidol yn galw am ailystyried y gwaith archwilio a wnawn a'n dulliau archwilio. Rydym wedi blaenoriaethu capasiti ar gyfer meddwl trawsnewidiol.

50 Mae'r Bwrdd yn croesawu'r adborth hwn ac wedi ei ystyried wrth gwblhau'r Amcangyfrif hwn a'r Cynllun Ffioedd drafft amgaeedig.

Rhagolwg

51 Mae'r sefyllfa sy'n wynebu Swyddfa Archwilio Cymru wrth gyflawni ei gwaith archwilio cyhoeddus yn un gymhleth yn y byrdymor, ac mae'n cynnwys y canlynol:

- cyfyngiadau ariannol parhaus ar y sector cyhoeddus ac ymatebion iddynt, fel modelau newydd ar gyfer darparu gwasanaethau a dulliau cyllido newydd;
- darparu gwasanaethau drwy ffyrdd digidol, mwy o fynediad ymhlith y cyhoedd i ddata sy'n gysylltiedig ag archwiliadau a mwy o ddefnydd o gyfryngau cymdeithasol a dulliau cyfathrebu digidol eraill;
- newidiadau demograffig ar bob ochr i'r spectrwm oedran;
- rhaglen ddeddfwriaethol Llywodraeth Cymru ac unrhyw effeithiau ar waith Swyddfa Archwilio Cymru;
- effaith rhagor o ddatganoli a phwerau trethu i Gymru;
- llai o waith ceisiadau am grant i Swyddfa Archwilio Cymru yn sgil penderfyniad y cyrff dyfarnu grant i symleiddio gofynion archwilio;
- y bwriad i gau cyfrifon llywodraeth leol yn gynharach o 2018-19, gydag effeithiau canlyniadol ar adnoddau ar draws llywodraeth leol a Swyddfa Archwilio Cymru;
- y bwriad i ailgyflunio strwythur llywodraeth leol, gan leihau nifer yr awdurdodau unedol, sef 22 ar hyn o bryd, ac o bosibl, ailstrwythuro'r awdurdodau parciau cenedlaethol; a'r
- cyfyngiadau ar gyflogau yn y sector cyhoeddus yn cystadlu â chyflogau archwilwyr yn y sector preifat.

52 O fewn y newidiadau uchod, byddem yn disgwyl cynnydd sylweddol yn yr ohebiaeth a'r gwaith adweithiol cysylltiedig y bydd disgwyl i ni eu rheoli.

53 Rydym wrthi'n cynllunio ar gyfer pob un o'r uchod er mwyn sicrhau ein bod yn parhau i ddarparu gwasanaethau archwilio o ansawdd, drwy wneud y canlynol:

- pennu targed blynyddol ar gyfer arbedion effeithlonrwydd drwy ein Rhaglen Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd – er mwyn helpu i sicrhau y caiff pob punt a wariwn yr effaith fwyaf posibl;
- adolygu ein strategaeth cynllunio'r gweithlu ac ystyried y cymysgedd o sgiliau a model y gweithlu y bydd eu hangen yn y dyfodol - fel y gallwn ail-lunio ein gweithlu dros amser, gan gydnabod na ellir cyflawni newidiadau o'r fath dros nos;
- defnyddio ein gwybodaeth strategol er mwyn helpu i ddatblygu polisi a sicrhau ein bod mewn sefyllfa i ymateb yn effeithiol; a
- chreu capasiti ar gyfer meddwl trawsnewidiol yn ein dulliau archwilio.

54 Bydd ein hamcangyfrifon blynyddol a'n hadroddiadau interim a blynyddol, a osodir gerbron y Cynulliad, yn dangos bob blwyddyn sut rydym yn wynebu'r heriau ac yn parhau i ganolbwyntio ar sicrhau bod pobl Cymru yn gwybod a yw arian cyhoeddus yn cael ei reoli'n ddoeth a bod cyrff cyhoeddus yng Nghymru yn deall sut i wella canlyniadau.

Gofynion cyllidebol amcangyfrifedig Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben 31 Mawrth 2017

55 O dan Adran 125 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, mae'n rhaid i Weinidogion gynnig Cynnig Cyllidebol yn y Cynulliad Cenedlaethol i awdurdodi defnyddio adnoddau, cadw incwm a hawlio arian parod o Gronfa Gyfunol Cymru ar gyfer personau perthnasol penodol, gan gynnwys Swyddfa Archwilio Cymru.

56 Mewn perthynas â gwasanaethau a dibenion Swyddfa Archwilio Cymru a'r Archwilydd Cyffredinol yn ystod y flwyddyn a ddaw i ben 31 Mawrth 2017, bydd y Cynnig Cyllidebol yn awdurdodi'r canlynol:

- yr adnoddau y gall Swyddfa Archwilio Cymru eu defnyddio yn ystod y flwyddyn ariannol (yn unol â'r gyllideb ar gyfer y flwyddyn);
- yr adnoddau sy'n cronni i Swyddfa Archwilio Cymru yn y flwyddyn ariannol, y gall eu cadw yn hytrach na'u talu i mewn i Gronfa Gyfunol Cymru; a'r
- swm y gellir ei dalu o Gronfa Gyfunol Cymru i Swyddfa Archwilio Cymru.

57 Ceir crynodeb o'r gofynion hyn, na ellir ond darparu amcangyfrifon ar eu cyfer oherwydd amrywioldeb llifau incwm, yn Nhabl 1.

Tabl 1: Crynodeb o ofynion cyllidebol amcangyfrifedig 2016-17

	£'000
Adnoddau ac eithrio adnoddau sy'n cronni i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru wrth gyflawni swyddogaethau statudol Swyddfa Archwilio Cymru, yr Archwilydd Cyffredinol a gweinyddu Swyddfa Archwilio Cymru: • Refeniw • Cyfalaf	 6,678 250
Adnoddau sy'n cronni o ffioedd a thaliadau am wasanaethau archwilio ac ardystio grantiau a gwasanaethau cysylltiedig; grantiau a gafwyd i ariannu gwasanaethau archwilio; costau eraill a adenillir sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol neu Swyddfa Archwilio Cymru; incwm amrywiol o gyhoeddiadau, cynadleddau, darparu gwasanaethau gweinyddol, proffesiynol a thechnegol; costau a adenillir oherwydd staff wedi'u secondio; benthyciadau staff a adenillir; taliadau prydlesu ceir a adenillir; unrhyw gostau yr aed iddynt ar gyfer trydydd parti a adenillir; a llog a geir ar falansau gwaith – i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru wrth gyflawni swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol ac ar wasanaethau cysylltiedig a gweinyddu Swyddfa Archwilio Cymru.	16,715
Gofyniad arian parod net o Gronfa Gyfunol Cymru i dalu'r symiau net sy'n ddyledus i'w talu yn ystod y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru.	6,728

58 Mae Tabl 2 yn cysoni cyfanswm cais Swyddfa Archwilio Cymru am adnoddau â’i gofyniad arian parod net ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben 31 Mawrth 2017.

Tabl 2: Cysoni’r gofyniad adnoddau â’r gofyniad hawlio arian parod o Gronfa Gyfunol Cymru

	£’000
Cais net am adnoddau – refeniw a chyfalaf	6,928
Addasiad anariannol - dibrisiant a chroniadau	(200)
Gofyniad arian parod net o Gronfa Gyfunol Cymru i dalu'r symiau net sy'n ddyledus i'w talu yn ystod y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru	6,728

Atodiad 1
Incwm a threuliau Swyddfa Archwilio Cymru

		Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2017 £'000	Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2016 £'000
Treuliau	Costau staff	16,183	14,540
	Staff contractwyr	1,213	1,073
	Teithio a chynhaliaeth	1,414	1,290
	Cwmnïau yn y sector preifat (gan gynnwys TAW)	953	2,825
	Swyddfeydd	986	976
	TGCh	459	472
	Balans TAW anadenilladwy	390	390
	Trefniadau Llywodraethu Swyddfa Archwilio Cymru	300	300
	Hyfforddiant allanol	275	266
	Ffioedd cyfreithiol a phroffesiynol	214	254
	Cyfieithu dogfennau	120	110
	Costau eraill	886	704
	CYFANSWM Y TREULIAU	**23,393**	**23,200**
Incwm	Ffioedd archwilio	14,066	13,895
	Ffioedd ardystio grantiau	1,663	2,063
	Grant Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella gan Lywodraeth Cymru	986	986
	CYFANSWM YR INCWM	**16,715**	**16,944**
Cyfanswm y gyllideb refeniw i'w hariannu drwy Gronfa Gyfunol Cymru		**6,678**	**6,256**

Tudalen y pecyn 163

Dadansoddiad o incwm o ffioedd amcangyfrifedig

Sector	Archwilio cyfrifon £'000	Archwilio perfformiad £'000	Ardystio grantiau £'000	Cyfanswm £'000	Cyfanswm 2015-16 £'000
Cyrff llywodraeth leol	5,935	2,541	1,660	10,136	10,413
Cyrff llywodraeth ganolog	1,895	–	–	1,895	1,871
Cyrff y GIG	1,955	1,468	3	3,426	3,343
Incwm arall	245	27	–	272	331
Cyfanswm yr incwm o ffioedd	**10,030**	**4,036**	**1,663**	**15,729**	**15,958**
Cymharydd 2015-16	**9,919**	**3,976**	**2,063**	**15,958**	**-**

Atodiad 2
Y prif weithgareddau gweithredol a ffynonellau cyllid cysylltiedig

Gweithgaredd	Graddfa	Ffynhonnell y cyllid
Archwilio cyfrifon a baratoir gan lywodraeth ganolog a chyrff iechyd	Wyth set o gyfrifon a baratoir gan Lywodraeth Cymru; 25 o gyfrifon eraill, gan gynnwys Comisiwn y Cynulliad; wyth corff a noddir gan Lywodraeth Cymru, saith bwrdd iechyd; a thair o ymddiriedolaethau'r GIG.	Ffioedd a godir ar gyrff a archwilir a chyllid o Gronfa Gyfunol Cymru mewn perthynas â chymhorthdal ffioedd.
Archwilio cyfrifon a baratoir gan gyrff llywodraeth leol	22 o awdurdodau unedol, pedwar comisiynydd heddlu a throseddu a phrif gwnstabl, tri awdurdod tân ac achub, tri awdurdod parc cenedlaethol, un bwrdd draenio mewnol, wyth cronfa bensiwn a thua 750 o gynghorau tref a chymuned a chyrff bach eraill.	Ffioedd a godir ar gyrff a archwilir.
Asesiadau gwella llywodraeth leol	Mae'n cynnwys cynnal archwiliadau blynyddol i nodi a yw awdurdodau wedi cyflawni eu dyletswyddau o ran cynllunio gwelliant a llunio adroddiadau ar berfformiad; asesiadau blynyddol o'r tebygolrwydd y byddant yn cydymffurfio â dyletswyddau gwella; asesiadau corfforaethol manwl, cylchol ac arolygiadau arbennig. Fe'u cyflawnir mewn 28 o awdurdodau gwella, (y 22 o awdurdodau unedol, tri awdurdod tân ac achub a thri awdurdod parc cenedlaethol).	Ffioedd a godir ar gyrff a archwilir. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn rhoi arian grant i gefnogi gwaith asesu gwelliant.
Gwaith archwilio perfformiad lleol mewn cyrff iechyd	Mae'n cynnwys asesiadau o drefniadau i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau. Fe'u cyflawnir mewn saith bwrdd iechyd a thair o ymddiriedolaethau'r GIG.	Ffioedd a godir ar gyrff a archwilir.
Ardystio hawliadau a ffurflenni grant	32 o gynlluniau llywodraeth leol (tua 750 o geisiadau sydd werth cyfanswm o oddeutu £2.5 biliwn).	Ffioedd a godir ar gyrff a archwilir.
Archwiliadau ac astudiaethau gwerth am arian	Fel arfer, cynhelir tua 15 o archwiliadau, astudiaethau ac allbynnau eraill bob blwyddyn, gan edrych ar werth am arian mewn meysydd allweddol o wariant cyhoeddus. Mae'r gwaith hwn yn aml yn cael ei wneud o safbwynt ‘system gyfan’ neu o safbwynt ‘trawsbynciol’, lle y caiff gwariant cyhoeddus ei archwilio ni waeth pwy sy'n darparu'r gwasanaethau.	Fe'u hariennir o Gronfa Gyfunol Cymru, ar ôl cael eu cymeradwyo gan y Cynulliad Cenedlaethol.
Cyfnewidfa Arfer Da	Gweithio gydag eraill i rannu dysgu ac arfer da.	Fe'u hariennir o Gronfa Gyfunol Cymru, ar ôl cael eu cymeradwyo gan y Cynulliad Cenedlaethol.
Gweithgareddau pwysig eraill	Mae’n cynnwys: • gwirio ceisiadau i gymeradwyo hawlio arian o Gronfa Gyfunol Cymru; • ymarferion gwrth-dwyll ac ymarferion paru data eraill, gan gynnwys y Fenter Twyll Genedlaethol; • ymateb i faterion a ddygwyd i’n sylw drwy ohebiaeth gan y cyhoedd, cynrychiolwyr etholedig ac eraill; • cynorthwyo’r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a phwyllgorau eraill y Cynulliad Cenedlaethol; a • gweinyddu Swyddfa Archwilio Cymru.	Fe'u hariennir o Gronfa Gyfunol Cymru, ar ôl cael eu cymeradwyo gan y Cynulliad Cenedlaethol ac ariennir rhai gweithgareddau hefyd gan ffioedd a godir ar gyrff a archwilir.

Atodiad 3
Cynllun Ffioedd Drafft 2016-17

Cyflwyniad

1 Paratowyd y Cynllun Ffioedd hwn gan Swyddfa Archwilio Cymru o dan adran 24 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 (y Ddeddf) (Atodiad 1). Mae'r Cynllun Ffioedd, wedi iddo gael ei gymeradwyo gan Bwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol, yn rhoi'r sylfaen i Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd.

2 Am y tro cyntaf, roedd Amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru (ar gyfer 2016-17), a ystyriwyd gan y Pwyllgor Cyllid ym mis Tachwedd 2015, yn cynnwys Cynllun Ffioedd drafft llawn. Mae'r drefn newydd hon yn adlewyrchu'r ffaith bod Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yn benderfynol o gynyddu tryloywder ymhellach a dangos y gydberthynas uniongyrchol rhwng ein sylfaen gostau a'i heffaith ganlyniadol ar gyfraddau ffioedd.

3 Mae'r Bwrdd wedi gwrando'n astud ar adborth rhanddeiliaid ar ein hagenda cost-effeithlonrwydd a'r cyfraddau ffioedd a bennwn. Wrth geisio cymeradwyaeth y Cynulliad Cenedlaethol i'n Hamcangyfrif ar gyfer 2016-17, gwnaethom gynnig y canlynol yn yr Amcangyfrif:

- Rhewi cyfraddau ffioedd a graddfeydd ffioedd mewn termau arian parod am yr ail flwyddyn, a fyddai'n boblogaidd yn ôl yr adborth.
- Talu rhywfaint o'r £1 filiwn o bwysau ariannol sy'n gysylltiedig â chyflogau staff, chwyddiant a chostau eraill drwy arbedion ac effeithlonrwydd mewnol er mwyn osgoi effeithio ar ffioedd.
- Parhau i bennu targedau o dan ein Rhaglen Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd i adeiladu ar yr arbedion a gynhyrchwyd eisoes.
- Parhau i ariannu gwaith y Fenter Twyll Genedlaethol o'r arian a gawn o Gronfa Gyfunol Cymru yn hytrach na thrwy godi ffioedd ar y cyrff sy'n cymryd rhan. Dangosodd yr adborth fod cyrff a archwilir yn croesawu'r drefn hon.
- Cynnig cyfleoedd i'n hyfforddeion cyfrifyddu fynd ar secondiad yn y sector cyhoeddus, heb effeithio ar y ffioedd a godir am waith archwilio.
- Creu capasiti ar gyfer meddwl trawsnewidiol yn ein gwaith archwilio. Atgyfnerthodd yr adborth yr angen i ni wneud mwy o waith datblygu er mwyn helpu i gydbwyso cost gyffredinol gwaith archwilio i gyrff cyhoeddus.

4 Mae'r Cynllun Ffioedd hwn yn adlewyrchu'r Amcangyfrif a gymeradwywyd ac, yn fras, mae'n nodi'r canlynol:

- Y deddfiadau y caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd archwilio odanynt.

- Y trefniadau ar gyfer pennu'r ffioedd hynny, sy'n cynnwys naill ai:
  - graddfeydd ffioedd sy'n nodi'r amrediad ffioedd a godir am feysydd penodol o waith archwilio mewn llywodraeth leol; neu
  - gyfraddau ffioedd am waith na chaiff ei gynnwys mewn graddfeydd ffioedd.

5 Yn gyffredinol, caiff 71 y cant o'n gwariant ei ariannu drwy ffioedd a godir ar gyrff a archwilir a grant gan Lywodraeth Cymru i gefnogi gwaith asesu gwelliant. Darperir y 29 y cant arall yn uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru, drwy bleidlais y Cynulliad Cenedlaethol. Mae rhagor o wybodaeth am ein gwariant a'n cyllid yn ein hamcangyfrifon blynyddol o incwm a gwariant a osodir gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.

Rhestr deddfiadau

6 Mae Atodiad 2 yn rhestru'r deddfiadau y caiff ac y mae'n rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru godi ffi odanynt.

Cyfraddau a graddfeydd ffioedd

7 Nid yw Swyddfa Archwilio Cymru yn gwneud elw o ffioedd. O dan y ddeddfwriaeth, ni chaiff y ffioedd a godir gennym fod yn uwch na'r gost lawn sy'n gysylltiedig â chyflawni'r swyddogaeth y codir y ffi amdani. Pennir ein cyfraddau ffioedd er mwyn adennill y gost honno'n llawn.

8 Mae tensiwn rhwng nodi ffi am y gwaith a wneir ar archwiliadau penodol ymlaen llaw i gyrff a archwilir a chael gweithdrefn ddigon hyblyg sy'n cydnabod bod amrywiadau yn anochel. Pennir ein ffioedd archwilio yn seiliedig ar ein gwariant amcangyfrifedig, y cymysgedd sgiliau amcangyfrifedig a nifer amcangyfrifedig y diwrnodau sydd eu hangen i gwblhau'r gwaith. Os bydd y gwaith sy'n ofynnol yn sylweddol fwy na'r hyn a amcangyfrifwyd yn wreiddiol, oherwydd cymhlethdodau a gododd yn ystod yr archwiliad, gallwn godi ffi uwch, yn unol â deddfwriaeth.

9 Yn amlwg, mae ein trefniadau ar gyfer codi ffioedd yn gymhleth, yn llafurus ac yn ddrud i'w gweinyddu ac mae rhai yn ystyried nad ydynt yn gwneud dim mwy na chylchredeg arian o fewn y sector cyhoeddus. Byddwn yn parhau i ystyried trefniadau amgen mewn trafodaethau â Phwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol. Byddai'r Bwrdd yn croesawu camau i symleiddio gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 mewn perthynas â chodi ffioedd archwilio.

10 Aethom gam ymhellach na'r gofynion statudol i ymgynghori ar ffioedd ac, ym mis Medi 2015, gwnaethom ymgynghori â'r holl gyrff a archwilir a rhanddeiliaid eraill ar ein graddfeydd a'n cyfraddau ffioedd ar gyfer 2016-17. Cawsom 19 o ymatebion, sy'n fwy na'r 12 a gafwyd y flwyddyn flaenorol. Dangosodd yr ymatebion y canlynol:

- Mae'r cam i rewi cyfraddau ffioedd yn cael ei groesawu'n fawr, yn ogystal â'r graddfeydd ffioedd cymharol debyg a'r penderfyniad i ariannu cyfranogiad yn y Fenter Twyll Genedlaethol.
- Caiff yr ymdrech i wella tryloywder ei chroesawu, ond ceir anogaeth i fynd ymhellach.
- Caiff y posibilrwydd o ad-daliadau ffioedd ei groesawu ond mae'r gallu i godi costau ychwanegol yn peri pryder i gyrff a archwilir.
- Mae pryder mawr ymhlith cyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru ynglŷn â'r posibilrwydd y daw eu cymhorthdal ffioedd i ben. Mae ein Hamcangyfrif yn nodi ein rhesymau dros wneud hynny.
- Mae pryderon ynghylch y newidiadau i godi ffioedd am waith archwilio mewn Cynghorau Tref a Chymuned. Rydym wedi bod yn hysbysebu'r newidiadau hyn ers cryn amser a rhaid inni ddechrau adennill costau'r gwaith a wneir mewn Cynghorau llai o faint. Yn ei adroddiad diweddar, nododd yr Archwilydd Cyffredinol er bod Cynghorau Tref a Chymuned bellach yn cyflwyno cyfrifon diwedd blwyddyn yn fwy prydlon yng Nghymru, mae lle o hyd i'r sector yn ei gyfanrwydd wella ei drefniadau rheoli a llywodraethu ariannol.
- Mae galw sylweddol am ddull archwilio symlach er mwyn helpu i leihau cyfanswm y ffioedd a godir am waith archwilio. Mae ein Hamcangyfrif yn egluro ein bod yn cydnabod bod archwilio mewn cyfnod o gyni cyllidol yn galw am ailystyried y gwaith archwilio a wnawn a'n dulliau archwilio. Rydym wedi blaenoriaethu capasiti ar gyfer meddwl trawsnewidiol.

11 Croesawodd y Bwrdd yr adborth hwn ac mae'n ymateb iddo drwy'r Cynllun Ffioedd hwn a'n fframwaith cynllunio busnes.

12. Mae Arddangosyn 1 yn nodi'r cyfraddau ffioedd fesul awr am staff archwilio sy'n adlewyrchu costau uniongyrchol a chyfran briodol o orbenion. Caiff y model costio ei archwilio gan archwilwyr allanol Swyddfa Archwilio Cymru.

Arddangosyn 1: Cyfraddau ffioedd am staff archwilio - ar gyfer yr holl waith archwilio

Gradd	Cyfradd ffioedd 2016-17 (£ yr awr)	Cyfradd ffioedd ers 1 Ebrill 2014 (£ yr awr)
Cyfarwyddwr/arweinydd ymgysylltu	162	162
Rheolwr archwiliad	111	111
Arweinydd archwiliad perfformiad	93	93
Arweinydd tîm archwiliad ariannol	75	75
Archwilydd perfformiad	65	65
Archwilydd ariannol	56	56
Hyfforddeion archwilio	43	45

13 Mae'n ofynnol i ni ragnodi graddfeydd ffioedd ar gyfer y canlynol:

- gwaith sy'n ymwneud ag archwilio cyrff llywodraeth leol;
- gwaith o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009; a
- gwaith paru data (y Fenter Twyll Genedlaethol).

14 Mae'r graddfeydd ffioedd am archwilio cyfrifon ariannol 2015-16 ac archwiliadau ac asesiadau gwella 2016-17 ar gael yn Atodiad 3 ar gyfer gwaith a wneir mewn perthynas ag awdurdodau unedol, awdurdodau tân ac achub, awdurdodau parciau cenedlaethol, comisiynwyr heddlu a throseddu a phrif gwnstabliaid, cynghorau tref a chymuned a chronfeydd pensiwn llywodraeth leol. Ceir graddfa ffioedd wahanol ar gyfer y Fenter Twyll Genedlaethol.

15 Mae'r graddfeydd ffioedd yn ffordd o reoleiddio costau archwiliadau cyhoeddus, drwy bennu terfynau ac adolygu ffioedd yn erbyn y terfynau hynny. Mae graddfeydd ffioedd hefyd yn rhoi fframwaith i archwilwyr asesu faint o waith archwilio blynyddol sydd ei angen a'r ffi i'w chodi am y gwaith hwnnw o fewn y corff penodol a archwilir.

16 Yn achos cyrff a archwilir nad yw'r gofyniad statudol am raddfa ffioedd yn berthnasol iddynt, caiff eu ffioedd archwilio amcangyfrifedig eu cyfrifo yn yr un ffordd - hynny yw, drwy gymhwyso'r cyfraddau a gyhoeddir yn y Cynllun Ffioedd hwn at y cymysgedd sgiliau amcangyfrifedig yn y tîm a'r oriau sydd eu hangen i gynnal yr archwiliad.

17 Caiff archwilwyr hefyd wneud gwaith ardystio grantiau ar ran yr Archwilydd Cyffredinol. Mae lefel y gwaith ardystio grantiau a wneir mewn unrhyw flwyddyn yn dibynnu ar nifer y cynlluniau a gaiff eu harchwilio a nifer y cyrff a archwilir sy'n cymryd rhan yn y cynlluniau hynny. Codir tâl am y gwaith hwn gan ddefnyddio'r cyfraddau ffioedd ac adlewyrchu maint, cymhlethdod neu unrhyw faterion penodol sy'n gysylltiedig â'r grant dan sylw.

18 Mae'r cyfraddau ffioedd yn gymwys i'r holl waith archwilio y bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn codi tâl amdano, ac eithrio i'r graddau y mae'r graddfeydd ffioedd, lle bo hynny'n gymwys, yn rheoleiddio'r swm a godir (neu yn achos gwaith a wneir dan gytundebau cyn 1 Ebrill 2014, mae'r cyfraddau yn unol â'r rhai y cytunwyd arnynt yn y telerau). Os ymddengys yn ddiweddarach i Swyddfa Archwilio Cymru bod y gwaith sydd ynghlwm wrth archwiliad penodol yn sylweddol wahanol i'r gwaith a ragwelwyd yn wreiddiol, caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffi sy'n wahanol i'r ffi a nodwyd yn wreiddiol.

19 O ran unrhyw wasanaethau gweinyddol, proffesiynol neu dechnegol eraill a ddarperir, caiff ffioedd eu codi yn unol â'r cytundeb perthnasol, ar yr amod y caiff y cyfryw symiau eu capio yn unol â chost lawn darparu'r gwasanaeth. Er mwyn cyflawni eu cyfrifoldebau statudol, mae'n rhaid i archwilwyr o bryd i'w gilydd wneud gwaith sydd y tu hwnt i'w dyletswyddau cyffredinol. Gall gwaith ychwanegol gynnwys adroddiadau er budd y cyhoedd, archwiliadau eithriadol, arolygiadau arbennig a gwaith pellach sy'n ymwneud â chwestiynau a gwrthwynebiadau gan etholwyr, ac atal gwariant anghyfreithlon. Bydd ffioedd am y mathau hyn o waith yn adlewyrchu natur y gwaith a fydd yn ofynnol.

20 Os bydd angen cymorth arbenigol neu gyngor cyfreithiol neu broffesiynol arall, codir tâl ar y cyrff a archwilir yn ychwanegol at gost staff Swyddfa Archwilio Cymru.

21 Pan ddarperir cyllid drwy'r Amcangyfrif, caiff Swyddfa Archwilio Cymru sybsideiddio'r ffioedd a godir ar gyrff a archwilir ar sail drosiannol hyd nes y caiff y cyllid ei gymeradwyo.

Codi ffioedd

22 Bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn cytuno â chyrff a archwilir ar drefniadau codi ffioedd a gallai'r rhain gynnwys ffioedd un-tro, achlysurol, rheolaidd neu flynyddol, fel y bo'n briodol o dan yr amgylchiadau.

23 Disgwylir i gyrff a archwilir dalu anfonebau Swyddfa Archwilio Cymru yn unol â'u targed perfformiad ar gyfer talu credydwyr, sef 10 diwrnod fel arfer yn y sector cyhoeddus. Gallwn godi ffi am unrhyw gostau gweinyddol yr awn iddynt wrth fynd ar drywydd taliadau hwyr.

24 Ar ôl cwblhau aseiniadau archwilio, byddwn yn asesu'r costau gwirioneddol yr aed iddynt wrth gyflawni'r aseiniad o gymharu â'r ffi a godwyd. Byddwn yn ad-dalu unrhyw ffioedd a dalwyd yn fwy na'r gost ac, i'r gwrthwyneb, gallwn godi tâl ychwanegol pan fo'r ffi yn rhy fach. Byddwn yn prosesu ad-daliadau a thaliadau ychwanegol gan geisio lleihau costau gweinyddol i'r eithaf, drwy eu gwrthbwyso yn erbyn ffioedd yn y dyfodol neu ffioedd am agweddau eraill ar weithgarwch archwilio, er enghraifft.

Atodiad 1 - Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 - testun llawn adran 24

(1) Rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru baratoi cynllun sy'n ymwneud â chodi ffioedd gan Swyddfa Archwilio Cymru.

(2) Rhaid i'r cynllun gynnwys y canlynol:

(a) rhestr o'r deddfiadau y caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffi odanynt;

(b) pan fo'r deddfiadau hynny yn gwneud darpariaeth i Swyddfa Archwilio Cymru ragnodi graddfa neu raddfeydd ffioedd, y raddfa honno neu'r graddfeydd hynny;

(c) pan fo'r deddfiadau hynny yn gwneud darpariaeth i Swyddfa Archwilio Cymru ragnodi swm i'w godi, y swm hwnnw;

(ch) pan nad oes darpariaeth wedi ei gwneud ar gyfer rhagnodi graddfa neu raddfeydd ffioedd, na rhagnodi swm, y modd y bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn cyfrifo'r ffi a godir.

(3) Caiff y cynllun wneud y canlynol ymysg pethau eraill:

(a) cynnwys darpariaeth wahanol ar gyfer achosion gwahanol neu ddosbarthau ar achosion gwahanol, a

(b) darparu ar gyfer yr adegau a'r modd y bydd taliadau yn cael eu gwneud.

(4) O ran y cynllun:

(a) rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru ei adolygu o leiaf unwaith mewn blwyddyn galendr,

(b) caiff Swyddfa Archwilio Cymru ei ddiwygio neu ei ail-wneud ar unrhyw adeg, ac

(c) rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru ei osod (a gosod unrhyw ddiwygiad iddo) gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.

(5) Pan fo Gweinidogion Cymru yn rhagnodi graddfa neu raddfeydd ffioedd o dan:

(a) adran 64F o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (ffioedd am baru data), neu

(b) adran 27A o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (pŵer Gweinidogion Cymru i ragnodi graddfa ffioedd),

i gael effaith yn lle graddfa neu raddfeydd ffioedd a ragnodwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru, rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru ddiwygio'r cynllun i gynnwys y raddfa neu'r graddfeydd ffioedd a ragnodwyd gan Weinidogion Cymru yn lle'r rhai a ragnodwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru.

(6) Nid oes rhaid cael cymeradwyaeth y Cynulliad Cenedlaethol os mai diwygiad a wneir yn unol ag is-adran (5) yw'r unig ddiwygiad i gynllun.

(7) Bydd y cynllun yn cael effaith pan fydd wedi cael ei gymeradwyo gan y Cynulliad Cenedlaethol neu, yn achos diwygiad a wneir yn unol ag is-adran (5), unwaith y bydd wedi cael ei osod gerbron y Cynulliad.

(8) Rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru gyhoeddi'r cynllun (ac unrhyw ddiwygiad iddo) cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol wedi iddo gael effaith.

Atodiad 2 – Rhestr o ddeddfiadau y caiff ac y mae'n rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru godi ffi odanynt

Natur y gwaith	Deddfiadau[2]
Caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd am y gweithgareddau canlynol	
• Archwilio cyfrifon gan yr Archwilydd Cyffredinol (ar wahân i gyfrifon llywodraeth leol)	• Adran 23(2) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
• Astudiaethau gwerth am arian a wneir drwy gytundeb	• Adran 23(3)(a)-(c) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
• Unrhyw wasanaethau gweinyddol, proffesiynol neu dechnegol a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru neu'r Archwilydd Cyffredinol drwy drefniant o dan adran 19 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013	• Adran 23(3)(d) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
• Archwiliad eithriadol o gorff llywodraeth leol	• Adran 37(8) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004
• Ymarferion paru data	• Adran 64F(A1) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 • Rhaid rhagnodi graddfa ffioedd ar gyfer y gwaith hwn
Rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd am y gweithgareddau canlynol	
• Gwaith o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009	• Adran 27 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 • Rhaid rhagnodi graddfa ffioedd ar gyfer y gwaith hwn
• Gwasanaethau ardystio grantiau	• Adran 23(4)(a) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
• Astudiaethau ar gais cyrff addysgol o dan adran 145B o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998	• Adran 23(4)(b) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
• Archwilio cyfrifon corff llywodraeth leol a gwneud astudiaethau drwy gytundeb â chorff llywodraeth leol	• Adran 20(A1)(a)-(b) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 • Rhaid rhagnodi graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon cyrff llywodraeth leol
Darpariaethau eraill sy'n codi ffioedd	
• Astudiaethau gweinyddu budd-daliadau i'r Ysgrifennydd Gwladol. Rhaid i'r ffi fod yn swm rhesymol y mae'r Ysgrifennydd Gwladol a Swyddfa Archwilio Cymru yn cytuno arno.	• Adran 45 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004
• Cynorthwyo Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru	• Adran 41A o Ddeddf Addysg 1997

2 Unwaith y caiff ei roi ar waith, bydd paragraff 32 o Atodlen 4 i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn diwygio adran 23 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) er mwyn galluogi Swyddfa Archwilio Cymru i godi ffi mewn perthynas ag archwiliadau o dan adran 15 o Ddeddf 2015. Fodd bynnag, nid yw Llywodraeth Cymru wedi pennu dyddiad eto i roi paragraff 32 o Atodlen 4 Ddeddf 2015 ar waith.

Atodiad 3 – Graddfeydd ffioedd ar gyfer gwaith a wneir mewn cyrff llywodraeth leol

Awdurdodau unedol

Graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2015-16

Gwariant gros £000,000	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
100	119	140	161	140
200	143	168	193	168
300	159	187	215	187
400	172	202	232	202
500	182	214	246	215
600	191	225	259	225
700	199	234	270	235
800	206	243	279	243
900	213	251	288	251
1,000	219	258	296	258
1,100	225	264	304	265
1,200	230	271	311	271

Graddfa ffioedd 2016-17 ar gyfer archwiliadau gwella, asesiadau ac arolygiadau arbennig o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009

Pob awdurdod unedol	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
	94	112	130	112

Graff o’r raddfa cyfanswm ffioedd ar gyfer awdurdodau unedol

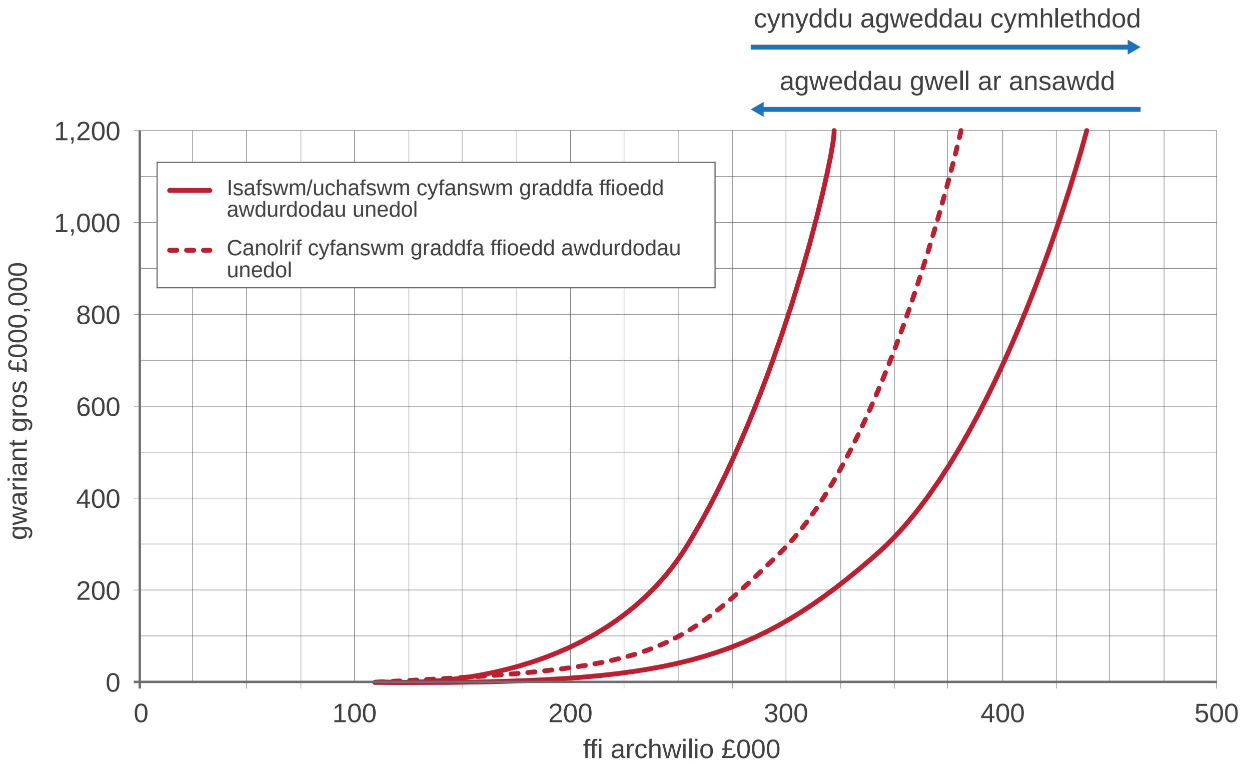

Tudalen y pecyn 175

Awdurdodau tân ac achub

Graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2015-16

Gwariant gros £000,000	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
20	35	41	47	41
40	42	49	57	49
60	47	55	63	55
80	50	59	68	59
100	53	63	72	63

Graddfa ffioedd 2016-17 ar gyfer archwiliadau gwella, asesiadau ac arolygiadau arbennig o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009

Pob awdurdod tân ac achub	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
	9	14	19	15

Graff o'r raddfa cyfanswm ffioedd ar gyfer awdurdodau tân ac achub

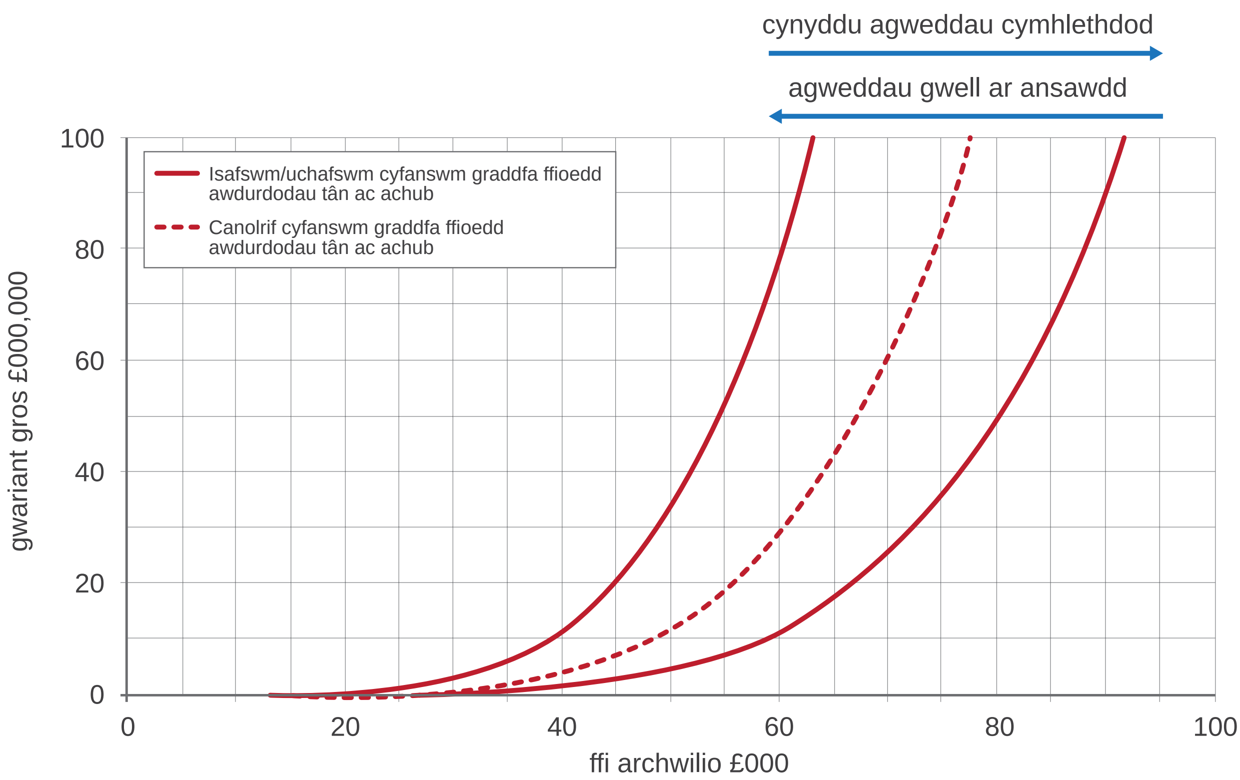

Tudalen y pecyn 177

Awdurdodau parciau cenedlaethol

Graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2015-16

Gwariant gros £000,000	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
2	22	25	29	25
4	26	31	35	31
6	29	34	39	34
8	31	37	42	37
10	33	39	45	39

Graddfa ffioedd 2016-17 ar gyfer archwiliadau gwella, asesiadau ac arolygiadau arbennig o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009

Pob awdurdod parc cenedlaethol	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
	5	7	9	7

Graff o’r raddfa cyfanswm ffioedd ar gyfer awdurdodau parciau cenedlaethol

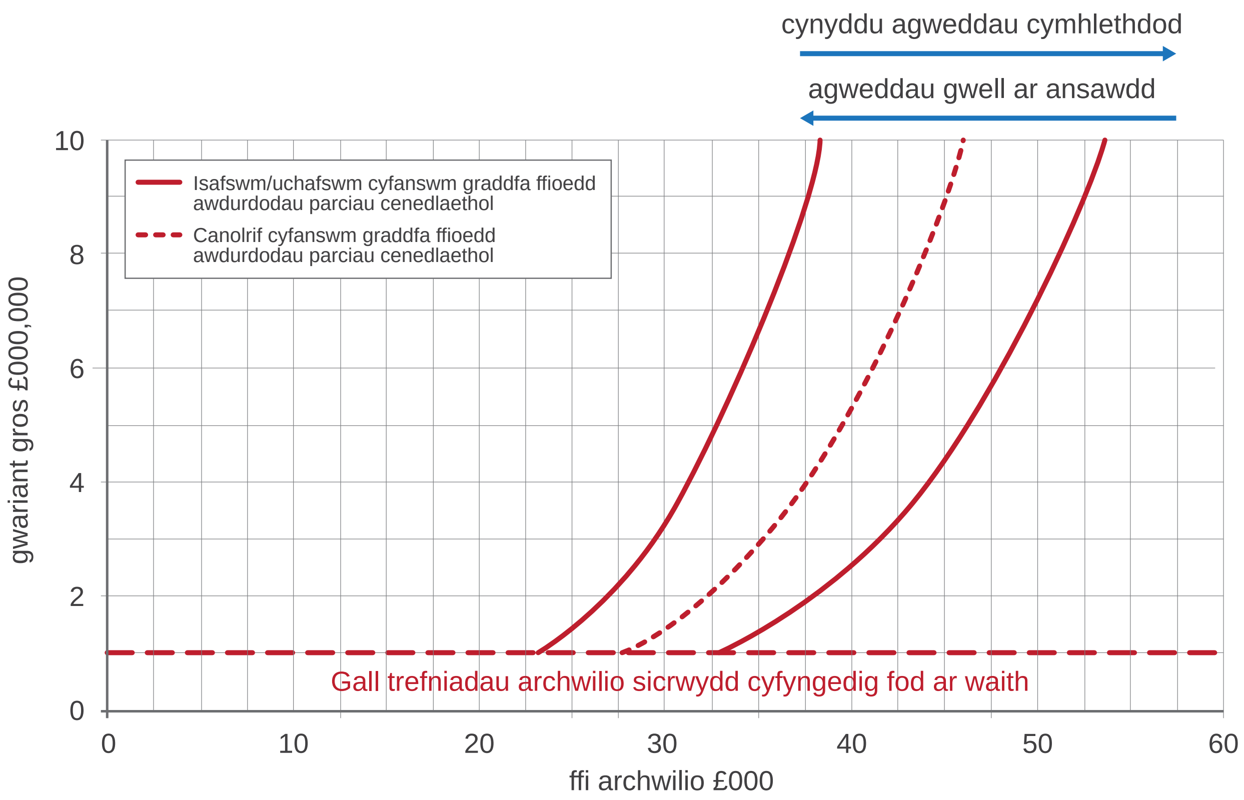

Comisiynwyr heddlu a throseddu a phrif gwnstabliaid

Mae archwilwyr yn cynnal archwiliadau o'r ddau gorff statudol a geir mewn ardal heddlu, sef y Comisiynwyr Heddlu a Throseddu (CHTh) a'r Prif Gwnstabliaid (PG). Mater i'r archwilwyr fydd penderfynu sut y caiff cyfanswm y ffi ei rannu rhwng y ddau gorff mewn ardal heddlu benodol, yn seiliedig ar ofynion cyfrifyddu a'r trefniadau gweithredol a roddwyd ar waith gan bob corff.

Graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2015-16

Gwariant gros cyfunol CHTh a PG £000,000	Amrediad ffioedd cyfunol ar gyfer CHTh a PG £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
50	61	70	79	70
100	71	82	94	83
150	78	91	103	91
200	84	98	111	98
250	89	103	117	103
300	93	108	123	108
350	96	112	128	112

Graff o’r raddfa cyfanswm ffioedd ar gyfer comisiynwyr heddlu a throseddu a phrif gwnstabliaid

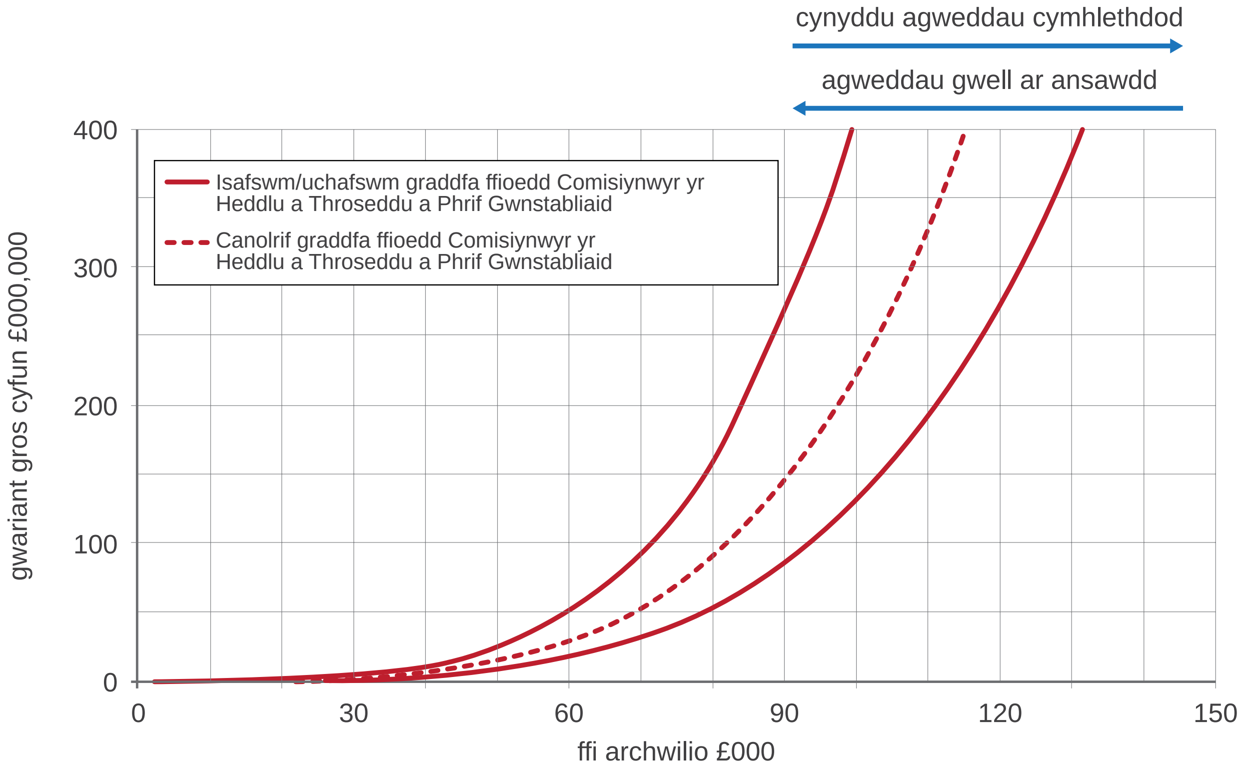

Cynghorau tref a chymuned sydd ag incwm neu wariant blynyddol o lai na £2.5 miliwn

Mae cynghorau tref a chymuned yng Nghymru yn ddarostyngedig i'r drefn archwilio 'sicrwydd cyfyngedig'. Ar gyfer 2016-17, byddwn yn newid i godi ffioedd am waith ar sail amser yn hytrach nag ar y sail hanesyddol o godi ffi benodedig yn unol â'r band gwariant/incwm. Cyfraddau'r ffioedd fydd y cyfraddau a bennir yn Arddangosyn 1. Dangosir amcangyfrif o effaith y newid hwn yn y tabl isod.

Mewn amgylchiadau pan fo angen rhagor o dystiolaeth ar yr archwilydd er mwyn cyflawni ei gyfrifoldebau yn briodol, megis ar ôl cyhoeddi adroddiad perthnasol er lles y cyhoedd, bydd profion ychwanegol yn cael eu cynnal er mwyn ymateb i bryderon yr archwilydd.

Pwysleisir y bydd y ffi wirioneddol a godir ar unrhyw gorff penodol yn dibynnu ar yr amser a dreulir mewn gwirionedd ar yr archwiliad penodol hwnnw. Mae'r amrediadau yn y tabl isod wedi eu darparu at ddibenion dangosol yn unig.

Amcangyfrif o'r ffioedd amser am archwilio cyfrifon 2015-16 cynghorau tref a chymuned

Incwm neu wariant blynyddol (mae'r ffioedd yn daladwy ar sail pa un bynnag yw'r mwyaf ym mhob blwyddyn)	Ffi waelodlin ddangosol	Ffi uchafswm ddangosol	Ffi'r flwyddyn flaenorol
£Dim – £99	£Dim	£Dim	£Dim
£100 – £5,000	£30	£280	£30 – £80
£5,001 – £100,000	£160	£320	£175 – £350
£100,001 – £500,000	£200	£380	£415 – £650
£500,001 – £2,500,000	£240	£460	£920

Cronfeydd pensiwn llywodraeth leol

Graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2015-16

Pob cronfa bensiwn	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
	30	40	50	40

Cyfraddau ffioedd am waith arall mewn llywodraeth leol

Archwilio mathau eraill o gyrff llywodraeth leol, gwaith sy'n mynd y tu hwnt i ddyletswyddau cyffredinol yr Archwilydd Cyffredinol, a gwaith ardystio grantiau

Ac eithrio'r mathau hynny o gyrff y mae graddfeydd ffioedd wedi eu rhagnodi ar eu cyfer, mae nifer fach o fathau eraill o gyrff llywodraeth leol. Ar gyfer y cyrff hyn, byddwn eto'n cynllunio archwiliadau yn y dull 'ar sail sero', ac yn trosi'r gofynion o ran adnoddau yn ffioedd, naill ai'n uniongyrchol ar sail y gost o gyflawni'r gwaith neu drwy gymhwyso'r cyfraddau ffioedd a bennir yn Arddangosyn 1.

Er mwyn i gyrff llywodraeth o bob math fodloni eu cyfrifoldebau statudol, mae angen weithiau i'r Archwilydd Cyffredinol wneud gwaith sy'n mynd y tu hwnt i'w ddyletswyddau cyffredinol (sef y rhai a bennir yn adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004). Gall y gwaith ychwanegol gynnwys adroddiadau er lles y cyhoedd, archwiliad eithriadol, arolygiadau arbennig a gwaith pellach mewn cysylltiad â her etholwr ac atal gwariant anghyfreithlon. Bydd ffioedd am y mathau hyn o waith yn adlewyrchu natur y gwaith a fydd yn ofynnol.

Gall archwilwyr ymgymryd hefyd â gwaith ardystio grantiau mewn cyrff llywodraeth leol ar ran yr Archwilydd Cyffredinol. Mae maint y gwaith ardystio grantiau a ymgymerir yn ystod unrhyw flwyddyn yn dibynnu ar nifer y cynlluniau sy'n ddarostyngedig i'w harchwilio a nifer y cyrff a archwilir a fydd yn cymryd rhan yn y cynlluniau hynny. Codir ffioedd am y gwaith hwn ar y sail fesul awr, a bydd y ffioedd yn adlewyrchu maint a chymhlethdod y gwaith ac unrhyw faterion penodol ynglŷn â'r grant dan sylw.

Rydym yn cydweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru yn y gobaith y gallwn gytuno ar fodel a fydd yn canolbwyntio mwy ar allbynnau a chanlyniadau gweithgarwch a ariennir gan grantiau, gan ymbellhau wrth y dull traddodiadol o archwilio anfonebau. Dylai hyn roi dealltwriaeth gliriach i Lywodraeth Cymru a chyrff a archwilir o'r gwahaniaeth y mae gweithgarwch a ariennir gan grantiau yn ei wneud, yn ogystal â lleihau cost gwaith ardystio grantiau. Disgwyliwn gael cyfle i beilota'r dull hwn yn ystod 2016-17, a byddwn yn trafod y goblygiadau i ffioedd gyda'r awdurdodau peilot.

Dangosir isod amcangyfrifon o gyfrannau cymharol y graddau staff archwilio ariannol a ddefnyddir ar gyfer gwahanol fathau o waith grantiau.

Graddau staff	Cymysgedd staff ar gyfer grantiau cymhleth %	Cymysgedd staff ar gyfer yr holl grantiau eraill %
Cyfarwyddwr ymgysylltu	1 i 2	0 i 1
Rheolwr archwiliad	4 i 6	1 i 2
Arweinydd tîm	18 i 21	12 i 16
Aelod tîm/hyfforddai	77 i 71	87 i 81

Mae grantiau cymhleth yn cynnwys:

- BEN01 Cynllun budd-daliadau tai a threth gyngor
- LA01 Ffurflen ardrethi annomestig cenedlaethol
- PEN05 Ffurflen pensiynau athrawon

Graddfeydd ffioedd ar gyfer gwaith o dan y Fenter Twyll Genedlaethol (paru data)

Er mwyn cynorthwyo cyrff cyhoeddus i ymladd twyll, mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cynnal yr MTG yng Nghymru ar sail eilflwydd Caiff y Fenter ei chynnal yn Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon hefyd. Mae'r Fenter yn paru data ar draws sefydliadau a systemau er mwyn helpu cyrff cyhoeddus i ddod o hyd i unrhyw hawliadau a thrafodion a allai fod yn dwyllodrus neu'n wallus. Bu'n arf effeithiol iawn ar gyfer darganfod ac atal twyll a gordaliadau. Ers iddi gychwyn yn 1996, mae ymarferion y Fenter wedi canfod ac atal twyll a gordaliadau gwerth £26 miliwn yng Nghymru, ac £1.17 biliwn ledled y DU.

Cynhelir y Fenter gan yr Archwilydd Cyffredinol drwy arfer ei bwerau paru data statudol o dan Ran 3A o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Ar gyfer 2015-16, cymeradwyodd y Cynulliad Cenedlaethol gynllun ffioedd a oedd yn cynnwys graddfa ffioedd o £dim ar gyfer pob corff sy'n cymryd rhan. Cyllidir y gwaith yn hytrach gan Swyddfa Archwilio Cymru, gyda thaliad o Gronfa Gyfunol Cymru a gymeradwywyd drwy'r Amcangyfrif. Mae hyn yn cyd-fynd â dymuniad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus i annog rhagor o gyrff i gymryd rhan, nad ydynt o dan orfodaeth i gyfranogi. Ar yr un pryd, yn unol â dyhead y Bwrdd am system gyllido symlach, pennir graddfa ffioedd o £dim

ar gyfer y cyfranogwyr sydd o dan orfodaeth hefyd. Bydd hyn yn osgoi dryswch ac yn cyfleu neges eglur ynglŷn â'r gost o gymryd rhan yn y Fenter. Mae holl waith y Fenter, felly, yn waith nas cyllidir drwy godi ffioedd. Ond fel sy'n ofynnol gan y ddeddfwriaeth, dangosir y ffioedd ar gyfer cyfranogwyr gorfodol isod.

Arddangosyn 2: Ffioedd y Fenter Twyll Genedlaethol

Math o gorff	Ffi 2016-17 £	Ffi flaenorol 2014-15 £
Awdurdod unedol	Dim	3,650
Comisiynwyr heddlu a throseddu a phrif gwnstabliaid	Dim	1,000
Awdurdod tân ac achub	Dim	1,000
Ymddiriedolaeth y GIG	Dim	1,000
Bwrdd iechyd lleol	Dim	1,000
Arall - gwirfoddol	Dim	Darostyngedig i gytundeb gyda phob corff yn unigol

Bydd cyfranogwyr gorfodol yn cael mynediad yn ddi-dâl hefyd i Wiriwr Ceisiadau'r Fenter.

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500
Fax: 029 2032 0600
Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales
Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru
Gwefan: www.archwilio.cymru

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

Adroddiad Interim

Asesiad o'r cynnydd a wnaethpwyd yn erbyn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16 yn ystod y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Adroddiad Interim

Mae’r Adroddiad Interim hwn yn cwmpasu’r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015 ac fe’i paratowyd ar y cyd, a’i osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru, gan Archwilydd Cyffredinol Cymru a Chadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru, yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.

Mae’r Adroddiad Interim yn cynnwys asesiad o’r graddau y mae’r canlynol yn wir:

- mae swyddogaethau’r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru wedi bod yn gyson â’r Cynllun Blynyddol a baratowyd ar gyfer 2015-16 o dan adran 25 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013;
- gwnaed cynnydd tuag at gyflawni’r blaenoriaethau a nodwyd yn y Cynllun.

Os oes angen i chi gael y cyhoeddiad hwn mewn fformat a/neu iaith arall cysylltwch â ni gan ddefnyddio’r manylion isod.

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Ffôn 029 2032 0500
E-bost post@archwilio.cymru

Rhagair gan Archwilydd Cyffredinol Cymru a Chadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru

Mae'r Adroddiad Interim hwn yn disgrifio, ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015, y cynnydd a wnaed gennym tuag at y canlynol:

- cyflawni rhaglen gwaith archwilio arfaethedig yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer 2015-16;
- cyflawni ein blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod o dair blynedd rhwng 2015 a 2018; a
- chyflawni ein targedau mesur perfformiad allweddol.

Dros y chwe mis diwethaf, ni fu angen gwyro'n sylweddol oddi wrth y rhaglenni gwaith a nodwyd yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16. Mae bron y cyfan o'r gwaith a gynlluniwyd naill ai wedi cael ei gyflawni, neu'n mynd rhagddo yn ôl y bwriad, diolch i broffesiynoldeb, ymroddiad a gwaith caled staff Swyddfa Archwilio Cymru.

Rydym hefyd wedi gwneud cynnydd da tuag at gyflawni ein blaenoriaethau dros dair blynedd a'n targedau mesur perfformiad allweddol a gyflwynwyd yn ddiweddar, sy'n ceisio gwella effeithiolrwydd archwiliadau sector cyhoeddus yng Nghymru.

Fodd bynnag, nid ydym yn bwriadu gorffwys ar ein rhwyfau. Rydym nawr yn canolbwyntio ar barhau â'r momentum hwn ar gyfer gweddill 2015-16 a thu hwnt er mwyn sicrhau bod ein gwaith yn ychwanegu'r gwerth mwyaf posibl i'r sector cyhoeddus yng Nghymru ac i bobl Cymru.

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Isobel Garner
Y Cadeirydd, ar ran Swyddfa Archwilio Cymru

Cynnwys

Yn ystod y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015, mae swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru wedi bod yn gyson â'n Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16 — 6

Rydym yn parhau i wneud cynnydd da tuag at gyflawni ein blaenoriaethau dros dair blynedd a'n targedau mesur perfformiad allweddol — 8

Atodiad 1 - Gwybodaeth fanwl ar y rhaglenni gwaith a gyflawnwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015, sy'n gyson â'n Cynllun — 9

Atodiad 2 - Sylwadau ar y cynnydd a wnaethom yn ystod y cyfnod adrodd tuag at gyflawni bob un o'n blaenoriaethau dros dair blynedd — 15

Atodiad 3 - Asesiad llawn o'r cynnydd a wnaed yn ystod hanner cyntaf 2015-16 tuag at gyflawni ein targedau mesur perfformiad allweddol — 25

Yn ystod y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015, mae swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru wedi bod yn gyson â'n Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16

Ni fu angen gwyro'n sylweddol oddi wrth raglenni gwaith yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru a gynlluniwyd ar gyfer 2015-16. Fel yr amlinellir yn Atodiad 1, mae bron y cyfan o'r gwaith a gynlluniwyd naill ai wedi cael ei gyflawni i gyd, neu'n mynd rhagddo yn ôl y bwriad.

Gweler Atodiad 1 - Gwybodaeth fanwl ar y rhaglenni gwaith a gyflawnwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015, sy'n gyson â'n Cynllun

Roedd hyn yn cynnwys:

- archwilio cyfrifon mwy na 800 o gyrff cyhoeddus, a rhoi barn archwilio amserol ar gyfrifon pob un o gyrff y GIG, llywodraeth ganol a phrif gyrff llywodraeth leol ar gyfer 2014-15;
- cynnal archwiliadau ac asesiadau gwella ar gyfer 28 o gyrff llywodraeth leol, a chyhoeddi 20 o adroddiadau gwella blynyddol;
- gwaith ardystio ar gynlluniau grant llywodraeth leol gwerth bron i £3 biliwn a oedd yn cynnwys dros 450 o hawliadau unigol, a hawliadau am gronfeydd strwythurol Ewropeaidd gan Lywodraeth Cymru a chyrff a noddir ganddi gwerth oddeutu £300 miliwn;
- rhaglen dreigl o astudiaethau llywodraeth leol a'r GIG, a chyhoeddi tri adroddiad cenedlaethol;
- gwaith archwilio perfformiad lleol ac asesiadau strwythuredig o fewn 10 corff y GIG, a chyhoeddi adroddiad ar ddarlun cymharol o wasanaethau orthopedig ar gyfer pob bwrdd iechyd lleol;
- rhaglen barhaus o astudiaethau gwerth am arian ac archwiliadau ymatebol a gyflawnodd chwe allbwn yn ystod y cyfnod er mwyn i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus eu hystyried;
- rhaglen o waith arfer da a oedd yn cynnwys pedwar seminar dysgu a rennir, tri gweminar dysgu a rennir a chanllawiau arfer da ar gynnwys staff ac ymgysylltu â hwy; a
- rhaglen o weithgarwch ar y cyd a oedd yn cynnwys gweithio'n agos gydag asiantaethau archwilio eraill y DU a'r prif gyrff adolygu allanol eraill yng Nghymru i wella effaith gyfunol ein gwaith.

Yn y Cynllun, gwnaethom nodi bod y rhaglen o waith a wnaed er mwyn i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ei ystyried yn cynnwys rhywfaint o hyblygrwydd er mwyn ymateb i newidiadau mewn amgylchiadau, blaenoriaethau a risgiau, a bod y cynlluniau ar gyfer rhai astudiaethau gwerth am arian wrthi'n cael eu hadolygu.

Ers hynny, mae'r Archwilydd Cyffredinol wedi hysbysu'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus y bydd y gwaith o ddatblygu adroddiad Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus newydd yn cael blaenoriaeth, yn y byrdymor, dros astudiaeth a gynlluniwyd ar ymyriad cynnar a newid ymddygiad. Bydd yr adroddiad Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus yn cynnwys rhywfaint o sylwadau ar thema ymyriad cynnar a newid ymddygiad ac mae rhagor o waith yn y maes hwn wrthi'n cael ei ddatblygu fel rhan o'n rhaglen arfer da.

Gan edrych ymhellach i'r dyfodol, mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd wrthi'n adolygu cynlluniau ar gyfer astudiaeth ar ymyriadau Llywodraeth Cymru ym maes llywodraeth leol, yn sgil adolygiad a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru o ymyriadau Ynys Môn ac er mwyn ystyried unrhyw oblygiadau ehangach sy'n deillio o raglen ddiwygio llywodraeth leol.

Yn ogystal, dros yr ychydig fisoedd diwethaf, mae'r Archwilydd Cyffredinol wedi cynnal trafodaethau â'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Llywodraeth Cymru ynglŷn â phynciau y mae'n ystyried dechrau cynnal astudiaethau gwerth am arian mewn perthynas â hwy dros y 12 mis nesaf.

Rydym yn parhau i wneud cynnydd da tuag at gyflawni ein blaenoriaethau dros dair blynedd a'n targedau mesur perfformiad allweddol

Ar 30 Medi 2015, rydym ar y trywydd cywir i gyflawni pob un o'r 37 o flaenoriaethau dros dair blynedd a nodir yn y Cynllun. Fodd bynnag, mae dyletswydd newydd yr Archwilydd Cyffredinol o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn golygu bod angen i ni ailfeddwl ein blaenoriaeth o ran gwaith archwilio llywodraeth ganolog sy'n canolbwyntio ar gyhoeddi adroddiad trosolwg blynyddol ar ganlyniadau'r gwaith archwilio a wneir o fewn y sector llywodraeth ganolog.

Gweler Atodiad 2 - Sylwadau ar y cynnydd a wnaethom yn ystod y cyfnod adrodd tuag at gyflawni bob un o'n blaenoriaethau dros dair blynedd

Gellir crynhoi'r sefyllfa gyffredinol ar 30 Medi 2015 o ran ein 35 o fesurau perfformiad allweddol fel a ganlyn:

- Rydym wedi cyflawni ein targedau ar gyfer 15 o'r mesurau.
- Rydym wedi rhagori'n sylweddol ar ein targedau ar gyfer dau fesur: I1 (Cyfran yr argymhellion neu'r cynigion ar gyfer gwella sydd wedi'u derbyn yn llwyr i'w gweithredu gan gyrff archwiliedig) a C2 (Y gyfran o erthyglau ynglŷn â'n gwaith a gyhoeddir yn y cyfryngau, ac sydd o safbwynt cadarnhaol neu niwtral).
- Caiff data ar gyfer mesur I2 (Gwerth arbedion posibl a nodwyd drwy ein gwaith) eu casglu yn ystod chwarter olaf 2015-16.
- Nid ydym eto wedi dechrau casglu data ynglŷn â dau o'r mesurau effaith: I4 (Cyfran y rhanddeiliaid a ddywedodd eu bod, drwy ein gwaith, wedi cael mewnwelediad defnyddiol na fyddent wedi'i gael fel arall) ac I5 (Cyfran y rhanddeiliaid sydd o'r farn fod ein gwaith wedi arwain at welliannau yn narpariaeth gwasanaethau cyhoeddus). Byddwn yn casglu data fel y bwriadwyd drwy ymarfer ymgysylltu â rhanddeiliaid y disgwylir ei gynnal yn ystod ail hanner 2015-16.
- Ar gyfer y 17 o fesurau sy'n weddill, lle nad yw'r targed wedi'i gyflawni eto, aseswyd bod y risg gysylltiedig yn isel ar gyfer naw mesur, yn ganolig ar gyfer saith mesur arall, ac yn uchel ar gyfer y mesur arall: E4 (Y gyfran o gyfanswm y gwastraff a gynhyrchir sy'n cael ei ailddefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio).

Rydym wedi nodi cynlluniau i gyflawni pob targed sy'n weddill.

Mae perfformiad presennol yn erbyn y targedau ar gyfer mesurau arweinyddiaeth a chymdeithasol L2, L3, L4 ac S3, sydd wedi ei fesur drwy arolwg staff 'pulse' diweddar, yn brif ffocws i'r Bwrdd a'r Uwch Dîm Arweiniol ar hyn o bryd. Rydym wedi ystyried y ffordd orau o fynd i'r afael â'r materion a'r pryderon a godwyd mewn ymateb i'r arolwg staff 'pulse', ac fel rhan o'n hymateb, rydym wedi cytuno i weithio gyda'n staff a phartneriaid undebau llafur ar ymarfer i ddadansoddi a datblygu ymgysylltiad ac ymddiriedaeth yn y sefydliad dros y chwe mis nesaf, gan fabwysiadu dull a ddefnyddiwyd yn un o'n digwyddiadau Cyfnewidfa Arfer Da diweddar.

Mae gwaith pellach hefyd wrthi'n cael ei wneud, gan gynnwys gwaith gyda chymorth yr elusen cynaliadwyedd WRAP ac Asiantaeth yr Amgylchedd, i ailasesu ein methodolegau monitro gwastraff a'n perfformiad yn erbyn ein targed ar gyfer mesur E4.

Gweler Atodiad 3 - Asesiad llawn o'r cynnydd a wnaed yn ystod hanner cyntaf 2015-16 tuag at gyflawni ein targedau mesur perfformiad allweddol

Atodiad 1 - Gwybodaeth fanwl ar y rhaglenni gwaith a gyflawnwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015, sy'n gyson â'n Cynllun

Gwaith archwilio a wnaed mewn cyrff llywodraeth leol

Mae rhaglen waith yr Archwilydd Cyffredinol ym maes llywodraeth leol yn cwmpasu amrywiaeth eang o gyrff, gan gynnwys awdurdodau unedol, awdurdodau tân ac achub, awdurdodau parciau cenedlaethol, comisiynwyr heddlu a throseddu a phrif gwnstabliaid, cronfeydd pensiwn llywodraeth leol a chynghorau tref a chymuned. Yn ystod y cyfnod adrodd, gwnaed gwaith ar archwilio cyfrifon, ardystio hawliadau am grant a ffurflenni, archwiliadau ac asesiadau gwella, ac astudiaethau llywodraeth leol, sy'n gyson â'n Cynllun ac yn cydymffurfio â safonau archwilio a moesegol a gofynion adrodd statudol. Rhoddwyd barn archwilio ar gyfrifon pob un o'r prif gyrff llywodraeth leol ar gyfer 2014-15 erbyn y terfyn amser statudol, a chyhoeddwyd 20 o adroddiadau gwella blynyddol a thri adroddiad cenedlaethol.

Archwilio cyfrifon

22 o awdurdodau unedol

3 awdurdod tân ac achub

3 awdurdod parc cenedlaethol

4 comisiynydd heddlu a throseddu

4 prif gwnstabl

8 cronfa bensiwn

Nifer o gyrff llywodraeth leol llai eraill gan gynnwys cydbwyllgorau ac awdurdodau harbwr

Archwiliadau sicrwydd cyfyngedig o fwy na 740 o gynghorau tref a chymuned

Archwiliadau ac asesiadau gwella

22 o awdurdodau unedol (gan gynnwys chwe asesiad corfforaethol manylach)

3 awdurdod tân ac achub

3 awdurdod parc cenedlaethol

Ardystio hawliadau a ffurflenni grant

Hyd at 25 o gynlluniau gwerth bron i £3 biliwn ac yn cynnwys tua 450 o hawliadau unigol

Astudiaethau a gwblhawyd neu a gwblhawyd i raddau helaeth

Cydnerthedd ariannol cynghorau yng Nghymru

Diogelu - trefniadau llywodraethu

Trefniadau rheoli ariannol a llywodraethu mewn cynghorau cymuned a thref 2013-14

Mynd i'r afael â'r galw ym maes iechyd a gofal cymdeithasol - cefnogi annibyniaeth pobl hŷn

Cyflawni â llai - gwasanaethau hamdden

Astudiaethau parhaus

Sefyllfa a chydnerthedd ariannol (astudiaeth ddilynol)

Trefniadau'r Cyngor ar gyfer ariannu gwasanaethau trydydd sector

Dull gweithredu strategol cynghorau o ran cynhyrchu incwm a chodi tâl am wasanaethau

Effeithiolrwydd partneriaethau diogelwch cymunedol lleol

Gwaith archwilio a wnaed yng nghyrff y GIG

Mae gwaith yr Archwilydd Cyffredinol o fewn GIG Cymru yn cwmpasu pob un o'r saith bwrdd iechyd lleol a thair Ymddiriedolaeth y GIG, yn ogystal â gwaith Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol Llywodraeth Cymru. Rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015, mae'r Archwilydd Cyffredinol wedi rhoi barn flynyddol ar gyfrifon pob un o gyrff y GIG ar gyfer 2014-15, ac wedi cyflwyno adroddiad yn gyhoeddus ar y trefniadau sydd ar waith i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran defnyddio adnoddau, gan gynnwys cyhoeddi adroddiad ar ddarlun cymharol o wasanaethau orthopedig ar gyfer pob bwrdd iechyd lleol. Cyflawnwyd y gwaith hwn yn unol â'r amserlen a nodir yn ein Cynllun ac mewn cydymffurfiaeth â safonau archwilio a moesegol a gofynion adrodd statudol

Archwilio cyfrifon

- 7 bwrdd iechyd lleol
- 3 o ymddiriedolaethau'r GIG
- Cyfrifon cryno bwrdd iechyd lleol
- Cyfrifon cryno ymddiriedolaethau'r GIG

Gwaith archwilio perfformiad lleol

- 7 bwrdd iechyd lleol
- 3 o ymddiriedolaethau'r GIG

Asesiadau strwythuredig

- 7 bwrdd iechyd lleol
- 3 o ymddiriedolaethau'r GIG

Astudiaethau a gwblhawyd neu a gwblhawyd i raddau helaeth

- Rheoli meddyginiaethau yn y sector acíwt
- Gwasanaethau cleifion allanol: apwyntiadau dilynol
- Trefniadau llywodraethu ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (astudiaeth ddilynol)

Astudiaethau parhaus

- Seilwaith a chapasiti TG
- Gwasanaethau radioleg
- Contract Meddygon Ymgynghorol y GIG (astudiaeth ddilynol)
- Arlwyo a maeth cleifion mewn ysbytai (astudiaeth ddilynol)

Gwaith archwilio a wnaed mewn cyrff llywodraeth ganolog

Mae'r sector llywodraeth ganolog yng Nghymru yn cwmpasu amrywiaeth eang o gyrff cyhoeddus, gan gynnwys Llywodraeth Cymru a'r cyrff a noddir ganddi, swyddfeydd gwahanol gomisiynwyr statudol, arolygwyr a rheoleiddwyr, a Chomisiwn y Cynulliad Cenedlaethol. Yn ystod y cyfnod adrodd, mae'r Archwilydd Cyffredinol wedi rhoi barn flynyddol ar gyfrifon y cyrff llywodraeth ganolog a restrir ar gyfer 2014-15, yn gyson â'n Cynllun ac mewn cydymffurfiaeth â safonau archwilio a moesegol a gofynion adrodd statudol. Mae gwaith archwilio perfformiad hefyd wedi'i gynnal yn y sector hwn, fel rhan o raglen yr Archwilydd Cyffredinol o astudiaethau gwerth am arian.

Cyfrifon Llywodraeth Cymru

- Cyfrifon Cyfunol Llywodraeth Cymru
- Cyfrif Ardrethi Annomestig Cymru
- Cyfrif anfonebau a thaliadau Cronfa Gyfunol Cymru
- Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan
- Cymeradwyo taliadau allan o Gronfa Gyfunol Cymru

Cyfrifon cyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru

- Cyngor Celfyddydau Cymru
- Cronfa Loteri Cyngor Celfyddydau Cymru
- Cyngor Gofal Cymru
- Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru
- Llyfrgell Genedlaethol Cymru
- Amgueddfeydd ac Orielau Cenedlaethol Cymru
- Cyfoeth Naturiol Cymru
- Prif Gyfrif a Chyfrif Ymddiriedolaeth Cyngor Chwaraeon Cymru
- Cronfa Loteri Cyngor Chwaraeon Cymru
- Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru

Cyfrifon Cynulliad Cenedlaethol Cymru

- Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru
- Cronfa Bensiwn Aelodau'r Cynulliad

Cyfrifon comisiynwyr, arolygwyr a rheoleiddwyr

- Comisiynydd Plant Cymru
- Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru
- Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
- Comisiynydd y Gymraeg
- Estyn
- Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru

Ardystio hawliadau a ffurflenni grant

Hawliadau gwerth oddeutu £300 miliwn mewn perthynas â chronfeydd strwythurol Ewropeaidd gan Lywodraeth Cymru a'r cyrff a noddir ganddi

Tudalen y pecyn 197

Gwaith archwilio a wnaed er mwyn i’r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ei ystyried

Mae’r rhaglen hon o waith archwilio yn cynnwys astudiaethau gwerth am arian, paratoi adroddiadau cryno ar ganfyddiadau gwaith archwilio ar nifer o gyrff y GIG, llywodraeth ganolog a/neu lywodraeth leol, ac archwiliadau a gynhelir mewn ymateb i faterion sydd o bryder i’r cyhoedd a nodwyd drwy ein gwaith archwilio neu a godwyd gyda’r Archwilydd Cyffredinol. Mae allbynnau’r rhaglen hon yn ystod y cyfnod adrodd, a gyflawnwyd yn gyson â’n Cynllun, wedi cefnogi gwaith Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus y Cynulliad Cenedlaethol a phwyllgorau eraill y Cynulliad er mwyn helpu i sicrhau bod eu hymchwiliadau craffu’n cael yr effaith orau bosibl. Gan edrych i’r dyfodol, gall yr Archwilydd Cyffredinol benderfynu cynhyrchu adroddiadau cryno cenedlaethol o ganfyddiadau archwiliadau o berfformiad lleol y GIG mewn nifer o feysydd eraill, ond mae union amseru a chynnwys yr allbynnau hyn wrthi’n cael eu cadarnhau.

Astudiaethau gwerth am arian, adroddiadau cryno neu archwiliadau ymatebol a gwblhawyd

- Buddsoddiad gan Lywodraeth Cymru mewn seilwaith band eang y genhedlaeth nesaf
- Consortia addysg rhanbarthol
- Gwasanaethau orthopedig
- Rhagnodi ym maes Gofal Sylfaenol – crynodeb o ganfyddiadau gwaith archwilio lleol – memorandwm ar gyfer y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
- Llywodraethu yn y GIG yng Nghymru – memorandwm ar gyfer y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
- Cronfa Buddsoddi Cymru mewn Adfywio

Adroddiadau cryno sydd ar waith

- Rheoli meddyginiaethau

Astudiaethau gwerth am arian parhaus

- Darlun o wasanaethau cyhoeddus
- Camau Llywodraeth Cymru i gaffael Maes Awyr Caerdydd
- Datblygiad Cyfoeth Naturiol Cymru
- Gwasanaethau rheilffyrdd
- Ymateb Llywodraeth Cymru i argymhellion archwilio
- Rheoli'r perygl o lifogydd ac erydu
- Caffael cyhoeddus a'r Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol

Archwiliadau ymatebol parhaus

- Rhestrau aros y GIG a phractisau preifat
- Cronfa Fuddsoddi Gwyddorau Bywyd Cymru
- Adolygiad o drefniadau llywodraethu Llyfrgell Genedlaethol Cymru

Gwaith arfer da

Un o ddwy brif ran ein gwaith arfer da yw darparu adnoddau ar-lein am ddim sy'n galluogi'r cyhoedd, defnyddwyr gwasanaethau, darparwyr gwasanaethau, llunwyr polisïau a'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau i gael gafael ar wybodaeth ychwanegol. Mae'r rhan arall o'n gweithgarwch yn cynnwys hwyluso sgyrsiau lle y caiff gwersi a ddysgwyd o lwyddiannau a methiannau cymaradwy eu rhannu wyneb yn wyneb. Mae'r rhaglen hon wedi cyflawni nifer o allbynnau yn ystod y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015, yn gyson â'n Cynllun, a chyda phwyslais penodol ar hyrwyddo'r broses o rannu gwybodaeth dros ffiniau sefydliadol, daearyddol a rhyngwladol.

Seminarau dysgu ar y cyd a gynhaliwyd

- Amseroedd aros y GIG
- Annibyniaeth pobl hŷn
- Ymddiriedaeth yn ystod newid sefydliadol sylweddol
- Ymddiriedolwyr a threfniadau llywodraethu gweithgareddau trydydd sector

Gweminarau dysgu ar y cyd a gynhaliwyd

- Profiad cleifion
- Cynnwys staff ac ymgysylltu â hwy
- Twyll a llygredd

Canllawiau arfer da a ddarparwyd

- Cynnwys staff ac ymgysylltu â hwy

Hwyluso dysgu ar y cyd a chymorth cymunedol yn allanol

- Ysgol haf Academi Cymru
- Rhwydwaith Cyfarwyddwyr Cyllid GIG Cymru
- Arfer Da Cymru
- Comisiynydd Dyfodol Cynaliadwy
- Iechyd Cyhoeddus Cymru

Gweithgarwch ar y cyd

Yn ystod y cyfnod adrodd, mae'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru wedi parhau i weithredu ar eu hymrwymiad i ymgysylltu'n effeithiol â rhanddeiliaid er mwyn llywio'r broses o ddatblygu gwaith yr Archwilydd Cyffredinol, sicrhau ei fod mor berthnasol â phosibl ac estyn ei gyrhaeddiad a'i effaith. Yn gyson â'n Cynllun, rydym hefyd wedi gweithio'n agos gydag asiantaethau archwilio eraill y DU a'r prif gyrff adolygu allanol eraill yng Nghymru i wella effaith gyfunol ein gwaith, ac wedi gwneud ychydig o waith archwilio a gomisiynwyd.

Cyflawni cydgysylltiedig

Menter Twyll Genedlaethol gydag asiantaethau archwilio eraill y DU

Gweithio gydag Estyn i gynnal astudiaethau gwerth am arian o gonsortia addysg rhanbarthol

Gweithio gydag Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru a'r Comisiynydd Pobl Hŷn ar astudiaeth o annibyniaeth pobl hŷn

Ardystio cyfrifon Cronfa Gwarantu Amaethyddiaeth Ewrop a Chronfa Amaethyddiaeth Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig yn flynyddol

Cynnal adolygiad dilynol ar y cyd ag Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru o drefniadau llywodraethu ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Gwaith archwilio a gomisiynwyd

Archwilio hawliadau grant yr UE ar gyfer Prifysgol Morgannwg

Gweithredu fel Prif Archwilydd i gyfrifon Llywodraeth Anguilla, ac archwilio'r cyfrifon hynny

Grwpiau meincnodi rheoli gwastraff a gwastraff masnachol

Bod yn sylwedydd ar weithgorau allanol

Cyngor Partneriaeth Cymru

Bwrdd Rhaglen Diwygio Llywodraeth Leol

Grŵp cynghori a chyfeirio Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)

Bwrdd Gweithredu Trysorlys Llywodraeth Cymru

Fforwm Treth Cymru y Gweinidog Cyllid

Bwrdd Fframwaith Arolygu Awdurdodau Lleol AGGCC

Bwrdd Uned Ddata Llywodraeth Leol

Bwrdd Prosiect Fframwaith Cenedlaethol y Gwasanaeth Tân ac Achub

Aelodaeth o weithgorau allanol

EURORAI

Rhwydwaith Adroddiadau Integredig Sector Cyhoeddus y Cyngor Adroddiadau Integredig Rhyngwladol

Y Fforwm Archwilio Cyhoeddus

Y Bwrdd Cynghori ar Adroddiadau Ariannol

Bwrdd Cod Awdurdodau Lleol CIPFA/LASAAC

Pwyllgor Archwilio Sector Cyhoeddus ICAEW

Panel Safonau Archwilio a Chyfrifyddu CIPFA

Menter Arolygu Cymru

Grŵp cyswllt yr Adran Gwaith a Phensiynau ar gyfer Arolygiaethau Diwygio Budd-dal Tai a Lles y DU

Panel cyswllt 'Cadw mewn Cysylltiad' y Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid/Arolygiaeth Prawf EM

Atodiad 2 - Sylwadau ar y cynnydd a wnaethom yn ystod y cyfnod adrodd tuag at gyflawni bob un o'n blaenoriaethau dros dair blynedd

Gwaith archwilio mewn cyrff llywodraeth leol

Blaenoriaethau dros dair blynedd a gynlluniwyd	Pryd	Arweinydd rheoli	Sylwadau ar gynnydd
Sicrhau gwelliant pellach i'n hasesiadau lleol o gyflwr ariannol ac o ansawdd cynllunio ariannol a pharhau i roi trosolwg blynyddol o Gymru gyfan	2015 a phob blwyddyn ar ôl hynny	Alan Morris Arweinydd Sector, Llywodraeth Leol a Chyfiawnder Troseddol	Ar y trywydd cywir. Mae cynlluniau wedi'u datblygu ar gyfer cynnal asesiad yn 2015-16 o gyflwr ariannol llywodraeth leol er mwyn adeiladu ar y trosolwg o Gymru gyfan ar gyfer 2014-15 a gyhoeddwyd ym mis Ebrill 2015. Bwriedir ei gyflawni yn ystod gweddill 2015-16.
Integreiddio'n well y gwaith o gynllunio ac adrodd ar ein harchwiliad lleol o gyfrifon a'n gwaith archwilio perfformiad, yn enwedig o ran archwilio effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu, a chysoni ein gwaith ymhellach â gwaith cyrff adolygu allanol eraill	2015-2016	Alan Morris	Ar y trywydd cywir. Mae gwaith cychwynnol wedi'i wneud i integreiddio'r gwaith o gynllunio ein rhaglenni gwaith ar gyfer 2015 yn well. Cynllunnir rhagor o waith ar gyfer gweddill 2015-16 er mwyn integreiddio cynlluniau ymhellach yn ystod 2016-17. Mae ein grŵp strategaeth llywodraeth leol hefyd yn ystyried sut i integreiddio'r broses o adrodd yn flynyddol ar ein gwaith archwilio yn well, gan ystyried yn benodol ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) a chynigion y Papur Gwyn Llywodraeth Leol.
Paratoi i gyflwyno trefn lle caiff cyfrifon llywodraeth leol eu cau ynghynt, ac am effaith newidiadau i'r gyfundrefn cyllid grant yng Nghymru – newidiadau sy'n deillio o delerau ac amodau newydd a osodwyd gan Lywodraeth Cymru neu sy'n deillio o'r Credyd Cynhwysol a gyflwynwyd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau	2015-2016	Anthony Barrett Archwilydd Cyffredinol Cynorthwyol a Phennaeth Archwilio Ariannol	Ar y trywydd cywir. Rydym wedi dechrau gwaith ar baratoi ar gyfer cau cyfrifon llywodraeth leol yn gyflymach. Erbyn hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n nodi'r amserlen arfaethedig ar gyfer cau cyfrifon yn gynharach. Rydym eisoes wedi ystyried lefel sy'n lleihau o ardystio grantiau yn ein gwaith cynllunio ariannol a chynllunio'r gweithlu ar gyfer 2016-17 a thu hwnt. Cyn bo hir, byddwn yn ystyried ein paratoadau ar gyfer cyflwyno Credyd Cynhwysol.
Addasu ein fframwaith ar gyfer archwilio cynghorau tref a chymuned er mwyn cynnwys mwy o wybodaeth mewn adroddiadau ynghylch effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu	2016	Anthony Barrett	Mae ein fframwaith ar gyfer archwilio cynghorau tref a chymuned bellach wedi'i addasu, a bwriedir i waith newydd yn y maes hwn ddechrau yn gynnar yn y flwyddyn galendr nesaf.
Archwilio pa mor barod yw cyrff llywodraeth leol ar gyfer diwygio ac uno, a'u cynlluniau ar gyfer hynny	2016-2018	Alan Morris	Heb ddechrau eto. Bwriedir i'n gwaith yn y maes hwn ddechrau y flwyddyn nesaf. Mae ystyriaeth gychwynnol yn cael ei rhoi i ymgorffori gwaith ar fod yn barod i uno yn rhan o raglenni gwaith archwilio 2016-17, gan gynnwys asesiadau corfforaethol.

Gwaith archwilio yng nghyrff y GIG

Blaenoriaethau dros dair blynedd a gynlluniwyd	Pryd	Arweinydd rheoli	Sylwadau ar gynnydd
Sefydlu Panel Arbenigwyr y GIG, gan gynnwys academyddion a chyrff proffesiynol iechyd, i gynghori ynghylch pob agwedd ar ein rhaglen archwilio iechyd	2015	Gillian Body Archwilydd Cyffredinol Cynorthwyol a Phennaeth Archwilio Perfformiad	Ar y trywydd cywir. Nodwyd aelodau ar gyfer Panel Arbenigwyr a fydd yn cynghori ynghylch llunio rhaglen archwilio perfformiad y GIG yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer 2016.
Datblygu ymhellach gynnwys ac effaith ein hadroddiadau i gyrff y GIG ar effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu, er mwyn rhoi cefnogaeth well ar gyfer gwella gwasanaethau a gwelliant corfforaethol	2015	Gillian Body	Ar y trywydd cywir. Cafodd Memorandwm ar Lywodraethu yn y GIG yng Nghymru ei baratoi er mwyn i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ei ystyried yn ei gyfarfod ym mis Ebrill 2015. Caiff effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu ei fonitro'n rheolaidd erbyn hyn, fel rhan o waith asesu strwythuredig blynyddol o fewn pob un o ddeg corff y GIG, gyda theilwra lleol i ganolbwyntio ar y cynnydd a wneir yn erbyn meysydd gwella a nodwyd yn flaenorol.
Cymryd rhan yn llawn er mwyn gweithredu'r protocol newydd ar gyfer nodi ac ymateb i faterion difrifol sy'n amharu ar ddarpariaeth gwasanaeth, ansawdd a diogelwch gofal ac effeithiolrwydd trefniadol ar draws GIG Cymru	2015 a phob blwyddyn ar ôl hynny	Mike Usher Arweinydd Sector, Iechyd a Llywodraeth Ganolog	Ar y trywydd cywir. Ymgysylltu parhaus â threfniadau protocol teirochrog GIG Cymru gyda Llywodraeth Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru. Mae systemau trafod wedi'u trefnu ac ad hoc wedi bod yn gweithredu'n llwyddiannus, a bydd y tri pharti'n adolygu effeithiolrwydd y protocol ar y cyd ddiwedd 2015.
Defnyddio gwaith archwilio lleol i gyflwyno darlun cenedlaethol o berfformiad cymharol yng nghyrff y GIG o ran cyllid a gwasanaethau	2015 a phob blwyddyn ar ôl hynny	Mike Usher	Ar y trywydd cywir. Ar gyfer 2015-16 bydd adroddiad Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus yn cymryd lle adroddiad cyllid blynyddol y GIG. Gwneir gwaith asesu strwythuredig yng nghyrff lleol y GIG yn ystod 2016 i gefnogi adroddiad cyllid y GIG ar gyfer 2016-17.
Cyhoeddi adolygiad archwilio o weithrediad cychwynnol cynlluniau cyflenwi integredig tair blynedd y GIG	2017	Mike Usher	Heb ddechrau eto. Bydd gwaith cynllunio a chwmpasu manwl ar gyfer y prosiect hwn yn dechrau yn ystod hydref 2016.

Gwaith archwilio mewn cyrff llywodraeth ganolog

Blaenoriaethau dros dair blynedd a gynlluniwyd	Pryd	Arweinydd rheoli	Sylwadau ar gynnydd
Cyhoeddi adroddiad trosolwg blynyddol ar ganlyniadau gwaith archwilio a gwblhawyd yn y sector llywodraeth ganolog	2015 a phob blwyddyn ar ôl hynny	Mike Usher	Wrthi'n cael ei adolygu. Bydd yr adroddiad Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus yn cynnwys gwybodaeth am y sector llywodraeth ganolog. Yn sgil dyletswyddau newydd yr Archwilydd Cyffredinol o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, mae angen ailfeddwl y flaenoriaeth hon a gynlluniwyd.
Ar y cyd â Llywodraeth Cymru, archwilio'r potensial i gynnal rhaglen gylchol o adolygiadau archwilio llywodraethu a pherfformiad ar draws holl adrannau Llywodraeth Cymru a'r cyrff a noddir ganddi	2015-2016	Mike Usher	Wedi'i ohirio. Bydd gwaith ar y flaenoriaeth hon yn dechrau ar ôl etholiadau'r Cynulliad ym mis Mai 2016.
Rhoi sylwebaeth archwilio i Bwyllgor Cyllid a Phwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus y Cynulliad Cenedlaethol ynghylch pa mor barod ydynt am y pwerau ariannol a gyflwynir ac ar gynnydd a wneir drwy'r camau cynllunio a gweithredu	2015-2018	Mike Usher	Ar y trywydd cywir. Ceir cadarnhad erbyn hyn mai'r dyddiad y daw datganoli cyllidol i rym yng Nghymru yw 1 Ebrill 2018. Ar sail profiad yr Alban, rydym yn rhagweld y byddwn yn cyhoeddi sylwadau ysgrifenedig cychwynnol gan yr Archwilydd Cyffredinol ddiwedd 2016 neu ddechrau 2017, gydag adroddiadau pellach yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf yn ôl yr angen. Yn y cyfamser, byddwn yn parhau i gydgysylltu'n agos â dau Bwyllgor y Cynulliad Cenedlaethol i sicrhau bod eu gofynion yn cael eu diwallu.
Gwerthuso a pharatoi am y goblygiadau cyfrifo ac archwilio yn sgil gweithredu pwerau ariannol Cymru, ynghyd â'r ymateb sydd ar ddod gan Lywodraeth y DU i adroddiad 'Silk 2'	2015-2018	Mike Usher	Ar y trywydd cywir. Rydym wedi dechrau trafodaethau â'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol ac Audit Scotland ynghylch goblygiadau datganoli cyllidol i Gymru o ran cyfrifyddu ac archwilio ac maent yn cydweithio'n wych. Mae gennym hefyd sylwedydd ar Fwrdd Rhaglen Llywodraeth Cymru a Fforwm Treth Cymru, ac felly rydym yn cael y wybodaeth ddiweddaraf yn gyson er mwyn helpu i lywio ein hasesiadau o gynllunio'r gweithlu a goblygiadau eraill.

Gwaith archwilio i'w ystyried gan y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

Blaenoriaethau dros dair blynedd a gynlluniwyd	Pryd	Arweinydd rheoli	Sylwadau ar gynnydd
Rhoi trefniadau ar wahân ar waith i atgyfnerthu ein capasiti archwilio fforensig, a sicrhau ymatebion amserol i faterion sy'n destun pryder i'r cyhoedd, heb dynnu oddi ar ein gwaith archwilio statudol	2015-2016	Gillian Body	Ar y trywydd cywir. Mae'r gwaith o recriwtio aelodau o dîm astudiaethau ymchwiliol newydd ar fin dod i ben. Rydym hefyd wedi cysylltu'n ddiweddar â'n tîm cyfatebol yn y Swyddfa Archwilio Genedlaethol sydd â threfniadau tebyg ar waith, i ddysgu o'u profiadau wrth sefydlu.
Cynyddu effaith ein hadroddiadau cyhoeddus, a'r diddordeb ynddynt, drwy wella dyluniad ein hadroddiadau ac ehangu ein sianelau cyfathrebu	2015-2017	Gillian Body	Ar y trywydd cywir. Mae ein Tîm Cyfathrebu wedi ailwampio diwyg a fformat ein templed ar gyfer adroddiadau er mwyn ei gwneud yn haws i ddarllenwyr ar-lein ei ddefnyddio. Yn dilyn hyfforddiant i'r staff ar 'straeon data', rydym yn defnyddio mwy o graffeg gwybodaeth a'r cyfryngau cymdeithasol i hyrwyddo negeseuon allweddol ein hadroddiadau.
Gwella'r gwaith yr ydym yn ei wneud sy'n archwilio systemau cyfan a'r cysylltiadau rhwng darparwyr gwasanaethau, gan gynnwys y rhyngwyneb rhwng darpariaeth iechyd a gofal cymdeithasol yn enwedig	2015-2018	Gillian Body	Ar y trywydd cywir. Gwnaed gwaith blaengynllunio ar gyfer y cylch archwilio perfformiad nesaf yn ystod haf 2015.
Cael dealltwriaeth well o ddisgwyliadau a gofynion y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus, drwy gynnal arolygon ymhlith yr aelodau o'u safbwyntiau ynglŷn â'r gefnogaeth a roddwn i'w gwaith craffu, a gofyn am adborth ar adroddiadau archwilio unigol	2016-2017	Gillian Body	Heb ddechrau eto. Fodd bynnag, mae gwaith paratoi eisoes yn mynd rhagddo er mwyn ystyried y dull gweithredu a'r amseru gorau.
Codi ymwybyddiaeth ymhlith Pwyllgorau'r Cynulliad ynghylch gwaith yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru, gan gynnwys cyfrannu at ymsefydlu Aelodau Cynulliad newydd ar ôl etholiadau'r Cynulliad yn 2016	2016-2017	Huw Vaughan Thomas Yr Archwilydd Cyffredinol a'r Prif Weithredwr	Heb ddechrau eto. Bydd gwaith ar y flaenoriaeth hon yn dechrau ar ôl etholiadau'r Cynulliad ym mis Mai 2016.

Cyfnewid arfer da

Blaenoriaethau dros dair blynedd a gynlluniwyd	Pryd	Arweinydd rheoli	Sylwadau ar gynnydd
Annog gwelliannau mewn gwasanaethau cyhoeddus drwy sicrhau o leiaf 50 o addewidion i weithredu o raglen flynyddol o 12 digwyddiad dysgu ar y cyd, a monitro’r broses o roi’r addewidion hynny ar waith	2015 a phob blwyddyn ar ôl hynny	Alan Morris	Ar y trywydd cywir. Rydym yn cofnodi addewidion i weithredu arnynt ar ddiwedd pob seminar dysgu ar y cyd. Rydym hefyd yn treialu dull 'Treialon Coffi ar Hap' dros y chwe mis nesaf, lle byddwn yn hwyluso sgyrsiau dilynol rhwng unigolion ynghylch sut maent yn gweithredu ar addewidion. Byddwn yn asesu llwyddiant y dull hwn ar ddiwedd y cynllun peilot.
Datblygu rhaglenni gwaith arfer da ar heriau allweddol sy'n wynebu gwasanaethau cyhoeddus, gan gynnwys llywodraethu, rheoli risg, rheolaeth ariannol strategol a chynllunio ar gyfer y tymor hir	2015 a phob blwyddyn ar ôl hynny	Alan Morris	Ar y trywydd cywir. Ymhlith yr enghreifftiau o ddechrau 2015-16 mae seminarau ar Ddeddf Llesiant Cenedlaethau’r Dyfodol (Cymru) 2015, cau cyfrifon yn gynt, llywodraethu, integreiddio iechyd a gofal cymdeithasol, ac ymddiriedaeth mewn sefydliadau yn ystod cyfnodau o newid.
Buddsoddi i ddatblygu a chefnogi 'cymunedau buddiant' hunangynhaliol ymhlith cyrff cyhoeddus er mwyn adeiladu ar y momentwm a grëwyd gan ein gweithgarwch arfer da a rhannu dysgu	2015 a phob blwyddyn ar ôl hynny	Alan Morris	Ar y trywydd cywir. Mae gwaith yn mynd rhagddo gyda phartneriaid seminarau yn ystod 2015-16 i ddatblygu cymunedau buddiant er mwyn adeiladu ar y momentwm a grëir mewn digwyddiadau. Bydd astudiaeth genedlaethol a gynlluniwyd ar ffyrdd o ymdrin â newid ymddygiad ymhob rhan o'r gwasanaethau cyhoeddus yn cael ei chyflawni mewn ffordd arloesol gan ddefnyddio dulliau arfer da a chyda ffocws cryf ar ddatblygu cymunedau arfer.
Cynyddu'r gyfran o brosiectau archwilio sy'n cynnwys gweithgarwch ac allbwn arfer da a rhannu dysgu	2015 a phob blwyddyn ar ôl hynny	Alan Morris	Ar y trywydd cywir. Mae cysylltiadau rhwng y Tîm Arfer Da a'n timau archwilio eraill yn cael eu hatgyfnerthu ac mae nifer gynyddol o seminarau yn ystod 2015-16 yn cael eu cysylltu â phrosiectau archwilio neu ffrydiau gwaith cysylltiedig. Ymhlith yr enghreifftiau mae cau cyfrifon yn gynt, annibyniaeth pobl hŷn, amseroedd aros y GIG, chwythu'r chwiban, llywodraethu, gwaith archwilio TG ac astudiaethau ar newid ymddygiad ac ymyriadau mewn llywodraeth leol.

Ymgysylltu a chydweithio

Blaenoriaethau dros dair blynedd a gynlluniwyd	Pryd	Arweinydd rheoli	Sylwadau ar gynnydd
Rhoi trefniadau ar waith er mwyn gwella'r rheolaeth ar ohebiaeth gan y cyhoedd neu bartïon eraill â diddordeb am faterion sy'n berthnasol i swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol, gan gynnwys darparu ymatebion cyflymach a mwy sylweddol	2015	Kevin Thomas Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol	Ar y trywydd cywir. Ymgorfforwyd adolygiad o drefniadau trin gohebiaeth yn rhan o'r prosiect ailstrwythuro Gwasanaethau Corfforaethol a gwblhawyd yn ddiweddar. Mae canllawiau newydd i'r cyhoedd ar ohebu ag Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi cael eu datblygu a'u cyhoeddi ar ein gwefan. Mae prosesau diwygiedig i gefnogi atebolrwydd o ran trin gohebiaeth yn cael eu gweithredu.
Gwella ein dealltwriaeth o sectorau a'n perthynas â chyrff archwiliedig ymhellach, er mwyn creu sail well ar gyfer ein rhaglen waith a chyfrannu at ddatblygiadau a gwelliannau ar draws y sector cyhoeddus	2015 a phob blwyddyn ar ôl hynny	Huw Vaughan Thomas	Ar y trywydd cywir. Mae gwaith yr Arweinwyr Sector yn atgyfnerthu ein hymgysylltiad ar lefel strategol, yn enwedig drwy gymryd rhan mewn grwpiau amrywiol fel sylwedyddion. Mae rôl y Cyfarwyddwr Ymgysylltu, a sefydlwyd yn ddiweddar, hefyd yn helpu i wella ymgysylltu â chyrff archwiliedig ymhellach.
Ymgysylltu'n fwy effeithiol â'r cyhoedd, eu cynrychiolwyr a rhanddeiliaid eraill er mwyn asesu ein perfformiad a mesur effaith ein gwaith a'n llwyddiant	2015 a phob blwyddyn ar ôl hynny	Huw Vaughan Thomas	Ar y trywydd cywir. Rydym wedi sefydlu grŵp gorchwyl a gorffen i bennu effaith sy'n defnyddio staff o bob rhan o Swyddfa Archwilio Cymru, ac sydd wedi bod yn gweithio gyda chydweithwyr yn Audit Scotland, sydd wedi cwblhau ymarfer tebyg yn ddiweddar, i ddatblygu ein dull gweithredu a sicrhau bod ein gwaith yn cael yr effaith orau bosibl. Rydym hefyd wedi sefydlu strategaeth newydd ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid, ac rydym wrthi'n ei rhoi ar waith.
Annog ystod ehangach o gyrff sy'n derbyn arian cyhoeddus i gymryd rhan yn y Fenter Twyll Genedlaethol, ac ehangu'r wybodaeth a ddefnyddir yn yr ymarfer paru data	2015-2016	Anthony Barrett	Ar y trywydd cywir. Rydym wedi cynyddu'r nifer sy'n cymryd rhan drwy roi mynediad diderfyn i gyrff sy'n cymryd rhan yn y Fenter at adnodd newydd Gwirio Ceisiadau'r Fenter yn ystod 2015-16. Nod y Gwiriwr Ceisiadau yw helpu i nodi ceisiadau am fudd-daliadau, gwasanaethau neu swyddi a all fod yn dwyllodrus neu'n wallus ar y cam gwneud cais drwy gyfateb gwybodaeth allweddol yn y ceisiadau i setiau data sy'n bodoli'n barod yn y Fenter. Mae gan y Gwiriwr Ceisiadau y potensial i fod yn adnodd hynod werthfawr i atal twyll.

Blaenoriaethau dros dair blynedd a gynlluniwyd	Pryd	Arweinydd rheoli	Sylwadau ar gynnydd
Gwella ymhellach effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd archwilio, arolygu a rheoleiddio yng Nghymru drwy weithio gyda chyrff adolygu allanol eraill i symleiddio ein hadolygiadau ac atgyfnerthu'r trefniadau ar gyfer cydweithio a rhannu cudd-wybodaeth ac adnoddau	2015-2018	Huw Vaughan Thomas	Ar y trywydd cywir. Cafwyd datblygiadau sylweddol yn sgil Rhaglen Arolygu Cymru er mwyn helpu i wella cydweithredu a chydweithio rhwng y pedwar partner. Yn ystod y cyfnod, cyhoeddwyd adroddiad ar adolygiad o gonsortia addysg rhanbarthol a gynhaliwyd ar y cyd ag Estyn, ac rydym wedi gwneud gwaith ar y cyd ag AGGCC ar annibyniaeth pobl hŷn, a chydag Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ar ein gwaith llywodraethu parhaus ym Mwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr.

Ein trefniadau llywodraethu ac arwain

Blaenoriaethau dros dair blynedd a gynlluniwyd	Pryd	Arweinydd rheoli	Sylwadau ar gynnydd
Atgyfnerthu ein strategaeth ar gyfer y gweithlu er mwyn ateb y galw cyfredol a sicrhau ein bod yn gallu rhagweld ac ymateb i ddatblygiadau cyfreithiol, amgylcheddol a phroffesiynol yn y dyfodol, gan gynnwys drwy gynllunio olyniaeth yn effeithiol	2015-2016	Steve O'Donoghue Cyfarwyddwr Cyllid	Ar y trywydd cywir. Mae prosiect strategol cynllunio'r gweithlu yn mynd rhagddo ac ar amser, gyda mewnbwn allanol.
Atgyfnerthu'r gallu i arwain, gan gynnwys drwy ddefnyddio adolygiadau cylch cyfan o berfformiad aelodau uwch o staff a chefnogi adolygiadau o effeithiolrwydd y Bwrdd	2015-2018	Huw Vaughan Thomas	Ar y trywydd cywir. Cytunwyd ar gynllun diwygiedig ar gyfer gwerthuso perfformiad aelodau'r Uwch Dîm Arwain, sy'n cynnwys adborth 360°. Mae cynigion ar gyfer Rhaglen Datblygu Uwch Arweinyddiaeth hefyd wrthi'n cael eu datblygu.
Monitro esblygiad ein trefniadau llywodraethu unigryw, gyda golwg ar rannu gwybodaeth, profiad a'r hyn yr ydym yn ei ddysgu	2015-2018	Huw Vaughan Thomas	Ar y trywydd cywir. Yn unol ag arfer da, bydd y Bwrdd yn asesu ei effeithiolrwydd, ac effeithiolrwydd ei bwyllgorau, yn flynyddol. I gefnogi'r gwaith hwnnw, mae'r Bwrdd wedi gweithio gydag ymgynghorwyr i gynnal Adolygiad o Effeithiolrwydd y Bwrdd, gyda'r gweithdy datblygu diweddaraf yn cael ei gynnal ym mis Mai 2015. Pwrpas yr adolygiad hwn yw helpu'r Bwrdd i sicrhau bod ei aelodau mor effeithiol â phosibl, yn unigol ac ar y cyd, er mwyn cefnogi'r gwaith o gyflawni ei nodau a'i amcanion strategol.
Gwneud defnydd mwy effeithiol o feincnodau a chymariaethau allanol er mwyn asesu ein perfformiad a mesur ein llwyddiant a'n heffaith	2015-2018	Kevin Thomas	Ar y trywydd cywir. Rydym wedi bod yn gweithio gydag asiantaethau archwilio eraill y DU i ddatblygu ein defnydd o feincnodi allanol fel rhan o ymarfer ehangach i ddatblygu gwybodaeth reoli.

Ein defnydd o adnoddau

Blaenoriaethau dros dair blynedd a gynlluniwyd	Pryd	Arweinydd rheoli	Sylwadau ar gynnydd
Gwneud gwell defnydd o ddulliau rheoli technoleg a gwybodaeth er mwyn rhesymoli a symleiddio ein systemau a'n prosesau busnes, drwy weithredu cynllun TGCh tair blynedd treigl	2015-2018	Kevin Thomas	Ar y trywydd cywir. Cyflwynwyd system teithio a threuliau newydd gennym o 1 Ebrill 2015 ymlaen. Yn ystod y cyfnod adrodd, rydym wedi treialu a phrofi llwyfan TG mwy effeithiol ac integredig ar gyfer cofnodi amser a rheoli data archwilio. Dechreuodd pob aelod o staff ddefnyddio elfen cofnodi amser y llwyfan TG newydd ar ddechrau mis Hydref 2015, a bwriedir cyflwyno elfen rheoli data uwch y llwyfan yng nghanol mis Tachwedd er mwyn cefnogi ein gwaith archwilio ariannol yn well. Mae ystyriaeth yn cael ei rhoi i ddefnyddio cyfleuster storio cwmwl hefyd.
Gwneud trefniadau pellach i sefydlu Swyddfa Archwilio Cymru fel lle cydnabyddedig i gyfrifwyr ar draws y sector cyhoeddus gael hyfforddiant	2015-2017	Anthony Barrett	Caiff cais am gyllid ychwanegol i gefnogi'r fenter hon ei gynnwys yn ein Hamcangyfrif ar gyfer 2016-17.
Cadw gafael gadarn ar gostau, ceisio sicrhau mwy o effeithlonrwydd a chadw ffioedd mor isel ag sy'n bosibl	2015-2018	Steve O’Donoghue	Mae'r Bwrdd wedi cymeradwyo rhaglen effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd, gyda thargedau wedi'u pennu ar gyfer arbed £760,000 yn 2015-16. Rydym ar y trywydd cywir i gyflawni hyn ar hyn o bryd o ran ein rhagolwg ar gyfer diwedd y flwyddyn.
Gwneud gwell defnydd o’n hasedau ffisegol a gwybodaeth er mwyn cefnogi’r gwaith o gyflawni ein hamcanion	2015-2018	Kevin Thomas	Ar y trywydd cywir. Ochr yn ochr â gweithredu'r llwyfan TG newydd, rydym hefyd wedi penderfynu symud swyddfeydd yng Ngogledd Cymru er mwyn lleihau ein costau cyffredinol, gwneud defnydd gwell o'n swyddfeydd a gwella ein perfformiad amgylcheddol.

Blaenoriaethau dros dair blynedd a gynlluniwyd	Pryd	Arweinydd rheoli	Sylwadau ar gynnydd
Dangos ein cyfrifoldeb cymdeithasol corfforaethol drwy ein gwaith i: • wella stiwardiaeth amgylcheddol; • hyrwyddo ffordd iach o fyw a chydbwysedd bywyd-gwaith da ymhlith ein staff; • hyrwyddo cyfle cyfartal, gan ddileu gwahaniaethu a meithrin perthnasoedd da; • hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg a chyrraedd safonau newydd y Gymraeg	2015-2018	Kevin Thomas	Cawsom ein hailachredu ar Lefel 4 y Ddraig Werdd ym mis Mehefin 2015, ac rydym yn parhau i weithio tuag at gyflawni lefel 5. Rydym yn cynnal ystod o ddigwyddiadau ar ymwybyddiaeth o les drwy gydol y flwyddyn, ac mae gwaith ar y gweill i ddatblygu trefniadau sgrinio iechyd. Cynhaliwyd archwiliad hygyrchedd o'n gwefan yn ystod mis Ebrill 2015, gyda'r bwriad o ennill achrediad, a chynhaliwyd archwiliadau mynediad corfforol yn ein tair prif swyddfa yn ddiweddar. Mae trefniadau mwy effeithiol ar gyfer ymgysylltu'n allanol wedi cael eu sefydlu gyda'r Gynghrair Cydraddoldeb a Hawliau Dynol a hwylusir gan CGGC. Sefydlwyd Grŵp Gorchwyl a Gorffen er mwyn cydlynu'r gwaith o ddatblygu strategaeth sgiliau ieithyddol. Mae cyrsiau hyfforddiant iaith Gymraeg sylfaenol ar gael yn rheolaidd i'r staff erbyn hyn. Penodwyd Swyddog Iaith Gymraeg llawn amser ym mis Mehefin 2015 fel rhan o brosiect ailstrwythuro Gwasanaethau Corfforaethol.

Atodiad 3 - Asesiad llawn o'r cynnydd a wnaed yn ystod hanner cyntaf 2015-16 tuag at gyflawni ein targedau mesur perfformiad allweddol

Effaith

I ba raddau y mae ein gwaith yn hysbysu pobl Cymru, yn helpu cyrff cyhoeddus yng Nghymru i lwyddo, ac yn cael ei werthfawrogi gan ein rhanddeiliaid?

Rhif	Disgrifiad o'r mesur	Targed	Perfformiad ar 30 Medi 2015	Sylwadau
I1	Cyfran yr argymhellion neu'r cynigion ar gyfer gwella sydd wedi'u derbyn yn llwyr i'w gweithredu gan gyrff archwiliedig	90 y cant	98 y cant	Gwnaed 349 o argymhellion ar gyfer gwella yn ystod y cyfnod adrodd, a chafodd 342 ohonynt eu derbyn yn llwyr i'w gweithredu gan gyrff archwiliedig
I2	Gwerth arbedion posibl a nodwyd drwy ein gwaith	O leiaf £6 miliwn yn 2015-16	Ddim ar gael	Nid oes data ar gael eto. Caiff data ar enillion effeithlonrwydd posibl a nodwyd neu arbedion yn y dyfodol eu casglu yn ystod chwarter olaf 2015-16.
I3	Cyfran y rhanddeiliaid sydd o'r farn fod yr Archwilydd Cyffredinol yn sylwedydd annibynnol ac awdurdodol ar y modd y caiff arian ac asedau cyhoeddus eu llywodraethu a'u gwarchod	O leiaf 90 y cant	92 y cant	Yr arolwg rhanddeiliaid diweddaraf a gynhaliwyd yn ystod ail chwarter 2014-15. Gofynnir am adborth pellach gan randdeiliaid yn ystod pedwerydd chwarter 2015-16.
I4	Cyfran y rhanddeiliaid a ddywedodd eu bod, drwy ein gwaith, wedi cael mewnwelediad defnyddiol na fyddent wedi'i gael fel arall	O leiaf 80 y cant	Ddim ar gael	Nid oes data ar gael eto. Gofynnir am adborth gan randdeiliaid yn ystod chwarter olaf 2015-16.
I5	Cyfran y rhanddeiliaid sydd o'r farn fod ein gwaith wedi arwain at welliannau yn narpariaeth gwasanaethau cyhoeddus	O leiaf 80 y cant	Ddim ar gael	Nid oes data ar gael eto. Gofynnir am adborth gan randdeiliaid yn ystod chwarter olaf 2015-16.

Risg isel   Risg ganolig   Risg uchel   Targed

Ar gyfer mesurau perfformiad lle rydym eto i gyrraedd ein targedau, rydym wedi darparu asesiad risg o beidio â gallu cwrdd â'r targedau erbyn 31 Mawrth 2016.

Cyflawni

A ydym yn cyflawni ein harchwiliadau ar amser ac yn unol â safonau ansawdd a phroffesiynol gofynnol?

Rhif	Disgrifiad o'r mesur	Targed	Perfformiad ar 30 Medi 2015	Sylwadau
D1	Cyfran y cynhyrchion archwilio a gyflawnwyd ar amser	95 y cant	93 y cant	O'r 999 o gynhyrchion archwilio a gyflawnwyd yn ystod y cyfnod adrodd, cyflawnwyd 927 ohonynt ar amser. Mae diffyg adnoddau yn 2014-15 wedi cael effaith andwyol ar ein gallu i gyflawni gwaith archwilio perfformiad yn amserol. Bwriadwyd cyhoeddi 24 o'r adroddiadau 'hwyr' cyn dechrau'r flwyddyn ariannol hon. Roedd amseroldeb adroddiadau archwilio perfformiad y bwriadwyd eu cyhoeddi yn ystod y cyfnod adrodd yn sylweddol uwch.
D2	Nifer yr adroddiadau cenedlaethol a gyhoeddwyd	14 y flwyddyn	18	Cyfanswm treigl blynyddol. Mae perfformiad wedi rhagori ar gyfanswm ein targed. Cyhoeddwyd saith adroddiad blynyddol yn ystod hanner cyntaf 2015-16, gan gynnwys y cyfnod purdah rhwng 1 Ebrill ac 8 Mai 2015.
D3	Nifer y cynhyrchion arfer da a gyflawnwyd, gan gynnwys seminarau a gweminarau	20 y flwyddyn	24	Cyfanswm treigl blynyddol. Rhagorwyd ar ein targed er gwaethaf y ffaith na chafodd unrhyw seminarau dysgu a rennir eu cynnal na'u hyrwyddo yn ystod y cyfnod purdah rhwng 1 Ebrill ac 8 Mai 2015.
D4	Cyfran yr archwiliadau a gyflawnwyd yn unol â'r safonau ansawdd gofynnol	100 y cant o'r sampl blynyddol	100 y cant	Y canlyniadau diweddaraf o'n hadolygiad sicrwydd ansawdd blynyddol ar gyfer 2015. Roedd pob archwiliad a adolygwyd yn y sampl yn cyrraedd y safonau ansawdd gofynnol.
D5	Cyfran y ceisiadau i dynnu arian o Gronfa Gyfunol Cymru a brosesir cyn pen 24 awr ar ôl derbyn y wybodaeth ofynnol	100 y cant	100 y cant	Data ar gyfer hanner cyntaf 2015-16 am fod y mesur wedi dechrau ar 1 Ebrill 2015. I'w cyflwyno fel cyfanswm treigl blynyddol unwaith y bydd data digonol ar gael.

● Risg isel ● Risg ganolig ● Risg uchel ● Targed

Ar gyfer mesurau perfformiad lle rydym eto i gyrraedd ein targedau, rydym wedi darparu asesiad risg o beidio â gallu cwrdd â'r targedau erbyn 31 Mawrth 2016.

Arweinyddiaeth

A yw ein trefniadau llywodraethu ac arwain yn gweithredu'n effeithiol?

Rhif	Disgrifiad o'r mesur	Targed	Perfformiad ar 30 Medi 2015	Sylwadau
L1	Cyfran y rhanddeiliaid a ddywedodd fod ganddynt hyder yn ein gwaith	O leiaf 90 y cant	94 y cant	Yr arolwg rhanddeiliaid diweddaraf a gynhaliwyd yn ystod ail chwarter 2014-15. Gofynnir am adborth pellach gan randdeiliaid yn ystod pedwerydd chwarter 2015-16.
L2	Cyfran y staff sy'n teimlo eu bod yn deall ac yn ymgysylltu â'r ymagwedd strategol yr ydym wedi'i mabwysiadu, fel y nodir yn y Cynllun	O leiaf 80 y cant	64 y cant	Canlyniadau o'r arolwg staff diwethaf a gynhaliwyd ym mis Ebrill a mis Mai 2015, yn fuan ar ôl lansio ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2015-16. Mae'r Uwch Dîm Arwain yn cydnabod bod angen gwneud mwy i sicrhau bod staff yn ymgysylltu â'r ymagwedd strategol yr ydym wedi'i mabwysiadu. Maent wedi cymryd camau i flaenoriaethu ymgysylltiad yn ystod y cyfnod ers i'r arolwg gael ei gynnal ac yn ymrwymedig i gymryd camau pellach i wella ymgysylltiad staff â'r gwaith o ddatblygu a chymhwyso Cynlluniau yn y dyfodol.
L3	Cyfran y staff sy'n teimlo bod eraill yn ymddiried ynddynt i gyflawni eu swydd yn effeithiol, eu bod yn cael eu cydnabod ar ôl gwneud eu gwaith yn dda, ac sy'n teimlo bod eu rheolwr yn eu hysgogi i gyflawni eu swydd yn fwy effeithiol	O leiaf 80 y cant	75 y cant	Canlyniadau o'r arolwg staff diwethaf a gynhaliwyd ym mis Ebrill a mis Mai 2015. Mae rheolwyr yn gweithio mewn partneriaeth ag undebau llafur a Phrifysgol Coventry i feithrin gwell dealltwriaeth o'r ddynameg sy'n sail i'r ymddiriedaeth yn Swyddfa Archwilio Cymru.
L4	Cyfran y staff sy'n meddwl y byddent yn cael cefnogaeth i roi cynnig ar syniad newydd, hyd yn oed pe na bai'n gweithio, ac sy'n teimlo eu bod yn cael anogaeth i feddwl am ffyrdd newydd a gwell o wneud pethau	O leiaf 80 y cant	69 y cant	Canlyniadau o'r arolwg staff diwethaf a gynhaliwyd ym mis Ebrill a mis Mai 2015. Mae'r lefel perfformiad bresennol yn peri pryder i'r Uwch Dîm Arwain, a chyfeirir ati yn yr arolwg o ymddiriedaeth a grybwyllwyd uchod, a gynhelir yn ystod Hydref 2015.
L5	Cyfran y staff sy'n cytuno eu bod yn derbyn gwerthusiad teg o'u perfformiad	O leiaf 95 y cant	98 y cant	Data o ffurflenni ymateb cyflogeion a lenwyd fel rhan o broses arfarnu perfformiad 2014. Mae'r perfformiad yn rhagori ar y targed ac yn gyson â'r broses o roi dull arfarnu perfformiad newydd ar waith.

Risg isel — Risg ganolig — Risg uchel — Targed

Ar gyfer mesurau perfformiad lle rydym eto i gyrraedd ein targedau, rydym wedi darparu asesiad risg o beidio â gallu cwrdd â'r targedau erbyn 31 Mawrth 2016.

Ariannol

Pa mor dda rydym yn rheoli ein cyllid a'n hasedau?

Rhif	Disgrifiad o'r mesur	Targed	Perfformiad ar 30 Medi 2015	Sylwadau
F1	Yr amrywiad rhwng incwm gwirioneddol a'r incwm a gyllidebwyd yn unol â'r Amcangyfrif blynyddol cymeradwy	Llai nag un y cant ar ddiwedd y flwyddyn	1.2 y cant	Yn seiliedig ar yr alldro a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn
F2	Yr amrywiad rhwng gwariant gwirioneddol a'r gwariant a gyllidebwyd yn unol â'r Amcangyfrif blynyddol cymeradwy	Llai na dau y cant ar ddiwedd y flwyddyn	1.2 y cant	Yn seiliedig ar yr alldro a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn
F3	Gwerth hen ddyledion dros 60 diwrnod oed	Llai na £300,000	£0.2m	Mae'r perfformiad wedi'i briodoli i fwy o weithgarwch i geisio adennill dyledion yn ystod ail chwarter 2015-16.
F4	Gwerth arbedion cost a gynhyrchwyd drwy'r busnes	£760,000 yn 2015-16	£839,000	Nodwyd targed arbedion o £575,000 yn ein cyllideb ar gyfer 2015-16. Mae gwerth £264,000 o arbedion ychwanegol wedi'u nodi yn ein hadolygiad o'r gyllideb ar gyfer yr ail chwarter, a ddefnyddiwyd i wrthbwyso gostyngiadau mewn incwm.
F5	Costau gan gynnwys costau rhent ac ardrethi fesul aelod staff cyfwerth ag amser llawn	Llai na £3,300 yn 2015-16	£3,443	Dim ond ar ddiwedd y flwyddyn ariannol y cawsant eu cyfrifo'n flaenorol. Yn 2015-16, rydym wedi symud i broses adrodd chwarterol ac mae ein ffigurau yn seiliedig ar wariant cyfredol, a allosodir i amcangyfrif blwyddyn lawn. Yn ystod y cyfnod adrodd, rydym wedi dod o hyd i swyddfeydd eraill yng Ngogledd Cymru a fydd yn ein helpu i wella ein heffeithlonrwydd ymhellach o ran gofod a chostau. Caiff buddiannau'r broses hon o symud swyddfeydd eu gwireddu yn 2016-17.

Risg isel · Risg ganolig · Risg uchel · Targed

Ar gyfer mesurau perfformiad lle rydym eto i gyrraedd ein targedau, rydym wedi darparu asesiad risg o beidio â gallu cwrdd â'r targedau erbyn 31 Mawrth 2016.

Cymdeithasol

Pa mor dda rydym yn hyrwyddo ac yn cefnogi cydraddoldeb, lles a dysgu?

Rhif	Disgrifiad o'r mesur	Targed	Perfformiad ar 30 Medi 2015	Sylwadau
S1	Diwrnodau gwaith cyfartalog a gollwyd bob blwyddyn fesul aelod o staff	Llai na 6.5 diwrnod	7.9 diwrnod	Cafodd cyfraddau absenoldeb oherwydd salwch staff yn ystod chwarter olaf 2014-15 eu heffeithio gan nifer o absenoldebau hirdymor oherwydd salwch, a chaiff hyn ei adlewyrchu yn y ffigur treigl blynyddol hwn. Fodd bynnag, nodwyd gwelliannau sylweddol mewn lefelau absenoldeb oherwydd salwch yn ystod hanner cyntaf 2015-16.
S2	Cyfran y staff sy'n teimlo eu bod yn gallu manteisio ar gyfleoedd dysgu a datblygu priodol pan fydd angen	O leiaf 80 y cant	80 y cant	Canlyniadau o'r arolwg staff diwethaf a gynhaliwyd ym mis Ebrill a mis Mai 2015. Mae lefel y perfformiad yn adlewyrchu'r buddsoddiad a wnaed mewn cymorth dysgu a datblygu i staff, o ran amser (10 diwrnod fesul WTE ar gyfartaledd) ac arian (tua £1,000 fesul unigolyn).
S3	Cyfran y staff sy'n teimlo'u bod yn cael eu gwerthfawrogi a'u trin yn deg a chyda pharch, ac sy'n teimlo bod y sefydliad yn parchu gwahaniaethau unigolion	O leiaf 80 y cant	66 y cant	Canlyniadau o'r arolwg staff diwethaf a gynhaliwyd ym mis Ebrill a mis Mai 2015. Mae'r Uwch Dîm Arwain yn gweithio mewn partneriaeth ag arbenigwyr ymddiriedaeth ym Mhrifysgol Coventry er mwyn ein helpu i feithrin gwell dealltwriaeth o'r ddynameg sydd wedi arwain at y lefel hon o berfformiad. Bydd y gwaith yn cynnwys cyfweld â staff a chynnal grwpiau ffocws gyda'r gweithlu cyfan yn ystod ail hanner y flwyddyn.
S4	Cyfran y staff sy'n teimlo bod eu llwyth gwaith yn dderbyniol a'u bod yn gallu taro cydbwysedd da rhwng eu bywyd gwaith a'u bywyd preifat	O leiaf 80 y cant	69 y cant	Canlyniadau o'r arolwg staff 'Pulse' diwethaf a gynhaliwyd ym mis Ebrill a mis Mai 2015. Yn sgil hyn, mae'r Uwch Dîm Arwain wedi pwysleisio pwysigrwydd defnyddio goramser ac amser i ffwrdd yn gyfnewid am oriau a weithiwyd wrth ddelio â phwysau gwaith yn ystod y cyfnodau prysuraf.
S5	Y gyfran o'n hallbwn sy'n cydymffurfio â'n cynllun iaith Gymraeg	100 y cant	100 y cant	Roedd pob cyhoeddiad allanol a gynhyrchwyd yn ystod y cyfnod ar gael yn ddwyieithog. Ni dderbyniwyd unrhyw gwynion yn ystod y cyfnod adrodd ac, fel y cyfryw, nodwyd cydymffurfiaeth lawn.

Risg isel — Risg ganolig — Risg uchel — Targed

Ar gyfer mesurau perfformiad lle rydym eto i gyrraedd ein targedau, rydym wedi darparu asesiad risg o beidio â gallu cwrdd â'r targedau erbyn 31 Mawrth 2016.

Amgylcheddol

Pa mor dda rydym yn rheoli ein heffaith ar yr amgylchedd?

Rhif	Disgrifiad o'r mesur	Targed	Perfformiad ar 30 Medi 2015	Sylwadau
E1	Lefel achrediad Safon Amgylcheddol y Ddraig Werdd Groundwork Cymru	Cadw ar Lefel 4 yn 2015-16	4	Cafodd achrediad Lefel 4 ei gynnal (tystysgrif Mehefin 2015). Rydym yn gweithio ar hyn o bryd tuag at gyrraedd ein targed cyffredinol, sef achrediad Lefel 5, erbyn 2016-17.
E2	Cyfanswm yr allyriadau CO_2 cyfatebol o ffynonellau yr ydym yn berchen arnynt neu'n eu rheoli, o'r defnydd o drydan yr ydym yn ei brynu, neu a gynhyrchir yn anuniongyrchol o ganlyniad i'n gweithgareddau	Llai na 530 o dunelli yn 2015-16	270 o dunelli	Data ar gyfer hanner cyntaf 2015-16. Eleni, rydym wedi newid o gyflwyno adroddiadau diwedd blwyddyn i gyflwyno adroddiadau chwarterol. Caiff ein perfformiad ei gyflwyno fel cyfanswm treigl blynyddol unwaith y bydd data digonol ar gael. Rydym wrthi'n ystyried ffyrdd o deithio cyn lleied â phosibl wrth gyflawni busnes, gan gynnal ansawdd ac amseroldeb ein gwaith ar yr un pryd.
E3	Cyfanswm y gwastraff a gynhyrchwyd	Llai na 60 o dunelli yn 2015-16	30.3 o dunelli	Data ar gyfer hanner cyntaf 2015-16. Eleni, rydym wedi newid o gyflwyno adroddiadau diwedd blwyddyn i gyflwyno adroddiadau chwarterol. Caiff ein perfformiad ei gyflwyno fel cyfanswm treigl blynyddol unwaith y bydd data digonol ar gael. Rydym wrthi'n ystyried ffyrdd o leihau ein gwastraff ymhellach gyda'r nod o gyflawni ein targed cyffredinol o lai na 50 o dunelli erbyn 2018.
E4	Y gyfran o gyfanswm y gwastraff a gynhyrchir sy'n cael ei ailddefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio	60 y cant yn 2015-16	39.0 y cant	Yn ystod archwiliad y Ddraig Werdd a gynhaliwyd yn ddiweddar, cydnabuwyd y gallem fod yn tanamcangyfrif ein perfformiad. Rydym yn aros am ymateb gan Asiantaeth yr Amgylchedd ynghylch ein defnydd o ffactorau trosi, ac rydym wrthi'n adolygu ein methodolegau monitro gwastraff gyda chymorth WRAP.
E5	Y defnydd o bapur	Llai na 2,200 o rimiau yn 2015-16	1,235 o rimiau	Data ar gyfer hanner cyntaf 2015-16. Eleni, rydym wedi newid o gyflwyno adroddiadau diwedd blwyddyn i gyflwyno adroddiadau chwarterol. Caiff ein perfformiad ei gyflwyno fel cyfanswm treigl blynyddol unwaith y bydd data digonol ar gael.

Risg isel   Risg ganolig   Risg uchel   Targed

Ar gyfer mesurau perfformiad lle rydym eto i gyrraedd ein targedau, rydym wedi darparu asesiad risg o beidio â gallu cwrdd â'r targedau erbyn 31 Mawrth 2016.

Cyfathrebu

Pa mor dda rydym yn codi ymwybyddiaeth o’n gwaith ac yn ennyn diddordeb ynddo?

Rhif	Disgrifiad o'r mesur	Targed	Perfformiad ar 30 Medi 2015	Sylwadau
C1	Nifer yr ymweliadau â thudalennau gwe	250,000 y flwyddyn (targed diwygiedig)	99,000	Mae’r data ar gyfer hanner cyntaf 2015-16, a oedd yn cynnwys y cyfnod purdah diweddar. Fe osodwyd y targed blynyddol gwreiddiol o 750,000 o ymweliadau cyn cyflwyno’r broses newydd, well, o olrhain ymweliadau â’r wefan ar ddiwedd 2014-15, sy’n ein galluogi ni i eithrio ymweliadau a wneir yn fewnol gan ein staff. Mae perfformiad yn cael ei fesur ar y sail ddiwygiedig hon ac felly bydd y targed gwreiddiol, sy’n cael ei ystyried yn afrealistig erbyn hyn, yn cael ei ailosod gyda’r dull newydd o fesur perfformiad yn y flwyddyn nesaf.
C2	Y gyfran o erthyglau ynglŷn â'n gwaith a gyhoeddir yn y cyfryngau, ac sydd o safbwynt cadarnhaol neu niwtral	O leiaf 70 y cant	99 y cant	Cafwyd llai o sylw yn y cyfryngau yn ystod y cyfnod purdah. Fodd bynnag, mae lefelau sylw yn y wasg wedi cynyddu ers hynny, yn enwedig ar ôl i ni gyhoeddi ein hadroddiadau cenedlaethol ar Gronfa Buddsoddiad Cymru mewn Adfywio a Chonsortia Addysg Rhanbarthol, a'n hymgyrch 'Fy Sir Benfro'. Roedd y nifer fach o erthyglau negyddol a gyhoeddwyd yn ystod y cyfnod yn canolbwyntio ar oedi canfyddedig o ran cyhoeddi rhai adroddiadau cenedlaethol, a chanlyniadau ein harolwg staff a ddatgelwyd.
C3	Sgôr Klout - mesuriad o'n dylanwad yn y cyfryngau cymdeithasol drwy ddadansoddi gweithgarwch ein cyfrif Twitter	Sgôr o 45 allan o 100	47	Mae lefelau ymgysylltu cryf yn y cyfryngau cymdeithasol wedi sicrhau ein bod wedi rhagori'n gyson ar sgôr gyfartalog Klout ar gyfer y diwydiant, sef 40 - gan gyrraedd 51 yn ystod y cyfnod. Rydym wedi bod wrthi'n ceisio cynyddu nifer ein dilynwyr yn ystod y misoedd diwethaf ac, yn sgil hynny, rydym yn y 0.6% uchaf sy'n sôn am 'gyfrifyddu' a'r 0.1% uchaf sy'n sôn am y 'sector cyhoeddus' ar Twitter a Facebook. Ochr yn ochr â'n hadroddiadau cenedlaethol, un llwyddiant penodol o ran y cyfryngau cymdeithasol yn ystod y cyfnod oedd ein hymgyrch recriwtio 'gyrfa sy'n cyfrif'.
C4	Nifer o fynychwyr yn ein seminarau dysgu ar y cyd	600 y flwyddyn	444	Ffigur treigl blynyddol. Ni chafodd unrhyw seminarau dysgu a rennir eu cynnal na'u hyrwyddo yn ystod y cyfnod purdah rhwng 1 Ebrill ac 8 Mai 2015. Yn ystod y cyfnod adrodd, cynhaliwyd dau seminar arbenigol ar amseroedd aros y GIG, ond cafwyd presenoldeb is yn y seminarau hynny.

Risg isel   Risg ganolig   Risg uchel   Targed

Ar gyfer mesurau perfformiad lle rydym eto i gyrraedd ein targedau, rydym wedi darparu asesiad risg o beidio â gallu cwrdd â'r targedau erbyn 31 Mawrth 2016.

Rhif	Disgrifiad o'r mesur	Targed	Perfformiad ar 30 Medi 2015	Sylwadau
C5	Nifer yr achlysuron lle caiff ein staff wahoddiad i gyflwyno dysgu ym maes archwilio mewn cynadleddau a digwyddiadau a gynhelir yn allanol	25 y flwyddyn	10	Mae'r data ar gyfer hanner cyntaf 2015-16. Roedd y gwahoddiadau i annerch yn cwmpasu ystod eang o'n gwaith. Ymhlith y pynciau dan sylw roedd egluro newidiadau i'r trefniadau ar gyfer archwilio cynghorau cymuned yn 2015-16 yng nghynhadledd Un Llais Cymru, egluro ein safbwynt ar reoli meddyginiaethau i gymuned y GIG, a chyflwyno ein gwaith archwilio ym maes caffael i gydweithwyr archwilio o bob rhan o Ewrop yn seminar EURORAI yn St Petersburg.

Risg isel   Risg ganolig   Risg uchel   Targed

Ar gyfer mesurau perfformiad lle rydym eto i gyrraedd ein targedau, rydym wedi darparu asesiad risg o beidio â gallu cwrdd â'r targedau erbyn 31 Mawrth 2016.

Wales Audit Office

24 Cathedral Road

Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales

Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

24 Heol y Gadeirlan / Cathedral Road
Caerdydd / Cardiff CF11 9LJ
Ffôn / Tel: 029 20 320500
info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Jocelyn Davies AM
Chair, Finance Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

Date:	29 September 2015
Our ref:	HVT/2391/caf
Page:	1 of 4

Dear Jocelyn

AGW WORK ON THE PREVENTATIVE AGENDA IN THE NHS

At the meeting of the Finance Committee on 21 May 2015, I agreed to provide some additional information on the work I have undertaken that is relevant to the preventative agenda in the NHS, and which could feed into the Committee's planned scrutiny work in this area in the autumn.

Whilst my work programme in recent years has not included a study that has looked explicitly at the promotion of healthy lifestyles, I have undertaken a number of reviews which include "preventative themes" as part of a wider approach to managing demand on NHS resources, and to help to promote greater patient independence and less reliance on more specialist acute services.

I have set out below the areas of my work which I believe may be of interest to the Committee. At this stage I have just provided some high level details of the topics my staff have looked at in recent years and the key findings. If the Committee feels that these are areas that are relevant to its planned scrutiny work, I can arrange for a slightly more detailed briefing material to be pulled together.

Management of Chronic Conditions

In Wales, it is estimated that over 800,000 people have at least one chronic condition such as diabetes, coronary heart disease and chronic obstructive pulmonary disease (COPD). Whilst a key aim must be to prevent people developing these conditions in the first place, or to at least delay their onset, it is inevitable that with a growing number of people living longer, the management of chronic conditions will present an increasing challenge for health and social services.

Direct Line: 029 2032 0510 E-mail: huw.vaughan.thomas@wao.gov.uk

In March 2014, I published a report which looked at the progress NHS bodies had made in managing patients with chronic conditions since the publication of previous audit findings in 2008. A particular focus of the work was to assess the progress being made in helping patients stay well in the community by supporting them to self-manage their chronic conditions, and to ensure services are responsive enough to prevent their conditions deteriorating, thereby minimising avoidable hospital admissions.

My report showed that the Welsh Government has set out a clear vision for improving the management of chronic conditions. Locally there was improved access to patient education programmes to support self-management of long term conditions. Budgets for community services had increased, there are more nurses working in a community setting, and patients are able to get quicker access to community based services. Collectively this has led to reduced hospital admissions for chronic-condition-related illnesses.

However, the report also indicated that further progress was needed. In several health boards, the plans that set out how care will be shifted from hospital to community settings were insufficiently clear. Most of the community based services for chronic conditions were still only available on weekdays and there was a need to better co-ordinate the work of the different staff groups and teams that care for patients with chronic conditions. Importantly, more work was also required to improve processes for identifying and supporting those patients at greatest risk of an unplanned hospital admission. A copy of my report can be found at:
http://www.audit.wales/system/files/publications/The%20Management%20of%20Chronic%20Conditions%20in%20Wales%20-%20An%20Update.pdf

Orthopaedic services

In June of this year, I published the findings from a review of orthopaedic services across Wales. As part of that review, my staff looked at the extent to which health boards have developed lifestyle and exercise programmes to help reduce the demand on orthopaedic services, and to potentially avoid the need for surgical interventions. I concluded that there was evidence of some good progress across Wales with the implementation of such programmes. Most – but not all - health boards have established weight loss schemes or community based lifestyle programmes for patients with orthopaedic problems. GPs usually have direct access to these services but the capacity of the teams providing the services is typically small.

There is good evidence to support the value of such schemes. In 2011, Aneurin Bevan University Health Board launched a Joint Treatment Programme for patients with hip or knee pain. The scheme focuses on education, exercise and weight loss. A financial

evaluation of the scheme showed that there was cost of £239 for each patient completing the programme compared with a cost of £8,400 for two total knee replacements. Other health boards have developed similar initiatives such as the Joint Care Pathway for knee patients in Cardiff and Vale University Health Board, and the Orthopaedic Obesity Referral Pathway in Cwm Taf University Health Board. My all Wales report on Orthopaedic Services can be found at: http://www.audit.wales/publication/review-orthopaedic-services. I have also published individual health board level reports which can also be found on the Wales Audit Office website.

Although it was not an explicit part of my review of Orthopaedic Services, my staff did pick up peripheral intelligence on the value of the National Exercise Referral Scheme (NERS). This is a scheme that is run in partnership between local authorities, health boards and the Welsh Government. It was launched in 2007 with the aim of increasing the number of people sustaining long term physical exercise. The physiotherapists my staff spoke to during the Orthopaedic review spoke highly of the NERS but also expressed concern about its future sustainability given the pressure on local authority funding and associated potential closures of some leisure centres. If Committee members are interested, more information on the NERS can be found at : http://www.physicalactivityandnutritionwales.org.uk/page.cfm?orgid=740&pid=34474. The findings of a formal evaluation of the scheme in 2010 are available at: http://gov.wales/statistics-and-research/evaluation-national-exercise-referral-scheme/?lang=en

Hospital Catering and Patient Nutrition

In March 2011, I published a report that examined hospital catering and patient nutrition arrangements in Welsh hospitals. This included a review of how well the all Wales Hospital Nutritional Care Pathway is being implemented. A key component of this pathway is the initial screening of patients on admission to identify those with nutritional problems, and those at risk of, or who are already suffering from, malnutrition.

As part of the review, my staff examined 291 patient casenotes across 23 hospitals in Wales. Whilst there was evidence of some form of nutritional screening in all the casenotes examined, important information such as height, weight, recent weight loss and appetite were often missing. The audit also found unacceptable variation in the extent to which nutritional screening resulted in development of a nutritional care plan and referral to a dietician for patients who were deemed to be at risk. Importantly, at the time of the audit none of the information gleaned from nutritional screening was being used by NHS bodies to fully appreciate the number of patients admitted with nutritional problems. My 2011 report on Hospital Catering and Patient Nutrition can be found at: http://www.audit.wales/system/files/publications/Hospital_Catering_and_Patient_Nutrition

_English_2011.pdf. Audit work is currently underway to assess the progress that NHS bodies and the Welsh Government have made in implementing my recommendations, together with those made by the Public Accounts Committee following their inquiry. I plan to brief that Committee on the findings of this follow up work towards the end of 2015.

In addition to the work in the NHS I have outlined above, the Committee may also be interested in the findings emanating from my Local Government study on the *Independence of Older People*. I am due to publish that report during the week commencing 12 October 2015, and would be happy to provide the Committee with a more detailed briefing on the findings following publication of the report. Some of the key messages will be around the extent to which the pressures on local government finance are impacting on councils' ability to maintain expenditure on schemes which support older people to live independently. It will also comment on the extent to which specific funding streams, such as the Intermediate Care Fund, are resulting in sustainable service improvements, and the extent to which information is available to allow councils to properly evaluate the impact of "preventative" services they are providing.

I would also look to reflect some themes relating to early intervention and public behaviour change in my *Picture of Public Services* report, due for publication around the end of this calendar year. In addition, the Committee may wish to be aware that my Good Practice Exchange work also includes activities relevant to these themes.

I trust the information set out in this letter is helpful, and provides the Committee with some insight on the recent and planned work which is relevant to the preventative agenda in health and social care. If any, or all of the material referred to above is felt to be relevant to the Committee's planned scrutiny work in the autumn, I would be happy to have further discussions with you on how best we could support that work.

Yours sincerely

HUW VAUGHAN THOMAS
AUDITOR GENERAL FOR WALES

Jane Hutt AM
Minister for Finance and Government Business
Welsh Government

13 October 2015

Dear Jane

Draft Wales Bill

I am writing with regards to the draft Wales Bill, which I understand is expected to be published next week. The Finance Committee will be considering the draft Bill following October recess.

In anticipation of the draft Bills publication and the Committees consideration it would be helpful to have your view on whether the draft Bill will enable financial framework legislation to be brought forward covering finance accountability and audit arrangements (as currently contained in the Government of Wales Act 2006), and as recommended by the Committees Part 2 report into Best Practice Budget Procedures.

In addition it would also be helpful if you could provide information as to whether, in your view, the draft Bill will result in:

- any additional costs associated with the new powers in the Bill and how any additional costs will be funded;
- any further impact on the Welsh Government's budget or audit arrangements.

As you will be aware the Assembly's opportunity for scrutiny of the draft Bill is limited, therefore I would be grateful if you could issue a response to this letter by Friday 30 October.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1NA
SeneddCyllid@cynulliad.cymru
www.cynulliad.cymru/SeneddCyllid
0300 200 6565

National Assembly for Wales
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1NA
SeneddFinance@assembly.wales
www.assembly.wales/SeneddFinance
0300 200 6565

I am copying this letter to the First Minister, as the overarching lead responsible for the draft Wales Bill within the Welsh Government.

Yours sincerely,

Jocelyn Davies AM
Chair

Y Gwir Anrh/Rt Hon Carwyn Jones AC/AM
Prif Weinidog Cymru/First Minister of Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Jocelyn Davies AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Caerdydd

23ain Hydref 2015

Annwyl Jocelyn

BIL DRAFFT CYMRU

Ysgrifennaf atoch mewn ymateb i'ch llythyr 13 Hydref yn gofyn am gwybodaeth ar sefyllfa'r Llywodraeth ar y bil drafft.

Rydym mewn trafodaeth gyda'r Llywydd ynglŷn â sut i symud ymlaen gyda threfniadau i roi tystiolaeth i Bwyllgorau. Hyd nes bod hyn wedi cael ei egluro nid wyf yn gallu roi tystiolaeth ysgrifenedig cyn cyfarfod nesaf y Pwyllgor.

Byddaf yn ysgrifennu atoch eto unwaith y bydd y sefyllfa yn gliriach.

Yn gywir

CARWYN JONES

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

English Enquiry Line 0300 060 3300
Llinell Ymholiadau Cymraeg 0300 060 4400
Ffacs * Fax 029 2082 1879
yp.prifweinidog@cymru.gsi.gov.uk
ps.firstminister@wales.gsi.gov.uk

Y Gwir Anrh/Rt Hon Carwyn Jones AC/AM
Prif Weinidog Cymru/First Minister of Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Jocelyn Davies AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Caerdydd

30 Hydref 2015

Annwyl Jocelyn

BIL DRAFFT CYMRU

Ysgrifennaf atoch mewn ymateb i'ch llythyr o 13 Hydref yn gofyn am bapur ar sefyllfa’r Llywodraeth ar y bil drafft.

Yn dilyn fy llythyr ar y 23 Hydref ar y mater, rwy’n nawr medru cadarnhau y bydd papur yn cael ei rhannu efo’ch Pwyllgor ond yn anffodus ni fydd yn bosib cwrdd gyda’r amserlen nodwyd yn eich llythyr. Dylai’r papur fod ar gael ar neu ar ôl y 10fed o Dachwedd.

Yn gywir

CARWYN JONES

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

English Enquiry Line 0300 060 3300
Llinell Ymholiadau Cymraeg 0300 060 4400
Ffacs * Fax 029 2082 1879
yp.prifweinidog@cymru.gsi.gov.uk
ps.firstminister@wales.gsi.gov.uk

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

National Assembly for Wales
Public Accounts Committee

Huw Vaughan Thomas - Auditor General for Wales
Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff
CF11 9LJ

Draft Wales Bill

20 October 2015

Dear Huw,

Following publication of the draft Wales Bill today, the Public Accounts Committee may wish to consider the draft Bill and any implications that may be specific to the work of this Committee and that of the Auditor General for Wales. While the Constitutional and Legislative Affairs Committee will be responsible for considering the draft Bill and reporting on it all Assembly Committees will have the opportunity to examine the draft Bill and contribute to this work. Given the short timescales for consultation on the draft Bill any consideration by the Public Accounts Committee will need to be undertaken at the beginning of November.

Therefore to help inform the Committee's consideration of these matters and to report in sufficient time to inform the work of the Constitutional and Legislative Affairs Committee, I would be grateful to receive any comments you may have on the draft Bill by 30 October 2015. I am copying this letter to Jocelyn Davies AM – Chair of the Finance Committee due to that Committee's functions relating to the Wales Audit Office.

Yours sincerely,

Darren Millar AM – Chair

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1NA
SeneddArchwilio@cynulliad.cymru
www.cynulliad.cymru/SeneddArchwilio
0300 200 6565

National Assembly for Wales
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1NA
SeneddPAC@assembly.wales
www.assembly.wales/SeneddPAC
0300 200 6565

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

24 Heol y Gadeirlan / Cathedral Road
Caerdydd / Cardiff CF11 9LJ
Ffôn / Tel: 029 20 320500
info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Mr Darren Millar AM
Chair of the Public Accounts Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
Cardiff CF99 1NA

Date: 29 October 2015
Our ref: HVT/2402/fgb

Dear Darren

THE DRAFT WALES BILL

Thank you for your letter of 20 October 2015 inviting me to comment on the draft Wales Bill.

It appears that the provisions currently contained in the 2006 Act that protect certain key aspects of existing legislation relating to the Auditor General's functions have been reproduced in the draft Bill, albeit in a re-arranged form. Those provisions protect the Auditor General's powers to undertake examinations and studies of the Welsh Government and related bodies, and the Auditor General's overall audit independence, and they are appropriate.

I do, however, have some general value for money-related concerns at the apparent effect of paragraph 218 of the new Schedule 7A and paragraph 8 of the new Schedule 7B proposed by the draft Bill. These provisions appear to present scope for argument as to whether public bodies that could be considered integral parts of the Welsh public sector are excluded from the definition of "Welsh public authority". Such an exclusion would seem to arise in the case of bodies with general or supplementary powers that are not confined to exercise "only in relation to Wales", which by virtue of subparagraphs 218(4) and (5) and subparagraphs 8(3) and (4) would seem to put the relevant bodies outside the definition. Examples of such powers may include the general powers of Local Health Boards (under paragraph 13 of Schedule 2 to the National Health Service (Wales) Act 2006, and the WAO's powers for the provision of services (under section 19 of the Public Audit (Wales) Act 2013). I think it would be desirable to have clarity on this point, as the present drafting seems to present potential for dispute and consequential expense.

Direct Line: 029 2032 **0510** E-mail: huw.vaughan.thomas@audit.wales

Another matter that is of relevance to the Wales Audit Office and the Welsh public sector in general is that the draft Bill seems to raise a need for a consequential amendment to the Public Contracts Regulations 2015 so as to allow Welsh public bodies to continue to advertise their requirements on “Sell2Wales” instead of “Contracts Finder”. Regulation 1 of the 2015 Regulations provides that Part 4 of those Regulations (which concerns “Contracts Finder”) does not apply to bodies that wholly or mainly exercise “Welsh devolved functions”. However, “Welsh devolved functions” is defined in the Regulations as functions within the Assembly’s competence under section 108 of the Government of Wales Act 2006. If the exemption from using Contracts Finder is to continue to have effect, the reference to section 108 will need to change to section 108A.

I believe that the normal means for making such an amendment to regulations is by statutory instrument, for which there is provision in the draft Bill. The UK Government may already have such an amendment in mind, but in any case it may be helpful for the Welsh Government to keep this matter in view.

I should also mention that I am concerned at the draft Bill’s reduction in the protection of section 30 of the Government of Wales Act 2006. Under paragraph 7(2)(xv) of the new Schedule 7B, subsections (2) to (4) of section 30 of the 2006 Act are excluded from protection from modification by Assembly legislation. The effect of this is to allow the removal of the preclusion from PAC membership of Welsh Ministers and to allow the removal of the preclusion of a member of a government party from chairing the Committee. Such developments would not be conducive to good scrutiny and governance.

Given the Finance Committee’s functions relating to the Wales Audit Office, I am copying this letter to Jocelyn Davies AM.

Yours sincerely

HUW VAUGHAN THOMAS
AUDITOR GENERAL FOR WALES

cc Ms Jocelyn Davies AM, Chair, Finance Committee

Eitem 7

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 8

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 9

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon